

мр Драган Д. Тодоровић

**Доградња Старог здања
за време Дунавске бановине (1929-1941)
- избор из докумената -**

АРХИВ ВОЈВОДИНЕ

СТВАРНОСТ

ПЛАН ЗА ПРОШИРЕЊЕ КУХИЊЕ ХОТЕЛА „СТАРО ДАЊЕ“ У БУКОВНИЧКОЈ БАЊИ

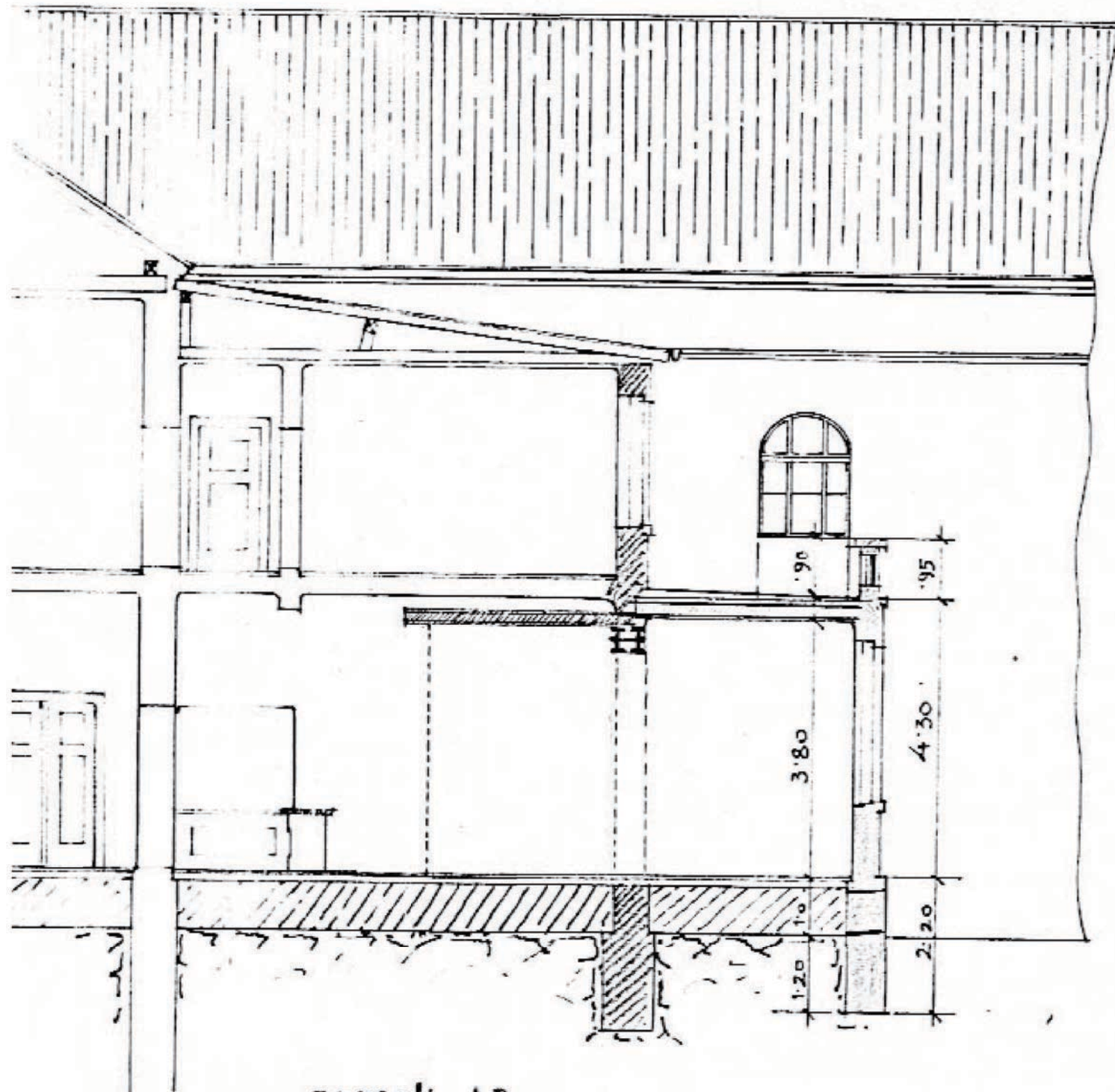
• МАШКА 1:100 •

КРАЉЕВСКА БАНСКА УПРАВА ДУНАВСКЕ БАНОВИНЕ

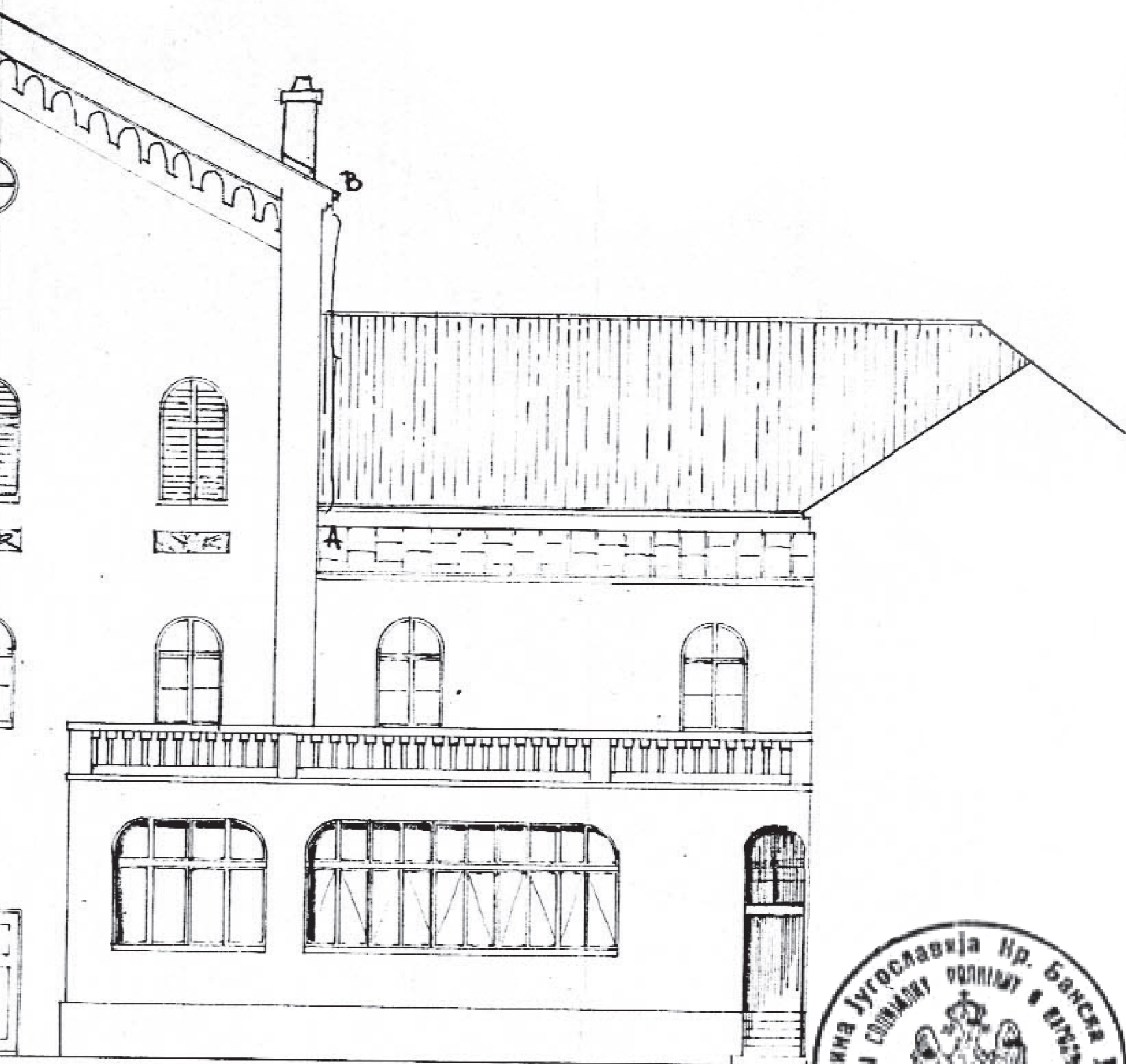
РЕФЕРАДА

VI. Број:	Рок:
Уједно решени бројеви: /	Упутства за манипулативно особље: <i>Заседно у в. в. финансија</i>
Број везе:	Отправник нека прикључи:
Предмет: <i>Поправке водовод у Архивској кући</i>	Сравнили:

*Управа Буковичке Бане у Архивској кући
је ваше решење које је досада на основу одређеног плана
који одмах и отп. бројем 8661/7*

• ПРЕСЕК АВ •

• ИЗГЛЕД •

мр Драган Д. Тодоровић

**Доградња Старог здања
за време Дунавске бановине (1929-1941)
- избор из докумената -**

СТВАРНОСТ

Аранђеловац

АРХИВ ВОЈВОДИНЕ

Нови Сад

2019.

мр Драган Д. Тодоровић

Доградња Старог здања за време Дунавске бановине (1929-1941) – избор из докумената

Издавачи:

**СТВАРНОСТ Аранђеловац
АРХИВ ВОЈВОДИНЕ Нови Сад**

За издаваче:

**мр Драган Д. Тодоровић
др Небојша Кузмановић**

Рецензент:

Драгољуб Јанојлић

Уредник:

мр Владимир Иванишевић

Препис текста:

**Анђелка Тодоровић
Аница Тодоровић
Милијана Тодоровић**

Графичко обликовање и припрема за штампу:

Милош Јанојлић

Штампа:

**NEWPRESS d. o. o.
Смедерево**

Тираж:

200 примерака

Аранђеловац

2019.

Фотографије и илустрације објављене у овој књизи преузете су из Фонда Краљевске банске управе Дунавске бановине, зборника Шумадијски записи Народног музеја у Аранђеловцу и личне архиве аутора

*Ову књићу објављујемо поводом великој јубилеја -
90. годишњице формирања Краљевске данске управе
Дунавске дановине Краљевине Југославије (1929-2019)
и посвећујемо је свим традиционалцима „Старој знања”
у парку Буковичке Бање у Аранђеловцу.*

АРАНЂЕЛОВАЧКО СТАРО ЗДАЊЕ И БУКОВИЧКА КИСЕЛА ВОДА У ИСПИСИМА ДРАГАНА Д. ТОДОРОВИЋА ИЗ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ КРАЉЕВСКЕ БАНСКЕ УПРАВЕ ДУНАВСКЕ БАНОВИНЕ И ШТЕДИОНИЦЕ ДУНАВСКЕ БАНОВИНЕ 1929–1945

Пробрану руковет архивског наслеђа – смисаоно уобличеног у целину, Драган Д. Тодоровић је, поузданим и веродостојним рукописом, посвећене, епистоларне, па и елементарне посебности, разврстао по сродности, без намере да поучава, већ да сведочи, следећи кроз списе заумну мелодију пређашњих нараштаја, као подтекст, цедећи неумитност докумената кроз лично и традицијско искуство бањског и архаичног подвижника и искушеника, потврђеног у историјској публицистици и књижевности, који из њега проговара, кроз мноштво студиозних бележака које прате архивалије, у свој појавности ауторизованог текста. Савестан и акрибичан до побожности, он мноштву испоњених детаља даје привид измаштане, па и борхесовске, чак и вавилонске библиотеке, коју је Старо здање поседовало у бановинско време (1939), а и доцније. Искрпним уводом наговестио је литургијску потку атавистичког и искуственог наслеђа, јасним и разветним писменима, сводећи логику догађаја на поуздану причу, архивски потврђену до савршенства.

У мноштву архивалија преовлађује тон пречанског менталитета, чије су позитивне тековине добрим делом обележиле и оплемениле Шумадију, учинивши је осовином око које се цео старински свет окретао, пребивајући у чојству и јунаштву, предањски оснурајућ поетику епске властитости - прожимајући културне и обичајне навике једноплеменог народа, који се скућио на светој очевини и у бановинско време саживео са европејским навикама, те погледима на живот и привређивање, трагајући за просветитељским нагонима и културом, кроз рад и одрицање. Књишки преточене у поуздано штиво, као образац архивске прозе, одабрана документа се у доброј мери дају разазнати као митска основа маловременог живота, заснованог на прећутаној историји новијега доба, издвојивши мало познате бановинске списе, опомињуће једноставности, на ползу отачеству – учинивши доступном заветну грађу, како науци тако и благородном читатељству, коју је и у књишком облику наговестио трагајући за узорима и претечама у списатељској намери да истражи и предочи траг свеколике бањске делатности Буковичке киселе воде, оличене понајвише у Старом и старозаветном Здању, од старине на гласу, којег је омаловажила новокомпонована власт (и чаршијска демагогија обезбожених нараштаја) која ни до какве културе није дошла, а коју усмена и архивски потврђена традиција једва да занима.

Појединци које није, попут Здања, обесмислило последње време, чије задужбине трају од вајкада као стварност, прожета ћутањем, о којем би Тодоровић хтео да сведочи, људски поуздано и веродостојно, снагом личне обдарености, поредећи списе и околности на којима се малограђански поредак заснива, а туризам као људска тековина, продоховљене културе и предузетничке обдарености, траје као нагост у људском памћењу – којег још није понизило време ни логика однорођеног света. Читалаштву, својеврсним посебницима данашњег нараштаја, који одолевају бескрупулозној субкултури, ову књигу најискреније препоручујем за читање и изучавање свега написаног.

Владејша Коларевић

СТАРО ЗДАЊЕ – СИМБОЛ И СВЕДОК ИСТОРИЈЕ АРАНЂЕЛОВЦА

Старо здање своје постојање рачуна од кад и Аранђеловац, захваљујући књазу Милошу Обреновићу који је на Аранђеловдан 1859. године, приликом боравка у Буковичкој Бањи одлучио да од дела атара села Врбица и Буковика подигне варош Аранђеловац. Обећао је мештанима да ће изградити цркву и велико здање у парку Буковичке бање. Књаз Милош је умро 26. септембра 1860. године, а некадашња Радна организација Буковичка бања, која је постојала од половине шездесетих година XX века до 1990. године, овај датум је обележавала као дан предузећа. Књаз Милош није дочекао да види цркву која је „почела да се зида 1860. године, а завршена је 1862. године“¹, а ни здање које су градили његов син Михаило Обреновић, а касније и синовац Милан Обреновић, унук Јеврема Обреновића, рођеног брата књаза Милоша.

*фотографија 1 - План парка из 1856. године (у прилогу увода, стр. 18)

Према првом цртежу парка Буковичке Бање, из 1856. године, у парку су највећи простор заузимали објекти механа и склониште. На том месту је после петнаестак година изграђено Старо здање, уз „пут од Ваљева и Врбице“, како је написано на првој карти парка. На месту данашњег Павиљона Књаз Милош налазио се конак, који је изградила Кнежевина Србија, са шест соба. Била је то прва зграда од тврдог материјала. Пре тога су за смештај посетилаца Киселе воде у Буковику постојале само дрвене колибе покривене сламом. Закупац конака је од 1846. године био Антон (Антоније) Отец из Буковика. У парку су половином XIX века била још два квартира, подигнута на местима данашњих извора Ђулара и Експлоатација, а купатило се налазило на данашњем извору минералне воде Талпара. Тадашњи „улазак“ у парк и данас је на истом месту, код некадашње робне куће Први мај.²

Градња Државног здања на Киселој води у Буковику

У темеље Старог здања уграђен је гранитни камен из мајдана на Букуљи, а „мада постоје и друге тврдње са сигурношћу се може рећи да изградња новог здања или Великог конака, како се тада овај објекат називао, није почела пре 1867. године. Посао је окончан тек крајем 1872. године.“³ Изградњом велелепног објекта за ондашње прилике створени су услови да на Киселој води (званични назив Буковичке бање до 1859. године, а користио се и касније) буде више гостију, и то како чланова двора Обреновића, тако и других важних људи и грађанства из Београда и околних места. Када је 1865. године почела изградња Великог конака, на Киселој води је у бањској сезони 1865. године евидентирано укупно између 200 и 300 посетилаца.⁴

*фотографија 2 - Разгледница „Државног здања“ на Киселој води у Буковику (у прилогу увода, стр. 18)

Тада је Аранђеловац имао двоструко више становника (око 500), у односу на број посетилаца, па је и полазна позиција за мерење развоја туризма одређена 1865. године пропорцијом: један гост Буковичке Бање годишње према два становника Аранђеловца.⁵

Пројектант Великог конака (Државног здања, односно Старог здања) био је архитекта Коста Шрепловић (1836-1872), који је умро 10. децембра 1872. године, због последица пада са скеле, приликом контролесања завршних радова. Млади архитекта Шрепловић био је ученик знаменитог чешког архитекта Јана Неволе,

1 Тања Ивановић, Црква Светог Арханђела Гаврила у Аранђеловцу, Православна Црквена општина Аранђеловац, Аранђеловац, 2004, стр. 40.

2 Драган Тодоровић, Буковичка бања Аранђеловац, Туристички савез општине Аранђеловац, Аранђеловац, 1987, стр. 11.

3 Зорица Петровић, Буковичка бања у Аранђеловцу од 1860-1875. године, Шумадијски записи IV-V, Зборник радова Народног музеја у Аранђеловцу, Аранђеловац, 2011, стр. 272-273.

4 н. д, стр. 281.

5 Радомир Спасић, Буковичка бања прошлост-садашњост-будућност, Центар за културу, Аранђеловац, 2011. 214. Најлошија пропорција била је од 2005. – 2010. године, када је у Буковичкој Бањи боравило 3.000 до 4.000 гостију годишње, или један гост на шест до осам становника. Било је то три до четири пута мање него ли на почетку развоја туризма у Буковичкој Бањи половином XIX века! После 2010. године и завршетка реконструкције и доградње хотела „Извор“ Аранђеловац је поново добио IV категорију туристичког места и тај однос данас гласи: један гост Буковичке Бање годишње према једном становнику Аранђеловца. То једноструко повећање релативног броја гостију (у односу на број становника) после 150 година и не представља нешто чиме бисмо могли да се похвалимо. У Врњачкој Бањи, са којом волимо да се поредимо, тај однос је постао за нас недостижан: имају чак осам гостију према једном становнику. Дакле, пропорција је у корист Врњачке Бање данас већа осам пута у односу на Буковичку Бању, иако половином XIX века у Врњачкој Бањи није ни било посетилаца из других места. Очигледно, предности близине Београда, и географског положаја у средини Шумадије и Србије, Буковичка Бања ни до данас није искористила.

пројектанта Капетан Мишиног здања у Београду, коме је Старо здање налик. Сахрањен је у порти Буковичке цркве, која се налази у непосредној близини парка Буковичке бање.⁶

*фотографија 3 - Гроб архиепископа Косије Шрејловића у порти Буковичке цркве (у прилогу увода, стр. 19)

Старо здање је претварано и у војну болницу у неколико наврата: у српско-турским ратовима 1876-1878. године, Првом и Другом светском рату. Тако су остварене и речи Миливоја Петровића Блазнавца, министра војног и члана намесништва у периоду од 1868-1872. године да ће Старо здање моћи да послужи и у војне сврхе. Као човек од великог утицаја у Србији сигурно је уз политичаре из овог краја, попут Илије Гарашанина, председника Министарског савета и министра иностраних послова у то време, допринео да буде донета одлука државних власти о изградњи Великог конака на Киселој води.⁷

*фотографија 4 - Мање познати разледници Старог Здања (у прилогу увода, стр. 19)

Са Илијом Гарашанином на Киселу воду су долазиле и бројне познате личности из политичког и јавног живота, попут Симе Милутиновића Сарајлије, аутора чувене епске песме Србијанка. А како су изгледала коначишта веродостојан запис је оставио и Стефан Стевча Михаиловић: „Па и за саме владоце ваљало је често правити такве ладнике, као кад је н. пр. Кнез Милош 1836. године долазио на онда познату „киселу воду“ под Букуљом планином, код садашњег Аранђеловца. У пратњи Кнежевој – по казивању оца сређивача овог списка – био је ту и Вук Стеф. Караџић, који је вели, онако хром трчао око кола и бележио „бројанице“, и што „масније“ то боље, при чему је Вук довикивао играчу: „То, то, синко!“⁸ Иначе, великан српске културе Вук Стефановић Караџић „писао је у новосадској Даници 1827. године о изворима минералне воде у бањама Србије. Том приликом помиње један код Асан-пашине паланке (данашња Смедеревска Паланка) и један „кисео“ у Буковику.“⁹

Старо здање крајем XIX и почетком XX века

За време владавине кнеза, а од 1882. године краља, Милана Обреновића дограђено је Старо здање са 28 соба мањих габарита на два нивоа (током осамдесетих година XIX века), који су формирали облик отвореног слова П према градској улици.¹⁰

*фотографија 5 - Разледница Старог Здања са дограђеним бочним крилима (у прилогу увода, стр. 20)

Доградња Старог здања обављена је упоредо са изградњом још једног објекта за смештај посетилаца Киселе воде, Новог здања, на левој обали речице Кубршнице, у близини парка. Са укупно 35 соба створени су услови и за смештај других клијената, а не само дворске свите, попут официра (који су са српском војском изводили честе војне вежбе на падинама Букуље и Венчаца) и имућнијих Београђана који су током бањске сезоне, од маја до септембра, долазили на лековиту Киселу воду у Аранђеловцу. Упоредо са почетком изградње Старог здања у Србији је 1865. године прослављана педесета годишњица Таковског устанка, а „велики дворски балови уводе се у обичај: с њима настаје дворски луксуз и претварање двора у један велики салон“.¹¹ Тако су се, на једном од балова у велелепној сали Старог здања, у којој је првобитно постојала и галерија за музику, током лета 1881. године упознали, тада потпоручник, Живојин Мишић и Лујза Крикнер, ћерка извођача радова на Старом здању Фридриха Крикнера. Иначе, Лујза је рођена 1865. године, када је и почела изградња Старог здања, а живела је у кући коју је у близини парка Буковичке бање изградио њен отац. Са Живојином Мишићем Лујза се венчала 30. октобра 1884. године; имали су шесторо деце (три сина и три ћерке).¹²

Хотел Ново здање у периоду између два светска рата носио је назив Војводина. Примани су гости до Другог светског рата, а после рата до данас некадашње хотелске собе користи Општина Аранђеловац као канцеларије.¹³

6 Историја Београда, Балканолошки институт САНУ – Издавачка кућа Драганић, Београд, 1995, стр. 267.

7 Зорица Петровић, н.д, стр. 277-278

8 Мемоари Стефана Стевче Михаиловића, средио их Живан Живановић, Графички завод „Макарије“ а. д. Земун, 1928, стр. 159.

9 Драган Тодоровић, н.д, стр. 10.

10 Радомир Спасић, н.д. 63. Први, чеони, део „Старог здања“ изграђен је као самостална грађевинска целина (1865-1872), док су бочни делови дограђени уз претходни објекат, па је укупан изглед био наредних пола века попут ћириличног слова П, са крацима према главној градској улици.

11 Слободан Јовановић, Друга влада Милоша и Михаила, Просвета, Београд, 2005, стр. 243-244.

12 Петар Опачић, Војвода Живојин Мишић, СЈУ Борба – МВ Графика, Београд, 2002, стр. 77.

13 Радомир Спасић, н.д. стр. 135. И данас се у некадашњем хотелу Ново здање налазе службе инспекције, Одељење за пореске послове и друга одељења управе Општине Аранђеловац.

После доградње Старог здања и изградње Новог здања почело је на Киселу воду да долази све више гостију. Аранђеловчани су подизали својим средствима мање хотеле (познатији: Шумадија, Париз, Таково, Вулићевић, Српски краљ и други) и ресторани и кафани (Лондон, Централ, Атина, Лазаревића кафана, Хајдук Вељко, Шилина кафана и друге). После добијања пруге уског колосека на релацији Младеновац-Аранђеловац-Лазаревац (1904), наменског „шетног воза“ за посетиоце бање са Топчидера (1906), увођења водовода у Аранђеловцу (1928) и електричне енергије (1930), покренуте су бројне иницијативе за унапређење укупног стања Буковичке бање, од снабдевања водом и струјом постојећег Старог здања, до потребе изградње нових смештајних капацитета у бањском парку.

Поводом давања концесије за минералне воде на период од 50 година, о значају развоја туризма, односно стварању услова за долазак већег броја посетилаца у Буковичку бању, писао је министру социјалне политике и народног здравља Краљевине Југославије и Дака Поповић, први бан Дунавске бановине: „Овде се ради о једном дугорочном уговору и великим инвестицијама и баш зато је потребно да су услови апсолутно прецизни и толико јасни, да их никаква промена режима и људи у Министарству и Краљевској банској управи не могу другачије тумачити, него што су у уговору фиксирани. Капитал је у целом свету такав, да тражи и у краткорочним односима јасне критерије и обостране обавезе, а нарочито пак у једном односу, који се предвиђа на 50 година и који изискује инвестицију од више десетина милиона динара. Основно је питање по моме мишљењу ово: хоће ли држава и Краљевска банска управа да има одмах од бање неку корист, или ће се одрећи све користи и суделовања у добити и главну пажњу обратити самом подизању бање? Ја мислим да је ово питање и у прошлости мутило управи поглед на једну јасну и вишу концепцију и то је довело бању до једног очајног стања. На то питање може бити по моме схватању само један правилан одговор: да се сва пажња посвети систематском подизању бање инвестицијама, а дотле, док се то постигне, одрећи се сваке користи. Пошто је код таквих послова пуно ризичности за концесионара, ваља му за то оставити пуну слободу у раду, те ако испадне да концесионар и заради преко грађевинске зараде, нека му буде, а главно је да од бање створи оно што се жели. За државу и бановину ће бити много већа корист од великог броја гостију него евентуални проценат од воде. Повећан број посетилаца може да препороди не само Аранђеловац, него и читаву околину: да појача млекарство, живинарство, сточарство, трговину, домаћу индустрију и др.“¹⁴

*фотографија 6 - Разгледница из Буковичке бање са вилама постојећим у близини бањског парка (у прилогу увода, сир. 20)

Почетком 30-их година XX века у бањи је током годишње сезоне боравило око 1.400 посетилаца, када је у Аранђеловцу живело око 2.000 становника. Пропорција развоја туризма се, после око 70 година померила у корист броја гостију, јер је на једног госта био 1,4 становник, што је било побољшање за око 40 одсто. Дешавало се да је у једном дану у бањи било око 350 гостију, колико их је пре седам деценија било током целе сезоне, од маја до септембра. Дакле, у четвртој деценији XX века остварена је пропорција, која на најбољи начин илуструје степен развоја туризма: један гост према 1,4 становника Аранђеловца, што указује да је после 70 година (1865–1934) пропорција повећана у корист гостију за око 40 одсто.¹⁵

У периоду после Првог светског рата, па све до 1936. године, када експлоатацију над изворима минералне воде преузима Штедионица Дунавске бановине (која је и била инвеститор доградње хотела Старо здање и изградње новог хотела Шумадија, као и отвореног и затвореног купатила), хотели Старо здање и Ново здање су издавани сваке године у закуп, као и концесије за експлоатацију минералне воде са извора у парку Буковичке бање. Са закупцима Старог здања (Милан Анић, Михаило Радовић и други) управа Буковичке бање стално је имала проблема у наплати закупа. Закупци су се жалили да немају основне услове за обављање хотелско-угоститељске делатности: недостатак воде, струје, градска улица није калдрмисана те нису могли спасити госте од прашине, језеро у парку је лоше одржавано, па су се гости жалили на жабоквечину и прегласно кретање жаба, а о бројним недостатцима у Буковичкој бањи писао је у својој представи министру социјалне политике и народног здравља 1936. године и бан Дунавске бановине Светислав Рајић. Из наведене представке издвајамо: „Подручна ми бановина преузела је у своје време Буковичку Бању у Аранђеловцу у запуштеном стању толико, да се је морала из основа извршити унутрашња оправка и преправка зграде и терасе са степеницама и извршити водоводна инсталација са уређајима за купатила, а дотрајали и несавремени намештај заменити новим. Извршена је асанација бањског парка (22 хектара), чије је дрвеће почело у већем размеру да се суши услед густине шуме и подводности земљишта на начин, што је шума систематично проређена, земљиште дренирано, младо дрвеће посађено и уопште парк стручњачки преуре-

14 Архив Војводине, Ф. 126 Краљевска банска управа Дунавске бановине - Нови Сад (1929-1941), 1929-1941 VI Одељење за социјалну политику и народно здравље Кутија 667, 7361/1930

15 Драгољуб Б. Милановић, Општина Аранђеловац, Српско географско друштво, Београд, 2003. 89. Захваљујући изузетно успешној приватизацији и инвестиционим улагањима у реконструкцију и доградњу хотела „Извор“ (2003-2010) од стране А Групе Мирољуба Алексића, Буковичка бања и Аранђеловац су враћени 2010. године на туристичку мапу Србије и имамо данас пропорцију: један гост годишње према једном становнику Аранђеловца. Такав однос представља средњу вредност између почетног резултата из 1865. године (један гост према два становника) и најбољег учинка из 1985. године с обрнутом пропорцијом (два госта према једном становнику).

ђен... С обзиром на одличне климатске услове Буковичке Бање, на њену близину Београду, који је у сталном порасту, на лековитост њене минералне воде у погледу пијења и купања и велику количину и сталност мишљења сам да је у јавном здравственом и привредном интересу да се та бања изградњом и уређајем подигне на степен савремене здравствене установе.¹⁶

У овој књизи су објављена и документа која сведоче о недовољним количинама питке воде за потребе гостију хотела Буковичке Бање, па је Дунавска бановина инвестирала у каптирање водотока и изградњу потребне инфраструктуре. То је урађено и са потоком Балабанац (извире на Венчацу и улива се у Кубршницу), за који је комплетну инфраструктуру изградила Дунавска бановина.¹⁷

Уз праксу једногодишњег издавања хотела, уз стварање услова за улагање у одржавање постојећих и изградњу нових објеката у парку, Дунавска бановина је хтела да промени и начин давања на концесију минералних вода са извора у парку. У намери да обавезе концесионаре минералне воде да уреде све запуштене објекте у парку Буковичке бање, као и да израде нове за потребе доласка већег броја посетилаца у бању, како на лечење тако и ради забаве, Дунавска бановина је одлучила да концесију за минералне воде понуди на 50 година. Тај покушај није дао жељени резултат, јер нико није хтео да понуди више од једне петине цене литра минералне воде, а Дунавска бановина је очекивала да би концесија требало да буде скоро двоструко већа, како би било прикупљено довољно новца за све намераване радове. Нису прихваћени ни предлози Илије Михајловића, чија је Чиновничка банка, предлагала концесију од 15 пара од литра на продукцију преко три милиона литара, па је продужен једногодишњи уговор о закупу са компанијом Глиша Андрејевић и друг из Београда, а која је понудила износ од 30 пара по литру. И данас потомци Андрејевића повремено користе кућу, која се налази поред данашњег хотела Извор. Иначе, уопште није разматрана понуда иностране компаније Peddy Reality Corp из Лонг Бича, Савезна држава Њу Јорк, САД, од 3. октобра 1930. године, са највишом понудом концесионе накнаде од 50 пара за сваки литар, а написали су, између осталог, и следеће: „Ми би желели да се експлоатација воде и уређење саме бање изведе на најрационалнији начин са најмодернијим справама и зградама, као што се то код нас у Америци ради. Сразмерно вредности тог објекта ми смо вољни да уложимо у то предузеће до \$500.000.- (пет стотина хиљада долара).¹⁸

*фотографија 7 - Етикетна Минералне воде Књаз Милош јочейком XX века (у ирилоју увода, сџр. 21)

Многи су желели достизање укупног изгледа Киселе воде с краја XIX века, када су и европски хроничари описали децембра 1903. године Буковичку бању као „отмену бању Кисела Вода“¹⁹ или: „Tout comme chez nous“²⁰ – све као код нас. Док је Дунавска бановина трагала за могућностима претварања запуштене, руиниране бање у модерно туристичко место, налик европским бањама, због раније стеченог гласа Буковичку бању су посећивале познате личности и представници међународних удружења. На пример, 9. и 10. јуна 1930. године у Старом здању је одржан конгрес Међународног ПЕН клуба, светске организације писаца, у организацији Југословенског центра из Београда, Заграда и Љубљане. Међу 26 учесника били су и: Глигорије Божовић, Раде Драинац и Станислав Винавер. Дана 27. јула 1931. године око две хиљаде Аранђеловчана је на платоу испред Старог здања дочекало француске авијатичаре, којима су клицали пријатељству српског и француског народа. Следеће, 1932. године, 16. маја, из Тополе је у Аранђеловац дошло 30 новинара из земаља Мале Антанте, који су ручали у Старом здању, прошетали парком Буковичке бање и посетили подрум Венчачко-виноградске задруге у Бањи, основан 1903. године као најстарији подрум вина у Србији.²¹

Пре формирања Дунавске бановине најпознатија политичка личност у Аранђеловцу био је Илија Михајловић, банкар и трговац, дугогодишњи посланик Народне радикалне стране, а од 20. октобра 1928. до 6. јануара 1929. године и председник Народне скупштине Краљевине Југославије. У прве три деценије XX века његова Аранђеловачка конзорција је имала концесију на експлоатацију минералне воде са извора у парку Буковичке бање. Годишња продаја на тржишту била је између један и три милиона литара, уз минималне концесионе накнаде. После распуштања Народне скупштине 6. јануара 1929. године, и губитка политичких позиција које је до тада имао Илија Михајловић, Аранђеловчани су почели да дижу глас, па су успели да убеди представнике државне власти да Илија Михајловић више не добије концесију минералне воде, јер ништа није улагао у објекте у парку Буковичке бање.²²

16 Претставка у погледу изградње и уређаја Буковичке Бање и решење питања својине односно уложеног новца за преуређај бана, Светислава Рајића, упућена 1936. године, Краљевска банска управа, Ф.126, VI одељење, број 22521/36.

17 Архив Војводине, Ф. 126 Краљевска банска управа Дунавске бановине - Нови Сад (1929-1941), 1929-1941 V Техничко одељење, Технички одељак Крагујевац Зграде 1/1938. Тај водоток данас користи предузеће Књаз Милош, уз обавезу плаћања накнаде Јавном комуналном предузећу Букуља у Аранђеловцу од 50 пара по литру.

18 Архив Војводине, Ф. 126 Краљевска банска управа Дунавске бановине - Нови Сад (1929-1941), 1929-1941 VI Одељење за социјалну политику и народно здравље Кутија 667, 29760/1930

19 Феликс Каниц, Србија земља и становништво од римског доба до краја XIX века, Књига 2, Српска књижевна задруга – Рад, Београд, 1986, 9. 20 н. д, 465.

21 Архив Војводине, Ф. 126 Краљевска банска управа Дунавске бановине - Нови Сад (1929-1941), 1929-1941 II Управно одељење 39106/1932

22 Архив Војводине, Ф. 126 Краљевска банска управа Дунавске бановине - Нови Сад (1929-1941), 1929-1941 VI Одељење за социјалну политику и народно здравље Кутија 667, 7595/1930

Међу документима остало је и писмо трговца Јоце Урошевића из 1930. године министру народног здравља и социјалне политике, у коме је, између осталог, написао: „Чудновата је судбина појединих богаташа у овој веселој Југославији, тако да се за кратко време од једног обичног паланачког ћифте постаје, до народног трибуна и милионера, а на који начин то је и најобичнијим синовима ове земље познато. Не варајмо се да г. Илија Михајловић жели уредити Буковичку Бању да после своје смрти остави трајан спомен, већ жели корист и добит себи, јер свако зна да у оно доба и време када је био моћан и сиљан није хтео уређивати Буковичку Бању из разлога што је се на рачун исте обогатио и тада му није никако ишло у рачун њено уређење, а сада се сетио потребе Отаџбине и народа свога када није више моћан, када му се масан залагај измакао и када му смицалице комесара Шумадијске области нису помогле. Велико би зло било кад би се на неки начин ова Буковичка бања издала и пала у руке Аранђеловачкој Конзорцији, па макар и на солидној основи, јер кад нису они били у стању исту уредити за 30 година, већ су својим радом упропастили бању, а себи корист и богаћење, како ће је моћи сад уредити кад им је света дужност богаћење?“²³ Био је то бунтовни глас припадника новостасале грађанске класе, која није била опседнута само богаћењем, већ и општим бољитком. Јоца Урошевић је 1935. године опљачкан и убијен, највероватније од стране хајдука, а мотиви убиства нису били познати.²⁴

Тако је престала вишегодишња концесија минералне воде са извора у парку Буковичке бање од стране Аранђеловачке конзорције, односно Илије Михајловића. Извори су и даље издавани на годину дана, а тек 1936. године Дунавска бановина је створила услове да концесију минералне воде повери Штедионици Дунавске бановине, и то на 25 година.

Финансијско одељење Бановине добило 26. новембра 1932. године писмо Веље Аћимовића, бановинског саветника, са ознаком „поверљиво“, у коме је приказано лоше стање објеката у Буковичкој Бањи, са предлогом о концесији минералне воде: „Немање канализације ствара неиздржљивост у бањи услед смрада који у извесним моментима гуши и код Старог Здања и у парку код извора. Ово се неминовно мора отклонити за идућу сезону иначе је бањи неминовно гроб... Опадање продаје Буковичке воде може се спречити само на тај начин, ако се сад одмах учини све што је потребно за једну најобимнију продају у режији Бановине преко њене бановинске штедионице, која је основана у Новом Саду.“²⁵ Хитни радови на санирању Старог здања и других објеката у парку изведени су од 4. јуна 1932. године (када је одобрен предрачун у износу од 44.214,22 динара)²⁶ до 23. јуна 1934. године (вредност изведених радова 1.606.000,00 динара).²⁷

Корист од реновирања Старог здања од 1932. до 1934. године имали су и Аранђеловчани, почев од оних који су били ангажовани на непосредном извођењу грађевинских радова до испоручилаца разних врста роба. Међу њима је био и Милан Крсмановић из Аранђеловца који је био ангажован за израду душека за Старо здање. Плаћања су била обављана из бановинске готовине у износу од милион динара, на основу одобрења Министарства финансија 1934. године.²⁸

Све више гостију почело је у Буковичку Бању да долази 1935. године, када су туристичка друштва у Краљевини Југославији, попут Путника почела да организују поклоничка путовања на Опленац где је, после атентата у Марсеју 9. октобра 1934. године, сахрањен краљ Александар I Карађорђевић. У Буковичкој Бањи је било све више гостију и због вишег цивилизацијског и културног нивоа живота у односу на претходни век, али и раста животног стандарда. Многи трговци и банкарѝ из Београда су, током последње деценије пред Други светски рат, изградили летњиковце у близини парка или куће у које су дошли да живе, бежећи из градске вреве у потрази за ојкрепљењем на лековитим изворима минералне воде и чистом ваздуху „чинећи тако од Бање у летњим месецима стециште престоницке интелектуалне елите“.²⁹

Наредбом комесара полиције Буковичке бање од 17. јула 1934. године најстрожије је забрањено „кварење клупа, ограде парка, кидање цвећа, ван стаза ићи, сликати се у лејама, ломљење дрвећа... увођење паса у парк, а на улици пас може бити само са корпом“. Певачицама, свирачицама и артисткињама било је забрањено да седе са гостима у локалу у коме су биле запослене. У Буковичкој Бањи и свим локалима у Аранђеловцу било је најстрожије забрањено и просјачење. Ко не би имао да плати казну од 10 до 500 динара одлазио би у затвор у трајању од један до десет дана. Према записнику од 17. марта 1941. о примопредаји покретног и непокретног инвентара Буковичке Бање у Аранђеловцу, између Штедионице Дунавске бановине

23 На истом месту.

24 Ђорђе Миливојевић, Варош Аранђеловац и његови жители, Народна библиотека „Свети Сава“, Аранђеловац, 75-76.

25 Архив Војводине, Ф. 126 Краљевска банска управа Дунавске бановине - Нови Сад (1929-1941), 1929-1941 VI Одељење за социјалну политику и народно здравље 45055/1932

26 Архив Војводине, Ф. 126 Краљевска банска управа Дунавске бановине - Нови Сад (1929-1941), 1929-1941 V Техничко одељење, Технички одељак Крагујевац Зграде 47/1934

27 На истом месту.

28 Радомир Спасић, н. д, 101.

29 Ђорђе Миливојевић, н. д, 5.

која предаје и Дунавске бановине која прима, парк је био ограђен бодљикавом жицом на дирецима, а ограда је била засађена багремом већим делом и живом оградом мањим делом. Испред Старог здања био је камени зид, од буковичког тесаног гранита, са гвозденим оградом и две велике зидане капије (једна, изграђена 1928. године, и данас постоји).³⁰

Дунавска бановина је одобравала и попусте државним и бановинским чиновницима за смештај у Старом здању од 20 одсто, уз услов трајања боравка од најмање 15 дана. Цене соба у главној сезони током јула и августа у Старом здању су биле од 25 динара у соби са постељом без отомана до 70 динара у луксузном апартману са салоном. Цене у вансезони су биле ниже око 20 одсто. Старо здање је имало и своју економију.³¹

Средином тридесетих година прошлог века издан је и први проспекат Буковичке Бање:

*фотографија 9, 10 - Изглед насловне стране и пољеђине проспекта Буковичке Бање, који је био савијан у шири дела (у ирилоју увода, стр. 22)

Овај проспекат је штампан после реновирања „Старог здања“ од 1932 – 1934. године.³² Није познато да ли су Дунавска бановина и њена Штедионица објавили сличан рекламни материјал после изградње Шумадије, отвореног и затвореног купатила и доградње Старог здања. Вероватно да других публикација није ни било, јер је убрзо почео Други светски рат.

Доградња Старог здања

Доградњу Старог здања, која је изведена током 1939. године илуструје 41 изабрани документ, који на најбољи начин сведоче о стварању свих потребних услова за реализацију доградње Старог здања. Радови су изведени за мање од годину дана, али су припреме трајале десет година. Додуше, припреме се нису односиле само на доградњу Старог здања, већ и изградњу нових објеката (хотела Шумадија, отвореног и затвореног купатила). Шири контекст прилика и односа који су владали у друштву, а посебно у Аранђеловцу и Буковичкој Бањи, управо и даје посебну вредност објављеним документима.

Непуних годину дана пре почетка изградње планираних објеката у Буковичкој Бањи, 27. новембра 1936. године, начелник Среза орашачког у Аранђеловцу је послао документ са следећим извештајем: „1. Општина буковичка и Удружење трговаца у Аранђеловцу мишљења су да се ова радња одобри, јер постоји стварна потреба места и краја за таквом радњом, пошто је она једино снабдевена за пријем гостију, који се баве на лечењу у Буковичкој Бањи. 2. Зграда испуњава све законе – услове техничке и хигијенске и нарочито је подешена за хотелску радњу са најмодернијим уређајем. 3. Пословођа Белајац Ђоко испуњава све услове прописане законом, да може ову радњу водити, што се види из приложених докумената. 4. У општини буковичкој има 2093 становника и у истој већ има 11 угоститељских радњи, кафана, кухиња и механа, али је ова радња ЈЕДИНИ ХОТЕЛ са модерним уређајем, какав треба за пријем бањских гостију. 5. Локал није у близини цркве, школе, болнице, гробља итд. и обављање ове хотелске радње неће бити на сметњи поменутих установама. Предлог: на основу свега изложеног предлажем, да се тражена дозвола изда, јер су испуњени сви законски услови, а Буковичка Бања не би се могла замислити без оваквог једног хотела првога реда, као што је овај у хотелу Старо здање.“³³

На основу концесије минералне воде, коју је Дунавска бановина уступила Штедионици Дунавске бановине, Краљевина Југославија је подигла кредит од француске владе у износу од 12 милиона динара и одмах је почела израда потребне документације. Пројектовање доградње Старог здања је поверено архитекти Ђорђу Табаковићу (1897-1971), који је пројектовао хотеле Парк и Рекс, као и Танурџићеву палату у Новом Саду, Патријаршијску библиотеку у Сремским Карловцима и на десетине других објеката у Војводини. Доносимо изглед насловне стране Плана за проширење кухиње Старог здања у Буковичкој бањи, из обимног пројекта доградње Старог здања, у срезмери 1:100 и потписом Ђорђа Табаковића.³⁴

*фотографија 11 - План за проширење кухиње хотела Старо здање у Буковичкој Бањи (у ирилоју увода, стр. 23)

30 Архив Војводине, Ф. 127 Штедионица Дунавске бановине – Нови Сад (1932-1945), 1928-1949 Кутија 71 Записник о примопредаји покретног и непокретног инвентара Буковичке Бање у Аранђеловцу између Штедионице Дунавске бановине и Дунавске бановине од 17. марта 1941. године.

31 Архив Војводине, Ф. 126 Краљевска банска управа Дунавске бановине - Нови Сад (1929-1941), 1929-1941 VI Одељење за социјалну политику и народно здравље 14708/1935. главна бањска сезона трајала је од 1. јула до 31. августа.

32 Архив Војводине, Ф. 126 Краљевска банска управа Дунавске бановине - Нови Сад (1929-1941), 1929-1941 VIII Одељење за трговину, индустрију и занатство 275/1939.

33 Ф. 126 VIII Одељење за трговину, индустрију и занатство 23493/1937, допис начелника Среза орашачког у Аранђеловцу Краљевској банској управи у Новом Саду, од 27. XI 1936. године.

34 Архив Војводине, Ф. 127 Штедионица Дунавске бановине – Нови Сад (1932-1945), 1928-1949 Кутија 71 План за проширење хотела Старо здање, израдио инжењер Ђорђе Табаковић, овлашћени архитекта, Нови Сад, јула 1938. године.

Свеобухватним пројектом доградње Старог здања осим доградње чеоног дела према градској улици и хотелске кухиње предвиђена је и адаптација подрума Старог здања. На следећем цртежу приказана је основа подрума са уздужним и попречним пресеком, коју је такође израдио Ђорђе Табаковић.³⁵

*фотографија 12 - План за адаптацију подрума Старог здања Буковичке Бање у Аранђеловцу, са пописом пројекцијата Ђорђа Табаковића, од јула 1938. године (у прилогу увода, стр. 23)

Израда пројектне документације за нови хотел (касније назван Шумадија), отворено и затворено купатило, додељена је архитекти Гојку Тодићу (1896-1944), најпознатијем по пројектовању зграде Радио Београда и Министарства грађевина у Београду. Из обимне пројектне документације издвојили смо овај ситуациони план:

*фотографија 13 - Ситуациони план Пројекта за нови хотел, купатило и отворени базен у Буковичкој Бањи - Аранђеловац, са пописом пројекцијата Гојка Тодића, од јануара 1937. године (у прилогу увода, стр. 24)

Изградња је обављена од 1. септембра 1937. године (постављен камен-темељац за хотел Шумадију) до краја 1939. године.³⁶ Од првих иницијатива о потреби изградње нових смештајних капацитета, безуспешних покушаја потраге за инвеститорима који би били спремни да уложи свој новац у изградњу хотела, израде пројектне документације, обезбеђивања средстава од стране Краљевске банске управе Дунавске бановине Краљевине Југославије за реализацију инвестиције и саме изградње, требало је да прође једна деценија. То је неупоредиво краће време и није ни за било какво поређење са приликама данашњим, јер Старо здање не прима госте већ 13 година (2005-2018) и потпуно је девастирано. Шумадија не прима госте од 2013. године и потпуно је девастирана.

После завршетка радова крајем 1939. године, током 1940. и 1941. године обављани су додатни радови на објектима у парку, као и примопредаја између Штедионице Дунавске бановине и Дунавске бановине. Дунавска бановина се током Другог светског рата старала о непокретној и покретној имовини Буковичке бање, колико је то у ратним условима било могуће. Један од најважнијих људи Дунавске бановине у Буковичкој бањи био је Душан Парађанин,³⁷ благајник и члан бројних пописних комисија, а 15. марта 1941. године примио је и комплетан инвентар Буковичке бање, као „руководилац бањског инвентара“³⁸.

Садашњи облик Старо здање је добило уочи Другог светског рата, доградњом чеоног дела према градској улици. Тај део по архитектури представља реплику првог дела Старог здања окренутог према парку Буковичке бање.

*фотографија 14 - Изглед Старог здања пре доградње 1939. године (у прилогу увода, стр. 24)

На рекламном панелу испред Старог здања помиње се и биоскоп, у оно време невиђена атракција, а из пописне листе инвентара хотела и ресторана Старо здање од 31. децембра 1936. године, у оквиру инвентара са роком трајања до четири године, наведен је и један апарат за биоскоп и филм у вредности од 15.000 динара. За закуп филмова, који су приказивани у Старом здању током 1936. године је утрошено 15.038,50 динара.

Годину дана после завршетка доградње Старог здања и изградње свих других објеката у парку Буковичке Бање, почео је Други светски рат. Старо здање су запосели окупатори, најпре Немци, затим Бугари, а пред крај рата и четници, од којих је већина била тек мобилисана. Многи су страдали приликом борби са партизанима 18/19. септембра 1944. године, јер „18. септембра 1944. год. у 9 часова пре подне X крајишка и II шумадијска бригада отпочеле су напад на Аранђеловац из три правца: са Вагана од Партизана (данас: Даросава), с Венчаца и Букуље и с Орашачког брда. Сутрадан, 19. септембра 1944. године, здружени крајишки и шумадијски партизани ослободили су Аранђеловац.“³⁹

После Другог светског рата туризам је у периоду од 1945-1960. године, у односу на индустрију неметала (Шамот, Индустрија електропорцелана и Рудници и индустрија мермера и гранита Венчац), био у запећку.

35 Архив Војводине, Ф. 126 Краљевска банска управа Дунавске бановине - Нови Сад (1929-1941), 1929-1941 V Техничко одељење, Технички одељак Крагујевац Зграде 34/1939

36 Радомир Спасић, н.д, 140.

37 Ђорђе Миливојевић, н. д, 336. Душан Парађанин, рођен 1896. године, обављао је послове благајника Буковичке бање, на основу именовања од стране Краљевске банске управе Дунавске бановине, све до укидања Штедионице Дунавске бановине после Другог светског рата. Иначе, „Парађанин је родом из Груже од Крагујевца, био је средњег раста, увек господствено обучен, друштвен и јако образован, као такав уживао је углед у вароши.“ Умро 1972. године у Аранђеловцу. Био је ожењен супругом Клеопатром (1896 - 1975), са којом је имао два сина: Лазара (1929 - 1947) и Уроша (1925 - 1993), који је био први руководилац Туристичког савеза општине Аранђеловац и велики поборник истраживања архивске грађе настале у периоду Дунавске бановине. Урош је био ожењен супругом Светланом, са којом није имао деце. Сви су сахрањени на гробљу Рисовача у Аранђеловцу.

38 Архив Војводине, Ф. 126 Краљевска банска управа Дунавске бановине - Нови Сад (1929-1941), 1929-1941 VI Одељење за социјалну политику и народно здравље 9814/1941

39 Аранђеловац и околина, Туристичко друштво Аранђеловац и Новинско издавачко предузеће Књижевне новине, Београд, 1961, стр. 48-49.

Радови нужне санације почели су на Старом здању 1960. године, а комплетна адаптација је обављена до 1973. године у две етапе. Прва је трајала од 1960. до 1966. године, с тим што су главни радови изведени 1965. и 1966. године. Друга етапа је остварена од 1968. до 1973. године.

*фотографија 15 - Део црпшежа из пројекта адаптације Старог здања главног пројекцијанца архитектке Јованке Јефтановић из 1969. године (у прилогу увода, сир. 25)

Прва етапа је реализована на основу пројекта урађеног од стране Пројектантског атељеа Туристпројект из Београда, а предрачунска вредност радова износила је 86.248.649,00 динара. Инвеститор је била Установа Буковичка бања, у оквиру које је пословало неколико предузећа. Најпрофитабилније је било предузеће Књаз Милош, а Старо здање је пословало у саставу угоститељског предузећа. У оквиру Заједничких служби постојала је и Служба инвестиција, чији стручњаци су пажљиво надгледали адаптацију Старог здања. У првој етапи радове су извели Специјализовано предузеће за рестаураторско-конзерваторске и декоративне радове Славија из Београда, Монтажно-занатско предузеће Победа из Бруса и овлашћени мајстор Милош Обреновић, приватни електричар из Аранђеловца. Иначе, „адаптација прве етапе обухвата следеће: 1. све просторије сутерена; 2. све просторије приземља осим улазног хола и дела хотелских соба у десном крилу према „Шумадији“; 3. све просторије I спрата лево од степеништа улазног хола па до сале и степеништа испред сале и 4. степениште и све просторије II спрата – обадва дела... Фасада према улици, бочна фасада према „Шумадији“ и фасада према парку су ранијих година адаптиране“.

Надзорни орган Милош Николић је 18. маја 1966. године упутио допис извођачима радова, предузећу Славија, да дођу на технички преглед 25. маја 1966, али је написао и да „пошаљете ваше молере који ће извршити фарбање заосталих шалона и поправку крова“. После обављених наведених радова и техничког пријема заменик начелника Одељења за управно-правне и инспекцијске послове Скупштине општине Аранђеловац Живадин Радивојевић је 27. јуна 1966. године потписао решење којим се одобрава „коришћење дела адаптираног-поправљеног постојећег објекта Старо здање у Аранђеловцу“.

Друга етапа је почела 1968. године израдом пројектног задатака за адаптацију и реконструкцију Старог здања у Аранђеловцу, који је урађен у Служби за инвестиције Установе Буковичка бања, у коме је између осталог, наведено и следеће: „Фасаду са источне стране треба довести у исто стање као и остале три које су реконструисане приликом последње адаптације објекта... НАПОМЕНА: Југоисточни део фасаде је приликом борбе за ослобођење Аранђеловца био миниран, по ослобођењу нестручно поправљен, па је због тога дошло до слегања зграде на том делу и њенога пуцања. Поред овога постоји и оправдана сумња да на томе делу пролази и напуштена канализација, јер је тај део стално влажан“.

На основу Одлуке Савета Установе Буковичка бања, од 7. новембра 1968. коју је потписао Живорад Бановић, израда пројекта је додељена Пројектбиру Београд, односно архитекти Јованки Јефтановић, као главном пројектанту и архитекти Јелици Кержманец.⁴⁰ У техничком извештају Главног пројекта адаптације II етапе Старог здања наведено је: „Према пројектном програму адаптација II етапе обухвата: десни део крила од улазног хола и степеништа у приземљу и на I спрату, десно крило према „Шумадији“ и део крила према парку завршно са двораном „Кнежева“... У улазном холу, ветробрану и портирници на поду је предвиђен бели мермер, величине плоча по избору пројектанта, а у ходницима тепих „Таписон“... На поду дворане „КНЕЖЕВА“ предвиђен је велвет (боје по избору пројектанта). На зидовима дворане предвиђени су гипсани профилисани луци, пиластри у рабицу и ливеном гипсу са профилисаним капителима и орнаментима у ливеном гипсу. У пољима оивиченим профилисаним лајснама предвиђени су увозни тапети боје и производње по избору пројектанта. Остале зидне и плафонске површине обрађене су у белом поликолору. Профилација средњег венца и при плафону се задржава као и велика гипсана розета, а за четири мања лустера предвиђене су нове гипсане розете. Остали радови у дворани предвиђени су пројектом ентеријера.“

*фотографија 16 - Изглед новодограђеног дела Старог здања после адаптације 1972. године (у прилогу увода, сир. 26)

Тада је изграђена и котларница у средишњем делу и грађевински пролаз као „топла веза“ између новодограђеног дела према градској улици и првобитног дела Старог здања из XIX века. Дакле, осим што су Старо здање градили припадници обе српске нововремене династије (Обреновићи и Крађорђевићи) и инвеститори у време Јосипа Броза Тита су се умешали у градитељство, али на начин и по стилу који тотално одудара од претходних фаза изградње. Додуше, многи стручњаци с правом указују и на нуједначености архитектуре на раније изграђеним деловима фасаде (што је посебно видљиво на бочним деловима зграде). Све те замерке могле би да буду отклоњене новом, свеобухватном реконструкцијом, која би требало што пре да се деси, јер урушавање Старог здања је сваког дана више него очигледно.⁴¹

*фотографија 17 - Дограђен пролаз - топла веза између два дела Старог здања (првој из 1939. године и другој из 1972. године (у прилогу увода, сир. 26)

⁴⁰ Драгољуб Б. Милановић, н. д, 258.

⁴¹ Зорица Петровић, Два века Буковичке Бање, Народни Музеј, Аранђеловац, 2011. 95.

Иако је аранђеловачко Стамбено-комунално предузеће Стандард већ било ангажовано за извођење грађевинско-занатских радова и централног грејања, комплетни грађевински, грађевинско-занатски и инсталатерски радови II етапе уговорени су са Грађевинским предузећем Градитељ Горњи Милановац, јер су имали знатно боље референце и гаранције за квалитетно обављање посла.

Израда ентеријера и испорука кухињске опреме је уговорена са Предузећем за продају, извоз и увоз дрвета и дрвних производа Југодрво, које је пре тога стручно умеће показало у хотелу Југославија у Београду. За Салу кнежева лустери су набављени од компаније E-Bakalowits sohne GMBH из Беча, захваљујући којима је Сала кнежева заблистала у до тада невиђеном сјају.

Леп ефекат адаптације био је видљив на фасади Старог здања, а посебно су то могли да уоче и све бројнији возачи и путници у моторним возилима, која су пролазила, у то време већ асфлатираним, путем поред дограђеног дела Старог здања из 1939. године.

Сви главни радови, у оквиру II етапе реконструкције Старог здања били су завршени 1971. године, а додатни радови и поправке су обављени током 1972. године. Завршни материјали у ентеријеру, попут 833 м завеса од маркизног платна, су набављени (како би дотадашње завесе биле замењене) 1973. године, тако да се та година може и узети као година коначног завршетка тринаестогодишње (1960-1973) адаптације и реконструкције Старог здања. После 32 године рада (1973-2005) Старо здање је доживело тужну судбину да тринаест година зјапи празно, препуштено збуду времена (2005-2018).⁴²

*фотографија 18 - Већ 15 година Старо здање свакодневно пролази (у прилогу увода, сир. 26)

Најлепше место за госте Буковичке бање и Аранђеловчане била је тераса Старог здања, и то како изнад степеница (које су неколико пута мењале облик и волумен) тако и испред степеница, према парку Буковичке бање, у хладовини столетних платана. После реновирања на почетку осме деценије прошлог века на тераси изнад степеништа су приређивани концерти и други уметнички догађаји у оквиру тадашње Смотре југословенске уметности Мермер и звуци, која је по квалитету програма била пандан Дубровачким летњим играма. А приликом помена „старог сјаја“ многи углавном помисле и на разгледницу са мотивом Старог здања, које је после стотину година (1872-1972) заблистало у пуној лепоти.

*фотографија 19 - Тераса испред Старог здања после реновирања 1972. године била је омиљено место посетиоцима Буковичке Бање и Аранђеловчана (у прилогу увода, сир. 26)

До изградње хотела Извор, који је Јосип Броз Тито отворио 3. октобра 1978. године (сасвим случајно, истог дана када је пре 49 година формирана Дунавска бановина), у Старом здању су осим индивидуалних гостију боравили и учесници разних семинара и симпозијума.

Почетком рада хотела Извор утростручени су смештајни капацитети у хотелима Буковичке Бање, тако да је зенит туристичког развоја достигнут 1985. године са 44. 246 гостију у хотелима. Тада је Аранђеловац имао двоструко мање становника (1981. године 21.379 и 1991. године 23.750 становника). Дакле, после пола века (1934-1985) у Буковичкој Бањи је постигнута пропорција: два госта према једном становнику. Наведени релативни однос је остао забележен као најбољи до данас.

После четврт века рада, захваљујући изузетно успешној приватизацији, односно великим инвестиционим улагањима А ГРУПЕ г. Мирољуба Алексића, реконструисан је и дограђен хотел Извор (2003-2010). Грандиозност грађевинско-неимарског подухвата на најбољи начин је врцаво описао непоновљиви Раша Попов: „Пред саму кризу, 2007, нађем се у скоро најстаријој српској бањи, Аранђеловцу. Овде у бањском парку грандиозни Извор, зидан на врху Титове епохе, штрчао је остругане фасаде, разваљених зидова, само зјапе бетонске решетке конструкције... Осетим да се то ушуњао у многоспратну палату нови миленијум. Помислим како се мали град Аранђеловац дао у авантуру без повратка. Сад кад су све развалили и хотел срезали са 13.500 квадратних метара на 12.700, и изнели сав декор, малтер, кваке и лустере, каде, водоводне и канализационе цеви морају се напрегнути бар као градитељи пирамида, да све опет доведу до новомиленијумског сјаја!“⁴³ Остаје нада да ће и Старо здање добити дуго прижељкивани „новомиленијумски сјај“.

Ни Раша Попов, а и нико од нас, до краја 2018. године није доживео да види тај „новомиленијумски сјај.“ Иако је власник хотела „Извор“, г. Мирољуб Алексић, желео да реконструира Старо здање и Шумадију, као и да препороди целу Буковичку Бању изградњом новог хотела - због неразумног отпора локалне власти, и ретроградног чаршијског менталитета, после четири године је раскинут купопродајни уговор (2012-2016). Кад би се данас питала Дунавска бановина тако нешто сигурно не би могло да се деси, ако ни због чега другог онда бар због пречанске културе.

У жељи да ће ова књига помоћи разумевању зашто су велике идеје увек наилазиле на велике отпоре, уз ишчитавање и анализу изворних докумената насталих у деценији уочи Другог светског рата, ваљало би да

42 Раде Д. Мрљеш, Реконструкција и ревитализација Старог здања у Аранђеловцу, Шумадијски записи IV-V, Зборник радова Народног музеја у Аранђеловцу, Аранђеловац, 2011. 357.

43 Раша Попов, Пливачи против кризне струје, Политика, Београд, 3. новембар 2012, стр. 25.

почнемо чинити све у корист бржег уређивања запуштених објеката, али и изградње нових хотела и туристичких садржаја.

Књига о доградњи Старог здања настала је захваљујући Фонду за прикупљање архивске грађе и друге документације, који је од 1985-1990. године постојао у оквиру Радне организације Буковичка бања, а чији је председник био Миодраг Бошковић, заменик генералног директора Радомира Раје Јевтића. У Архиву Војводине грађу су истраживали иницијатори оснивања Фонда (Драган Тодоровић пронашао 309 докумената који се односе на Буковичку бању и Аранђеловац, од којих 240 на Старо здање; Миодраг Бошковић пронашао 17 докумената који се односе на Буковичку бању и Аранђеловац, од којих пет на Старо здање и Радмила Миловановић пронашла 11 докумената који се односе на Буковичку бању и Аранђеловац, од којих један на Старо здање) и запослени у Народном музеју у Аранђеловцу (Марко Јокић пронашао 117 докумената који се односе на Буковичку бању и Аранђеловац, од којих 57 на Старо здање и Љубица Ранковић (1955-2012) која је пронашла један документ који се односи на Старо здање).

У оквиру Фонда је прикупљен укупно 501 документ. Сва документа, са око 5.000 страна, уз финансијску подршку Акционарског друштва за туризам и угоститељство Буковичка бања скенирали су Аранђеловчани Александар Аца Петковић и Александар Алексић. Дискови са свим документима у електронској форми, у pdf формату су достављени установама културе (Народни музеј и Народна библиотека „Свети Сава“), а у протеклим годинама документа из Архива Војводине била су добро дошла ученицима и студентима за матурске, семинарске и дипломске радове. Корисници архивске грађе су углавном наводили извор, попут др Радомира Спасића, дугогодишњег директора Специјалне болнице „Буковичка бања“ (1934-2009): „Такође желим да се захвалим г. Милу Бошковићу и г. Драгану Тодоровићу, који су ми омогућили да се користим до сада мало познатом грађом, коју су они прикупили из Архива Дунавске бановине, за веома значајно и документовано употпуњавање ове публикације о Буковичкој бањи.“⁴⁴

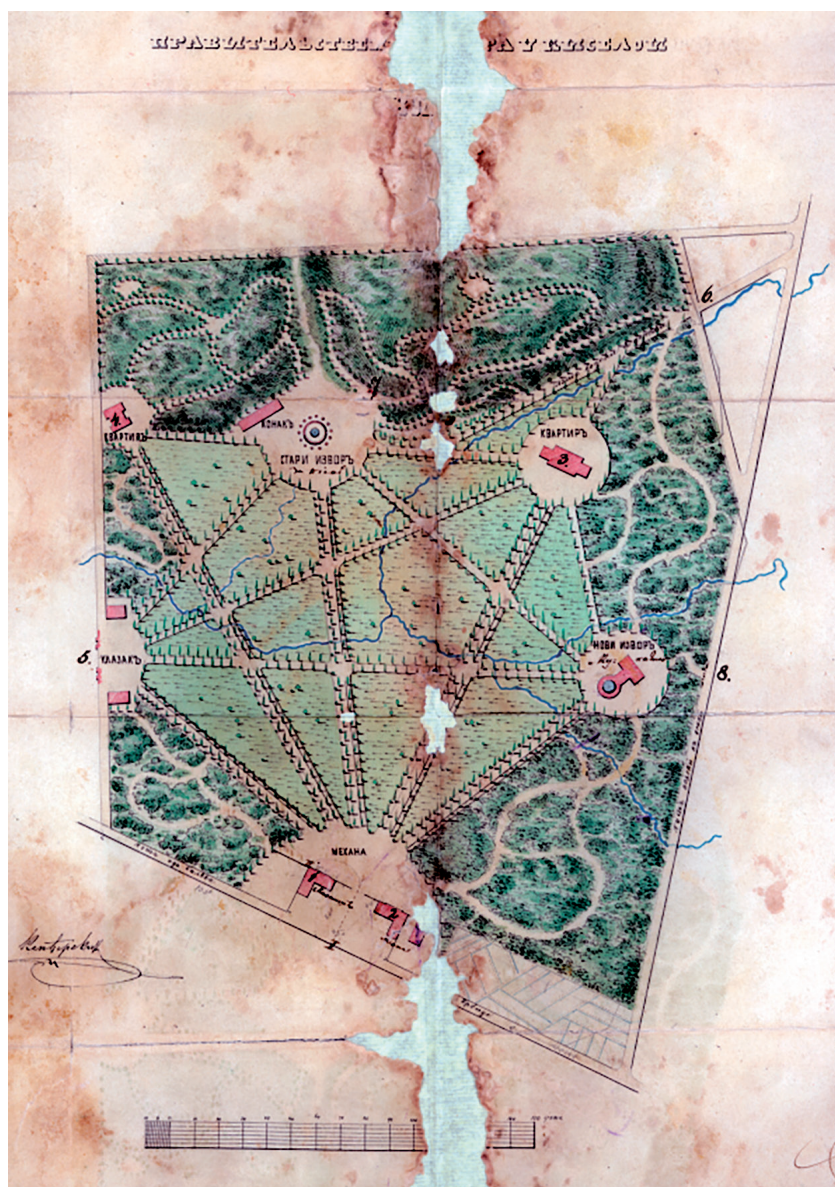
Посебну захвалност упућујем Архиву Војводине у Новом Саду, са чијим сам директором др Небојшом Кузмановићем у име Издавачке делатности „Стварност“, 20. августа 2018. године, потписао уговор о саиздаваштву књиге „Старо здање“, на предлог Архива Војводине, који сам радо прихватио. Велико хвала мр Владимиру Иванишевићу, архивском саветнику у Архиву Војводине у Новом Саду, који је као уредник издања знатно допринео имплементирању научне методологије у презентацији архивске грађе, садржају и изгледу књиге. Посебно ме радује што ће књига бити уврштена у програм обележавања 90. годишњице од почетка рада Дунавске бановине, током 2019. године у Новом Саду.

Много сам захвалан Драгољубу Јанојлићу, новинару и књижевнику из Смедеревске Паланке, на концизној и ефектној рецензији, као и Владети Коларевићу, књижевнику из Брезовца, на вишезначној препоруци ове књиге читаоцима, уз посебно указивање на значај „пречанске културе“, која је уз подршку државе, оличеној у Дунавској бановини, једина и могла да оствари велико неимарско дело и тада нужне материјалне и друштвено-културне промене у парку Буковичке бање током 30-их година прошлог века. А шта ћемо ми учинити крајем друге и у трећој деценији овог века писаће будући хроничари.

С обзиром на то да је ово прва књига са преписима архивских докумената о Старом здању реално је очекивати да ће њено објављивање подстаћи и све друге појединце и установе, који располажу одређеном грађом, не би ли у наредном периоду припремили и објавили књиге које ће од заборавачачувати све што је записано о Старом здању до сада.

Било би корисно да током прижељкиване будуће реконструкције Старог здања буде објављено што више публикација, са документима који сведоче о дугој и бурној историји најлепшег и најстаријег објекта у парку Буковичке бање. Символ и сведок Аранђеловца бар толико заслужује.

мр Драган Тодоровић

*фойоірафија 1 - План њарка из 1856. іодине

*фойоірафија 2 - Разіледница „Државної здања“ на Киселој води у Буковику

*фойоірафија 3 - Грoд архийєкїше Косїе Шреїловића у њорїи Буковичке цркве

Гостиница код киселе воде, по скици г. Виће Малетића.

*фотографија 4 - Мање позната разледница Стјарої здања, 1875. година

Старо здање - Аранђеловац.

*фотографија 5 - Разледница Стјарої здања са дограђеним бочним крилима

*фотографија 6 - Разледница из Буковичке бање са вилама подићућим у близини бањскої иарка

*фотографија 7 - Етикета минералне воде Књаз Милош почетком XX века

*фотографија 8 - Етикета минералне воде Књаз Милош с краја XIX века

ње жучних канала, отеченост јетре, жутица; болести срца и крвних судова; камен у бубрежним левка, хроничан катар мокраћне бешике; оксалурија; женске болести; гихт; шећерна болест; малокрвност, стање реконвалесценције, (нарочито код деце) премореност.

Контраиндикације: све акутне и болести са температуром, нарочито туберкулоза, нервне и душевне болести.

Станова има довољно по хотелима, вилама и приватним зградама. У бањском парку, на најлепшем месту налази се хотел „Старо здање“, потпуно преуређен и снабдевен новим намештајем и целокупним комфором. У парку је и хотел „Ново здање“ са 30 угодних, лепо намештених соба. У непосредној близини бањског парка има приватних гостионица и вила са и без пансиона. Цене су прописане од стране бањске управе и крећу се од 10—30 динара од постеље.

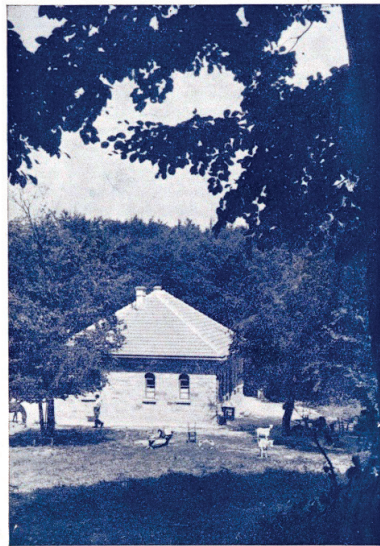
Љубитељима тениса стоје на расположење два игралишта, а најмлађим бањским посетиоцима дечије игралиште са разним гимнастичким справама. На врху Букуље налази се туристичка кућа до које се долази лаганим ходом за један час. За време главне сезоне концертира у парку првокласан оркестар.

У самој бањи налази се пошта.

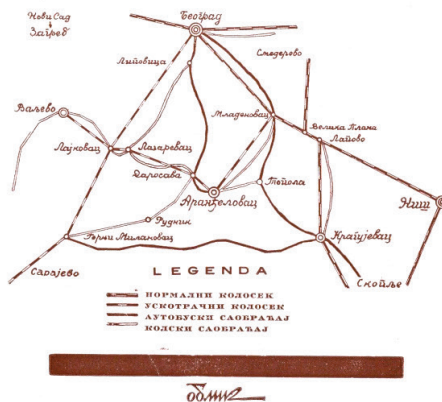
Сезона од 1 маја до 1 октобра.

За сва обавештења и проспекте обраћати се Управи Буковичке бање, Аранђеловац, телефон бр. 4.

Bukovička Banja ARANĐELOVAČ

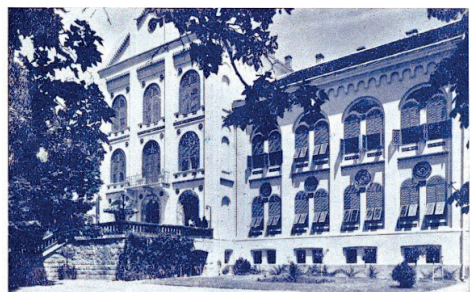
ПЛИНСНА КУЋА НА БУКУЉИ (720 м)

Буковичка Бања АРАНЂЕЛОВАЦ

ШЕТАПИШТЕ • ИЗВОРНАЗ МИЛОШ • МУЗИЧНИ ПАВИЉОН

ХОТЕЛ СТАРО ЗДАЊЕ

БУКОВИЧКА БАЊА

лежи у живописном пределу Шумадије у непосредној близини знаменитих историских места Буковика, Орашца и Опленца, удаљена 200 метара од жељезничке станице Аранђеловац, на прузи уског колосека Младеновац—Лајковац—Ваљево.

Изнад бање издигне се као мотна заштитница Букуља (750 м.) са својим падинама, обраста буковом, храстовом и четинарском

шумом. На исток и запад пружају се од ње шумовите косе те је везују са Венчацем (658 м.) и Ваганом, а свуда унаоколо ређају се таласести брегови и брежуљци као романтичан оквир целом овом сликовитом пределу.

Клима бање је субалпнска. Срећно положена на само подножје Букуље (270 м, надморске висине), бања је заштићена од ветрова и наглих промена у температури. Средња максимална температура у сезонским месецима (мај-септембар) износи 24,6 С, средња минимална 12,2 С, средња топлота ваздуха у мају 16,4 С, јуну 19,2 С, јулу 24,3 С, августу 19,6 С, септембру 16,3 С, ветрови су ретки, слабе јачине, већином северозападни, и источно југоисточни. Средња релативна влажност у мају 74,6, у јуну 65,8, у јулу 63,1, августу 66,6, септембру 55,9.

БУКОВИЧКА БАЊА

Средњи притисак ваздуха 737,6. Средњи водени талог: 3,9, 2,4, 2,5, 0,6, 2,4. Као што се из ових података види климатски услови су врло повољни.

Бањски парк, преуређен по плану познатог стручњака инж. Александра Крстића, заузима простор од 22 х. испуњен хиљадама четинара и најразноврснијих лишћара. Бања има четири хладна (12,5° С) и један хипотермалан извор (25,2° С), који и ако су истог карактера — **алкални кисељаци** — ипак по количини угљене киселине и различитој концентрацији показују извесне разлике, те пружају могућност прецизне индивидуализације терапије у сваком посебном случају болести. Проналаском новог хипотермалног извора (1935 год.) знатно је проширен круг болести, које се у бањи могу са успехом лечити.

Бања располаже са два купатила. „Парно купатило“ има већи број када са минералном водом, одељење за парење, тушеве и отворен басен са обичном водом. У купатилу „Талпари“, поред када за минералну воду, налази се и отворен басен са минералном водом и терасом за сунчање.

Купатило се снабдева водом са новопронађеног извора, чији капацитет дозвољава да вода непрекидно притиче у басен и стално се обнавља.

Индикације: хронични катарни носа и грла, душника и плућа, хрон. запаљења марице; катар желуца, сувишна киселина, диспепсија, стање пре и после чира у желуцу и дванаесто-палачном цреву; катар танког и слезни катар дебелог црева; запаљење и камен у жучном мехуру, запаље-

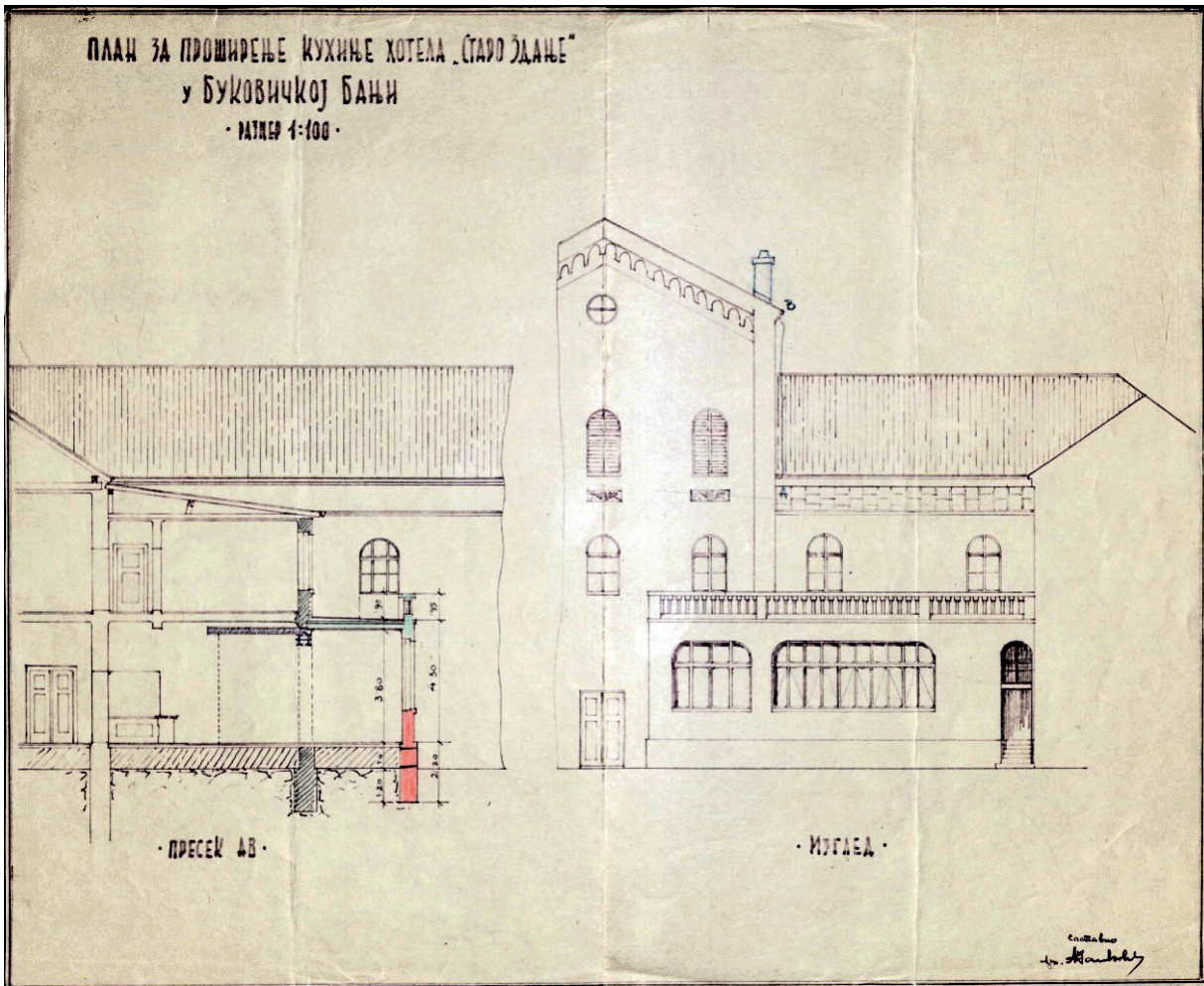
ДЕЧЈЕ ИГРАЛИШТЕ

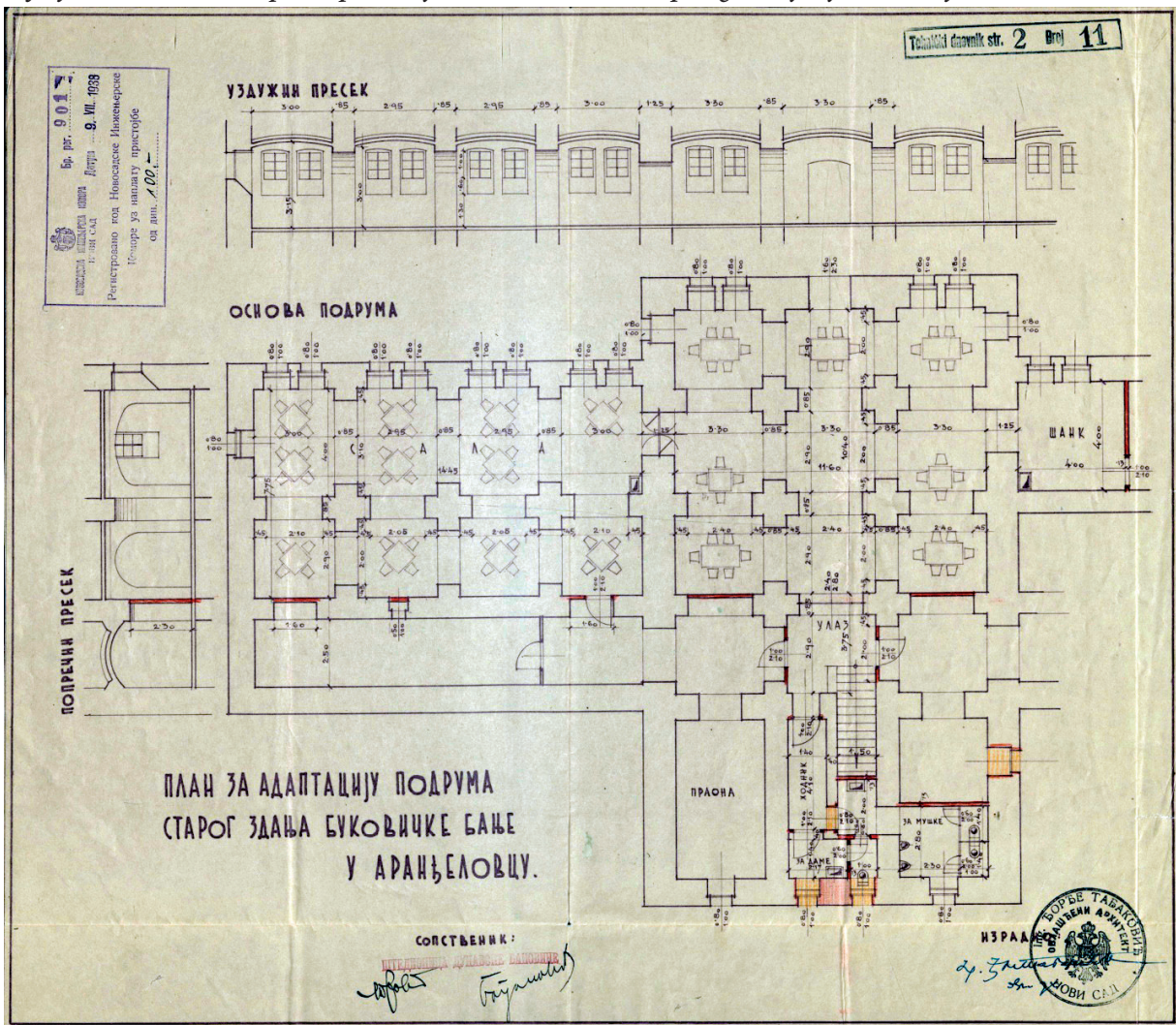
ДЕО ПАРКА

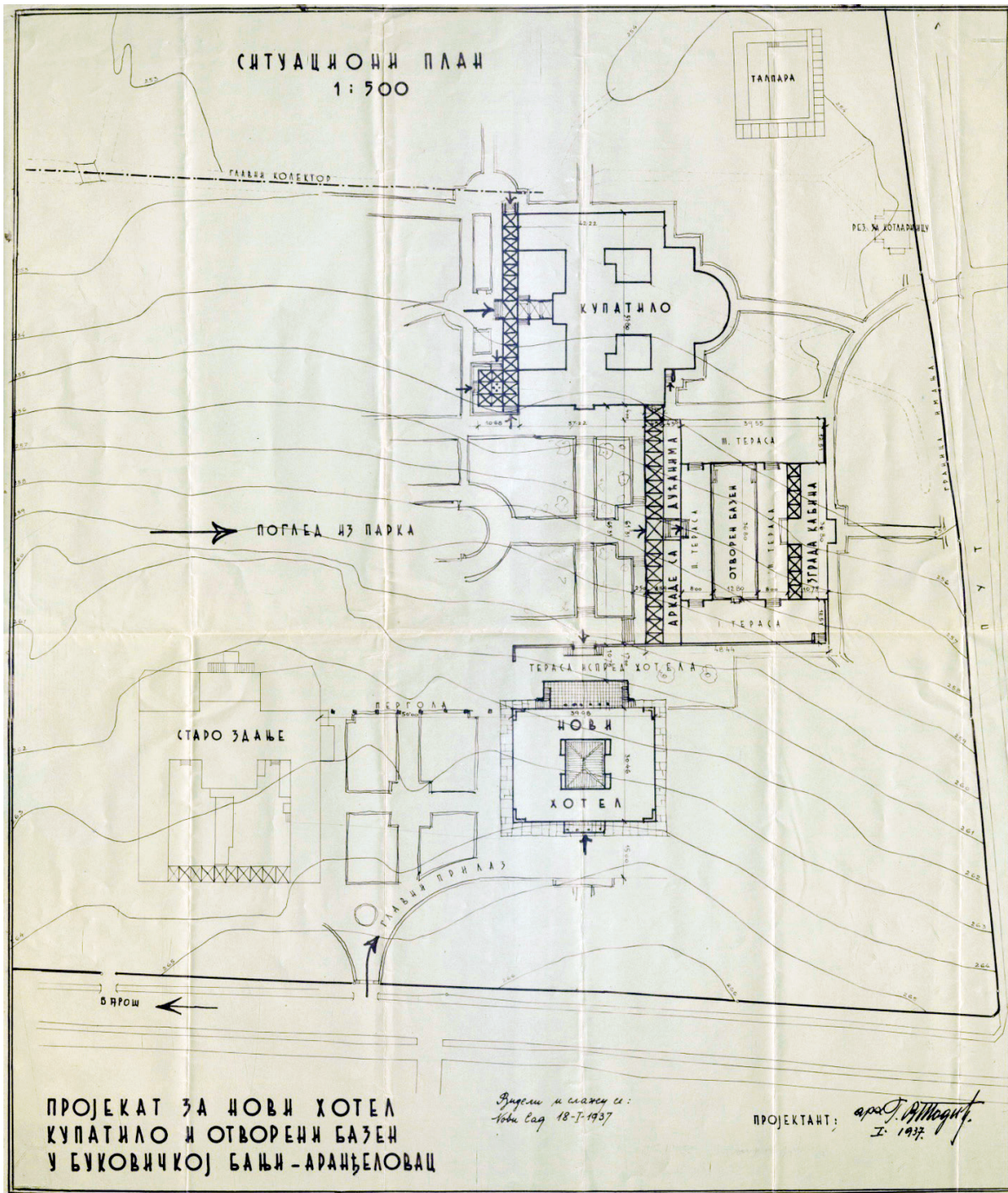

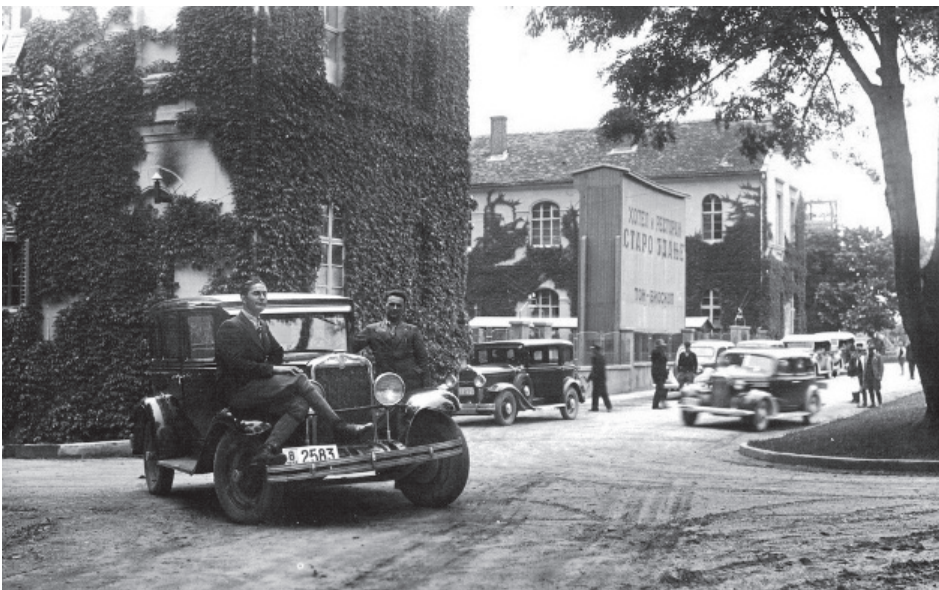
*фотографија 11 - План за проширење кухиње хотела Старо здање у Буковичкој Бањи

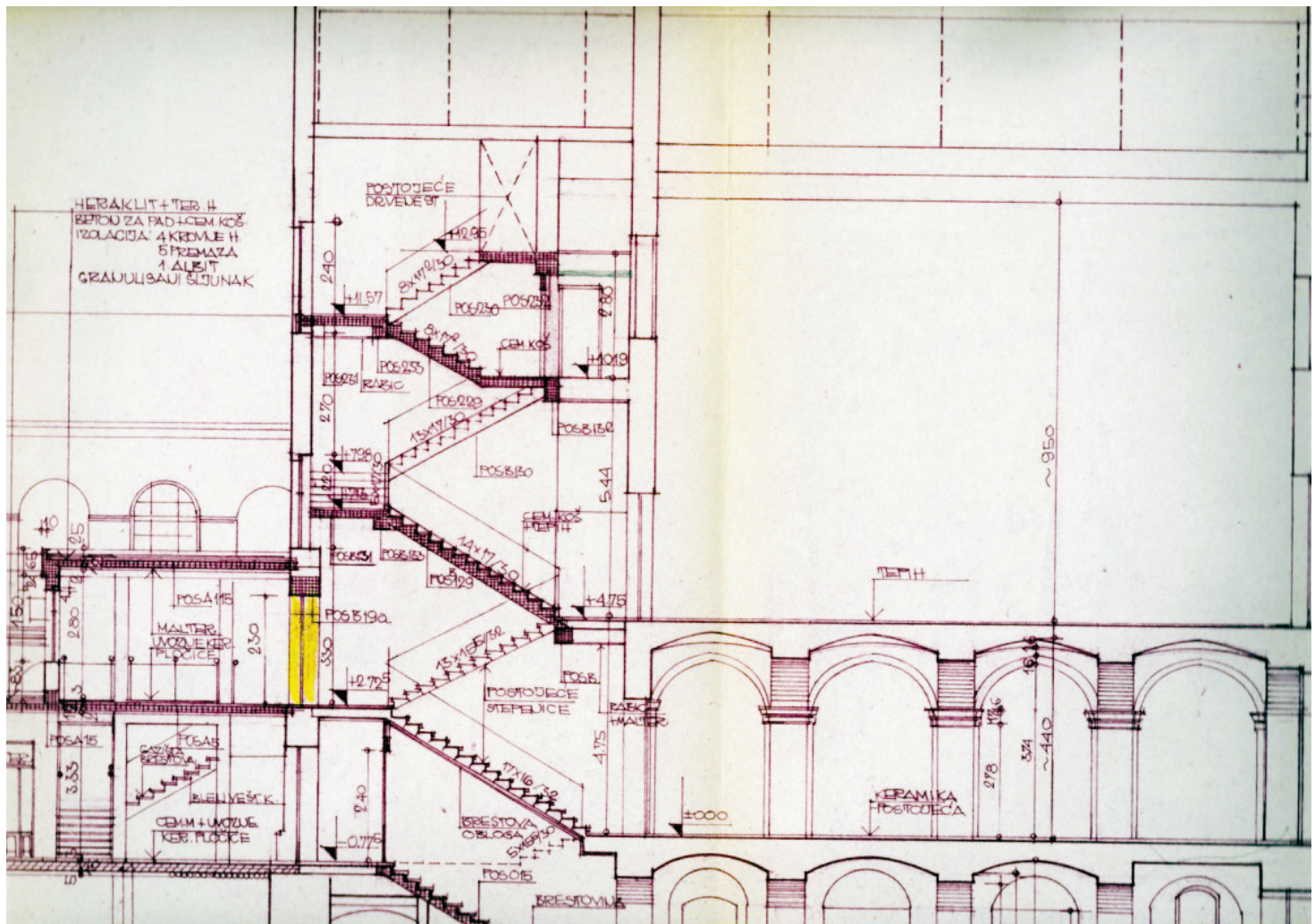
*фотографија 12 - План за адаптацију подрума Старог здања Буковичке Бање у Аранђеловцу, са појединим пројекцијатам Боржа Тадаковића, од јула 1938. године

*фотографија 13 - Ситуациони план Пројекта за нови хотел, купатило и отворени базен у Буковичкој Бањи – Аранђеловац, са поштом пројектовања Гојка Тодића, од јануара 1937. године

*фотографија 14 - Изглед Старог здања пре доградње 1939. године

*фотографија 15 - Део цршежа из пројекта адајшацје Сшарој здања главної пројекшанша архшшкше Јованке Јефшановшх из 1969. іодине

*фотографија 16 - Изілед новодоірађеної дела Сшарој здања іосле адајшацје 1972. іодине

*фотографија 17 - Дограђени уролаз –
 појла веза између два дела Спироу здања
 (првоу из 1872. године и другоу из 1939.
 године)

*фотографија 18 - Већ 15 година Спироу здање свакодневно
 пролаза

*фотографија 19 - Тераса испред Спироу здања после
 реновирања 1972. године била је омиљено место посетителу
 Буковичке Бање и Аранђеловчана

Документа објављена у овој књизи чувају се у Архиву Војводине у фондовима Ф. 126 Краљевска банска управа Дунавске бановине – Нови Сад (1929-1941), 1929-1941 и Ф. 127 Штедионица Дунавске бановине – Нови Сад (1932-1945), 1928-1949.

Испред објављених докумената налазе се редни број документа у књизи, место и време настанка те кратак опис документа. Иза документа следи његова архивска сигнатура.

Историјат Краљевске банске управе Дунавске бановине

Законом о називу и подели Краљевине на управна подручја од 3. октобра 1929. године назив Краљевине СХС промењен је у Краљевина Југославија. Истим Законом је уместо дотадашње поделе земље на области, целокупна државна територија подељена на девет бановина, а једна од њих је била Дунавска бановина.

У територијалну надлежност Краљевске банске управе Дунавске бановине ушли су: Банат, Бачка, Барања, Срем и северни део Србије до Крагујевца. Мањи део Срема, срезови Сремска Мировица и Шид и град Сремска Митровица, припали су Савској бановини, али већ 1930. године и ове области су ушле у састав Дунавске бановине. Земун и Панчево су заједно са управом града Београда чинили посебну управну целину под називом Управа града Београда.

На челу управе Дунавске бановине налазио се бан кога је указом, на предлог министра унутрашњих послова, постављао краљ. Бан је имао највишу политичку и управну власт у Бановини, као и право коначног решавања по свим предметима решаваним у одговарајућим одељењима Банске управе. Саветодавни орган бана било је Банско веће, чије је чланове постављао министар унутрашњих послова, на предлог бана. Његови чланови се нису смели мешати у послове управних власти, али су били дужни да прате економске, социјалне, просветне и културне прилике у срезовима и градовима где су живели и да о својим запажањима извештавају бана.

Краљевска банска управа Дунавске бановине имала је следеће организационе јединице: Кабинет бана, I опште одељење; II управно одељење; III пољопривредно одељење; IV одељење за просвету; V техничко одељење; VI одељење за социјалну полититику и народно здравље; VII финансијско одељење и VIII одељење за трговину, индустрију и занатство.

Банска управа је своје задатке остваривала путем нижих органа власти – среских начелстава, градских поглаварстава и предстојништва градских полиција у већим градовима, као и општинских управа на подручју Бановине. Органи надређени Банској управи били су Министарски савет (влада), Министарство унутрашњих послова и ресорна министарства за поједине гране управе.

Поред среских начелстава и општинских поглаварстава на подручју Бановине су за поједине гране управе постојали и специјални органи, као на пример окружни инспекторати које је, у сагласности са председником владе, оснивао министар унутрашњих послова. Инспекторати су били помоћни органи бана за послове јавне безбедности. На подручју Дунавске бановине ови инспекторати су постојали у Великом Бечкереку, Сомбору, Смедереву и Крагујевцу.

Део послова из надлежности V техничког одељења обављали су технички одељци у Сомбору, Суботици, Великом Бечкереку, Новом Саду, Вршцу, Београду, Пожаревцу, Сремској Митровици и Крагујевцу.

Стваралац фонда је престао са радом априла 1941. године, окупацијом Краљевине.

Историјат Штедионице Дунавске бановине

Штедионица Дунавске бановине основана је 2. 7. 1932. године, са циљем да „својим пословањем омогући унапређење целокупног економског живота у Дунавској бановини и да развија дух штедње и пружа прилику како појединцима, тако и установама, да своје уштеђевине сигурно и плодносно улажу“.

Управни органи штедионице били су Управни и Извршни одбор. Управни одбор чинили су председник, потпредседник и седам чланова. Надзорни одбор чинили су председник и четири члана.

Штедионица се бавила примањем улога на штедњу и давањем камата на улоге.

Штедионица је имала филијале у Сомбору, Смедереву, Панчеву, Петровграду, Крагујевцу, Руми, Белој Цркви и одељење у Аранђеловцу.

Поред банкарских послова, Штедионица је 1934. године преузела експлоатацију минералне воде „Књаз Милош“, а 1938. године преузела је целу Бању са свим објектима. Због превеликих улагања у објекте и инсталације које се нису исплатиле, Дунавска бановина је преузела даљу експлоатацију Бање.

По избијању Другог светског рата, рад Штедионице је привремено прекинут. Штедионица са филијалама нашла се у две окупационе зоне, а Филијала у Руми на територији НДХ. Филијала Штедионице у Смедереву постала је централа за немачку окупациону зону (Србија и Банат) са филијалама у Крагујевцу, Петровграду,

Белој Цркви и одељењем у Аранђеловцу.

Решење о ликвидацији штедионице донело је Министарство за финансије Демократске Федеративне Југославије 24. 6. 1945. године.

Скраћенице:

Ф. 126 V – Краљевска банска управа Дунавске бановине – Нови Сад (1929-1941), 1929-1941, V техничко одељење

Ф. 126 VI – Краљевска банска управа Дунавске бановине – Нови Сад (1929-1941), 1929-1941, VI одељење за социјалну политику и народно здравље

Ф. 126 VIII – Краљевска банска управа Дунавске бановине – Нови Сад (1929-1941), 1929-1941, VIII одељење за трговину, индустрију и занатство

Ф. 127 – Штедионица Дунавске бановине – Нови Сад (1932-1945), 1928-1949

КБУ – Краљевска банска управа

Документи

Београд, 10. март 1930.

Допис адвоката Новака П. Плећевића упућен бану Дунавске бановине с апелом да се од будућег концесионара Буковичке бање захтева да околне путеве оспособи за аутомобилски саобраћај. Воду из Буковичке бање назива „божанственом“ буковичком киселом водом.⁴⁵

АДВОКАТ

НОВАК П. ПЛЕЋЕВИЋ
БЕОГРАД, Студеничка бр. 6.

Господину
БАНУ ДУНАВСКЕ БАНОВИНЕ
НОВИ САД

Као Аранђеловчанину, који је свагда радио и жртвовао се за подизање свога краја, а специјално за експлоатацију наше на далеко чувене и популарне буковичке киселе воде и улешавање и подизање ове дивне бање у срцу наше дичне Шумадије, те да би и она једног дана, с обзиром на све природне лепоте њене, могла се уврстити међу светске бање, разумесе додајући вештачки и технички све потребно за допуну њених лепота које је природа у изобиљу дала парку киселе воде и његове околине, – част ми је доставити Господину Бану следеће:

За издавање у експлоатацију и уживање Буковичке бање у Аранђеловцу 11.-XI-1929. г. одржана је код Обласне финансиске управе Шумадиске области офертална лицитација, која је поништена из формалних разлога.- За 20.-XII-1929.г. одређена је пак у Београду друга офертална лицитација, по којој се Буковичка бања издаје у експлоатацију за педесет година. –И ова друга лицитација није се обавила због тога, што се нико од лицитаната није појавио, јер су се сви ранији лицитанти споразумели, да треба мењати услове о издавању бање под закуп, по којима се купац обавезује, да за првих десет година подигне према условима разне објекте у вредности 30 милиона динара. Кауција за учешће у лицитацији износи три милиона динара. Лицитанти су дужни да у својој понуди назначе колики проценат по литру киселе воде дају Државној каси од продајне цене ове воде..

Као најповољнији понуђач на лицитацији у Крагујевцу била је Београдска Задруга А. Д., на којој би и остала лицитација, да није било формалних грешака. –Београдска задруга А. Д. била је понудила и загарантовала за три милиона литара киселе воде, колико износи садашња продукција, по 39 пара од литра, што износи годишње минимум укупно један милион и сто седамдесет хиљада динара, т.ј. ако би минимална цена продајна по литру била 1.50, иначе 26 процената од продајне цене без обзира на повећање продукције. Како је у изгледу огромно повећање продукције, то су држави били обезбеђени врло леви приходи с обзиром на ту повољну понуду Београдске Задруге А. Д., као и на околност, што би овај угледни београдски завод пружио према досадашњем искуству одличне гаранције за успех у послу, кога се прихваћа.

Остала два понуђача на тој лицитацији од 11.-XI-1929. г. понудили су мањи проценат. Г. Илија Михајловић понудио је за продукцију преко три милиона литара 15 пара од литра, до три милиона 20 пара, до два милиона 30 пара и испод једног милиона 40 пара по литру. Чиновничка Банка понудила је за садашњу продукцију 16 процената од продајне цене по једном литру, а за повећану продукцију 12 процената.

За другу лицитацију одређену 20.-XII-1929. г. код Мин. Соц. Политике и Народ. Здравља, који буде најповољнији понуђач, односно на трећој лицитацији, свакако ће-поред одличних гаранција за уређење и закуп ове бање-умети бањи подићи раније убијени углед тако: да би у место до сад руиниране бање, а по природи једне од најлепших, постала светска бања са целокупним комфором и објектима, које има по новим условима купац да спреми овом дивном месту.

У интересу народног здравља, нарочито престонице, која је главни потрошач ове наше на далеко чувене по здравље киселе буковичке воде, слободан сам упутити на Вас, Господине Бане, овај апел са најучтиввијом

45 Адвокат Новак П. Плећевић писао је 10. марта 1930. године, бану Дунавске бановине о „божанственој буковичкој киселој води“, али пре Првог светског рата. Буковичка бања би се могла поново „уврстити међу светске бање“ и подићи „раније убијени углед“ тада (пре 88 година) руиниране бање само изградњом разних објеката“ у вредности 30 милиона динара”. Купац, који би то испунио, није пронађен, па је Краљевска банска управа са позајмљених 12 милиона динара од Владе Француске, при крају наредне деценије, доградила Старо здање и изградила хотел Шумадија, те затворено и отворено купатило.

молбом, како би се појавом новог концесионара за ову бању подигла и осетила—до сада потпуно занемарена—општа благодет: не само по државне интересе, већ и по народно здравље, као и за поправку економског положаја и стања код свог околног народа, који би у материјалном погледу на овај начин знатно био појачан; тим пре, ако би се, поред свих осталих услова, обратила нарочита пажња, да будући закупац подижући околне путеве и друмове на тај начин тим комуникационим средствима учини и допринесе како престоници, тако и целој Бановини не само у здравственом погледу, већ и у погледу материјалног и економског побољшања народног и закупчевог, што би се дало постићи подизањем путева: ТОПОЛА-АРАНЂЕЛОВАЦ; РУДНИК—АРАНЂЕЛОВАЦ; БЕЛАНОВИЦА—АРАНЂЕЛОВАЦ; ЛАЗАРЕВАЦ—АРАНЂЕЛОВАЦ и МЛАДЕНОВАЦ—АРАНЂЕЛОВАЦ — Сви ови друмови постоје, али би их било потребно и за аутомобилски саобраћај спремити.

На крају част ми је напоменути, да бисмо се сви из околине и тога краја веома обрадовали и били задовољни, што би се у новим условима Вашим наређењем, Господине Бане, унело и све напред побројано о комуникацијама, јер би у једно место са добрим комуникацијама била обилна посета туриста и спортиста како лети тако и зими, па не само њих, већ и других бањских посетилаца, чији је број још од пре рата био многобројан на божанственој буковичкој киселој води.

10. марта 1930. год.
Београд.

Учтив,
Новак П. Плећевић
адвокат
Студеничка б.

Ф. 126/VI кутија 667, 4938/1930

Нови Сад, 9. април 1930.

Допис начелника Одељења за социјалну политику и народно здравље КБУ Дунавске бановине који обавештава начелника Техничког одељења да је Министар социјалне политике и народног здравља наложио да се нареди израда детаљних услова за експлоатацију Буковичке бање.⁴⁶

VI бр. 9201/930

НАЧЕЛНИКУ ТЕХНИЧКОГ
ОДЕЉЕЊА

НОВИ САД.

Част ми је, у препису, послати акт Министарства Социјалне Политике и Народног Здравља С. Бр. 7475, од 27. марта 1939.⁴⁷ год. који гласи:

„У вези Вашег акта VI.бр. 1763 од 20.III.1930. год. поводом питања о експлоатацији Буковичке Бање изволите примити к знању, да се слажем са вашим предлогом за израду детаљних услова за овај посао, према предлогу комисије одређене да по овом питању поднесе свој извештај. Изволите издати потребно наређење, да се при изради услова обрати што већа пажња и овај посао у колико је могуће што пре приведе крају. Услови имају садржати давање у експлоатацију бање и минералне воде заједно.

Ужи, шири и заштитни бањски реон одређени су, што изволите примити к знању.

Односно питања привремене експлоатације минералне воде до давања исте путем лицитације био бих вољан, да се по могућству за овај посао пронађу финансијска средства, како би Управа Бање предузела рад у властитој режији, што би било много корисније по државне интересе, а ако је то пак немогуће, онда изволите покушати, да се добије повољнија цена по државне интересе за привремену експлоатацију минералне воде од досадање.

Изволите предњи акт Министарства узети на знање и самном споразумно изградити услове за експлоатацију Буковичке Бање.

Нови Сад, 9. априла 1930. год.

ex. 9/IV

ПО НАРЕДБИ БАНА
НАЧЕЛНИК
(потпис нечитак)

Ф. 126/VI кутија 667, 7361/1930

⁴⁶ Писмо адвоката Новака П. Плећевића (блиског рођака адвоката Чедо Плећевића, међуратног опозиционара режиму Радикалне странке, коју је у Аранђеловцу предводио Илија П. Михаиловић, председник Народне скупштине Краљевине Југославије, банкар и трговац) постигло је циљ. Бан Радослав Дуњић је ангажовао надлежне, одређени су ужи, шири и заштитни бањски реон и почела је израда детаљних услова за давање експлоатације бање и минералне воде заједно, како би управа Буковичке бање могла средствима од закупца да финансира изградњу неопходних објеката за развој Буковичке бање.

⁴⁷ Грешка настала приликом куцања текста; треба да стоји 1930.

Аранђеловац, 2. јул 1930.

Представка закупца хотела Старо здање Милана Анића због недостатка воде упућена управи Буковичке бање.

ХОТЕЛ
„СТАРО ЗДАЊЕ“
БУКОВИЧКА БАЊА – АРАНЂЕЛОВАЦ
ТЕЛЕФОН 48

Управи Буковичке Бање

По све дневно се дешава да на чесмама хотела „Старо Здање“ нема воде, услед чега постоји бојазан да ће гости бежати услед немања воде, јер се по све дневно буне.

Молим Управу Бање, за средства да се хотелу „Старо Здање“ осигура снабдевање воде, која је за хотел, важно тако рећи животно питање.

Да би се снабдевање воде могло обезбедити, потребно је првенствено обновити чесме налазеће се на путу, које стално теку.

2. Јуна 1930 год.
Аранђеловац

Учтив, Милан Анић
Закупац хотела „Старо Здање“

Ф. 126 VI кутија 667, 19807/1930

Аранђеловац, 4. јул 1930.

Допис Управе Буковичке бање, која Одељењу за социјалну политику и народно здравље КБУ Дунавске бановине доставља представку закупца хотела Старо здање због неумерене потрошње бањске воде од стране становника Аранђеловца, која изазива недостатак воде у Бањи.⁴⁸

КРАЉЕВИНА Југославија
Управа Буковичке Бање
Бр. 741
2-VI-1930. г.
Аранђеловац

КРАЉЕВ. БАНСКОЈ УПРАВИ ДУНАВСKE БАНОВИНЕ.
(За VI Одељење)

НОВИ-САД.

Управи бање част је доставити предњу преставку закупца хотела Старог Здања Г. Анића Милана, у вези извештаја ове Управе Бр:661 од 20-VI-1930 год. с молбом на надлежност.

О предњем извештена је Општина Аранђеловачка и тражено је да забрани својим грађанима самовласно поливање улица, башта, прање кола и фијакера и прављење цигаља водом из заједничког водовода, но она скида са себе сваку одговорност у погледу нестанка воде.

4-VII-930

Управник бање
Бор[ивоје] Милошевић

КРАЉЕВСКА
БАНСКА УПРАВА
ДУНАВСKE БАНОВИНЕ
НОВИ САД
ОДЕЉЕЊЕ ЗА СОЦИЈАЛНУ ПОЛИТИКУ И НАР. ЗДРАВЉЕ
VI. No 18744, 5. Јула 1930.
Предброј: ..... Прилог: .....

Ф. 126 VI кутија 667, 19807/1930

⁴⁸ После Првог светског рата, током којег је 35 соба Старог здања претворено у болничке собе, ни новостворена Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца, а поготово не општина Аранђеловац, нису имали новца за уређивање и одржавање највећег хотела у Буковичкој бањи, па је једино решење било у давању у закуп. Изградња инфраструктуре била је у зачетку: постојала је железничка пруга уског колосека од 1904. године, прва аутобуске линија за Београд уведена је 1929. године (полазна станица испред кафане Лондон, уз путовање од шест и по сати у једном правцу), а 1928. године Аранђеловчани су први пут добили воду у своје куће. Закупац Старог здања 1930. године Милан Анић се због „немања воде” у закупљеном Старом здању обратио управнику Буковичке Бање Боривоју Милошевићу.

Нови Сад, 15. мај 1931.

Допис Техничког одељења КБУ Дунавске бановине које извештава бана о раду комисије формиране да истражи спор око коришћења водовода у Аранђеловцу, настао између Управе Буковичке бање, Општине аранђеловачке и осталих заинтересованих страна.⁴⁹

КРАЉЕВСКА
БАНСКА УПРАВА
ДУНАВСКЕ БАНОВИНЕ
НОВИ САД
ТЕХНИЧКО ОДЕЉЕЊЕ
V-Бр: 8661 I-V-1931 год.

ПРЕДМЕТ: водовод у Аранђеловцу

ГОСПОДИНЕ БАНЕ,

За време прошлогодишње бањске сезоне избио је спор између Управе Буковичке бање, општине Аранђеловачке и осталих интересената, ради употребе воде из водовода, односно плаћања водарине и одржавања водовода.

Решењем Краљев. Банске Управе V Бр: 18630 од 11-VII-1930 год. одређена је Комисија за преглед стања ствари и испитивања узрока предметног спора. За стручног члана ове Комисије био је одређен шеф хидротехничког отсека, инж. Стојић Јован.

Чланови Комисије прегледали су стање спорног водовода, испитали су околности под којима је тај водовод грађен и под којима је изграђен нови, садашњи водоводисто тако испитани су одношаји појединих инетресената, једних према другима.

Чланови Комисије нису могли доћи до неког дефинитивног закључка, нити су били у стању да ставе конкретан предлог, за решење овог спора, јер им нису достајали многи потребни подаци. До једног заједничког закључка, са којим су се сагласили сви чланови Комисије, а који је од мериторне важности, чланови су ипак дошли. Тај закључак је следећи: "Да је водовод животно питање за све његове интересенте, да се тај важан објекат може одржавати једино на тај начин, ако му се осигура сталан годишњи приход, који се може постићи доприносом т.ј. плаћање воде од стране свих конзументата".

Пошто члановима комисије нису стајали на располагању ни акта ни планови, из којих би се могао упознати историјат и ток градње водовода, закључено је, да преставник Кр. Банске Управе, инж. Стојић, прикупи ова потребна акта и податке, који су потребни за проучавање и правилно решење овог компликованог питања.

Инж. Стојић саслушао је и прикупио приговоре и захтеве појединих претставника заинтересованих установа, упознао се тачно са локалним приликама и потребама бање, општине и железничке станице. По повратку своје прикупио је потребне податке од Министарства грађевина, Саобраћаја и Народнoг здравља.

Према прикупљеним подацима - у колико су се могли прибавити - стање спорног водовода је следеће:

Железничка станица у Аранђеловцу прва је изградила водовод за своје потребе. Вода је узета са врела потока Кубршнице и то не цела, него један део. Тај је водовод изграђен у години 1924. Водом из овог водовода служила се и Буковичка бања. Из акта се није могло установити, да ли је, пре градње водовода, одржана водоправна расправа и да ли је утврђен одношај између интересената: железничке станице, Буковичке бање и вароши Аранђеловца, кроз који протиче поток Кубршница. Изгледа, да је ово све утаначено само усмено.

Године 1925., а на иницијативу Министарства пољопривреде и вода - Дирекција вода, - почети су претходни радови за изградњу великог водовода за варош Аранђеловац. Ови су радови, заједно са изградњом, трајали до 1928 године, ту су месеца Новембра те године и колаудовани. И овде се није могло установити, дали је градња новог водовода претходила водоправна расправа, на којој је требало установити правни одношај између појединих интересената, и нарочито оних, који су имали већ нека стечена права, као нпр. железничка станица и Буковичка бања.

Решењем Господина Министра Пољопривреде и вода Дв. бр: 12079/28. год. одређена је колаудациона комисија за преглед извршених радова на водоводу. Одређена је комисија прегледала радове извршене

⁴⁹ Због проблема са недовољним количинама воде у Буковичкој Бањи и Аранђеловцу, решењем Краљевске банске управе од 11. јула 1930. формирана је комисија за преглед стања ствари и испитивање узрока предметног спора. Први водовод у Аранђеловцу изградила је Жељезничка станица за своје потребе 1924. године и то од дела количине воде са врела реке Кубршнице. Од 1925. до 1928. године изграђен је велики водовод за варош Аранђеловац.

и преузела их од надзорног инжењера. Иста комисија, а на основу истог наређења Господина Министра, предала је целокупан водовод општини Аранђеловац.

У примо-предајном записнику стоји следеће: “Суд општине Аранђеловачке прима целокупан водовод са свима побројаним објектима од колаудационе комисије у потпуно исправном стању, са обавезом, да ће их одржавати и вршити евентуалне све потребне оправке с тим, да је суд Општине Аранђеловачке дужан обезбедити Буковичкој бањи пројектом предвиђену количину воде (89м.3), а по такси, која ће се Правилником предвидети за све интересенте.“

Градња водовода стајала је укупно дин: 2.272.000.- изградњи водовода учествовало је Министарство Социјалне Политике и Народног Здравља са 400.000. динара, а остатак од 1.872.000.- дин. подмирен је из државног буџета Министарства Пољопривреде и вода.

Када је водовод био предан на употребу, водом из водовода служили су се сви, али нико није хтео да плаћа неки допринос за одржавање и поправке водовода. Ово је једини узрок предметног спора. –Грађани Аранђеловца, који су једини плаћали неки паушал за воду, трошили су воду врло неекономично (стално цурење, да буде вода хладнија, заливање башти и т.д.), па је услед тога чешће нестајало воде у бањи, што је наравно давало даљег повода за спор.

Општина, као власник водовода, захтевала је од интересената да плаћају извесне доприносе за водовод.

Интересенти су се томе противили, а нарочито Управа бање, која је с обзиром на то да је Министарство народног здравља дало своту од 400.000.- дин. тврдила, да је општина дужна снабдевати бању водом. На ово становиште поставило се и само Министарство. Када је касније почело нестајати воде, управа бање, непитајући никога, споји главни водоводни вод са мрежом старог водовода у своме парку. Била је управо бањска сезона, када сам по овом предмету био у Аранђеловцу, па нисам могао констатовати али сам мишљења, да је овим учињена и велика техничка погрешка, коју треба установити и исправити, Ово је све и записнички установљено.

На овај начин спор се све више и више заоштравао. Дакле, то је стање, које сам затекао за време рада комисије. Као што је напред речено, чланови Комисије нису били у стању да ставе конкретан предлог за решавање спора, али сви су интересенти увидели потребу и изјавили жељу, да Кр. Банска Управа регулише ово питање онако, како то потребе и интереси свих заинтересованих захтевају.

На основу закључка комисије, Техничко одељење настојало је, да прикупи планове и сва акта, која се односе на тај предмет, простудирало је иста и израдило предлог за решење предметног спора.

При решавању овог важног питања Техничко одељење обратило је нарочиту пажњу на следећа три момента:

- 1) Правни одношај између појединих интересената,
- 2) Фактичка потреба интересената на води и
- 3) Финансијски одношаји и обавезе интересената.

Ад. 1. Као што је напред већ речено, водоправне расправе нису одржане ни приликом грађења прво, железничког водовода, ни за време градње новог, великог водовода. Техничко одељење мишљења је, да неби било умесно нити би довело до каквих резултата, када би се накнадно покренуло решавање овог питања, јер ми стојимо пред свршеним чињеницама, које је немогуће мењати.

Ради тога одељење је мишљења, да се створено фактичко стање узме као будући правни одношај.

Према томе тај правни одношај био би следећи:

Општина Аранђеловачка имала би се сматрати од сада власником ново изграђеног водовода, за општину, железничку станицу и бању, јер је Министарство пољопривреде и вода које је допринело највећи удео за градњу водовода, комисијски већ предало тај водовод [у] власништво Аранђеловачке општине.

Као интересенти, са неким већ стеченим правима, сматрали би се: железничка станица, која је имала свој сопствени водовод и Буковичка бања, за коју је Министарство Социјалне Политике и Народног Здравља допринело своту од 400.000. динара при градњи водовода.

Под овом тачком дотаћи ћемо још једно питање, које би требало на меродавном месту решити. То је питање измене границе атара између општине Аранђеловачке и Буковичке. Неопходно је потребно и за будућност и развој бање од велике користи, да онај део земљишта, на коме лежи Буковичка бања и нови водовод, а који данас спада у атар општине Буковичке, пређе у атар општине Аранђеловачке.

Ад. 2. Потребна количина воде.

Чланови комисије проучили су питања потребе појединих интересената и на темељу тога одредили количине воде, које се појединим интересентима морају из водовода осигурати. Ова подела се приближно слаже са поделом која је извршена у Министарству грађевина, приликом израчунавања амортизације и одржавања водовода, а која је требало да послужи као база за одобрење Правилника о водоводу.

Укупна дневна количина воде од 432м³ (5 лит/сек.) расподељена је овако:

1. -Буковичка бања за своје потребе	110м ³
2. -Железничка станица	60м ³
3. За 10 јавних чесама у Аранђеловцу и Буковику са четири валова	50м ³
4. Конзорција за експлоатацију минералне воде	20м ³
5. Кафане, хотели и индустриј. предузећа	80м ³
6. За становнике Аранђеловца и виле у реону бање	110 м ³

Укупна потреба: 430м³

Одређене количине воде додељиваће се појединим конзументима и контролисати помоћу водомера, које има да постави општина Аранђеловачка. Водоводом ће руковати општина Аранђеловачка, а према горњој подели и правилнику, који ће се накнадно одбрити. Поред свега тога употреба воде мора да буде најекономичнија, да се не би догодило да нека од опште јавних установа, као нпр. железница, бања и т.д. не би остала без потребне количине воде.

Ад. 3. Финансијски одношај и обавезе интересената.

При одређивању финансијског одношаја и обавеза интересената Техничко одељење имало је у виду ове важне моменте: између главних интересената као што је општина, железница, бања и конзорција за експлоатацију минералне воде, тешко је одредити, која је установа од које важнија. Ту долази у првом реду железница, као саобраћајно средство, затим бања, као једна опште корисна и са здравственог становишта потребна установа, и напослетку општина вароши Аранђеловца.

Како год се мора признати општа важност напред побројаних установа, тако се исто мора признати и важност водовода, као једног од животних питања тих свију установа.

Да би се овакав један велики и важан објекат могао одржати у исправном стању и осигурати његово правилно функционисање за дужи низ година, потребно је предвидети и осигурати извесне приходе за његово одржавање.

Водећи довољно рачуна о оба два момента: о важности заинтересованих установа и о потреби одржавања водовода, Техничко одељење извршило је разрез доприноса појединих установа на следећи начин:

- 1) Железничка станица Аранђеловац за потребу од 60. м. (куб)
плаћа дин. 0,25 год. 5.475. дин;
- 2) Буковичка бања за потребу од 110. м. (куб)
плаћа дин. 0,50 год. 20.075. дин;
- 3) Општина Аранђеловац за јавне чесме за 50. м. (куб)
плаћа дин. 0,50 год. 9.125. дин;
- 4) Приватни интересенти за 110 м(куб)
плаћају дин. 0,75 год. 30.112,50. дин;
- 5) Конзорција минерл. воде за 20м. (куб.)
плаћа дин. 1,00 год. 7.300. дин;
- 6) Хотели, кафане, индустријска предузећа за 80м. (куб)
плаћају дин. 1,00 год. 29.200 дин.

Укупни приходи водовода, према предњем разрезу, износили би годишње 101.287,50 динара, а то би било довољно и за амортизацију, поправке и одржавање.

Потребне количине за поједине интересенте установило је у своје време Министарство грађевина, а касније и чланови одређене комисије. По једном и другом рачуну потребе су приближно исте. Поједини конзументи примаће воду кроз водомере, које ће општина Аранђеловачка поставити о своме трошку.

Поред тога, што је потребна количина воде за главне конзументе приближно одређена, што ће поједини конзументи воду добијати кроз водомере и што је такса за 1.м.³ минимално одређена, општина ће водити рачуна о томе, да се вода из водовода троши најрационалније и најекономичније, и настојати, према потреби и према приликама, да се такса за воду сниси, а потребне количине повисе.

На основу предњег извештаја Техничком одељењу је част предложити да се донесе следеће

РЕШЕЊЕ:

1. -Суд општине Аранђеловачке власник је водовода, који је изграђен за потребе железнице, Буковичке бање, и Аранђеловца.

2. -Суд општине Аранђеловачке дужан је да се стара за уредно одржавање водовода и да све потребне поправке извршава о своме трошку.

3. -Суд општине Аранђеловачке дужан је да конзументима од општег значаја, као што су железница, бања и сл. осигура извесне количине воде и то:

а) железничкој станици Аранђеловац	60м. ³ дневно.
б) Буковичкој бањи	110 м. ³ дневно.
в) Конзорцијум минералне воде	20 м. ³ дневно.
г) За јавне чесме	50 м. ³ дневно.
д) За грађане Аранђеловца	110 м. ³ дневно.
ђ) За хотеле, кафане и индустрију	80 м. ³ дневно.

4. -Суд општине Аранђеловачке има о свом трошку да постави водомере, преко којих ће се издавати напред одређене количине воде, и по којима ће се наплаћивати потрошак воде.

5. -Суд општине Аранђеловачке овлашћује се, да за потрошак воде наплаћује таксе и то како следи:

а) од железничке станице	динара 0,25 за 1.м. ³
б) од Буковичке бање	динара 0,50 за 1.м. ³
в) од Општине за јавне чесме	динара 0,50 за 1.м. ³
г) од житеља у Аранђеловцу	динара 0,75 за 1.м. ³
д) Конзорције минералне воде	динара 1,00 за 1.м. ³
ђ) Хотела, кафеџија и индустриј. предузећа	динара 1,00 за 1.м. ³

6. -Суд општине Аранђеловачке дужан је израдити парвилник за свој водовод и поднети га на одобрење Кр. Банској Управи у року од три дана по пријему овог решења.

7. -Суд општине Аранђеловачке дужан је од водоводних такса одмах основати водоводни фонд, којим ће руковати један ужи одбор између чланова градског представништва. Општински приходи водоводног фонда засебно ће се водити од осталих прихода и могу се трошити само за сврхе водовода.

8. -Суду општине Аранђеловачке ставља се у дужност, да изврши ове предрадње и на меродавном месту издејствује одобрење, да се део атара општине Буковичке, на коме се налази каптажа извора и Буковичке бање, припоји атару општине Аранђеловачке.

маја 1931. год.
Нови Сад

ОДОБРАВА
М: БАН,
Милан Николић
с.р.

Да је овај препис веран своме оригиналу, тврди:
/М.П./

По наређењу Бана
за Начелника САВЕТНИК
Инж. [Јован]Стојић с. р.

Ф. 126 VI 24204/1931

Нови Сад, 29. јануар 1932.

Допис Одељења за социјалну политику и народно здравље КБУ Дунавске бановине упућен Начелству Орашачког среза у вези са неизвршавањем уговора о закупу Старог здања.

КРАЉЕВСКА
БАНСКА УПРАВА
ДУНАВСКЕ БАНОВИНЕ
НОВИ САД
VI. No 02535, 28. I. 1932 Год.
ОДЕЉЕЊЕ ЗА СОЦ. ПОЛИТИКУ И НАР. ЗДРАВЉЕ
Предброј: 1085 Прилога:

29. I. 1932

Предмет: Неизвршење уговора о закупу хотела "Старог
Здања" у Буковичкој бањи у Аранђеловцу.

Доставља се предмет с налогом, да записнички саслушате г. Анића Милана књиговођу јасеничке задруге из Аранђеловца на ове околности:

- 1) дали му је члан 19 услова уговора о закупу хотела "Старог Здања" у Буковичкој Бањи у Аранђеловцу као закупцу познати.
- 2) Зашто није према поменутом члану за месеце јули, август, септембар, октобар, новембар и децембар 1931 године унапред исплатио закупнину.
- 3) Да ли је био од стране управе бање опоменут за плаћање закупнине за полутође када и колико пута.

Хитно је. Рок 5 дана.

29. I. 1932.

/М.П./

По наредби Бана
Начелник,
(Потпис нчитак)

Ф. 126 VI 6198/1932

Акт Одељења за социјалну политику и народног здравља КБУ Дунавске бановине о обављеним радњама на издавању под закуп хотела Старо здање и Ново здање, и других објеката у Буковичкој бањи.

Издавање под закуп хотела "Старо Здање", "Ново Здање" и бањских објеката.

I.

- 1) Под VI Бр.4879 од 31. I 1934 г. достављени су Услови буковичкој бањи у Аранђеловцу за издавање под закуп ресторације и кафане хотела "Старо Здање".
- 2) Одлуком Господина Бана VI Бр.9094 од 28 II 1934 одобрени су услови за издавање под закуп хотела "Старо Здање".
- 3) Одлуком Господина Бана I Бр.6346 од 24 III 1934 г. заведену код овог одељења под VI Бр.15779 од 7 IV 1934 г. одобрено је Анић Милану, закупцу хотела "Старо Здање", да свој инвентар депонује у хотел "Ново Здање", пошто се хотел "Старо Здање" по решењу Господина Бана VI Бр.9569 од 23 I 1934 г. има реновирати и водити у бановинској режији, а Анић Милан има бановини плаћати за ову употребу "Новог Здања" 400 дин. месечно с обзиром да је он у то време био лош купац хотела "Старо Здање".
- 4) Одлуком Господина Бана под VI Бр.17233 од 18 IV 1934 поново је уступљена ресторација и кафана хотела "Старо Здање" Анић Милану под једногодишњу закупнину од 8.00 динара т. ј. од 1 априла 1934 г. до 31 марта 1935 год.
- 5) Актом овог одељења VI Бр.31407 од 13 VII 1934 уступљен је комисијски записник о предаји ресторације и кафане "Старо Здање" и хотела "Ново Здање" општем одељењу ове Краљевске банске управе.

II.

- 1) Буковичка бања актом својим Бр.158 од 4 III 1933 год. заведен код овог одељења под VI Бр. 8516 од 6 III 1933 извештава, да је расписала II оферталну лицитацију за издавање под закуп хотела "Ново Здање", пошто се на I није јавио ниједан кандидат.
- 2) Буковичка бања у Аранђеловцу актом својим Бр. 486 од 7 маја 1933 год. предлаже, да се хотел "Ново Здање" изда на пет година г.Чеди Благојевићу, хотелијеру из Аранђеловца.
Одлуком Господина Бана VI Бр.18183 од 14 I 1933 год. одбијен је предлог Буковичке бање.
- 3) Актом овог одељења VI Бр.20910 од 1 VI 1933 г. ивештено је Финасијско одељење ове Банске управе, да Господин Бан није одобрио предње уступање на пет година г. Чеди Благојевићу по цени од 10.000 динара.
- 4) Актом овог одељења VI Бр.23960 од 22 VI 1933 год. наређено је Управи Буковичке бање да се хотел "Ново Здање" неће издавати и да се купац одмах исели.
- 5) Буковичка бања у Аранђеловцу актом својим Бр.86 од 29 I 1934 год. доставља услове овом одељењу за распис лицитације за издавање под једногодишњи закуп хотела "Ново Здање" т. ј. од 1 IV 1934 до 31 III 1935. Одлуком Господина Бана VI Бр. 4880 од 31 I 1934 год. одобрени су ови услови.
- 6) Актом Буковичке бање Бр.517 од 2 IV 1934 извештено је ово одељење, да ни предња лицитација није успела, те је расписана III офертална лицитација на дан 31 III 1934 год.

III.

- 1) Буковичка бања у Аранђеловцу актом својим Бр.48 од 28 I 1933 г. моли одобрење услова и расписа лицитације за издавање бањских објеката.
Одлуком Господина Бана VI Бр.2741 од 9 II 1933 одобрени су услови и распис уместо јавне лицитације за издавање бањских објеката и то:
  - 1) киоск бр. I за посластичарницу,
  - 2) киоск бр. II за дуваницу и монополских ствари,
  - 3) киоск бр III за ручне радове,
  - 4) киоск бр. IV за бело пециво,
  - 5) киоск бр. V "Базар",
  - 6) кафану шеталиште,
  - 7) касапску аренду,
  - 8) куглану и фотографисање.
- 2) Буковичка бања актом Бр.198 од 17 III 1933 год. доставља записник прве усмене јавне лицитације за издавање под закуп касапске аренде.

Одлуком Господина Бана VI Бр.10725 од 20 III 1933 год. одобрена је ова лицитација и уступљена г. Радивојевић Радомиру, трг. из Аранђеловца по цени од дин. 1.010.-

3) Буковичка бања актом Бр.324 од 7 III 1933 доставља цео елаборат II усмене јавне лицитације за издавање бањских објеката.

Ово одељење актом VI Бр.13939 од 10 IV 1933 вратило је цео предмет Буковичкој бањи с примедбом из чл.90 Зак[она] о држ[авном] рач[уноводству] с тим да се III лицитација одржи, пошто чланови комисије немогу бити званичници, већ само чиновници, који су стекли сталност.

4) Буковичка бања актом Бр.357 од 18 IV 1933 моли да се II усмена јавна лицитација одржи у скраћеном року, што бањска сезона почиње 1 II 1933 год.

Одлуком Господина Бана VI Бр.15190 од 20 IV 1933 год. одобрено је да се ова лицитација одржи.

5) Буковичка бања актом Бр.498 од 10 V 1933 г доставља цео елаборат II усмене јавне лицитације с молбом да се иста одобрени.

Одлуком Господина Бана VI Бр.18181 од 18. V 1933 одобрена је ова лицитација и то:

1) Киоск бр.I "за посластичарницу" по цени од Дин.540.- Дин. г.Константиновић Николи, посл[астичару] из Аранђеловца.

2) Киоск бр.III "за ручне радове" по цени од Дин. 750.- г. Марковић Петру, лончару из Аранђеловца.

3) Киоск бр.IV "за бело пециво" по цени од Дин. 3.020.- г.Миловановић Миловану, пекару, из Аранђеловца.

4)Киоск бр.V "Базар" по цени од Дин. 2.200.- г.Кочмарук Алекси, трг. из Аранђеловца.

Неодобрење лицитације за издавање кафане "шеталиште", даље "куглане" и права фотографисања, пошто није постигнута повољна цена, има се расписати нова лицитација у скраћеном року од 10 дана.

5) Буковичка бања у Аранђеловцу актом својим Бр.649 од 4 VI 1933 доставља елаборат III усмене јавне лицитације, с молбом за одобрење.

Одлуком Господина Бана, оснажена је ова лицитација и бањски објекти уступљени су следећим лицима и то:

1) Кафана "Шеталиште", по цени од Дин. 5.200.- г.Тихомиру Аврамовићу, каф[еџији] из Аранђеловца.

2) Право фотографисања по цени од Дин. 650.- г. Маринковић Михаилу, фотографу из Аранђеловца и

3) "Куглана" по цени од Дин. 550.- г. Марковић Петру, лончару из Аранђеловца.

Ф. 126 VI 15601/1933

Аранђеловац, 20. мај 1935.

Одлука Управе Буковичке бање о постављењу сезонског особља за бањску сезону 1935. године.⁵⁰

У П Р А В А
БУКОВИЧКЕ БАЊЕ
АРАНЂЕЛОВАЦ
№ 744_20/V-1935 г.

На основу чл. 31 Закона о банској управи од 7. новембра 1929 године, чл. 1, 2 и 3 Правилника о бановинским службеницима I бр. 34421/1931 од 16. новембра 1931. год., а у вези чл. 182 Закона о чиновницима од 31 марта 1931 године и по овлашћењу Господина Бана VI бр.19529 од 2/V-1934 године доносим

ОДЛУКУ :

За бањску сезону 1935 године код Управе Буковичке бање у Аранђеловцу узимам на рад ниже наведено особље и то:

За чуваре парка:

- 1) Милана Јеремића, из Аранђеловца,
- 2) Радомира М. Ђировића, из Брезовца
оба са месечном наградом од по 500-пет стотина динара.

За чистаче парка:

- 3) Радована Марковића, из Вукасоваца,
- 4) Властимира Величковића, из Гараша,
- 5) Владимира Радојичића, из Буковика,
- 6) Милуна Вељовића, из Буковика,
- 7) Милоша Лазаревића, из Марковца,
- 8) Милоја Томића, из Врбице,
- 9) Јована Лазовића, из Марковца.
све са месечном наградом од по 500-пет стотина динара.

За помоћно особље код вртара:

- 10) Драгутина Ђокића, из Доње Трешњевице,
- 11) Животу Новаковића, из села Бање,
- 12) Светолика Радојичића, из Врбице,
- 13) Милана Алексијевића из Буковика,
- 14) Живадина Ђировића, из Брезовца,
- 15) Велимира Милановића, из Горње Трешњевице,
- 16) Будимира Фишековића, из Аранђеловца.
све са месечном наградом од по 500-пет стотина динара.

За послужитељку на извору "Књаз Милош":

- 17) Даринку Трифуновић, из Буковика.
са месечном наградом од 300-три стотине динара.

За чувара нужника:

- 18) Николу Урошевића, из Буковика.
са месечном наградом од 300- тристотине динара.

Исплата награде по овој одлуци пада на терет партије 4 позиције 12 специјалног буџета Буковичке бање у Аранђеловцу за 1935/36 годину до дана ступања дужности по доношењу ове одлуке месечно унатраг.

О чему се, преписом ове одлуке, извештавају:

1. Опште одељење Краљ. банске управе, Нови Сад, ради евиденције,

⁵⁰ Због проблема са недовољним количинама воде у Буковичкој Бањи и Аранђеловцу, решењем Краљевске банске управе од 11. јула 1930. формирана је комисија за преглед стања ствари и испитивање узрока предметног спора. Први водовод у Аранђеловцу изградила је Жељезничка станица за своје потребе 1924. године и то од дела количине воде са врела реке Кубршнице. Од 1925. до 1928. године изграђен је велики водовод за варош Аранђеловац.

2. Финансиско одељење Краљ. банске управе, Нови Сад, ради знања,
3. Одељење за социјалну политику и народно здравље Краљ. банске управе, Нови Сад, ради знања и ликвидирања,
- 4 Сви наведени у овој одлуци од ред. бр. 1 до ред. бр. 18 уз потпис на оригиналној одлуци с тим, да се пријаве на дужност.

[М.П.]

По овлашћењу Бана VI
бр. 19529 од 2/V-34 год.

в. д. Управника бање. Др.
Драг[ољуб] С. Ђокић, с. р.

Ф. 126 VI 19444/1935

Аранђеловац, 26. новембар 1936.

Уверење који је издала Управа Буковичке бање да Старо здање има 35 соба.⁵¹

УПРАВА
БУКОВИЧКЕ БАЊЕ
АРАНЂЕЛОВАЦ
№ 1339 26/XI 1936 ГОД.

UPRAVA
BUKOVIČKE BANJE
ARANĐELOVAC

На молбу г. Властимира Маршићанина адвоката из Аранђеловца, заступника Штедионице Дунавске бановине да му се изда уверење о томе колико има соба у хотелу “Старо здање“ ова управа издаје му

УВЕРЕЊЕ:

Да хотел “Старо здање“ у Буковичкој бањи има 35 тридесетпет соба за издавање.

Уверење се издаје молиоцу на лични захтев а ради добивања дозволе за рад у хотелу “Старом здању“.

Такса је од 20.- динара наплаћена и на уверењу утиснута.

/м.п./

Заступа
Управника Бање
(потпис нечитак)

Ф. 126 VIII 23493/1937

⁵¹ Захваљујући молби Властимира Маршићанина, који је у Сеничанима (део Аранђеловца близу парка Буковичке бање) имао своју вилу, сазнајемо смештајни капацитет Старог знања 1936. године, пре доградње - 35 соба. После надоградње Старо здање је повећало капацитет на 56 соба.

Аранђеловац, 31. мај 1936.

Одлука Управе Буковичке бање о постављењу сезонског особља за бањску сезону 1936. године.

УПРАВА
БУКОВИЧКЕ БАЊЕ
АРАНЂЕЛОВАЦ
No 562_31/V-1936 г.

ПРЕДМЕТ: БУКОВИЧКА БАЊА - постављење особља

На основу чл. 31 Закона о банској управи од 7 новембра 1929 год., чл. 1, 2 и 3 Правилника о бановинским службеницима I бр. 34421/31 од 16 новембра 1931. г. а у вези чл. 182 закона о чиновницима од 31 марта 1931. год. и по овлашћењу Господина Бана VI бр. 19529 од 2/V-1934 године доносим

О ДЛУКУ :

За бањску сезону 1936 године код управе Буковичке бање у Аранђеловцу узимам на рад ниже наведено особље и то:

за чувара парка:

1. Војислава Прековића из Мисаче
са месечном наградом од 500. - петстотина динара;

за помоћно особље код вртара:

2. Милована Благојевића из Копљара,
3. Лазара Поповића из Аранђеловца,
4. Живка Гавриловића из Д[оња] Трешњевице,
све са месечном наградом од по 500. - петстотина динара;

за чистаче парка:

5. Михаила Радојичића из Д[оње] Трешњевице,
6. Миодрага Милошевића из Мисаче,
обојицу са месечном наградом од по 500. - петстотина динара;

за билетарку:

7. Божанку Вујичић из Аранђеловца,
са месечном наградом од 600. - шестстотина динара;

за послугу у купатилу:

8. Милоша Марићевића из Аранђеловца,
9. Катарину Јанковић из Аранђеловца,
10. Јермину Пантелић из Аранђеловца,
11. Драгу Војиновић из Аранђеловца,
све са наградом од по 400. - четиристотине динара; месечно;

за ложача:

12. Животу Мијајловића из Д[оње] Трешњевице
са месечном наградом од 500. - петстотина динара;
за послужитељку на извору "Књаз Милош":

13. Даринку Трифуновић из Буковика,
са месечном наградом од 300. - тристотине динара.

Исплата награде по овој одлуци пада на терет партије 188 позиције 12 бановинског буџета за 1936/37 г.
од дана ступања на дужност по доношењу ове одлуке месечно унатраг.

О чему се преписом ове одлуке, извештавају:

1. Опште одељење Краљ. банске управе, Нови Сад, ради евиденције,
2. Финансиско одељење Краљ. банске управе, Нови Сад, ради знања,
3. Одељење за социјалну политику и народно здравље Кр. банске управе, Нови Сад, ради знања,
4. Сви наведени у овој одлуци под ред. бр. 1 до ред. бр. 13 уз потпис на оригиналној одлуци с тим, да се пријаве на дужност.

/м.п./

По овлашћењу Бама VI
бр.19529 од 2/V-1934 г.

в. д. Управника бање,
Др. Драг[ољуб] С. Ђокић,
с. р.

Ф. 126 VI 24978/1936

Нови Сад, 19. мај 1936.

Одлука бана Дунавске бановине о изградњи базена са минералном водом у парку Буковичке бање, донета на предлог начелника Одељења за социјалну политику и народно здравље.⁵²

KRALJEVSKA
БАНСКА УПРАВА
ДУНАВСКЕ БАНОВИНЕ
NOVI SAD

КРАЉЕВСКА
BANSKA UPRAVA
DUNAVSKE BANOVINE
НОВИ САД

VI No 022610 19. V. 1936. Год.
ОДЕЉЕЊЕ ЗА СОЦ. ПОЛИТИКУ и НАР. ЗДРАВЉЕ
ODELJENJE ZA SOC. POLITIKU I NAR. ZDRAVLJE
Предброј: _____ Прилога: _____

Господине Бане,

Стручна комисија одређена Вашим решењем VI Број: 21453/1936. да изврши у Буковичкој бањи преглед извора "Сонде број 1" минералне воде и да своје стручно мишљење, састала се 13. маја 1936. у Буковичкој Бањи.

Из записника те комисије види се да се вода из споменутог извора ни после 8 месеци није променила, како у погледу количине (600 литара на минути) тако и састава и да се према свима до сада добивеним научним подацима на лицу места, неће ни у будуће десети никакве знатније промене, те се могу чинити без ризика све инвестиције за искоришћавање ове лечиве воде у сврху лечења купањем.

На основу предњега, а у тежњи да се посетиоцима ове бање створи могућност купања у минералној води, част ми је Господине Бане, замолити Вас за одобрење изградње два отворена базена (I и II класе) на месту између "Талпаре" и Сеоског пута, с тим да се Талпара као дотрајала поруши а њен минерални извор добро каптира и према указаној потреби искористи.

Овај предлог оправдавају поред саме потребе отвореног купатила и чињенице, да је стара зграда купатила дотрајала и неупотребљива, а новопроектована биће у најбољем случају готова тек у 1938 години.

Предрачунска сума износиће око 250. 000 динара.

Пошто за покриће ових издатака нема буџетом за 1936/1937 годину предвиђених кредита, то ми је част предложити, да се финансирање ових радова уступи Штедионици Дунавске бановине уз одобрење експлоатације овог купатила за време од 4 године, да би приходом од њега могла амортизовати уложени капитал.

Начелник VI Одељења
Ј[аков] Зарубица

Усвајам предњи реферат и предлог начелника VI одељења и доносим ову

ОДЛУКУ:

Одобравам изградњу отвореног купатила према пројекту који ће израдити Техничко одељење у споразуму са VI одељењем и Штедионицом Дунавске бановине.

Штедионица Дунавске бановине финансираће ове радове а за амортизовање уложеног капитала експлоатисаће ово купатило за време од 4 године.

После означеног рока Штедионица ће предати купатило у исправном стању Управи Буковичке бање као сопственику овог купатила без икакве накнаде, а инвентар уколико га буде имала уз откуп о комисијској процени.

Али када Бановина нађе за потребно, да и пре истека рока одузме експлоатацију купатила од Штедионице она то може учинити, у ком ће случају са Штедионицом извршити обрачун како у погледу дугујуће своте, тако и интереса и исплатити јој остатак уложене суме. У том случају Штедионица такође има предати купатило у исправном стању Управи Буковичке Бање.

Купалишне цене прописаће Штедионица и поднети ми на одобрење.

Бан
Светислав Рајић

Ф. 126 VI 24364/1936

⁵² Одлука је стављена ван снаге одлуком бана број VI 24364/36 од 9. јуна 1936. године.

Нови Сад, 30. март 1936.

Извештај о прегледу целокупног рада Буковичке бање, који је саставио Вук Џелетовић, чиновник Одељења за социјалну политику и народно здравље КБУ Дунавске бановине.⁵³

ГОСПОДИНУ

НАЧЕЛНИКУ ОДЕЉЕЊА ЗА СОЦИЈАЛНУ ПОЛИТИКУ
И НАРОДНО ЗДРАВЉЕ

НОВИ САД

На основу Ваше одлуке VI бр. 15187/36 од 25 марта 1936 године отпутовао сам у Аранђеловац и извршио преглед целокупног рада Буковичке бање у Аранђеловцу, о чему подносим следећи извештај:

1) Благајничко пословање.

Извршио сам преглед благајничке књиге примања и издавања као и преглед о нађеној готовини у благајни. Том приликом сам констатовао да су сва примања и стална издавања правилно књижена и да се ставке сталног издавања, привремене признанице и нађена готовина слажу у потпуности са ставкама примања. Овде у том погледу нисам имао шта да приметим изузев то, да привремене признанице Инж. Кафафова Николе режисера јавних радова око каптирања минералних врела нису нигде прокњижене, него стоје у каси као готов новац, те признанице износе укупну суму од 360. 000.- динара. Одмах сам наредио да се устроји бар провизорна књига привремених издатака, како би се могла имати тачнија евиденција благајничког стања и пословања. То је учињено још у мом присуству. Такође сам наредио да руковаоц радова монетира своје признанице. Ово Одељење је наредило управи бање да режисеру радова неисплати одмах цео износ предрачунске суме, већ да то учини повремено према потреби и тражењу самога руковаоца (режисера). То је Управа бање и чинила и за сваку ма и најмању исплату узимала је признанице од истог тако да сада постоје дупле признанице режисера у благајни. Наредио сам да Управник бање врати одмах те привремене признанице режисеру чим режисер монетира оне признанице на које сте Ви као наредбодавац II степена дали налог за исплату.

2) Преглед књиге потрошног материјала примања и издавања и дневника набавака.

Приликом прегледа овог пословања нашао сам да је сав потрошни материјал који је набављан у току 1935/36 године заведен у дневник набавака а одатле пренет у књигу потрошног материјала. Сав материјал се издаје на основу требовања појединих руковаоца и бележи у књигу издавања потрошног материјала. Сав материјал се издаје на основу требовања појединих руковаоца и бележи у књигу издавања потрошног материјала. У књиге потрошног материјала уведене су и неке инвентарске ствари, које су накнадно брисане и прокњижене у одговарајући бањски инвентар. Ово је учињено на примедбу неког од изасланика Општер одељења. Иначе овде нисам могао приметити неких неправилних радњи, изузев неких ситница које су предамном исправљене.

3) Преглед контролника кредита, контролника особља и главне благајничке књиге, дневника депозита и аманетника.

Прегледајући ове књиге нашао сам да се исте воде у реду и овом приликом сам дао извесна упутства у погледу књижења и ангажовања кредита. Сви депозити уводе се у депозитни дневник примања и издавања и одмах се по аманетнику достављају благајницама којима су намењени. Вођење депозитног дневника и аманетника врши се у потпуном реду, али Управа бање не води прописани партијалник депозита и због тога се нема увек тачан преглед овог пролазног новца. Наредио сам да се и ова књига што пре устроји, јер ће иначе требати да се приложи и уз завршни рачун.

4) Документа примања и издавања за буџетску 1934/35 годину су сређени и ускоро ће Управа бање поднети завршни рачун.

5) Документа издавања до марта месеца буџетску 1935/36 године су сређена и потписана од стране Ваше као наредбодавца II степена, а документа примања из ове буџетске године до 1 марта ове године такође су сређена и по истеку буџет. године све ће вам се доставити на потпис.

6) Сума од динара 50. 000. -коју је понудила Штедионица Дунавске бановине да аконтира Буковичкој бањи у име експлоатације минералне воде за идућу буџетску годину према изјави управника бање није потребна.

⁵³ Чиновник Одељења за социјалну политику и народно здравље Вук Џелетовић је, између осталог, утврдио како је за уређивање парка утрошено 4.150 надница, од којих су 740 надница остварила три питомца из Карађорђевог дома у Рачи Крагујевачкој. Урађено је пет хектара парка, а остали део био је скоро сасвим примитиван.

7) Преглед парка у вези са уређењем истог.

Детаљно сам прегледао цео бањски парк који запрема површину од 22 хектара и установио сам да се стално ради на одржавању уређивању и улепшавању истог. Сада – пред бањску сезону у парку раде око 30 радника. Од тога броја њих десет ради на чисто баштованским пословима са баштованом, а остали раде на чишћењу и уређивању осталог дела парка. На уређење парка утрошено је до сада 4.150 надница на то отпада 740 надница на три бановинска питомца која су додељена на рад и поучавање из Карађорђевог дома из Раче Краг[ујевачке] њих Управа бање плаћа 10 динара дневно. Осталих око 3.400 надница Управа бање је плаћала по 17 динара дневно, т. ј. према добијеним надничним ценама од Аранђеловачке општине. Око 5 хектара бањског парка је потпуно уређено, а остали део је још скоро сасвим примитиван. На више места преко алеја парка направљене су стазе, што не даје ни мало леп утисак тим пре што код тих стаза (-алеја) има одређен и леп простор за шетаче и пролазнике. На моју примедбу зашто је то дозвољено надзорник парка ми је одговорио да то углавном ради особље, које је запослено од стране Штедионица Дунавске бановине у ресторацијама и канцеларији око експлоатације минералне воде, а извештан део тих стаза су направили сељаци из околних места, који и поред свих опомена и претњи пролазе кроз парк и у више случајева не пазећи куда иду само да би што пре стигли на одређено место, изговарајући се да им је то најпречи пут. Рад око чишћења и одржавања парка врши се под надзором надзорника парка. По мом мишљењу, ако се буде овако и на овакав начин продужило са уређењем парка, то ће још трајати најмање пет година, јер се овде ради о уређењу једне доста велике запремине земље. Неизгледа ми, да се врши савршена контрола о томе да ли радници раде како треба или не, ово је вероватно и због тога што су исти раштркани по целом парку, а при том за данашње време радници се прилично плаћају, иако су нестручни и раде око десет и по сати. Особље са којим садања управа бање располаже није довољно па би неминовно било потребно да се постави економ (-благајник бање) зашто већ има предвиђено место у буџету, али би му требало осигурати бесплатан стан у бањским објектима. Ово из разлога тога, што управник бање – нарочито за време бањске сезоне – мора да је више заузет у канцеларији чисто благајничким и административним пословима а потом као бањски лекар лекарским пословима, а тек на треће место долази све остало. По мом мишљењу Бања без економа односно благајника не може функционисати како треба. Што се тиче самога уређења парка мишљења сам да би требало бар потоке који кроз исти пролазе уредити из кредита за јавне радове и то под надзором зато стручних органа. Као што вам је познато купатило бањско је сасвим рабатно и требало би што пре решити питање подизања новог купатила. Ово тим пре што је пронађен нов извор термалне воде, која се може зато употребити, а има је у довољној количини.

8) Експлоатација минералне воде врши се нарочито у последње време убрзаним темпом. Штедионица Дунавске бановине од 1. априла 1935 до сада је источила око 1.280.000 литара минералне воде, а за последња три месеца источила је око 203.500 литара. Тамошњи претставници Штедионице жале се да је према потражњи доста мали капацитет воде и да 6 литара у једној минути неће моћи задовољити стварну потребу. Стога су мишљења да би требало подићи од прилике за један метар сонду код извора "Књаз Милош" и тако би се добио капацитет минералне воде на око 10 до 11 литара за 1 минут, што би потпуно одговарало садањим потребама. Рад око тога према извештају управника бање неће коштати ништа, јер за то већ имају у резерви потребну цев, а квалитет воде такође неће се променити.

То је скроман извештај о мојим запажањима, па Вас молим да га изволите примити повољно на знање.

Нови Сад, 30/III 1936. год.

Учтив,
Вук Џелетовић
Чиновник VI одељења

KRALJEVSKA
BANСКА УПРАВА
ДУНАВСКЕ БАНОВИНЕ
NOVI SAD
VI NO 015878 30.III. 1936 Год.
Предброј: _____
7288
По реферисању у акта

КРАЉЕВСКА
BANSKA UPRAVA
DUNAVSKE BANOVINE
НОВИ САД

Прилога: _____

По наредби Бана
начелник
одељења за соц. пол. и нар. здравље
Ј[аков] З[арубица]

Ф. 126 VI 15878/1936

Аранђеловац, 12. новембар 1936.

Записник о раду стручне комисије коју је формирао бан Дунавске бановине са задатком да састави програм за пројектовање купатила и хотела у Буковичкој бањи.⁵⁴

ЗАПИСНИК

О раду комисије одређених наређењем Господина Бана Дунавске Бановине VI бр.43880 од 11. новембра 1936. год. састављене у Буковичкој Бањи у Аранђеловцу на дан 12. новембра 1936. год.

Присутни потписани.

Пошто су сви чланови комисије на заједничком састанку расправили сва питања која стоје у вези са подизањем бањских објеката из зајма од 12.000.000.- динара, поједине комисије приступили су проучавању појединих задатака који су им одређени напред поменути решењем Господина Бана то су се једногласно сагласиле у следећим мишљењима.

1/ Комисија одређена под тачком а/ поменутог решења Господина Бана са задатком да састави програм за пројектовање купатила и хотела у граници износа од 7,500.000. динара једногласно сматра да би пројекте за купатило и хотел требало израдити на основу следећег програма:

а/ Купатило:

Купатило би требало израдити са 10 када за прву класу са засебним одмориштем за сваку каду и са 15. када за другу класу са два заједничка одморишта и то једно за женске а друго за мушке. чекаоница, две просторије за масажу приближне величине 4/4. метара, један простор за хидротерапију величине око 4/5.м; две просторије за електротерапију величине 5/6; један простор за инхалацију величине 4/4-м.; одељење за чисто и употребљено рубље; одељење за послугу; клозети. Поред тога у купатилу треба изградити затворени базен за 30 купача са 30 кабина; са заједничким одмориштем и тушевима. Улаз у базен по могућности засебан а са споредном везом са купатилом.

Загревни уређаји морају бити предвиђени за загревање воде од њезине природне температуре од 24. степена на 36 степени Целзијусових. Систем загревања по избору пројектанта. Доводне и одводне цеви као и сви уређаји морају одговарати хемијском саставу воде. Уређаји за загревање купатила имају се пројектовати у засебној згради одвојеној од купатила.

Покривени извор минералне воде за пиће има се покривеним аркадама везати за купатило.

Сем купатила, у сврху искоришћавања новог термалног извора комисија сматра да би требало изградити један базен отворен величине 35 са 12 метара са плажом за сунчање, са 100 кабина за свлачење, са тушевима, са клозетима, са бифеом, са одељењима за рубље и послугу, са берберницом и касом. Дубина резервоара променљива од 0.60 до 2. метра.

Комисија сматра да би поред предњег требало изградити још један базен за сиромашнији свет величине 10 са 15. метара, са одељењем за заједничко свлачење са тушевима, са нужницима, једним одељењем за послугу и за ствари и са малом плажом.

б) Хотел:

Комисија сматра да би хотел требало градити са високим приземљем и два спрата, са 40 соба са једним креветом и 20 соба са два кревета, са 4 каде у сутерену за минерална топла купања везана са спратовима са лифтом. У приземљу пројектовати хол довољних димензија да може послужити као дневни боравак за госте. Поред тога у приземљу пројектовати кујницу за чај и ложу за портира са гардеробом; у сваком спрату предвидети по једно купатило, по једно одељење за послугу и по једно одељење за оставу и потребан број клозета. Грејање етажно.

Стил купатила и хотела по избору пројектанта.

Комисија сматра да би пројектант пре него приступи изради дефинитивног пројекта требао доставити комисији на преглед и сагласност скице са приближним предрачуном.

54 Комисија стручњака доставила је бану Дунавске бановине 12. новембра 1936. извештај с предлогом садржаја које би требало изградити од зајма од 12 милиона динара, који је Краљевина Југославија добила од Владе Француске. С обзиром на то да се ради о недовољним средствима тад је за Старо здање била предвиђена само изградња сутеренских просторија. Изградња новог хотела, отвореног и затвореног купатила, требало је да буде завршена током 1937. године. Међутим, радови изградње новог хотела (Шумадија) почели су тек 1. септембра 1937. године.

2/ Комисија одређена под тач. б/ поменутог решења Господина Бана са задатком да изабере и предложи места за подизање купатила, хотела и осталих бањских објеката једногласно се сагласила у овоме мишљењу

а/ Хотел

Комисија се сагласила да би хотел требало градити на месту које је у генералном плану архитекте Крстића резервисано за градњу хотела и то на северозападној страни Старог Здања и то у осовини купатила.

б/ Купатило

Комисија се сагласила да би купатило требало градити на месту где се сада налази делта бањских канала а а на начин да та грађевина не заузме терен продуктиван за минералну воду шта ће се констатовати евентуалним сондирањем терена. За случај да зграда купатила не обухвата терен са југозападне стране одводног канала из Талпаре тада се купатило на том терену може пројектовати без потребе сондирања терена у погледу минералне воде. У противном случају кад би пројектант због перспективних и архитектонских разлога сматрао да би купатило морало обухватити и неки део терена југозападно од канала Талпаре тада би се на томе југозападном делу терена негде између моста и павиљона топле воде требало извршити сондирање терена у погледу његове издашности са минералном водом. Па ако та сонда не би показала у погледу капацитета боље резултате од талпаре тада би купатило могло обухватити тај део терена у противном не.

3/ Комисија одређена под тачком в/ поменутог решења Господина Бана са задатком да да своје мишљење о томе да ли треба извршити преоријентацију бањског канала у бањском парку и њихово затварање као и уређење околних путева једногласно се сагласило у мишљењу да би канале требало затворити и данашњи главни канал употребити као главни канализациони колектор. Комисија се сагласила такођер у мишљењу да би требало уредити околне путеве и то из средстава партије за уређење Бановинских путева пошто расположива средства од 12.000.000 неће бити довољна за подизање свих бањских објеката.

4/ Комисија одређена под тач. г/ са задатком да да детаљни програм рада на уређењу извора "Књаз Милош" и "Талпара" и своје мишљење о томе да ли се одмах може приступити подизању модерних уређаја за прање и пуњење флаша, па ако може, какав систем уређаја треба набавити, које објекте и на коме месту треба подићи једногласно се сагласила у овоме мишљењу:

Да на каптажи извора Књаз Милош за сада не треба ништа радити сем постављања трихтера по предлогу стручне комисије у записнику од 3 септембра 1936 године а исто тако сматра да не треба ништа радити ни око каптаже извора Талпаре.

Комисија сматра да се може одмах приступити уређају за прање и пуњење флаша и то на следећи начин:

а/ Одељење за примање празних флаша величине око 10/10 м;

б/ Одељење за чишћење масних флаша величине око 4/6 метара;

в/ Одељење за грубо прање флаша са 6 базена величине око 4/12 метара.

г) Одељење за депоновање грубо опраних флаша и за експедицију на извор запуњење величине око 14/12 метара.

Уређаји за грубо прање флаша морају одговарати за капацитет од 12.000 флаша за 10 часовни рад. Таванице морају бити масивне за депоновање материјала у поткровљу.

Комисија сматра да би уређај за завршно прање флаша и за пуњење флаша минералном водом требало сместити у једној новој згради која ће се подићи поред постојеће зграде Кнеза Милоша. Прање, пуњење, запушивање и етикетирање мора да буде полу аутоматско и у једном самом локалу пројектованом и уређеном на начин приступачан публици и репрезентативан ради рекламирања минералне воде. У овом одељењу треба предвидети могућност довођења и експлоатацију минералне воде са извора Талпара. Ово одељење са уређајима треба да одговара капацитету од 12-15.000 флаша за 24-часовни рад.

Зграда за грубо прање флаша спојиће се са зградом за пуњење флаша са дековиљским колосеком.

Комисија сматра да би због магационирања пуних флаша требало подићи један лагум или полу лагум у величини око 200 м² и тако да се у њему може одржавати једнолика температура. Овај лагум треба спојити дековиљским колосеком који је поменут у предњој тачци.

У вези са зградом за грубо прање флаша треба пројектовати три одељења за канцеларије.

Поред предњих мишљења сви чланови напред поменутих комисија сложили су се у мишљењу да би требало уредити сутеренске просторије старог здања за ресторатерске сврхе као и да би требало урадити сутеренске просторије новог здања за прање, пеглање и сушење рубља.

Чланови напред поменутих комисија сложили су се у мишљењу да би из кредита од 12,000.000 динара требало на првоме месту осигурати износе потребне за градњу купатила са отвореним базенима, хотела, водовода, уређаја за прање и пуњење флаша, затварање канала, уређење сутерена у старом здању и уређења сутерена у новом здању за перионицу. По израђеним детаљним пројектима и предрачунима за наведене објекте видеће ће се колики је износ па ако евентуално нешто претекне моћи ће се накнадно израдити

програм за искоришћење тога претека /кур-салон, уређење парка, експропријација земљишта, подизање зграде за управу и т.д.

Чланови комисије сматрају да би са градњом свих напред објеката требало почети у пролеће 1937 године одмах чим наступе повољна времена и да би све те објекте требало завршити у току 1937 године. Да би се тај циљ постигао комисија сматра да би све пројекте требало изградити најкасније до краја месеца фебруара 1937 године; да би у току зиме требало набавити најнужнији материјал и да би покривање канала, градњу водовода, градњу отворених базена, уређење сутерена у старом и новом здању и подизање објеката за пуњење и прање флаша и градњу лагуна требало извршити у мешовитој режији путем једног специјалног режијског одбора. Комисија сматра да би градњу хотела и купатила требало осигурати путем јавне лицитације.

Овим је рад комисије завршен.

Чланови комисије:

Др [Јаков] Зарубица, с.р.
Инж. Ђ[орђе] Гаспарини, с.р.
Др. [Душан] Лацковић, с.р.
Инж. [Јован] Стојић, с.р.
Жив. Богдановић, с.р.
Др. Драг[ољуб] Ђикић⁵⁵, с.р.
Јов[ан] М. Јанковић, с.р.
Бранко Бастајић, с.р.
Др Станко Михачић, с.р.

Потписујем предњи записник с напоменом да ћу у вези истог послати писмени извештај са својим примедбама и року од 2-3 дана Техничком одељењу Кр. банске управе – Нови Сад.

Инж. А. Крстић, с.р.
Др Милан Т. Луковић, с.р.

Да је верно оригиналу, тврди:

[М.П.] По наредби Бана
За Начелника
технички виши саветник,
[потпис нечитак]

Ф. 126 VI кутија 667, 43880/1936

---

⁵⁵ Грешка настала приликом куцања текста; треба да стоји Ђокић.

Аранђеловац, 25. децембар 1936.

Допис Начелства Орашачког среза, које од Удружења трговаца из Аранђеловца тражи информацију о томе да ли постоји потреба за добијање дозволе за доградњу хотела Старо здање.

Начелство среза орашачког
бр. 21471

25. децембар 1936 год.
Аранђеловац.

УДРУЖЕЊУ ТРГОВАЦА
АРАНЂЕЛОВАЦ.

Штедионица Дунавске Бановине у Новом Саду поднела је овом начелству молбу са свима потребним документима за добијање дозволе за хотел “старо здање“ у Буковичкој бањи.

Повратком акта известите да ли постоји стварна потреба за добијање ове дозволе, или пак постоји нека законска сметња.

ХИТНО ЈЕ.

/М.П./

Срески начелник
(потпис нечитак)

Ф. 126 VIII 23493/1937

Аранђеловац, 27. децембар 1936.

Допис Удружења трговаца из Аранђеловца, које даје позитиван одговор на захтев Начелства Орашачког среза.⁵⁶

УДРУЖЕЊЕ ТРГОВАЦА
ЗА ВАРОШ АРАНЂЕЛОВАЦ
БР. 538
27-ХП-1936. г.
А Р А Н Ђ Е Л О В А Ц

Начелству ср[еза] Орашачког
Аранђеловац

У повратку акта част нам је дати одговор: да месне прилике и потребе Буковичке Бање захтевају, да се изда дозвола Штед[ионици] Дун[свске] бановине за обављање хотела Старо Здање.

Секретар
И. Живановић

/М.П./

Председник
В. Пајић

Ф. 126 VIII 23493/1937

---

⁵⁶ Ради добијања дозволе за доградњу Старог здања начелник Орашачког среза обратио се 25. децембра 1936. године аранђеловачком Удружењу трговаца, које је дало сагласност после само два дана, 27. децембра 1936. године.

Нови Сад, 29. март 1938.

Одлука КБУ Дунавске бановине којом се експлоатација Буковичке бање поверава Штедионици Дунавске бановине.⁵⁷

КРАЉЕВСКА БАНСКА УПРАВА ДУНАВСКЕ
БАНОВИНЕ

VI 4618 / 38
29 марта 1938 г.
Нови Сад

Препис.

На основу §§ 43 ст. 2, 27 и 60 Закона о банској управи, чл.6 Правилника о извршењу буџета Дунавске бановине за 1937/38 годину и чл.4 Закона о бањама, минералним и топлим водама, а у вези чл. 11 т. 13 и чл.24 тач. 7 Правила Штедионице Дунавске Бановине доносим.

ОДЛУКУ :

Експлоатацију Буковичке Бање у Аранђеловцу поверавам Штедионици Дунавске Бановине у Новом Саду.

У ту сврху прописујем следеће:

1) Штедионици се предају на руковање сви минерални и термални извори и инвестиције са свима зградама и постројењима у бањи и то како оне зграде и постројења која сада постоје, тако и она, која ће се, према постојећим пројекту подићи из зајма од 12,000.000 динара. Нова постројења предаће се Штедионици онда, када буду вршена од стране ове Банске управе;

2) Штедионица врши поверену експлоатацију за све време док Буковичка бања буде под управом Дунавске бановине, сходно чл.2 Уредбе о преносу послова на Обласне самоуправе, односно чл.43 Закона о банској управи и решењу Министарства социјалне политике и народног здравља С. Бр.11666/1936 тј. до 17 јуна 1961 год.

3) Штедионица је дужна да Банској Управи, у име бањских прихода за искоришћавање постојећих објеката, као и оних објеката, који се подигну или ће се подићи из зајма од 12,000.000 динара (хотел, затворено купатило, отворено купатило, канализација и водовод) обезбеди динара 1,300.000 (један милион и три стотине хиљада), која ће се свота исплаћивати у две полугодишње рате у напред.

Ову суму дужна је Штедионица у пуном износу полагати тек онда, када сви објекти из зајма од 12,000.000 динара поменути у предњем ставу, буду завршени и њој предати на употребу, а до тог времена биће дужна да плаћа, почев од 1-ог наредног месеца по преузимању послова у смислу ове одлуке, а за сада постојеће објекте, динара 750.000 (седамстотина педесет хиљада) унапред у два полугодишњим ратама.

Кад се испуне услови за плаћање износа од 1,300.000 динара у смислу предњег става, прву рату тога износа платиће Штедионица првог наредног исплатног рока по истеку рока већ уплаћене полугодишње рате из износа од 750.000 динара;

4) Вишак прихода, по одбитку свих трошкова око експлоатације, преко износа од 750.000 динара, односно преко 1,300.000 може Штедионица употребити по нахођењу свога управног одбора, првенствено за развој и унапређење бање и њених реона;

5) Штедионица је дужна, да Општини Буковичкој од сваког литра продате минералне воде даје по 0,05 динара.

Овај износ даје се Општини Буковичкој као помоћ за оне послове, које је општина по Закону о општинама дужна да обавља у реону бање, како би ти послови били урађени онако, како то захтева интерес бање, а у све у сагласности са општим планом о уређењу бање.

⁵⁷ Одлуком од 29. марта 1938. КБУ Дунавске бановине је експлоатацију Буковичке бање поверила Штедионици Дунавске бановине у Новом Саду. Сви објекти које Штедионица буде изградила планирано је да после 17. јуна 1961. године постану бановинска својина. Одлуком је била предвиђена обавеза Штедионице и „да дозида задњу страну хотела „Старо здање” у истом стилу, како је данашња зграда зидана”.

Овај износ за Општину Буковичку Штедионица ће водити по својим књигама као депозит Општине и исплаћивати јој га по њеном образложеном захтеву, а по претходном одобрењу Бана. Исплата ће се вршити у шестомесечним ратама, с тим да се наредна рата може исплатити тек кад се оправда утрошак претходне.

Установљење броја литара продате воде вршиће се на основу штедионичке књиге за продају воде, а према плаћеном порезу на пословни промет. За прву годину има се тај износ установити према количини продате воде за прошлу годину;

6) Штедионица је дужна, да све преузете објекте искоришћује као добар домаћин старајући се, да се задовоље интереси бање и она добије реноме модерне, велике и добро уређене бање са свим потребним хигијенским и другим угодностима за посетиоце;

7) Штедионица је дужна да из својих средстава изврши прекаптажу извора „Књаз Милош” и подизање модерних уређаја за прање и пуњење флаша; да организује за продају и извор „Талпару”, а по потреби и „Ђулару”, као и термални извор и евентуалне нове изворе. Ове радове ће обавити по плановима, које ће сама израдити по претходном одобрењу ове Банске Управе и Министарства социјалне политике и народног здравља.

8) Штедионица је дужна да постепено из својих средстава:

а) подигне курсалон са бископском салом;

б) поправи и уреди хотел „Ново Здање”;

в) дозида задњу страну хотела „Старо Здање” у истом стилу, како је данашња зграда зидана;

г) подигне гаражу за најмање 10 аутомобила;

д) да по могућству успостави аутобуски саобраћај Младеновац-Аранђеловац-Опленац.

Сем овога Штедионица може подићи и све друге објекте који би били у интересу што бољег уређења бање.

Подизање свих ових објеката и постројења може се извршити само уз претходно одобрење ове банске Управе и Министарства социјалне политике и народног здравља.

9) Установљена сума од динара 1, 300. 000. у име прихода важиће на бази да Штедионица има на извору „Књаз Милош“ заједно са свима осталим изворима, ако се и ови оспособе за продају, количину од најмање 5 литара воде у минуто. У супротном случају, т. ј. ако остале минералне воде у Буковичкој бањи не буду способне за промет, што се има утврдити онда када ове буду пуштене у промет, те се не постигне жељени резултат, тада ће основа за одмеравање количине воде бити четири литре, а не 5 литара у минуто, и то само на извору „Књаз Милош“. Ако би количина воде опала, онда би се сразмерно смањила и ова сума, и то на сваки полулитар мање за износ од дин. 100.000 динара (сто хиљада).

У случају појава нових извора минералне воде или уопште повећавања количине те воде, Бан ће у споразуму са Штедионицом повећати у истој сразмери предвиђени износ који је Штедионица дужна да плаћа Банској Управи.

Установљење количине воде на извору „Књаз Милош“ и осталим изворима вршиће се сваких 15 дана од 1. априла до краја октобра. Комисија за установљење количине воде на извору „Књаз Милош“ и осталим изворима састајаће се на захтев и трошак Штедионице, најдаље у року од 5 дана по установљењу захтева. Чланове комисије одредиће Банска Управа с тим да у истој увек има бити и делегат Штедионице.

Ако би која страна била незадовољна радом комисије, може о свом трошку тражити поновно мерење количине воде, те се и ова друга комисија мора састати најдаље у року од 5 дана по постављењу захтева, с тим да чланови прве комисије не могу бити чланови друге комисије. У случају да која страна поновно буде незадовољна са радом комисије, о чему се има изјаснити у року од 15 дана од потписа другог комисијског записника, – коначну одлуку ће донети Бан.

С обзиром на то да се може десити да стање воде у појединим месецима буде различито – једног месеца мање а другог више – то се количина од 5 литара, односно 4 ½ и 4 литре у минуто има сматрати као просечна количина кроз све напред означене месеце у години. У обзир долазе само пуне и полулитре тако да ако се смањи стање воде на количини између 5 и 4 ½ литре, односно између 4 ½ и 4 литре има се рачунати просечна количина воде 4 ½, односно 4 литре.

10) Штедионица ће од Банске управе преузети цео инвентар соба и хотела „Старо Здање“, а по цени коштања уз уобичајене отписе по оцени комисије, састављене од два члана са стране Банске Управе и два члана које делегира Штедионица, с тим да претседник комисије буде Начелник Одељења за социјалну политику и народно здравље ове Управе.

Исплату овог инвентара обавиће Штедионица у року од 5 година у једнаким полугодишњим ратама унапред, почев од дана преузимања послова.

11) Штедионица је дужна да даје попусте за бањско лечење инвалидима и другим повлашћеним лицима према постојећим законима, уредбама и наређењима.

12) Штедионица је дужна да за време бањске сезоне даје бесплатно минералну воду за пиће свима бањским гостима. Сем тога, Штедионица ће одредити једно време пре и после подне, када ће се грађанству

Аранђеловца, Буковика и Врбице давати минерална вода за пиће, о чему ће Штедионица прописати Правилник који одобрава Бан.

13) Све зграде и остале непокретности које Штедионица буде подигла постају после истека овог рока, т. ј. после 17. јуна 1961 године бановинска својина, а за њих Банска управа нема да даје Штедионици никакве отштете.

Сав покретни инвентар остаје и даље својина Штедионице.

14) У колико би, било по одлуци Бана било из других законских узрока, раније престала експлоатација Бање од стране Штедионице, Банска Управа ће преузети од Штедионице све зграде и инвентар по цени коштања, уз отписе: за зграде са 1/20 вредности годишње, а за инвентар 1/10 вредности годишње, рачунајући цене са даном довршења зграда, односно набавке тог инвентара. За флаше и њима сличан непотрошни инвентар преузимање ће се извршити по дневној цени коштања.

15) Штедионица је дужна да плаћа све државне и самоуправне порезе, таксе, трошарину и остале дажбине, а Банска управа ће предузети потребне мере, да се што целисходније уреди наплата трошарине на природне минералне воде.

Предњи став важи за садашњу висину дажбине на минералне воде, те ће свако повећање истих бити извршено у споразуму са Штедионицом.

16) Бањска Управа Буковичке Бање непосредни је руковалац бање у смислу Правилника о бањама, минералним и топлим водама од 14 јуна 1920 године и Правилника о изменама и допунама предњег Правилника од 29 марта 1937 године, поступајући у раду по односним законским прописима. Но, бањска управа руководи пословима бањским само уколико они нису овом одлуком пренети на Штедионицу Дунавске Бановине.

17) Предлог о установљеној цена у смислу чл. 11 Правилника о бањама подноси бањска управа Бану на одобрење по саслушању бановинске штедионице. Подношење тог предлога мора бити благовремено, како би Банска Управа донела одлуку по том предлогу најдаље за месец дана пре почетка бањске сезоне.

18) Наредбу у смислу члана 13. Правилника о бањама прописале бањска управа у споразуму са Бановинском Штедионицом, а у случају неспоразума одлуку доноси Бан.

19) Од дана преузимања објеката у смислу предњих прописа Штедионица је дужна:

1. да одржава и оправља купатила, да чисти резервоаре и базене као и да плаћа таксу за преглед парног купатила и котла;

2. да врши мање оправке хотела и других бањских зграда и објеката;

3. да одржава и уређује парк, да израђује нове стазе према одобреном плану и да врши поправку старих стаза; да одржава стаклару – цвећару;

4. да одржава и набавља потребне клупе за парк, столице и столице за лежање;

5. да одржава осветлење у свима зградама у парку;

5а да сноси трошкове зидне и светлосне рекламе;

6. да набавља сав инвентар у хотелима и купатилу;

7. да врши потребне набавке рубља и да се стара за његово прање;

8. да врши набавку потребног алата и справа за одржавање и уређивање парка, цвећаре и метеоролошке станице;

9. да врши све набавке потрошног материјала у вези са одржавањем хотела, купатила и курсалона;

10. да одржава музику;

11. да изврши набавку књига и часописа за бањску библиотеку; и

12. да преузме од Управе бање, особље које је до сада било запослено на уређењу и одржавању парка и цвећаре.

Ова одлука постаје правомоћна кад је одобри Министарство социјалне политике и народног здравља, а о њеном извршењу стараће се начелник одељења за социјалну политику и народно здравље ове Управе.

О чему се преписом ове одлуке извештавају:

1) Опште одељење – Економат;

2) Одељење за социјалну политику и народно здравље;

3) Одељење за трговину, обрт Занатство и индустрију;

4) Техничко одељење;

5) Финансијско одељење;

6) Штедионица Дунавске Бановине у Новом Саду и

7) Министарство социјалне политике и народног здравља које умолити да одлуку одобри и о томе што пре извести ову Управу.

ЗАМЕНИК БАНА
Помоћник
Св[етислав]Рајић, с.р.

Да је препис веран оригиналу, тврди и оверава:

(М.П.)

По наредби Бана
за начелника
Шеф отске за народно здравље,
Вој[ислав] Веселиновић, с.р.

Да је овај препис веран своме овереном препису, твдри:

По наредби Бана
Начелник Финансијског одељења,

Ф. 126 VI 4618/1938

Нови Сад, 16. јун 1938.

Одлука Техничког одељења КБУ Дунавске бановине којом се извршавање вишкова грађевинских радова у Буковичкој бањи поверава, Ђури Борошићу, предузимачу из Београда.⁵⁸

КР[АЉЕВСКА] БАНСКА УПРАВА ДУНАВСКЕ БАНОВИНЕ

Техничко одељење

V бр. 15476/38 16 јуна 1938 год.

Нови Сад.

ПРЕДМЕТ : Вишкови и накнадни радови у суми од дин : 767.561.51

на подизању нових објеката у Буковичкој бањи у
Аранђеловцу. Одобрење истих.

Пројектант и надзорни архитект на подизању: хотела, купатила, базена, дућана, аркада и тераса у Буковичкој бањи у Аранђеловцу г. Гојко Тодић, архитекта Мин. грађевина, саставио је техничка документа за вишкове и накнадне радове на напред наведеним зградама и доставио иста Кр. банској управи на одобрење.

Ови вишкови и накнадни радови наступили су по изјави пројектанта г. Тодића, делом што ситуациони и тахиметријски план, по коме су пројектоване све ове грађевине, није одговарао стварним теренским приликама због чега су се појавили вишкови у радовима: делом што су поједине количине радова предвиђене у мањој мери и најзад накнадни радови су наступили услед неопходних измена и то, највећим делом ради солидности објеката/ као на пр. изолације тераса и поплочавање гранитним плочама/ и мањим делом из архитектонских разлога.

Сви ови вишкови и накнадни радови по предложеном пројекту и предрачуну пројектанта г. Тодића подељени су у четири групе и износе по одбитку мањкова и одбитку попушта 16.80% са лицитације и то:

по I групи дин: 346.785.40.

по II групи дин: 197.533.18

по III групи дин: 46.772.54

по IV групи дин: 188.758.50

укупно динара: 779.849.62

Техничка и рачунска ревизија извршила је преглед свих предложених радова и мишљења је да исте треба одобрити и уступити у извршење предузимачу г. Ђури Борошићу који извршује и главне радове на свим напред поменутих зградама у Буковичкој бањи, пошто су ови вишкови и накнадни радови у неподеливој вези са главним радовима, те се као такви не могу подвајати. Предрачунска сума свих ових заданих и накнадних радова по извршеној ревизији и по одбитку мањкова и одбитку попушта процента од 16.80% са лицитације за главни рад износе:

по I групи од дин. 321.836.66

по II групи од дин. 197.588.58

по III групи од дин. 46.772.54

по IV групи од дин. 201.363.73

укупно динара: 767.561.51

и словом седам стотина шесет седам хиљада пет стотина шесет један динара и 51/100. Одбор за уређење Буковичке бање слаже се са предњим предлогом техничке и рачунске ревизије.

На основу изложеног и предлога Одбора за уређење Буковичке бање а на основу чл. 30 и 60 Закона о Банској управи и чл. 11 Уредбе о утврђењу имовине, начину управе и буџетирању бановине доносим:

ОДЛУКУ :

да се уступе у извршење вишкови радова и накнадни радови на зидању хотела, купатила, базена, дућана, аркада и тераса у Буковичкој бањи у Аранђеловцу, предузимачу г. Ђури Борошићу из Београда, који извршује и главне радове овог посла а за ревидовану предрачунску суму по одбитку попушта 16.80% са лицитације за главни рад тј. за суму од 767.561, 51/100.

⁵⁸ Гојко Тодић, архитекта Министарства грађевина, предложио је да се вишкови радова и накнадни радови уступе предузимачу Ђури Борошићу, што је бан Светислав Рајић и одобрио.

Исплата пада на терет зајма од 12. 000. 000.- динара који је Банској управи по текућем рачуну Главне филијале државне хипотекарне банке у Новом Саду стављен на расположење.

Ова се одлука доставља:

- 1) Техничком одељењу Кр. банске управе
- 2) Финансијском одељењу Кр. банске управе
- 3) Управи Буковичке бање
- 4) Предузимачу Борошићу Ђури преко Буковичке бање и
- 6) Надзорном инжењеру Драгутину Новаковићу са свим прилозима преко Буковичке бање.

Одбор за уређење Буковичке бање,

БАН
Св[етислав] Рајић с.р.

да је овај препис веран своме оригиналу тврди:

По наредби Бана
за начелника
технички виши саветник,
Инг. Драг[утин] Новаковић

АВ Ф. 126 V Технички одељак Крагујевац Зграде 1/1938

Буковик, 25. јануар 1938.

Молба Јелене Картошевски, посматрача времена у Буковику, упућена Управи Буковичке бање, да одреди место за метеоролошку станицу.⁵⁹

Управи Буковичке бање
Буковик

Метеоролошка станица, која се налази у овдашњем бањском рејону, подлеже преносу на друго са садањег места услед тога; што је простор на коме се ова налази намењен раду за подизање хотела и купатила.

Како се приближује време, да се радови започети на подизању хотела и купатила продуже, то ми је част умолити ту Управу за дејство код надлежних а на име:

Да се благовремено одреди место за овдашњу Метеоролошку станицу, која ради пуних десет и више година, непрекидно.

Да се подигне канцеларија за смештај барометара, као и целокупан простор за заклон, за термометре, бандера за ветромер, кишомер и смештај осталих инструмената.

Подносећи овај извештај скидам са себе сваку одговорност, ако би ма шта наступило поводом тога.

25. јануара 1938 год у
Буковику

Посматрач:
Јелена М. Картошевски

Ф 126 VI 46417/1938

---

⁵⁹ Јелена М. Картошевски, која је више од десет година радила као посматрач у метеоролошкој станици у парку Буковичке бање, тражила је 25. јануара 1938. да се изгради нови простор за метеоролошку станицу, која се нашла на простору планиране изградње новог хотела, затвореног и отвореног купатила.

Нови Сад, 13. мај 1938.

Допис Штедионице Дунавске бановине која обавештава одељење за социјалну политику и народно здравље КБУ Дунавске бановине да су става да метеоролошка станица у Буковичкој бањи остане на дотадашњем месту. На исти акт је КБУ дало своје мишљење о метеоролошкој станици у Бањи.

ШТЕДИОНИЦА ДУНАВСКЕ БАНОВИНЕ
НОВИ САД Нђ/Сђ

Нови Сад, 13. маја 1938.

Број 9461/38
П.н.

Краљевска Банска Управа Дунавске Бановине
VI. одељење,
Нови Сад

Предмет: Метеоролошка станица.

На предњи акт од 4. фебруара о.г. бр. 4947 част нам је известити Вас, да смо ми мишљења, да ова метеоролошка станица за сада остане на истом месту где је док ми не преузмемо сву Управу над Бањом и не утврдимо потребу ове станице, па ћемо тада донети наш предлог по том.

Молимо да у том правцу дате Ваше цењ. наређење, препоручујемо се

с поштовањем,
Штедионица Дунавске бановине
(потписи нечитки)

KRALJEVSKA BANSKA UPRAVA
DUNAVSKE BANOVINE NOVI SAD

КРАЉЕВСКА БАНСКА УПРАВА
ДУНАВСКЕ БАНОВИНЕ НОВИ САД

VI. 20331 14. V. 1938. год.

ОДЕЉЕЊЕ ЗА СОЦИЈАЛНУ ПОЛИТИКУ И НАР. ЗДРАВЉЕ
ODELJENJE ZA SOCIJALNU POLITIKU I NAR. ZDRAVLJE

Предброј: _____ Прилога: _____

ПРЕДМЕТ: Буковичка бања у Аранђеловцу, постављење нове метеоролошке станице

УПРАВИ БУКОВИЧКЕ БАЊЕ
АРАНЂЕЛОВАЦ

Враћа се акт са предњим одговором Штедионице Дунавске бановине, а у вези одлуке VI бр. 4618/38 с тим да ово одељење стоји на становишту да метеоролошка станица треба да постоји.

ПО НАРЕДБИ БАНА
Начелник
В[ладан] Јојкић

УПРАВА БУКОВИЧКЕ
БАЊЕ АРАНЂЕЛОВАЦ

UPRAVA
BUKOVICKE BANJE
ARANĐELOVAC

№ 609 К/2 1. VI 1938. год.

ПРЕДМЕТ: Као напред.

Ф. 126 VI 46417/1938

Нови Сад, 4. април 1938.

Одлука Техничког одељења КБУ Дунавске бановине којом се одобравају вишкови и непредвиђени радови на изградњи водовода Балабанац у Буковичкој Бањи.⁶⁰

КР[АЉЕВСКА] БАНСКА УПРАВА ДУНАВСКЕ БАНОВИНЕ
Техничко одељење
V бр, 10826 4-IV-1938
Нови Сад.

Препис

ПРЕДМЕТ: Вишкови и непредвиђени радови на
изградњи водовода Балабанац у
Буковичкој Бањи.

Надзорни инжењер за извођење хидрограђевинских радова у Буковичкој бањи поднео је предлог са предрачуном вишкова и непредвиђених радова на изградњи водотока Балабанац. Ови вишкови и непредвиђени радови настали су услед измене првобитног пројекта, а у вези са изградњом новог хотела и купатила у парку Буковичке бање у Аранђеловцу.

Укупна сума ових вишкова и непредвиђених радова износи динара 32. 949, 40

Пошто је техничка и рачунска ревизија Техничког одељења сагласна са мишљењем и предлогом надзорног инжењера, то, на основу овлашћења Господина Бана V бр.21.223 од 16-VII-1937 г. потписани Одбор за уређење Буковичке бање доноси ову

ОДЛУКУ:

да се одобре вишкови и непредвиђени радови по јединачним ценама усвојеним у ревидованом предрачуњу, а за укупну суму од динара 32.949,40 с тим, да довршење истих уступи Предузећу "Костић и Брајковић".

Издатак суме од 32.949,40 пада на терет зајма од 12.000.000 динара, подигнутог за уређење Буковичке бање.

Ова се одлука има саопштити :

- 1/ Техничком одељењу Кр. Банске управе;
- 2/ Финансијском одељењу "
- 3/ Управи Буковичке бање у Аранђеловцу;
- 4/ Инж.Кафафов Николају, преко Управе Буковичке бање, са доставом елабората.

28 јула 1938 г.
Буковичка Бања

ОДБОР ЗА УРЕЂЕЊЕ
БУКОВИЧКЕ БАЊЕ:

Видели Чланови колаудационе
комисије

Инж. Ђ[орђе] Гаспарини, с. р.
Дошен Драгутин, с.р.
Др Вл[адан] Јојкић, с.р.

Инж. Драг[утин] Новаковић, с.р.
Инж. Мих[ајло] Душановић, с.р.
Нечитак потпис, с.р.

Да је верно оригиналу, тврди!

(М.П.)

По наређењу Бана
ЗА НАЧЕЛНИКА
и Секретара
(потпис нечитак)

Ф 126 V Технички одељак Крагујевац Зграде 1/1938

⁶⁰ Да би сви послови изградње објеката у Буковичкој бањи били обављани што квалитетније, уз контролу свих трошкова, бринуо је Одбор за уређење Буковичке бање, док су сваки издатак контролисали чланови Колаудационе комисије. Тако је било и у случају изградње водовода Балабанац, који је представљало витални интерес Буковичке бање.

Београд, 9. март 1939.

Понуда Ђуре Борошића Штедионици Дунавске бановине за доградњу Старог здања.⁶¹

Ђура Ђ. Борошић
Техничко предузеће

Београд 9 марта 1939. г.

Штедионици Дунавске бановине

Нови Сад

Захваљујемо се на позиву за учешће у давању понуда за дозиђивање и преправку зграде „Старо Здање“ у Буковичкој бањи код Аранђеловца и подносимо на Вашем формулару наше уписане јединичне цене и износе по којима се примамо израде горњег посла и то:

I. Доградња хотела „Старо Здање“ за суму од дин. 971.870.—

II. Дозиђивање кухиње ..... дин. 151.663.30

свега динара: 1.123.533.30

На горњу суму и наше јединичне цене дајемо накнадно још попуст од 5% и словима пет од сто тако да укупна сума износи ..... динара: 1.067.356.64

Учили смо, да предрачун не обухвата све грађевинске радове као: паркет, ограде тераса и степеништа, фарбање браварије, израду димњака за загревање просторија, ветробрана врата на улазу, разне бетонске плоче и греде, разне лимарске и друге радове. Исто тако предрачуном није предвиђена канализација, водовод и електрично осветљење. За све ове радове стојимо Вам на расположењу са евентуално накнадном понудом, јер сматрамо да је у интересу убрзања посла и његове потпуности потребно да се сви радови истовремено уступе у рад.

Напред споменута допуна не односи се на елаборат за дозиђивање кујне јер он обухвата и ове радове који су у предрачуну за дозиђивање између крила за сада изостављени.

Остали услови су нам познати и на њих пристајемо.

С поштовањем,
Техничко предузеће
Инж. Ђура Ђ. Борошић с. р.

У допуну горње понуде овим изјављујем да се примама израда овог посла и то:

а) Дозиђивање кујне у року по условима т.ј. до конца маја 1939. г.

б) Здање предњег дела и то покривање до 15. маја а потпуног довршења за 120 календарских дана.

Ови рокови који су везани са датумом обавезни су ако се до 15. ов. месеца уступи посао и употпуни елаборат.

С тим у вези повећавам пеналу на 2.000. - (две хиљаде) динара дневно.

9. марта 1939. г.
Београд.

С поштовањем,
Инж. Ђура Ђ. Борошић с. р.

Ф. 127 Кутија 71

⁶¹ Инжењер Ђура Борошић доставио је Штедионици Дунавске бановине 9. марта 1939. године понуду за доградњу хотела Старо здање и дозиђивање кухиње у Старом здању по укупној цени од 1.123.533,30 динара.

Нови Сад, 3. април 1939.

Општи услови за доградњу хотела Старо здање и кухиње у Буковичкој бањи.

ОПШТИ УСЛОВИ
ЗА ЈАВНЕ ГРАЂЕВИНСКЕ РАДОВЕ И НАБАВКЕ

по којима ће се, према решењу Управног Одбора Штедионице Дунавске бановине Бр. -од - 19 ---- год. на дан 8. III. 1939 год. у 11 часова држати јавна писмена директна погодба лицитација у канцеларији Штедионице за дозиђивање хотела „Старо Здање“ и дозиђивање кухиње у Буковичкој бањи.
Предрачунска сума је ----- дин.

I УСТУПАЊЕ ПОСЛА

Важност лицитације.

1. За предузимача, који се овог посла прими, лицитација важи чим ове услове, протокол лицитације и остала погодна документа потпише, а за државу тек онда, кад је надлежна власт одобри.

Пре почетка лицитације лицитанти су дужни прочитати и потписати ове услове испод заједничке изјаве: „Познати су нам ови услови и пристајемо да се по њима надмећемо“.

Личитанти се примају ради надметања најдаље до 11 (једанаест) часова. После овог времена у собу, где се држи лицитација, нико се неће пустити.

Полагање кауције

2. За сигурност извршења погођеног посла надметачи су дужни да на реверс положе кауцију одређеној државној благајни најдаље до 10 (десет) часова пре подне (по канцеларијском часовнику) онога дана, који је одређен за држање лицитације, и то: за предрачунске суме до 1,000.000 дин. 10% за домаће, а 20% за стране предузимаче; а на вишак преко 1,000.000 дин. предрачунске суме 5% за домаће, а 10% за стране предузимаче, тј. ----- Ова кауција има се положити у свему по прописима чл. 88 Закона о Државном рачуноводству.

Положена кауција при лицитацији и последња рата по чл. 16. ових услова као и остала имовина предузимача служи као јемство за потпуно извршење уговора и она се сматра као и свака залога, на коју држава као послодавац има пре право од свију других предузимачевих поверилаца. На ову грађевинску кауцију држава неће плаћати предузимачу никакав интерес, а купоне папира од вредности, којима рок плаћања стигне ставиће предузимачу на расположење у свако доба.

Прописи за оферте.

3. Оферте морају бити поднесени запечаћеним црвеним воском са утиснутим иницијалима надметача, и то непосредно од истог или од његовог овлашћеног пуномоћника или од надлештва, ако га је оно који дан раније примило, но ипак неотворени. На завоју оферта мора бити јасно написано: „понууда за дозиђивање ----- од понуђача Н. Н.“

Ако предузимач у смислу објављене лицитације подноси свој пројекат (н.пр. за централно грејање, осветлење и др.), онда мора и тај пројекат бити потписан од стране овлашћеног инжењера за ту струку.

И код усмених лицитација, после закљученог надметања, не смеју се узимати накнадне понуде.

Потписивање протокола лицитације.

4. Протокол лицитације потписују сви чланови комисије и сви присутни лицитанти, којом приликом стављају и своје примедбе, ако их имају, у противном, губе право на сваку доцнију рекламацију.

Сви лицитанти, по свршеној лицитацији односно погодби, остају у обавези према држави са својим понуђеним и кауцираним ценама све дотле, док надлежна државна власт не донесе своју одлуку у корист најповољније понуде. И тек, кад се ова одлука саопшти дотичном лицитанту, онда од тога часа разрешени су од обавезе према држави остали лицитанти, а положена кауција им се враћа.

Почетак и напредовање радова.

5. Предузимач је дужан да погођени посао и набавку изврши добро и солидно и у свему по погодбеном предрачуна, плану и овим условима. У том циљу, при саопштењу одобрења лицитације предузимач добија бесплатно оверене преписе и копије плана, предрачуна и ових услова, као и свих осталих погодбених докумената, које је при лицитацији потписао и који су саставни део уговора.

Предузимач је дужан да на градилишту увек има довољан број радника и материјала, како би погођени посао могао довршити у уговореном року. Величина радне снаге и реквизита, као и количине материјала морају у свако доба сразмерно одговарати предузетим радовима и набавкама.

Сви радови и набавке вршиће се по правилима технике и одредбама техничких услова и прописа. При вештачким радовима предузимач сме употребити само спремне и извежбане раднике. Оне раднике, које надзорни органи нађу за неподобне, предузимач мора одмах отпустити и са рада уклонити.

Тако исто предузимач је дужан, да на захтев надзорне власти одмах отпустити са рада и оне органе и раднике своје, који би својим понашањем или поступком у раду нанели надзорним органима какву увреду или изазвали њихово неповерење. Сам покушај биће довољан разлог, да се тражи отпуштање неког органа или радника предузимачевог, ма кога ранга они били.

Порекло радне снаге и материјала.

6. Сав алат и материјал потребан за извршење погођених радова предузимач је дужан да набави од домаћих произвођача или прерађивача и то првенствено од оних, који су наши држављани и инвалиди, водећи рачуна о квалитету материјала. Уколико потребнога материјала не би било нити би се могло произвести, прерадити или изградити у земљи, и о томе се поднесу писмени докази, набавиће се ван земље по одобрењу надзорне власти, као и у случају, кад су цене у земљи несразмерно скупље од цена на страним тржиштима.

Тако исто предузимач је дужан да за извршење погођених радова употреби радну снагу наших држављана, осим стручне снаге, и то само у толико, ако их и у колико не би било у земљи.

Надзорне власти водиће евиденцију о пореклу материјала, радника и стручњака запослених од стране предузимача на погођеним радовима. Без одобрења надзорне власти неће се смети употребити материјал страног порекла нити упослити стручно особље и радништво страног држављанства – (чл.85. а. б. в. Закона о Државном Рачуноводству и чл. 196-199, 201-205 и 401 Закона о Радњама).

Каквоћа рада и материјала.

7. Спремљени материјал на градилишту мора бити добре каквоће, као што се техничким условима тражи. Материјал, који прописима техничких услова и описа не одговара, предузимач на захтев надзорне власти мора безусловно одмах уклонити са градилишта; у противном, то ће извршити сама надзорна власт на рачун предузимача. Предузимач има право тражити, да се такав материјал испита у једном од наших завода за испитивање грађевинског материјала, и трошкове за ово сносиће предузимач, ако се утврди да он није био у праву.

Све мане које би се приметиле на извршеним радовима и на набавкама, било услед рђавог материјала или несолидне израде, било услед неразумевања посла, планова и техничких прописа, дужан је предузимач да уклони и исправи о свом трошку, ма се ти радови морали и сасвим рушити и изнова солидно и прописно изградити.

Од прописа техничких услова и описа моћи ће предузимач одступити само по нарочитом писменом одобрењу надлежне грађевинске власти.

Однос предузимача према надзорним властима.

8. Предузимач је дужан да следује упуствима надзорне грађевинске власти и да благовремено тражи потребна упуства и објашњења односно планова, техничких услова, описа и извршења радова, јер му се неће уважити никаква извина или изговарање за прекорачење димензија, неправилну израду као и за несолидну каквоћу набављеног материјала и т. д. и сву штету сносиће сам, па ма се нека постројења морала порушити и поново подићи.

За сва спорна питања, у колико се предузимач не би хтео повинovati наредбама и упуствима надзорних органа, предузимач је дужан да у року од три дана преко истих органа упуту рекламацију надлежној грађевинској власти и да тражи, да она сама реши спорно питање или путем своје стручне комисије, у ком случају сав трошак пада на терет предузимача, ако се утврди, да он није у праву. Решење надлежне грађевинске власти извршно је и обавезно за предузимача, а има се донети у року од 7 (седам) дана.

62 Грешка настала приликом куцања текста; треба да стоји II.

Рекламације предузимача упућене непосредно вишој власти, а не преко надзорне власти, неће се узимати у обзир ни поступак.

Ако предузимач нађе, да неки технички прописи, наредбе надзорних органа или диспозиције у плановима предвиђене, доводе у питање трајност и стабилност неког постројења, то ће он имати права, а и дужност му је, да своје примедбе одмах писмено саопшти надзорној власти и сачека њену одлуку, која је извршна и обавезна за предузимача, а има се донети у року од 7 (дана).

Технички заступник предузимача.

9. Предузимач је обавезан, ако сам није сручњак, да постави себи за заступника и руководиоца радова квалификованог стручњака по закону о радњама, кога би надлежна грађевинска власт као таквог признала и примила. У том случају, предузимачев заступник пуноважно представља предузимача пред надзорним властима у свима релацијама стручно-техничке природе.

Више или мање израђени послови.

10. Више израђеног посла не сме бити без предходног одобрења надлежне власти. Вишкови и накнадни радови без предходног одобрења надлежне власти неће се признати ни исплатити предузимачу, па било да их је извршио и по наређењу надзорног инжењера, или сам и на своју одговорност.

Изузетно, ако је прека потреба, да се нешто измени или више уради, да не би било прекида у раду због чекања на одобрење надлежне власти, надзорни инжењер наредиће извршење таквих радова и истога дана тражити накнадно одобрење, тако, та у случају неодобрења може благовремено обуставити извршење таквих радова.

Кад се приликом извршења погођених радова или набавки покаже, да треба нешто изменити или нешто више или мање израдити односно набавити, онда је предузимач дужан то да учини, чим надлежна грађевинска власт буде одобрила и наредила.

За послове, који су погодбом предвиђени, плаћа се по погођеној цени, а за нове непредвиђене радове предложиће цене стручна комисија с обзиром на анализу поднету од предузимача и на погођене као и тадашње пијачне цене; а надлежна грађевинска власт донеће о томе решење.

Ово решење о цени предходиће извршењу тих радова, с тога је предузимач обавезан, да на позив надзорне власти поднесе писмену понуду за извршење тих радова заједно са анализом цена. Ако би предузимач ма из каквих разлога извршио те непредвиђене радове без предходно донете одлуке о цени, то он доцније неће имати права да се жали на цену, која му се за тај рад једнострано утврди и унесе у дефинитиван обрачун. Тако исто предузимач не може тражити никакву накнаду и у оном случају, ако услед неслагања односно цене сама држава изврши овај посао у режији или га уступи другом предузимачу.

Обезбеђење саобраћаја.

11. При извршењу радова предузимач се мора старати, да се саобраћај на јавним путевима не сме прекидати, ни ток река ни потока спречавати, осим ако је то другчије погодбеним документима предвиђено.

Опасна места предузимач је дужан ноћу осветљавати, у противном за евентуалну несрећу биће сам и кривично и материјално одговоран.

Предузимач ће се у овом погледу строго покоравати наредбама надзорних органа.

Тако исто предузимач је одговоран за сваку штету, коју његови радници, органи или пуномоћци причине на приватној својини.

Нађени предмети.

12. Старине сваке врсте, драгоцености, фосилије (окаменотине) и томе подобне ствари, које се при извршењу погодбених радова нађу, својина су државна. Предузимач и његови органи лично одговарају за исправну предају таквих предмета државним надзорним органима.

Безбедност и осигурање радника.

13. Предузимач је одговоран за довољну јачину, сигурност и употребљивост скела, транспортних мостова, подграда и тунела и других помоћних постројења.

Поред овога предузимач је дужан, да на први позив надзорне грађевинске власти неизоставно и одмах изврши о своме трошку појачања и допуне на скелама и т. д., остајући и даље одговоран за безбедну употребу истих.

За све несрећне и смртне случајеве, који би се при раду десили, ако би исти потекли из непажње или неразложених диспозиција при раду од стране предузимача или његових пуномоћника и потчињених органа, остаје предузимач одговоран по одредбама земаљских закона.

Исто тако предузимач је одговоран за све несрећне случајеве, који би наступили услед експлозије експлозивних материјала, било при преносу или при магацирању, или при употреби истих.

У сваком несрећном случају предузимач ће одмах и неизоставно позвати надзорну грађевинску власт и надлежну полицијску власт ради увиђаја и даљег поступка по закону.

У погледу пријаве за осигурање радника за случај болести, несреће, изнемоглости, старости и смрти, као и у погледу плаћања приноса за ово осигурање и у погледу дужности и одговорности предузимача у несрећним случајевима, обавезне су одредбе Закона о осигурању радника.

Санитетска служба.

14. О санитетској служби стара се сам предузимач под надзором дотичне грађевинске власти и надлежног Уреда, сходно прописима Закона о осигурању радника.

Исплата радника.

15. Предузимач је дужан редовно исплаћивати раднике недељно, а остало особље, као своје потпредузимаче, надзорнике и акорданте месечно. Исплата се мора вршити у готовом новцу и у оној монети, којом држава исплаћује предузимачу његову зараду, а ни у ком случају жетонима или боновима.

Предузимач ће редовно ради исплате радника састављати платне спискове, у којима ће за сваког радника поименце бити означен број радних дана, величина његове наднице и одбитак по Закону о осигурању радника и по Закону о непосредним порезима; а надзорни орган је дужан уверити се, да је тај новац предат дотичним установама.

У случају спора између предузимача и радника, предузимачу ће само платни спискови са радничким потписима или друге писмене изјаве служити за доказ, да је заиста испунио своју обавезу према радницима.

Ако предузимач нетачним испуњавањем својих обавеза према својим акордантима и радницима доведе у питање уговором предвиђено напредовање радова, надзорна власт има права да дужне и неисплаћене зараде радницима и акордантима на његов рачун исплати, по подацима и платним списковима, које је предузимач дужан ставити на расположење.

Исплата предузимачу извршених послова.

16. Зарада ће се предузимачу исплаћивати у једнаким ратама од по 100.000. *-(сто хиљаде) дин.* -----
----- Динара. или по месечним ситуацијама, али само према вредности стварно извршених послова. Ради тога утврдиће се споразумно између предузимача или његовог опуномоћеног заступника и надзорне власти количина дотле извршених послова и саставити за њих обрачун односно привремена ситуација. Од тако добијене суме одбиће се све државне и самоуправне дажбине, које закони прописују као: обртне порезе, таксе и т.д. Остатак, који се на тај начин добије, представља привремену месечну зараду предузимачеву, која му се има исплатити.

Овако састављени привремени обрачун потписује предузимач односно његов пуномоћни заступник са изјавом, да односно радова у обрачуну наведених нема да подиже никакву рекламацију. Тиме предузимач признаје и утврђује потпуну исправност обрачуна. У противном предузимач, ако не би био задовољан са оценом израђеног посла од стране надзорне власти, има права своје примедбе писмено преко исте власти поднети надлежној грађевинској власти, чије је решење извршно, а које се има донети у року од 3. дана.

Последња рата, односно ситуација *од ислашаће се до свршетку посла* ----- динара исплатиће се предузимачу тек онда, када погођени посао буде извршен потпуно и у свему по погодби и кад га колаудирајућа комисија прегледа и прими, а надлежна власт одобри окончани рачун и рад ове комисије. – Чл. 104. Закона о Државном Рачуноводству.

Подизање барака.

17. У местима не насељеним, где ће се знатнији објекти градити, предузимач је обавезан да подигне бараке за становање и исхрану радника; али ни предузимач ни његови органи не смеју ни у колико утицати на раднике, да своје животне намирнице набављају у његовим баракама. У том погледу оставља се сваком раднику слободна воља.

Надзорне власти одобравају у начину подизање барака и одређују њихова места по члановима 76 и 77. закона о радњама; а инспекције рада прописују цене намирницама сходно члану 32. закона о заштити радника.

У баракама се могу продавати само намирнице за исхрану радника и монополисаних предмета. Оне могу бити отворене на два часа пре почетка рада, а морају се затворити на два часа по завршетку рада.

Недељом и празником бараке могу бити по два часа отворене за време три дневна обеда: доручка, ручка и вечере.

Ако се преко ових прописа буде радило, надзорна власт затвориће бараку или је уступити другом баракеру.

Грађевински дневник и грађевинска књига.

18. Надзорни инжењер води о раду дневник и грађевинску књигу, на основу којих се саставља обрачун са предузимачем. Сваку страну тих књига потписује надзорни инжењер и предузимач. Грађевински дневник садржи податке о времену и радној снази, о току рада и актима и наређењима примљеним и издатим; а осим тога у исти се уносе привремене ситуације према подацима из грађевинске књиге, која садржи план и ток рада са свима скицама и мерама као и дефинитиван обрачун.

Тачне и истините податке за вођење дневника дужан је предузимач свакога дана подносити надзорном инжењеру.

Податке за грађевинску књигу прикупљају на градилишту узајамно надзорни инжењер и предузимач, тако да доцније у погледу мера и количина не може бити никаква спора, што важи нарочито за оне делове грађевине, који се по извршеном раду више не виде.

Предузимач је дужан да у року од 8 дана потпише дневник и грађевинску књигу и стави своје евентуалне примедбе, иначе сматра се да их је усвојио као исправне.

Рок за довршење посла.

19. Предузимач је дужан да погођени посао потпуно доврши у свему по погодбеним документима у року од ..... *проширење кухиње до краја маја, а дозиђивање покрива до 15 маја, а покривно ја довршио за 120 (једна стотина сто двадесет)* ----- календарских дана, рачунајући од дана када му је на потпис саопштено решење о уступању посла, сходно чл. 40а Правилника за извршење одредаба из одељка „Б“ удовори и набавке закона о државном рачуноводству. (Рок 1. VIII 1939 г)

Казна за задоцнење.

20. Ако предузимач у уговореном року не доврши погођен посао, а надлежна грађевинска власт не нађе за потребно, да му посао одузме и уговор раскине са њиме, за сваки календарски дан задоцнења платиће *Штедионици* на име казне по 2.000 (*две хиље*) динара ----- динара, која се сума при колаудовању не уноси у рачун мањка, већ одбија од предузимачеве зараде и одмах предаје *Штедионици* каси као ванредан приход, сходно распису М.г.бр. 2000/29. год.

Продужење рока.

21. Ако би се услед непредвиђених околности предвиђене количине радова повећале са више од 25 %, онда ће надлежна грађевинска власт предузимачу на његово тражење продужити рок довршења без примене казне из тач. 20 ових услова. Но време продужења рока може се предузимачу признати највише по сразмери повећаних количина радова.

Катастрофалне елементарне непогоде ватра, земљотрес, бурна поплава као и општа обустава рада од стране радника дају предузимачу право на продужење рока, али не и на накнаду штете, коју би услед тога претрпео.

Казнена такса за продужење рока.

22. Ако би предузимач захтевао продужење уговореног рока за испуњење своје обавезе, ма да погођене количине радова нису повећане преко 25 %, и ако би му се тај рок могао продужити, онда ће му се приликом ликвидирања радова у корист инвалидског фонда одбити од рачуна од сваке хиљаде динара вредности погођеног а неизвршеног посла по 2 динара за онолико дана, за колико му је рок продужен. Ово продужење рока као и оно по чл. 21. ових услова мора се тражити на десет дана пре истека уговореног рока. Но ако би предузимача у испуњењу његове обавезе о року смела несавладљива сила (форс мажер), онда не плаћа ову казну, али је дужан оправдати је пуноважним доказима; у противном, не ослобођава се те казне ни у овом случају (чл. 99-а Закона о државном рачуноводству).

Одузимање посла и раскид уговора.

23 Ако се предходно на несумњив начин утврди, да предузимач тако невешто и лабаво радovima руководи, да ни у ком случају не може погођени посао у уговореном року да изврши, онда то повлачи собом раскид уговора, губитак кауције, као и накнаду штете. У том случају уговорени а недовршени посао уступиће се другом предузимачу, или ће га сама држава довршити у режији, служећи се при томе целокупним употребљивим инвентаром (алатом), справама, инсталацијама и т.д. предузимачевим без икакве накнаде. Но овај инвентар вратиће се предузимачу по довршењу радова као његова својина, и то у онаквом стању, у каквом се затече по довршењу посла.

Спремљени а употребљиви материјал за извршење погођеног посла одузеће се тако исто од предузимача и платити по погодбеним ценама или по процени ликвидирајуће комисије.

Решење надлежне власти о раскиду уговора и губитку кауције извршно је и за предузимача обавезно (чл. 98. Закона о државном рачуноводству и члан 204. закона о радњама).

III ПРИЈЕМ ИЗВРШЕНИХ РАДОВА.

Привремени пријем – колаудовање извршних послова.

24. Кад предузимач погођени посао потпуно доврши, поднеће прописно таксирану молбу за колаудовање надзорној власти и по њеном предлогу, ако је посао у истини довршен, надлежна грађевинска власт одредиће комисију за колаудовање. Комисија излази на градилиште најдаље месец дана по поднетој молби за колаудовање, ако за то не би било каквих оправданих сметњи, и по прегледу извршеног посла у присуству предузимача, а на основу поднетог обрачуна надзорног инжењера, саставља протокол колаудовања и окончани рачун са осталим потребним документима, као: рачун вишка, рачун мањка (ако их има) итд. све по правилнику Министарства грађевина бр. 12300/31 год., а у року од 7 (*седам*) дана.

Све мане и недостатке, које ова комисија нађе, на извршеним радовима или набавкама, дужан је предузимач у року, који му она остави исправити и уклонити. Не учини ли то, надзорна власт ће наредити, да се све поправке изврше на његов рачун, против чега он нема права рекламације.

Исто тако ако колаудациона комисија нађе, да предузимач треба још неке довршне или допунске радове да изврши, то ће предузимач морати тој одлуци следовати, у противном, задржаће му се по оцени комисије, одговарајућа вредност у новцу.

Штета, коју би предузимач при извршењу тих накнадних радова причинио на већ готовим и примљеним радовима, пада њему на терет.

Предузимач је обавезан, да комисији за колаудовање стави бесплатно на расположење послугу и сав потребан алат за разноврсне радове и снимања при колаудовању.

По свршеном колаудовању комисија ће сходно чл. 51. закона о подизању јавних грађевина саставити и уступно писмо, којим се примљена грађевина или посао предаје надлежном лицу или установи на употребу и даље руковање.

Протокол колаудовања, окончани рачун и остала документа, поред чланова комисије и надзорног инжењера, потписује и предузимач, и ако их потпише без примедбе, он тим својим потписом утврђује, да нема никаквог другог потраживања за извршени погођени посао сем оног изложеног у окончаном рачуну. Ако ли пак протокол колаудовања и окончани рачун предузимач потпише са примедбом, то ће по његовој засебној и прописно таксираној жалби, која мора бити поднета у року од петнаест дана, надлежна грађевинска власт донети своје решење у року од 15 (*петнаест*) дана са којим, ако се предузимач не задовољи, упућује се да своје потраживање на Суду докаже.

Рок гарантовања.

25. Комисија за колаудовање утврдиће у протоколу колаудовања дан, кад је погођени посао био довршен, и од тога дана па за *1 годину (једну годину)* ----- остаје кауција као јемство, да је погођени посао добро и солидно извршен. Ако се у том времену покажу какви недостаци, предузимач је дужан, да их у остављеном року уклони о свом трошку, иначе ће то сама надлежна грађевинска власт учинити и трошак од предузимача наплатити.

Коначни пријем – супер колаудовање извршних послова.

26. По истеку гарантног рока из тач. 25 ових услова, и ако не буде никаквих недостатака на извршеном послу, надлежна грађевинска власт, по предходној поднетој и прописно таксираној молби од стране предузимача, образоваће комисију за суперколаудовање, која излази на градилиште најдаље за месец дана по поднетој молби, ако за то не би било каквих оправданих сметњи.

Све мане и недостатке, који би се у року гарантовања појавиле, предузимач је дужан да отклони, у противном по оцени комисије задржаће му се од кауције сума за извршење таквих радова.

Протокол суперколаудовања састављен од стране комисије потписује и предузимач, и ако га потпише са примедбом, то ће по његовој засебној и прописној таксираној жалби, која мора бити поднета у року од петнаест дана, надлежна грађевинска власт донети своју одлуку, која је обавезна за предузимача.

Кад комисија изврши коначни пријем свих погођених и довршених радова и надлежна власт одобри њен протокол суперколаудовања, тим чином предузимач се разрешава својих обавеза према овим условима; али ипак остаје и даље у обавези према члану 928/3 грађанског законика за Краљевину Србију.

Повраћај кауције.

27. Положена кауција вратиће се предузимачу, чим сви погођени послови буду коначно примљени од суперколаудирајуће комисије и пошто надлежна власт одобри њен протокол суперколаудовања.

IV. ПРАВНЕ ОДРЕДБЕ.

Пренос права и обавеза, стечај и смрт предузимача.

28. Предузимачу је забрањено, да један део или целокупност својих права и обавеза пренесе на друго лице. Предузимач остаје сам за све одговоран од почетка до свршетка радова, по члану 203. Закона о радњама.

Ако би предузимач пао под стечај, то се уговор раскида; но надлежна грађевинска власт може примити понуду његових повериоца односно стечајног управитеља, да исти предузимач погођене радове или набавку доврши под истим условима.

На случај смрти предузимачеве, обавеза о довршењу погођених радова или набавке пада сама по себи; но надлежна грађевинска власт може примити понуду његових наследника или његових старалаца за довршење погођеног посла или набавке, осим ако неби налазила у њима довољно гаранције за извршење радова и набавке по овим условима.

Надлежна грађевинска власт своју одлуку о раскинућу уговора у овим случајевима доставља писмено надлежној судској власти и наследницима или његовим стараоцима.

Таксе и дажбине.

29. Предузимач је дужан плаћати све државне и самоуправне таксе и дажбине, које су са овим послом скопчане, и које на дан закључења лицитације или погодбе важне.

Искључење предузимача од државних послова.

30. Предузимаче, који би из неоснованих разлога одустајали од извршења уступљених им послова или набавки, или би ма којим начином ометали погођене послове или набавке и тиме оштетили државни интерес, или би при испорукама односно при извршењу уговорених послова причињавали државним властима тешкоће и неприлике разним неоснованим захтевима и неумесним поступцима и тиме довели и до раскида уговора, може Министар грађевина, по предходно утврђеним писменим доказима о томе, искључити од једне до три године или за увек из ушешћа у свима државним лицитацијама, што ће се одмах обзнанити преко „Службених Новина“. Одлука о овоме извршна је (чл. 99–в Закона о Државном Рачуноводству и члан 204. Закона о радњама).

Важност ових услова.

31 Услови, које су потписали Министар грађевина или његов овлашћеник односно његов делегат с једне и предузимач с друге стране, јесу јавна исправа по члану 388 грађанског судског поступка и сматрају се као уговор и имају исту силу и важност за обе уговорене стране као и писани уговор.

Услови, по којима је извршена лицитација или погодба, не могу се на штету државе раскидати ни мењати.

Ако и поред ових услова буде потреба да се закључи засебан писани уговор, онда се тим уговором не смеју мењати услови, под којим је лицитација или погодба извршена.

У свему осталом важе одредбе закона о државном рачуноводству и његовог Правилника, као и новог Закона о радњама и финансијских Закона.

Минималне наднице.

На овом послу минимална надница за неквалификоване раднике старије од 18 година износи динара ----- на радни час, испод које се наднице ових радника не смеју плаћати.

У погледу осталог за овај посао важе одредбе Уредбе о утврђивању минималних надница, закључивању колективних уговора, помирењу и арбитражи М.С.Бр. 54/37.

У погледу извођења акордних радова нарочито важе одредбе чл. 8 горе поменуте Уредбе.

Предузимач сам сноси одговорност за извршење обавеза из овог члана и у случају ако посао изводи путем потпредузимача и акорданата.

Надзорна власт има права да контролише извршење обавеза из овог члана по податцима и платним списковима, које је предузимач дужан ставити на расположење.

Бр. -----
----- 19 ---- год.
у Новом Саду

Штедионица Дунавске бановине
Ранђел Стефановић с.р.
Богданов с.р.

Познати су нам ови услови и пристајемо да се по њима надмећемо.
3. априла 1939 год.
у Новом Саду

Предузимачи:
Инг. Ђура Ђ. Борошић с.р.

Аранђеловац, 9. јул 1939.

Извештај о стању у Буковичкој бањи, дограђивању Старог здања и другим радовима.⁶³

ШТЕДИОНИЦА ДУНАВСКЕ БАНОВИНЕ НОВИ САД

Примљено дана 11-VII-39

Бр. Деловод. Проток. П.н. 16112/39

Аранђеловац, дне 9 јула 1939 г.

Штедионица Дунавске бановине,

Нови Сад.

Позивајући се на Ваше писмо број 15530 од 5 о.м. саопштавам Вам да сам отпутовао у Аранђеловац те о мом раду подносим овај извештај.

ВОЂЕЊЕ ЖУРНАЛА И РАЧУНА У ХОТЕЛИМА

У споразуму са дежурним чланом г. Пером Миловановићем наступио је дужност намештеника за горњи посао полициски писар у пензији г. Душан Николић, коме је поверено да води журнале у два хотела, рачуне за госте а сем тога да управља библиотеком. Прегледао сам рачуне и журнале и установио да се воде редовно по овом намештенику који показује доста воље за рад. Мишљења сам да је тиме ово питање повољно решено тим пре, што је плата овог намештеника минимална и чини динара 350.- месечно а сем тога добива ручак као за послугу, што нас месечно кошта 180.- динара. Новац за наплаћене рачуне предаваће се убудуће сваког дана благајни а што је до сада рађено само сваког понедеоника.

ОТВОРЕНО КУПАТИЛО-ПЛАЖА

Ово ће одељење свакако показати приличан позитиван рад. Купача има доста и радним данима а да о недељи и празницима и не говоримо. Премда је лекарима дозвољен бесплатан улаз решено је, да се лекари и њихове породице немогу служити овим благодетима недељом и свецом како би те дане могли наплатити пуне улазнице за оне купаче који су вољни платити динара 10.-за улазницу. О томе Штедионица до сада није била извештена али држим да је ова мера сасвим на месту. Оријентације ради покупио сам податке о наплати карата за овај објекат за последњих петнаест дана и установио ово стање:

23 јуни	дин.	461.-	1 јули	дин,	874.-
24 јуни	“	3937.-	2 јули	“	5763.-
25 јуни	“	829.-	3 јули	“	50.-
26 јуни	“	983.-	4 јули	“	587.-
27 јуни	“	706.-	5 јули	“	714.-
28 јуни	“	0	6 јули	“	1480.-
29 јуни	“	389.-	7 јули	“	1080.-
30 јуни	“	783.-			

Свега динара 18.636.-

Наплата овог новца односи се на улазнице и на позајмицу купаћих костима.

ЗАТВОРЕНО КУПАТИЛО

Премда је режија за овај објекат врло велика обзиром да је овде запослено на овом раду 14 особа а сем тога и загревање воде чини велики издатак ипак се мора и од овога одељења очекивати приходе и поред тога што многи гости негодују због високе улазнице. Последњих неколико дана примећујем да су каде II

⁶³ Детаљан извештај, који илуструје укупне прилике у Буковичкој бањи и Аранђеловцу, послао је чиновник Штедионице Дунавске бановине 9. јула 1939. године. Указао је на озбиљне грађевинске недостатке у изведеним радовима, али и на непоштовање реда, попут бесплатне вожње сликара Лукијана Бибића од Аранђеловца до Опленца. Иначе, у Сали кнежева Старог здања налазиле су се Бибићеве уметничке слике које су највероватније дугарски окупатори однели из Аранђеловца у Другом светском рату, приликом одласка из Аранђеловца највероватније крајем 1943. године.

класе у великој мери заузеле док се I класа скоро никако не искоришћује. И затворени базен слабо је посећен јер има дана када се пре подне или после подне купа свега по два, три купача. Промет овог предузећа за последњих петнаест дана текао је овако:

23 јуни	дин.	757.50	1 јули	дин.	733.50
24 јуни	дин.	805.-	2 јули	дин.	577.-
25 јуни	дин.	779.-	3 јули	дин.	1531.-
26 јуни	дин.	512.-	4 јули	дин.	991.-
27 јуни	дин.	1009.-	5 јули	дин.	748.-
28 јуни	дин.	398.-	6 јули	дин.	915.-
29 јуни	дин.	628.-	7 јули	дин.	960.-
30 јуни	дин.	419.50			

Укупно динара 11.763.50

За то време имали смо ову режију :

Дин. 4131.- угаљ и то дневно 850 кг. а дин. 32.40

Дин. 3300.- плата намештеницима

Дин. 1000.- одприлике прање веша

Дин. 8431.-

Штета је што се овим објектом служи мали број гостију, јер би режија и код искоришћавања потпуног капацитета била иста сем прања веша. Приметити имам пак да терапија уопште још није отпочела са радом што ће такође донети приходе. Посао овога предузећа тече иначе нормално, послуга је тачна и води рачуна о чистоћи а гости који су иначе по другим бањама виђали сличне објекте не могу се довољно нахвалити лепоти и практичности овог објекта.

По ходницима осећао се је задах који долази из сутерена. Да би се томе стало на пут наређено је да се степениште у сутерену, које води на ходник једним делом у целости зазидан а у другом делу да се монтирају врата, што је већ и урађено.

АУТОБУСКИ САОБРАЋАЈ

Поред одржавања парка, које ће нас годишње коштати близу динара 150 до 200.000.- и ово ће нас предузеће стати много новаца. Превоз путника врло је мали, а тек кад када се нађу по које групе излетника, може се рачунати да једна вожња није у дефициту. Када би Штедионица могла покрити барем режију треба да је потпуно задовољена. Једна кола превале дневно код нормалног саобраћаја 272 км. Да би се то постигло потребно је поднети овај трошак:

Дин. 158.50 за 48 лит. нафте а дин. 3,30

Дин. 544.- за амортизацију кола и гума дин. 21 по Км

Дин. 100.- плата шофера и кондуктера

Дин. 802.50

За последњих петнаест дана наплаћено је од путника динара 11.623.- док је за исто време режија кола чинила 12.037.50 нерачунајући овде уље и плату шофера и кондуктера других кола.

Шофер и кондуктер жале се ради кола чију је шасију оправлио Каленић, јер је наводно површно израђена пошто прашина са свију страна долази у кола тако да се гости стално жале. Потребно је, да Каленић о свом трошку овај недостатак што пре уклони.

Саслушао сам кондуктера Продановића и Илића о вожњама бесплатних путника. Обадвојица тврде да су по неки пут превозили извесна лица али смо по одобрењу дежурног члана г. Миловановића или директора Димитријевића. Путници су били један келнер, један кувар, сликар Бибић на Оплепац, Маринковић фотограф у Тополу и Др. Ђокић, који се по који пут вози у варош. Сем тога бесплатно се користио аутобусом по који пут дежурни члан Пера Миловановић и директор Димитријевић. Кондуктери надаље тврде, да у кола дође начелник среза из Тополе који неће да плати. Дежурни члан Пера Миловановић мишљења је, да би требало дати бесплатну вожњу начелницима среза: младеновачког, орашачког и опленачког.

Дневни пазари предавају се редовно сваког дана канцеларији а контрола продатих карата вршена је само по купонима тј. висина пазара израчунава се по купонима чије су карте једног дана продате. Даљи кондуктер наравно у споразуму са шофером прима путнике на самом путу а место наплате карте прима бакшиш, Није до сада утврђено јер у том правцу није вршена контрола. Од јучерашњег дана једна кола се налазе у гаражи која је у ту сврху подигнута односно повећана поред главног друма. Тамо се сада налази нафта и друге канте које су до сада чиниле право ругло поред стазе у парку.

ПИСМО ВАСЕ ПАНИЋА од 28 јуна

Испитао сам ствар са Панићем и дознао следеће:

Панић је заиста из дневног пазара платио помоћне келнере за банкет за 22 и 25 јуни, надаље музику за те дане и помоћног куvara. Ово је урадио зато, што је канцеларија односно њено особље тих дана било претрпано послом, па зато Панић није желео да том исплатом још више оптерећује канцеларију. Сем ове исплате није вршио никакву другу нити мисли да то убудуће чини.

Што се тиче особља намештеног у ресторани и кухињи Панић изјављује да је цео месец јуни више мање прошао у испробавању персонала, које је узимао на неколико дана и⁶⁴

Вожње вршене од 24 маја тим колима нису уписане у прометну књижицу. Последња белешка заведена је 15 маја са Км.49137 али се у књижици такође не види колико је километара тога дана превалио јер то није уписано. Директор Димитријевић саставио је по сећању један списак у који је вожње овим колима убележио на следећи начин:

Км. 24 на дан 28 маја Венчац ради пријема водовода
Км. 180 на дан 30 маја Београд венчање Димитријевић
Км. 32 на дан 7 јуна Оплепац набавка вина
Км. 175 на дан 10 јуна Београд
КМ. 104 на дан 11 јуна Младеновац замена аутобуса
Км. 64 на дан 11 јуна Топола замена аутобуса
Км. 52 на дан 13 јуна Младеновац замена аутобуса
Км. 32 на дан 13 јуна Топола замена аутобуса
Км. 32 на дан 16 јуна Оплепац набавка вина Км. 185 на дан 17 јуна Београд
Км. 38 на дан 18 јуна Оплепац дочек Италијанских гостију
Км. 180 на дан 19 јуна Београд
Км. 188 на дан 23 јуна Београд позивање лекара
Км. 24 на дан 29 јуна Венчац преглед водовода
Км. 52 на дан 29 јуна Младеновац замена аутобуса
Км. 24 на дан 5 јула Венчац преглед водовода
Км. 178 на дан ? Београд возио Стојан (датум непознат)

ОвOME се има додати 160

Км. 160 на дан 23 маја Нови Сад – Аранђеловац
Км. 56 на дан 24 маја Аранђеловац-Оплепац-Младеновац-Аранђеловац
Км. 1780 Свега.

Километар целер показује данас број 50917.600 па ако сада одбијемо од ове цифре километражу заведену у књижици онда произлази тачно разлика од 1780 Км. колико је горе наведено путовање. Скренуо сам пажњу директору Димитријевићу да се књижица има редовно водити и сва приватна путовања намештеника Штедионице наплатити по динара 2.- за 1 Км.

ДОГРАЂИВАЊЕ СТАРОГА ЗДАЊА

Зидови су на више места још много влажни и не може се приступити шприцању фасаде ни са уличне ни са дворишне стране где су постављене скеле. Тишлерски радови биће довршени за пет до шест дана, јер је на првом спрату све готово а у приземљу фале још нека врата, која се налазе спремна за монтирање. Исто тако спремне су степенице и плочице за патос. Од сутрашњег дана долазе молери са малање соба и мазање дрвенарије. По мом мишљењу а и сам палир тврди да ће зграда бити готова за усељење у року од две три недеље, ако буде то дозвољавало суво време. Добро би било ако се одмах реши питање натписа док скеле још стоје јер држим да би најпогодније место било за утврђивање слова сасма при врху - мансарда где се налазе три собе. И накнадни радови као и преинаке код улаза у Штедионицу нарочито клозети и

64 Овде се завшава реченица.

отвор за донашање ствари за кухињу скоро су завршени. Премда је отвор за силазак у подрум из шанка већ пре месец и по дана пробушен још ни данас ово није завршено јер недостају округле степенице ни врата што нам нарочито замера Панић који ће се једном просторијом у подруму испод Старог Здања користити. Обратио сам се палиру Борошића и рекао ми је да су степенице готове али да врата никако не може да добије из Београда, и ако то често пута ургира.

ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА

Позвао сам Терека да се изјасни зашто не даје струју по дану. Одговорио ми је да он то не може да да, јер му се не исплати ставити мотор у покрет само ради нашег лифта. Ако би вешерница и ледара била готова и у употреби он је вољан дати струју и по дану. Факат да лифт по дану не ради прави на госте неповољан утисак и питају се зашто лифт постоји ако не ради. Због струје постоји незгода и у томе што не може да ради микрофон па је тако цела Бања преко дана све до пет сати када свира музика из ресторана, без гласбе, и о томе гости праве питање.

ЕЛЕКТРИЧНА ЦЕНТРАЛА

Изгледа ми да нико није водио бригу да се зграда што пре подигне а истовремено прави и дрвени кров. Да је тај истовремено рађен могао би бити већ сутра намештен на зграду а тако ће та ствар трајати све до четвртка петка. Мишљења сам да се надзорни инжењер за монтирање машинерија тога дана већ налази у Аранђеловцу да би одмах могао почети са радом. Важно је и то да се и мотори из Новог Сада који још нису послати одмах отпреме за Аранђеловац.

ВОДОВОД

Прилажем записник рађен 7 о.м. у Аранђеловцу по томе питању и додајем следеће: Данас око десет сати стигао је од Банске управе инж. Питамец са налогом да бановски водовод испита заједно са инж. Кафафавом и да утврди узроке зашто нема довољно воде за све бањске објекте. Пошто је пак Кафафов јучерашњи дан отпутовао за Нови Сад то се данас није приступило званичним извиђајима него је инж. Питамец имао са нашим људима и госп. од фирме Шпирка до резервоара и констатовао пред сведоцима да је прилив воде одприлике исти колико и одлив премда је само хотел Шумадија тушеви на отвореном купатилу и затворено купатило укупано у овај водовод. Питамец је мишљења да се вода негде губи на путу од резервоара па до Бање. Где то не може одмах установити. Инж. Питамец остаће овде више дана све дотле док не обезбеди Бању са довољном количином воде.

Према саопштењу из Новог Сада данас је требало овамо стићи комисија састављена код инж. Коморе у Новом Саду да и она констатује да воде нема у довољној количини. Међутим комисија није дошла.

Гости „Шумадија“ били су шестог и седмог о.м. веома незадовољни и огорчени да није било ни топле ни хладне воде, тако да се је наш гост Др. Иван Поповић из Београда који је хтео остати дуже време код нас иселио и није хтео чак ни рачун платити. На сам рачун написао је својом руком ово: “Нећу да платим јер нисам имао ни чиме да се умијем!”. Али смо ово зло отклонили тиме што смо све друге објекте ископчали из бановинског водовода тако да је у 4 часа после подне 7 о.м. већ било довољно воде у Шумадији чак и на мансарди.

РАЗНО

Гаража поред главног друма повећана је по налогу дежурног члана Пере Миловановића па је тамо смештен један аутобус, нафта, луксузна кола и још неколико приватних кола. Било је већ крајње време да се аутобус стави под кров и да не стоји стално на ћошку хотела Старо Здање.

За затворено купатило треба још веша који је из Новог Сада већ послат а сем тога још десетак великих фротира који се употребљавају после купања односно којим се покривају купачи у одморишту.

За “Шумадију” потребна је набавка још неких ствари о чему прилажем списак.

За затворено купатило није потребна масерка али Др. Ђокић моли да му набавимо жену за хидротерапију а не девојку за руковање са апаратима.

Фотографије које треба да се смештају у хотел нису успеле сем једне, али ни та још није урамљена.

Дате су у штампу карте за Аранђеловачке грађане ради издавања воде на те карте. Што се тиче гостионица предлажем да се сопственику исте као грађану изда пет литара воде бесплатно а да се вишак наплаћује барем 0.50 дин. по литри.

Лифт ради исправно наравно само на вече, нажалост.

Ангажирана је музика од пет особа за коју плаћамо динара 650.-дневно. Свирка почиње у пет часова по подне и свира са прекидом за време вечере до 12 часова. Држим да је ова музика скупа ако се узме у обзир

да је прошлогодишња свирала у парку за време ручка и после вечере, да је бројала десет особа и да смо за све то платити само 800.- динара дневно.

У I класи купатила треба сећи врата да би се услед положеног тепиха могла затварати и отварати.

На полицу код касе затвореног купатила треба наместити танку мермерну плочу или пак шлифовано дебело стакло да се даска не би прљала пошто сада гадно изгледа.

Купатило има премали број пешчаних сатова и термометара па су исти јуче набављени у Београду и донети по Јеши Степановићу.

Капија на улазу ка "Шумадији" готова је и може се гвоздена врата монтирати.

Осветљење у парку делимично већ функционира али је баш јуче око десет часова навече дошло до неког дефекта и све лампе су се одједном угасиле. На позив дошао је Терек али није могао у ноћи пронаћи грешку.

Панић жели шефу сале Марковићу платити месечне награде 3000.- динара па сам на то ја приметио, да ово не може ићи у реду јер се намеће питање да ли је Штедионица односно та заједничка радња дужна да плати овај високи хонорар и поред тога што Марковић има бесплатно стан и храну.

Панић је хтео отворити ресторан кроз дан два у "Шумадији" па је након разговора самном одустао од те намере. Тако ће за ову сезону кухиња у "Шумадији" спремати само доручак за госте и храну за послугу.

Мала сала у Старом Здању очишћена је и успособљена за госте па се је данас ручак већ тамо сервирао. Премда су паркети наново остругани ипак дају веома бедан изглед јер су од масти на више места прљави. Предлажем да се првом приликом паркет дигне и окрене. Сем тога потребно би било за ову малу и већу салу набавити завесе за прозоре као и нов тепих за патос јер је стари веома бедан.

Прилажем списак особља ресторана и хотела од 7 о.м. (обични радни дан) из којег се види да је запослено 41 особа. Неразумем се у овај посао али ми изгледа да је бројно стање огромно па сам на то скренуо пажњу Панићу и молио га да не гледа само на реноме и на добру кухињу и брзу послугу него и мало на штедњу.

Са поштовањем
(потпис нечитак)

Ф. 127 Кутија 71

ДОЗИЂИВАЊЕ СТАРОГ ЗДАЊА

Предмер

I. Земљани радови :

1. Копање за стопе темеља

Ширина као најмања могућа за копање узета 0,70 м1.

I и VIII	/ 6x10,065+2,95/хо, 9ох1,50	=	85,51
II	2x(12,52 - 0,04 + 0,02 x 1,50	=	34,16
прошир. а	(3x2,00 + 0н45x2) хо,30x1,50	=	3,10
подуб. а	2x2,00 x1,5охо,10	=	0,60
III, IV, V и VI	9,61x(1,20+2x1,10+0,7о)1,50	=	61,98
стубови а	2ф1,6о x1,5о x1,60	=	7,68
в и в1	(1,50 x 1,50 + 1,7о x 1,70) x 1,60	=	8,22
д	1,25 хо,70 x 1,60	=	1,41
IX	(8,38 +1,73) хо,70 x1,50	=	10,61
X	3x3,44хо,70x1,50	=	10,84
	2 x 3,95хо,7о x1,50	=	8,30
XI	3,14 x 0,70 x 1,50	=	9,30
	1,23 хо, 70 x 1,50	=	1,30
XII	(11,41- 2хо,66) хо,80 x1,50	=	12,11
XIII	2 x1,85хо,70 x1,50	=	3,88
	Копања стопа св. м3		253,00

2. Насипање земље изнад патоса

од коте -20 до +120 вис = 1,40

одељења 1 и 2 (13,41+1 б,б4)x1,40 = 40,67

од коте - 20 до +90 вис = 1,10

одељења 3,4,5,6 и 7

(15,86 x 6,80+2x7,32+30,04)x1,10 = 84,97

од коте - 0,10 до + 120 вис = 1,10

одељења 8,9 и 15(2,00+4,39+3,96)x10,13x1,10 = 115,34

10 и 11 (4,47+2,05)1о x32,5 x 1,10 = 74,02

12,13 и 14 (12,27+13,66+14,00) x 1,10 = 43,9о

Улаз у двориште 1,30x2,00x 0,90 = 2,34

Насипање земље свега м3 361,24

3. Насипање песка испод патоса

као тач. 6/IV блиндбоден

а/ приземље м2 163,04

в/ I спрат " 195,54

д/II " " 73,15

св. м2 431,73

4. Блато и песак на тавану

као тач. 6/IV блиндбоден			
$(12,00-2x_{0,38})x(10,89-2x_{0,38})$	=	113,86	
$2x(18,125-0,25)x7,03$	=	252,25	
$2x10,325 x 3,26$	=	81,77	
св.	м2		447,88

II. Зидарски и бетонски радови :

1, Рушење зидова и уметање гвоздених трегера
Обрачуна се накнадно

2. Стопе темеља од арм. бетона

I и VIII $(6x10,065+2,95)x_{0,30}x_{0,90}$	=	17,10	
II $2x(12,52+0,04+0,09) x_{0,30}x_{0,90}$	=	6,83	
прошир. а $(4x2,00-1,10) x_{0,30}x_{0,30}$	=	0,62	
подубљ. а $2 x 2,00 x 1,50 x_{0,10}$	=	0,60	
III,IV,V и VI $9,61x(1,20+2x1,1 x_{0,90}) x_{0,30}$	=	12,40	
стубови а $2x1,60x1,50x_{0,40}$	=	1,92	
в и в1 $/(1,70 x 1,70)+(1,50x1,50)/ x_{0,40}$	=	2,06	
д $1,25 x_{0,70}x_{0,40}$	=	0,35	
Стопа од армир. бетона свега	м3		41,88

3.Зидање темеља и темељ.зидова до патоса приземља
спољни због сокла рачунати до вис.сокла кота +140

стопе IX $(8,38+1,73) x_{0,38} x_{0,30}$	=	1,15	
X $3x3,44x_{0,25}x_{0,30}$	=	0,77	
$2x3,35x_{0,25}x_{0,30}$	=	0,59	
XI $3,14 x_{0,51}x_{0,30}$	=	0,48	
$1,23 x 0,40 x 0,30$	=	0,15	
XII $13x_{0,80}x_{0,25}x_{0,30}$	=	0,78	
XIII $2x1,85x_{0,38}x_{0,30}$	=	0,42	
Темељни зидови од коте -120 до +90 вис. 2,10			
I и VIII / $6x(10,065-0,19)+(3,80+0,33)/x$			
$X_{0,51} x 2,10$	=	70,32	
II $2x(12,52-2x_{0,19}) x_{0,51} x 2,10$	=	26,00	
III и VI $2x(9,61+2 x_{0,20}) x_{0,64} x 2,10$	=	26,91	
IV и V $2x(9,61+2 x_{0,20}) x_{0,51} x 2,10$	=	21,44	
Стуб а $1,10 x 0,51 x 2,10$	=	1,18	
в $2x_{0,90}x_{0,90}x 2,10$	=	3,40	
д $1,10x_{0,38} x 2,10$	=	0,88	
IX $(8,38+1,73+0,30) x_{0,38}x 2,10$	=	8,47	
X $3x(3,44+2x_{0,20}) x_{0,25} x 2,10$	=	6,05	
$2x(3,95+2x_{0,20}) x_{0,25} x 2,10$	=	4,57	
XI $(3,44+2x_{0,20}) x_{0,38}x 2,10$	=	3,06	
$(1,53+2x_{0,10}) x_{0,25}x 2,10$	=	1,00	
XII $13X(0,80+0,23) x_{0,25} x 2,10+0,90$			
	2 =	5,02	
XIII $2X_{2,13} x_{0,38}X 2,10$	=	3,40	181,70

Сокл спољних зидова од коте +0,90 до +1,40

		вис = 0,50 м1		
I	4x(10,065+0,19) хо,51 хо,50	=	10,46	
III и VI	2x(11,41-2хо, 19) хо,64 хо,50	=	7,06	17,52
	Зидање темеља св. м3			203,56

4. Зидање у кречном малтеру

	а./приземље од коте +0,90 до 5,45 вис =4,55			
1.	6x10,325 x 0,38	=	23,54	
2.	(2,95+0,12) хо,38	=	1,17	
3.	2 x 12,00хо,38	=	9,12	
4.	1 x 10,13хо,38	=	3,85	
5.	2 x 10,13хо,51	=	10,33	
6.	1 x 96хо,25	=	0,99	
7.	1,05 x 0,38	=	0,40	
8.	1,05 x 0,25	=	0,26	
		св. м2	49,66x4,55=м3	225,95
9.	зид испод степена вис= 3,33-90	=	2,43	
	(10,13+2,11) хо,25 х2,43	=	м3 7,44	
10.	ограда степена вис=1,00			
	2x2,2охо,25x1,00	=	м3 1,10	
	Зидања приземља свега		м3	234,49
	Одбија се отвор			
	Улаз у зид (5)3 х2,0охо,51 х2,60	=	8,57	
	(4)3 х1,8охо,38 х3,20	=	6,57	
	Сокл који обрачунат у темељ. зидови			
	(1)4 х10,325хо,38хо,50	=	7,85	
	(5)2 х10,89хо,51 хо, 50	=	5,55	
	Одбија се свега	м3		28,54
а) стварни зид приземља свега		м3		205,95

в) Зидање I спр. од коте 545 до 9,85 вис =4,40

1.	8 x10,705хо,38	=	32,54	
2.	2 x3,96хо,38	=	3,01	
3.	2 x4,47хо,38	=	3,40	
4.	10,13 x 0,38	=	3,85	
5.	10,13 x 0,51	=	5,17	
6.	3,96 x 0,25	=	0,99	
	св. м2	48,96 x 4,40 = м3		215,42

Отвори у зиду 4.	3 x 2,00х3,2охо, 38	=	м3 14,90	
нижи двориш. зид	9,85 -8,95	=	0,90 м1	
зид I.	2 x10,325хо,38хо,90	= м3	7,06	
	Одбија се свега	м3		21,96
Стварно зидања I спрата св. м3				193,46

с/ Зидање II спрата.

од коте 9,85 до 14,00 вис.=4,15 м1

1.	2 x12,0охо,38	=	9,12
2.	10,13 x 0,38	=	3,85

3. 10,13x0,51 = 5,17
 св. м2 18,14 x 4,15 = м3 75,28
 с/Стварно зидање II спрата свега м3 75,28

д/ Зидање димњака и на тавану

назидак	1	2 x16,125x0,25x1,20	=	м3	10,87
венац	2	2 x10,325x0,38x0,20	=	"	1,57
назидак	3	2 x12,00x0,38x1,05	=	"	9,58
вишег крова					
	4	1 x10,39x0,25x1,05	=	"	2,73
	5	1 x10,39x0,38x1,20	=	"	4,74
цвикла	4	(10,89+2x0,35) x0,25x19,15-15,05			
			2	=	5,95
"	5	(10,89+2x0,35) x0,38x19,15-15,05	=		8,24
			2		
димњаци вишег крова		4x0,90x0,38x1,00	=		2,26
кроз II спр. и кров		1x0,38x0,38x(13,95-9,85)	=		1,46
димњаци нижег крова		2x0,70x0,38x(13,80-9,85)	=		0,76
		2x0,38x0,38x(13,80-9,85)	=		1,16
		д./ Стварна зидања димњака св.	м3		49,32

5. Дупли преградни зидови

Приземље	1	3x 3,96	=		11,88
	2	1x 2,05	=		2,05
	3	2x 4,47	=		8,94
	5	2x 2,00	=		4,00
				м1	26,87x4,55 = м2 182,26
	4	2x(1,85-0,25)x(3,33-0,80)	=		м2 7,78
		Преграде у приземљу свега м2			130,04

а/ Преграда у I спрату

1.	4x 3,96	=	15,54
2	4x 4,47	=	17,88
3	1x 10,13	=	10,13
4	2x 4,57	=	9,14
		м1	52,99 x 4,40 = м2 233,16

а/ Преграда у I спрату свега м2 233,16

в/ Преграда у II спрату

1.	2x 3,96	=	7,92
2	2x 10,13-1,93	=	18,33
3	1 x 1,81	=	1,81
4	2,26+0,10+0,90	=	3,26
5	1 x 3,615	=	3,615
6	2 x 4,65	=	9,30
		м1	44,235 x 4,15 = м2 183,57

в/ Преграде у II спрату свега м2 183,57

Преграде у тавану			
$(2 \times 4,05 + 2,50 + 2 \times 0,20) \times 2,40$	=	м2	29,28
Преграда у тавану свега		м2	29,28

РЕКАПИТУЛАЦИЈА :

5. Преградни зидови :

Приземље	м2	130,04	
а/ I спрат	"	233,16	
в/ II спрат	"	183,57	
таван	"	29,28	
Преград. зидова по тач. 5. свега	м2		576,05

6. Стубови од армир. бетона

Приземље а/	$3 \times 0,38 \times 0,38 \times 4,55$	=	м3	1,97	
δ/	$1 \times 0,38 \times 0,81 \times 4,55$	=	"	0,88	
I спрат а/	$2 \times 0,38 \times 0,38 \times 4,40$	=	"	1,27	
δ/	$2 \times 0,25 \times 0,20 \times 4,40$	=	"	0,44	
II спрат а/	$2 \times 0,38 \times 0,38 \times 4,15$	=	"	1,20	
δ/	$2 \times 0,25 \times 0,20 \times 4,15$	=	"	0,42	
Стубова од армир.бетона свега	м3				6,18

7. Стубови од ломљеног камена изостављено.

8. Међуспратна конструкција :

Приземље	$31,54 \times (12,00 + 2 \times 0,28)$	=	м2	360,82	
I спр.степ.	$31,54 \times (12,00 + 2 \times 0,28)$	=	м2	360,82	
II спрат	$(10,89 - 2 \times 0,28) \times (12,00 - 2 \times 0,28)$	=	м2	118,18	
свега			м2		839,82

Степениште у приземље одбија се пошто нису исплаћене граде и подести. Одбија се степениште у I и II спрату

$2 \times (4,57 + 0,10) \times 2,50$	=	св. м2	23,36
Међуспрат. конструкције по тач. 8 свега		м2	816,46

9. Армирано бетонске греде

а/ (7,50 м1 76/38), (8,60 м1 38/54), (2 x 6,50 м1 38/54), (9,3 м1 76/38)

Приземље	1	м1	$5,25 + 0,38$	м1	$5,25 + 0,38$	=	м1	6,63
	2	м1	$3,80 + 4,96 + 2 \times 0,38$			=	"	9,52
У зиду 4 и 5		(3)	$6 \times (2,00 + 2 \times 0,38)$			=	"	16,56
	4		$10,13 - 0,38$			=	"	9,75
I спрат	5		$3 \times (2,00 + 2 \times 0,38)$			=	"	8,28
	6		$1 \times 10,13$			=	"	10,13
II "	8		$1 \times 10,13$			=	"	10,13
		Свега греда	м1				"	71,00

10. Равна плоча - изоставља се

11. Равна плоча - изоставља се

12. Серклаж од армир.бет.вис. = 0,30

а/ Приземље :

зид 1	$6 \times 10,325$	=	61,95
-------	-------------------	---	-------

2	$2,95 + 0,12$	=	3,07	
3	$2 \times 12,00$	=	24,00	
5 и 4	$2 \times 10,13$	=	20,26	
7	1,05	=	1,05	
	св.	м1	$110,33 \times 0,38$	= м2 41,92
5	$10,13 \times 0,51$			= м2 5,17
8 и 6	$(3,96 \times 1,05) \times 0,25$			= м2 1,25
		свега	м2	48,34
		0,30	=	м3 14,50
	Серклаж приземља свега	м3		14,50

в/ I спрат :

1	$8 \times 10,705$	=	85,64
2	$2 \times 3,96$	=	7,92
3	$2 \times 4,47$	=	8,94
4 и 5	$2 \times 10,13$	=	20,26

Серклаж за нижу плочу /1/

$$2 \times 10,707 = 21,41$$

$$\text{св. м1 } 144,17 \times 0,38 \times 0,30 = \text{м3 } 16,43$$

Серклажа у I спрату свега м3 16,43

с/ II спрат

1	$2 \times 12,00$	=	24,00
2	$2 \times 10,13$	=	20,26
	св. м1	$44,26 \times 0,38 \times 0,30$	= м3 5,05
	Сериклажа у II спрату свега	м3	5,05
	Сериклажа по тач.12.свега	м3	35,98

13. Плафоне од дупле љуштене троке

а/ Приземље :

оделења	1,2,3,4,5,6 и 7	м2 =	106,29
	8,9,11,12,13 и 14	м2 =	148,39
	Приземље свега	м2	254,68

в/ I спрат :

оделења	1,2,3,4,5,6,7 и 8	м2 =	105,99
	9,11,12,12	м2 =	122,34
	13,14,15,16,17,18 и 19	м2 =	106,98
	I. спрат свега	м2	335,31

с/ II спрат

оделења	1,2,3,4,5,6,7,8,9 и 10	м2	106,41
	I I. спрат свега	м2	106,41
	Плафона по тач.13.свега	м2	696,40

14. Малтерисање бетонских површина:

$$\text{Приземље : вис} = 4,55 - (0,27 + 0,13 + 0,05) = 4,10$$

греда 1	$6,25 \times (0,38 + 2 \times 0,45) =$	м2	8,00
стуб	$4 \times 0,38 \times (4,10 - 0,45) =$	м2	5,55
греда 2	$(3,80 + 0,51 + 4,96) \times (0,38 + 2 \times 0,45) =$	м2	11,87
стуб	$2 \times (0,38 + 0,51) \times (4,10 - 0,45) =$	м2	6,50

штале 3	3x(1,80+2x3,20) хо,38	= м2	9,34	
	3x(2,00+2x3,80) хо,51	= м2	14,69	
греда 4	10,13x(0,38+2хо,45)	= м2	12,97	
стуб	2 x 4хо,38x(4,10-0,45)	= м2	11,10	
подести	2 x 1,85x1,85	= м2	6,84	
бесамаци	3 x 1,85x2,1ох1,2	= м2	13,98	
средњи подест	(15)	= м2	4,38	
	Приземље св.	м2		105,22
I спрат :	вис = 4,40 - (0,27+0,13+0,05)	=	3,95	
греда (6)	10,13 x (0,38+2 хо,45)	= м2	12,97	
стуб	2x4хо,38 x(3,95 - о,45)	= м2	10,64	
	I спрат свега	м2		23,61
II спрат	вис = 4,15 - 0,42	=	3,73	
греда (6)	10,13 x (0,38+2 хо,45)	= м2	12,97	
стуб	2x4хо,38 x(3,73 - о,45)	= м2	9,97	
	II спрат свега	м2		22,94
	Малтерисање бетонских површина по тач.14 св.м2			151,77
15. Дерсовање				
По тач. 17 одбитак		м2	42,91	
назидак (1)	2 x 18,126 x 1,20)	= м2	43,50	
назидак (5)	2 x 12 - x1,05	= м2	25,20	
вишег крова				
(4) и (5)	2 x 10,12 x 1,05	= м2	21,27	
	2 x 10,39x 18,80 - 15,05	= м2	38,96	
димњази вишег крова	4x2(1,2ђ+0,38)x1,65	= м2	16,89	
	4хо,35x (19,95 - 9,85)	= м2	15,35	
димњази нижег крова				
	2x(2хо,70+2хо,38+4хо,38)x			
	x (13,80 - 9,85)	= м2	29,07	
	Дерсовање по тач. 15 свега	м2		233,15
16. Малтерисање зидова				
а/ Приземље чиста висина вис = 4,10				
оделења	1,2,3,4,5,6 и 7	= м1	97,88	
	8,10,11,12,13 и 14	= м1	122,02	
	Св.	м1	219,90 x 4,10	= 901,59
оделења (15)	8,15 x (2,43 - 20)	=		18,17
(16)	(3,95 + 1,60)2x(4,54-0,90-0,20)	=		38,18
(17)	(3,95 + 1,60)x2x(3,33-0,90-0,20)	=		24,75
	Приземље свега	м2		982,69
в/І спрат	а/ чиста висина вис = 3,95			
	б/ м вис = 3,10			
оделења 1,2,3,4	=	м1	70,45	
9,10,11,12 и 12	=	м1	97,32	
13,14,15,15	=	м1	70,23	
			238,00 x 3,95 = 940,10	
5,6,7,8,18 и 19	-	м1	95,28 x 3,10 = 295,37	
			свега м2	1235,47
	с/ II спрат чиста висина вис = 3,73			

оделења	1,2,3,4,5,6,7,8,9 и 10	=	м1	131,72	
	II спрат свега		м1	$131,72 \times 3,73 =$	м2 491,32
	д/ таван	вис = 2,20			
излаз на таван са обе стране	(с) 14,30 x 2,20	=	м2	31,46	
	(4,77 x 2+2,90) x 2,20	=	м2	27,37	58,83

Малтерисање по тач. 16 свега м2 2768,31

17, Фасада с лица

Сокл	од	гранита	обрачунат	вис=	(1,30+1,10)
Фасада	почиње	на	коти +1,30		
венац	почиње	на	коти 11,00		
			вис= 9,70		

нижи део	$(2 \times 10,325 + 10,89) \times 9,70$	=	м2	305,94
виши део	$10,89 \times (15,05 - 11,00)$	=		44,10
цвикле	$(10,89 + 2 \times 0,45) \times (19,15 - 15,05)$	=		25,15

	2			
стране до нижег крова	$2 \times 12 (15,05 - 8,95)$			146,40
трем	$24,26 \times 4,10 =$			99,47
плафон	20,26			20,26
				641,32

Одбија се део који покрива нижи кров

	$2 \times 4,34 \times (9,35 - 8,95)$	=	м2	3,47
	2			
	$2 \times 7,66 \times (10,05 - 8,95)$	=	м2	16,85
	$2 \times 7,66 \times (13,00 - 10,05)$	=	м2	22,59
	2			
Отвори	$3 \times 1,80 \times 3,20 =$		м2	17,28
	$2 \times 3 \times 2,00 \times 3,20$		м2	38,40
				98,59

свега м2 542,73

18. Дворишна фасада	вис= $8,95 - 1,30 = 7,65$			
нижи део	$31,54 \times 7,65$	=	м2	241,28
венац нижег дела	$2 \times 10,325 \times 0,70$			14,45
виши део		=		66,43
цвикле	$(10,89 + 2 \times 0,33) \times (19,15 - 15,05)$	=	м2	23,75
	2			

сокл	$31,54 \times 1,30$	=		41,00
зидови двориш. басамака	$(2,20 + 0,25) \times 2 \times 1,90$	=		3,31
	$1,00 \times 2 \times 1,00$	=		2,00
	$1,20 \times 2 \times \underline{1,00 + 1,90}$	=		3,48
	2			

Дворишне фасаде по тач. 18 свега м2 401,90

19. Рабицирање водовода

као и предвиђено м2 30,00

20. Паклице

врата	приземља	ком.	12	
врата	I спр.	ком.	13	
свега	ком.	25	х	6 = ком. 150

21. Димњачка вратанца							
	димњака	19	x	2	=	ком.	38
22. Штуцне							
	Приземље					ком.	11
	I спрат					ком.	13
	II спрат					ком.	5
						свега ком.	29
23. Заштитне канале							
				као и предвиђено		м1	32,00
24. Плоче на димњацима						ком.	9
25. Узиђивање врата и прозора у отворима који су одбивени							
	у приземљу врата 180/320					ком.	3
						свега ком.	3
	у I спрату прозори у степеништу					ком.	3
	Узађивања по тач.25 св.комада						6
26. Узиђивање мотке за заставу						ком.	1
	Мотка није предвиђена има ли стара						
27. Узиђивање отирача						ком.	3
	Предвиђено само 1 ком. Има ли још два						
28. Намештање гитера						ком.	8
29. Ситне оправке							
30. Одношење шута –							
31. Рушење калкана паушално / неће се урушити /-							
	Пробијање отвора :						
	а/ Приземље / плаћа се по тач.1 /						
	у ходнику 1x2,05x4,1охо,60 =					м3	5.04
	врата за оставу поште 1хо, 95x2,1охо,45					=	0.91
	врата за банку 1x1,3охо2,2охо,60					=	1,72
	вратаVV.C. и за пошту						
	2хо,8охо2,2охо,60					=	2,12
							11,59
в/I спрат							
	у ходнику 2x2,05x3,95охо,45					= м3	7,29
	врата VV. C. 1хо,8охо2,2охо,45					= м3	0,79
							8,08
						свега м3	19,67
Оправка фасаде							
	2x7,8о	x	9,70	=	св	м2	151,32

III. Изолациони радови

1. Хоризонтална изолација зидова

/рачунато у висини патоса приземља/

I и VIII /	6x (10,065+0,19) + (3,80+0,33)/	хо,51	=	2м2	33,49
II	2x (12,52 2 хо,19)	хо,51	=	м2	12,38
III и IV	2x (9,61+2хо,20)	хо,51	=	м2	10,21
V и VI	2x(9,61+2 хо,20) x 0,64		=	м2	12,81

Стуб а/	1,10 x 0,51	=	м2	0,56
в/	2хо,90хо,90	=	м2	1,62
д/	1,1охо,38	=	м2	0,42
IX	(8,38+1,73+0,30) x 0,3	=	м2	3,96
X	3 x (3,44+2хо,20) хо,25	=	м2	2,88
	2 x (3,95+2хо,20) хо,25	=	м2	2,18
XI	/3,44 + 2хо,20) хо,38	=	м2	1,46
	(1,53+2хо,19) x 0,25	=	м2	0,48
	Хоризонтална изолација по тач. 1. свега м2			82,45
2. Изолација тераса.				
	изоставља се.			
	IV. Тесарски радови :			
1. Рагастови				
а/ приземље				
	80/220	ком.	22	
	130/220	ком.	2	
δ/ спрат	80/220	ком.	16	
в/ Пспрат	80/220	ком.	8	
	65/220	ком.	1	
г/ таван	60/200	ком.	2	
	свега	ком.	40	
НЗ. Рагастови за зидови од 38 см.				
предвиђено по 1 ком.				
2. Кровна конструкција				
Вишљи/	10,89+2хо,25/ x 12,00	=	м2	136,88
Нижи	2x10,325x(7,66+хо,25)	=	м2	168,50
Нижи	2x10,325x(7,66+хо,25)	=	м2	94,78
	Св.	м2		399,96
3. Прерада старог крова				
	паушално			
4. Летвисање ребрасте таванице				
	мери као малтерисање плафона тач. 13/II		м2	696,40
5. Дашчана оплата за плафоне				
	мери као малтерисање плафона тач. 13/II		м2	696,40
6. Блиндбоден				
Приземље				
собе 1,2,3,7	13,14+15,64+15,86+39,34	=	м2	84,85
" 10,12,13,14	9,74+12,27+13,66+14,00	=	м2	69,67
Уложине врата	о,8охо,4охо5+о,8охо,1о	=	м2	1,68
портир соба 16	3,80x1,47	=	м2	5,59
	свега	м2		161,79
I спрат				
собе 1,2,3,7,8	13,57+15,65+15,87+11,72+12,57	=	м2	69,38
9,11,13,14,15	18,78+18,83+15,87+13,95+15,27	=	м2	82,70
17,18,19	14,06+12,36+13,52	=	м2	39,94
иложине	о,8охо,4ох11	=	м2	3,52
	свега	м2		195,54

	II спрат				
собе	1,2,3	$12,88+13,96+13,88$	=	41,72	
	5,7,9	$16,82+12,27+1,86$	=	30,95	
уложине		$0,80 \times 0,10 \times 6$	=	0,48	
				м2	73,15
У собама старе зграде		$3,90 \times 4,30 \times 2$			38,22
			св.	м2	468,70
7. Дрвене степенице					
	24×2	=		ком.	48
8. Штитовр од талпи					
				ком.	2
9. Ногаре за трешење					
				ком.	1
Тесарски радови свега					
V. Кровопокривачки радови:					
1. Покривање кровова црепом					
крила	$10,32 \delta \times 2 \times (7,66 + 0,35 \times 2)$	=	м2	172,63	
горњи део:	$(10,89 + 0,35 \times 2) \times 12,00$	=	м2	139,03	
			м2	$311,71 \times 1,35$	св. м2 420,81
2. Покривање старог крова					
	$(7,80 + 0,30) \times (7,00 + 0,35 \times 2) \times 2$	=	св. м2	183,96	
VI. Лимарски радови :					
1. Висећи олуци 1 б о.					
(1)	$10,40 \times 2 + 10,32 \delta \times 2$	=	м1	41,45	
(2)	$(12,00 + 2 \times 0,35) \times 2$	=	м1	25,40	
			св.	м1	60,85
2. Одводне цеви					
	од коте 0,00 до коте +11,00	=	м1	$11,00 \times 4$	= 44,00
	" " +15,00	=	"	$15,00 \times 4$	= 60,00
	" " +10,55	=	"	$10,05 \times 2$	= 20,10
			св.	м1	124,10
3. Увале у крову					
	$6,30 \times 2 \times 1,30$	=	м1	16,38	
			св.	м1	16,38
4. Опшивање димњака на доњем крову					
	$1,70 \times 4 + 0,40 \times 4 + 1,40 \times 4 + 0,40 \times 4$	=	м1	15,60	
на горњем крову					
	$1,40 \times 2 + 0,40 \times 2 + 1,90 \times 4 + 0,40 \times 2 \times 4$	=	м1	14,40	
			св.	м1	30,00
5. Баце у крову					
				ком.	4
6. Опшивање прозорских банака разв. шир. 16 цм. из дворишта					
приземље					
	$(1,20 + 0,10) \times 5 + (0,40 + 0,020) \times 4 + 1,00 + 0,10$	=	м1	14,80	
Испр.	$(0,40 + 0,10) \times 4 + (2,00 + 0,10) \times 3 + (1,20 + 0,10) \times 5$	=	м1	6,70	
II м	$(1,20 + 0,10) \times 3 + (0,50 + 0,10) \times 2 + 1,50 + 0,10$	=	св.	м1	31,60
7. Бакарне лонце					
			ком.	10	
8. Опшивање венаца испод олука					
Висећи олуци	$10,40 \times 2 + 10,325 \times 2 + (12,00 + 0,35) \times 2$	=	м1	66,15	
Лежећи олуци	$(18,125 + 0,35 \times 4) \times 2$	=	м1	39,05	
			свега	м1	105,20

VII. Радови од вештачког камена, керамички, каменорезачки

1. Израда сокла од гранитних плоча

(31,54+7,80x 2 2,00x 3- 1,20x 2+1,00x 2)	=	м1	40,74	
	вис.	м1	1,40	
	св.	м2		57,03

2. Шамброне шир. 65 цм од мрамора

3,25x 6+1,00x 3,14x 3	св.	м1	28,92	
-----------------------	-----	----	-------	--

Мемброне шир. 20 цм.

2,55x 4 + 1,20x 2	св.	м1	12,60	
-------------------	-----	----	-------	--

3. Облагање зидова главног улаза мрамором вис. 1,60 м

Улаз у хотел

(2,00x 2+1,48x 4+0,30 x6+0,30x 4)x 1,60	=	м2	20,67	
---	---	----	-------	--

хол. стубови(0,45x 4+0,40x 4)x1,60	=	м2	6,08	
------------------------------------	---	----	------	--

улаз у банку 1,50x2x1,60+1,50x2x(1,60+0,80)	=	м2	8,40	
---	---	----	------	--

2

(1,55x2- 1,30- 0,80+1,50-0, 80+0,30x 2)хо,80	=	м2	1,84	
--	---	----	------	--

св.	м2	36,99		
-----	----	-------	--	--

5. Подлога од бетона и керамичке плочице 10/10 у трему

у холу

20,26+60,41+4,38+

1,80x0,40x3+1,30x0,40	= св.	м2	87,63	
-----------------------	-------	----	-------	--

4. Патос од тераца плоча са подлогом

Приземље

оделења 4,5,6 6,97+7,32x2+0,80хо,40x2	м2	22,25		
---------------------------------------	----	-------	--	--

банка оделење за публику	м2	34,25		
--------------------------	----	-------	--	--

I спрат клозета 7,32x2+0,80x40x2	м2	15,28		
----------------------------------	----	-------	--	--

II спрат

клозет и ходник 16,40+4,09+1,63	м2	22,12		
---------------------------------	----	-------	--	--

свега	м2			93,90
-------	----	--	--	-------

I спрат

ходници 4,12,16

21,95x2+24,62 +0,41x1, 80	=	м2	69,26	
---------------------------	---	----	-------	--

Св.	м2			163,16
-----	----	--	--	--------

7. Степенице од гранита пред улазом

8,15x3+2,50x3+210x 3+10,13-0,30 +2,10x2 +1,70x2+1, 20x2=м1				57,58
--	--	--	--	-------

пред улазом у банку и пошту

2,90x 2+1,50 +	=м1			7,30
----------------	-----	--	--	------

у дворишту 2, 10 x 5+0, 50x 2	=м1			11,50
-------------------------------	-----	--	--	-------

свега	=м1			76,38
-------	-----	--	--	-------

8. Степенице од мрамора улаз у банку и пошту

1,60x 10	св.	м1	16,00	
----------	-----	----	-------	--

9. Степенице одприземљадоIспрата у холу

(1,85+ 0,12+0,30)x30 ком.	м1	68,10		
---------------------------	----	-------	--	--

10. Патос од мрамора на подестима

1,85x1,85x2+1,85x2,23	св.	м2	10,97	
-----------------------	-----	----	-------	--

11. Доплата за израду заокружних глава на

степеницама

главни улаз 2,10x2+1,70x2+1,20x 2+0,25x2x3				
--	--	--	--	--

според. "	0,45x4+0,25x2+0,50x2+0,50	св.	м1	15,30
-----------	---------------------------	-----	----	-------

12. Сокл од мраморних плоча поред ступена на подестима	$1,85 \times 4 + 2,23 + 0,45 \times 3 + 1,00$	св.	м1	24,13
13. Сокл од једног реда белих флисних у ходницама и клозетима				
I спрат				
ходници	$10,705 \times 4 + 0,45 \times 4 + 10,13 + 1,00 + 0,40 \times 7 + (4,80 + 1,70 + 4,20 + 0,30 + 0,60) \times 2$	св.	м1	81,73
II спрат				
клозет, лавабо, ходници	$5,62 + 8,15 + 20,40$	св.	м1	34,17
приземље	$2,95 \times 2 + 0,60 + 1,50 + 0,70 + 0,30 + 0,60 + 2,05$	=		11,65
		св.	м1	127,55
14. Облагање зидова белим керамичким флисима у клозетима приземља и I спрата вис. 1,50				
$11,62 \times 1,50 \times 4$	=	св.	м2	69,72

СТОЛАРСКИ РАДОВИ:

Приземље

1.	вел.	120/230	ком.	6
2.	"	120/230	"	5
3.	нема узето у тач. 2.		"	-
4.	вел.	40/170 за клозете замењене	"	4
5.	"	100/120 уместо 100/230 нема места		1
6.	"	180/240 + 0,80	ком.	2
7.	"	180/240 + 0,80	"	1
8.	"	130/220/15	"	1
9.	"	ветробран вел. 130 250 питање плафона		
10.	"	120/255 + 140	ком.	1
10а	"	120/240 + 1,40	"	1
11.	"	80/220/18	"	4
11а.	"	80/220/38	"	6
11б.	"	80/220/60	"	2
12.	"	130/220/12	"	1
13.	"	130/220/40	"	1
14.	"	Преграде у клозетима вис 220	м2	18,30
15.	"	120/220 у штоку стакл.уместо 90/220км.		1

I спрат

1.	вел.	120/230 дупли	ком.	10
1а	"	120/230 једноструки	"	1
2.	"	120/200 дупли	"	5
3.	"	200/320 "	"	2
4.	"	40/170 уместо 40/50	"	4
5.	"	80/220/15	"	3
5а.	"	80/220/28	"	13
6.	"	Преграде вис. 220	м2	18,30

II спрат

1.	вел.	120 /230 дупли	ком.	2
1а.	"	120/260 једноструки	"	1
2.	"	120/ 230 дупли	"	3

3.	вел.	120/150	КОМ.	1
4.	"	50/100	"	2
5.	"	80/220/12	"	8
5а	"	60/220/8	"	1
6.	"	70/180/18	"	1

Гвожђарски радови:

1. Не мењају се.

Ф. 127 кутија 71

Београд, 11. августа 1939.

Извештај Миладина Пећинара, овлашћеног грађевинског инжењера, о прегледу Буковичке бање поднет Штедионици Дунавске бановине.⁶⁵

ING. МИЛАДИН М. ПЕЋИНАР ОВЛАШЋЕНИ ГРАЂЕВ. ИНЖЕЊЕР Телефон 29-409
Бранкова 34
БЕОГРА Д

ШТЕДИОНИЦИ ДУНАВСКЕ БАНОВИНЕ

НОВИ САД

Према Вашем налогу Бр.18228 од 7. т.м. извршили смо у току 8, 9 и 10 т. м. преглед Буковичке Бање и околног терена па нам је част поднети вам следећи извештај:

1.ПИЈАЋА ВОДА. Буковичка Бања снабдева се пијаћом водом из новог водовода, којим су ухваћена два планинска извора Балабанац и Венчац. Ови извори уливају се у један резервоар запремина 200 куб.мет., на који је везана водоводна разводна мрежа.Мерењем смо установили да је извор Балабанац давао 8.т.м. 1.14 лит/сек., а извор Венчац 1.00 лит/сек. укупно 2.14 лит/сек.Према томе за 24 часа ови извори дају 185 куб.мет. воде.С обзиром на дугу сушу, која је предходила овом мерењу можемо сматрати да је ова издашност врела једна од најмањих, које могу наступити.

Вода из овог водовода употребљава се за следеће потребе:за три хотела бањска, за тушеве и друге потребе у топлој купатилу, за додавање воде у базен хладног купатила и тушеве у њему, за прање боца у које се пуни минерална вода, за прављење леда за потребе хотела, за хлађење машина у електричној централи, за поливање стаза и травњака. Поред ових директних потреба саме бање воду из овог водовода обилно користе и успутна насеља на доводу преко две јавне чесме. Из овог бањског водовода снабдева се само онај део бање, који је под управом бановине, док се околне приватне виле и хотели као и варош Аранђеловац заједно са железничком станицом снабдевају из посебног водовода изведеног 1927 год. на извору код Буковичке цркве. По тврђењу органа бањске управе овај водовод има за око 50% већу издашност од бањског новог водовода.

Највећи број лица, посетилаца и особља, који је за време ове сезоне био у једном дану износи око 350. Ова лица користе воду бањског водовода у пуној мери. Међутим укупан број посетилаца бање заједно са онима, који станују по приватним вилама и хотелима износио је у току ове сезоне у једном дану највише 2.500. Ови други користе воду бањског водовода делимично у виду купања потрошње у хотелима и т.д.

Досадање искуство са бањским водоводом показало је да је издашност његова недовољна за потребе бање. Исто тако показало се да и ранији водовода за варош Аранђеловац и околину бање није довољан. Због тога су и банска управа и варош Аранђеловац принуђени да воду штеде на уштрб потреба. Ми смо на терену обавештени да је у току сезоне једног дана остала без воде и бања и варош Аранђеловац. Да ли је ово наступило услед каквог квара на инсталацијама или расипања воде ми нисмо могли установити. Ми смо могли само констатовати да управа бањска сада подмирује потребе у води у хотелима и разним инсталацијама док се за поливање ограничава на врло оскудно прскање стаза остављајући цело зеленило од неколико десетина хектара без поливања.

Количина воде од 185 куб.мет.дневно могла би да задовољи нормалне потребе једног насеља од око 1000 до 1500 становника. Али потребе посетилаца знатно су веће, јер је њихов стандард живота далеко већи од стандарда живота просечног становника у једном насељу. С друге стране разне инсталације у бањи захтевају доста воде а и зеленило се мора довољно поливати ако се жели одржати свежина у бањским парковима и травњацима. С тога се и потребе воде за једну бању као што је Буковичка, где су подигнути модерни хотели и уређаји не може упоређивати са потребама у води у једном насељу чак и великом као што је Београд. Поред својих директних потреба управа бање мора се постарати да обезбеди потребну воду и околним приватним вилама како би подстакла изграђивање и улепшавање саме бање. Ми смо стога мишљења да је издашност садањег бањског водовода недовољна за потребе Буковичке Бање. С обзиром на значај ове бање и њен развој, који проистиче из њеног модерног уређења отпочетог пре неколико година, бањи треба

⁶⁵ Миладин Пећинар чија се биста, подигнута због заслуга за унапређење Буковичке бање, налази у парку Бање, поднео је 11. августа 1939. (са инжењером Б. Кнежевићем, професором универзитета и инжењером Поповом) један од најдетаљнијих извештаја, у коме је указано на значај поузданог и трајног обезбеђивања питке и минералне воде за потребе гостију Буковичке бање. Поготово што је у Буковичкој бањи у то време у хотелима у сезони боравило највише дневно до 350 гостију, а посетилаца је укупно у бањи и вароши било највише у једном дану до 2.500, колико је Аранђеловац уочи Другог светског рата имао становника.

обезбедити поред постојећег водовода још бар 10 лит/сек.воде у виду редовног дотока или одговарајућу резерву да у доба велике потрошње у јеку сезоне може располагати дневно са око 1000 куб.мет.воде.

Било би најугодније ако би се до горње мере могла повећати издашност постојећег бањског водовода новим количинама изворске воде тако де се све потребе задовољавају једном-пијаћом водом. Но нема изгледа да се ово може остварити, пошто на падинама, којима пролазе доводи водовода нема јаким извора а и ово мало што има немогуће је одузети мештанима, којима такође треба вода. С тога се мора прибећи изради новог водовода. Обилазећи непосредну околину бање и обе падине греде Букуљ-Венчац ми нисмо наишли на неки извор, који би давао значајнију количину воде. Једино смо у селу Бањи наишли на један извор, чија је издашност око 10 л/сек. Он се налази на висини приближно као и парк Буковичке Бање. Удаљен је од бање око 7 км. За достављање ове воде у бању било би је потребно издизати на висину од око 50 м. Вода у овом извору је топлија од нормалне изворске воде, вероватно је нешто и минерализована и таложи доста бигра. Због ових особина она неће бити погодна као пијаћа вода. Но за све друге потребе може се користити кад се елиминишу незгоде са таложењем бигра. Ово би била једна могућност за појачање бањског водовода.

Друга могућност била би у томе, што би се у долини речице В[елике] Букуље путем једне водојаже извршило акумулисање воде у виду једног вештачког језера и та вода пребацивала преко превоја на греди Букуља-Венчац било у постојећи водовод, ако би се вода у језеру стерилизовала, било у посебну водоводну мрежу, ако би вода остала нестерилизована. За акумулисање већих количина воде има у долини В.Букуље погодних места. Удаљеност би била приближно иста као и код комбинације са извором у селу Бањи. Но издизање воде преко превоја износило би око 150 м. висине, што преставља највећу ману ове комбинације.

Као трећу могућност наводимо изградњу једног општег водовода за сва насеља између Рудника и Букуље где би Топола, која такође оскудева у води, и Аранђеловац са Буковичком Бањом били главни потрошачи. Вода за један овакав водовод могла би се добити на северним падинама планине Рудника. Ова комбинација разуме се преставља знатно већи подухват и прелази границе старања бањске управе и могла би се узети у обзир само ако код осталих постоји жеља и намера да брзо изграде водовод.

Можда ће се детаљнијом студијом терена наћи и нека друга могућност коју ми за ово кратко време нисмо могли уочити. Због тога ми предлажемо да се проучавање овог проблема повери једном искусном хидроелектричару, који ће у току овог и наредног месеца, док још трају сушни дани, испитати теренске прилике и учинити потребне предлоге. Студије извора које би се обавиле у кишним месецима морају безусловно бити обављене у сушним месецима, до краја септембра, поред њиховог осматрања и у кишним месецима. Због тога је важно да се ухвати овогодишњи сушни период.

МИНЕРАЛНА ВОДА. Хладна минерална вода Буковичке Бање јавља се на четири посебно каптирана извора: Кнез Милош, Кнез Михаило, Талпара и Ђулара. Извор Победа затрпан је пре неколико година. Најрадије се пије вода са извора Кнез Милош, јер он даје најкуснију воду а последице оксидације минералних састојака у њој најслабије су изражене. Међутим овај извор даје сада снаге око 2 литре воде за минут док је по тврђењу органа управе бање раније давао знатно више. Остали извори употребљавају се за пуњење боца по нужди у недостатку воде на извору Кнез Милош пошто је код њих оскудација минералних састојака знатно јача, што одбија потрошаче. Пуњење боца на изворима је примитивно и дангубно. Напуњене боце преносе се у зграду експлоатације на рукама и на вагонетима. У овој згради врши се и прање боца на један такође неефикасан начин.

Према предњем, код хладне минералне воде, која као реномирана асталска вода представља основицу Буковичке Бање постоје два проблема: добијање више воде бољом каптажом постојећих или нових извора; рационализирање пуњења боца и стварање резерви воде за период несташице.

Првом питању мора се приступити врло обазриво и сисематски. И овде је потребно да један искусан хидротехничар прво уђе у суштину досадањих радова око ових извора и прикупи све податке о томе када је и шта рађено, каква је вода била, њене анализе и т.д. па да потом уз консултовање са геолозима и другим стручњацима приступи обазривом раду око бољег каптирања извора. Можда ће му као први посао бити отварање затрпаног извора Победа који је по причању особља у бањи био затрпан како би се појачао извор Кнез Милош па је то остало без резултата.

Што се тиче рационализирања пуњења боца хладном минералном водом потребно је направити погодну зграду за обављање прања и пуњења са затвореним резервоарима за прикупљање минералне воде у циљу стварања резерви и евентуалног отклањања последица оксидације. Један искусан хидротехничар моћи ће учинити предлог за ове инсталације после проучавања терена и евентуалног проучавања сличних инсталација на другим местима. Подизање ових инсталација може се извршити и пре преуређења извора.

ВОДОВОДНЕ ИНСТАЛАЦИЈЕ. На доводима у разводној мрежи и у хотелу Шумадија ми нисмо могли констатовати недостатке на доводним инсталацијама, који би биле узрок несташици воде. Што се тиче Старог Здања мислимо да је повремено слаб притисак у његовим горњим одајама последица слабо

димензионираног прикључка и односних водова. Ово треба у току зиме поправити. Даље сматрамо да треба раскинути постојеће три везе између бањског и варошког водовода да би били начисто да ли се у моментима јаке несташице воде, како се то једанпут десило, излива вода из мреже бањског у нижу мрежу варошког водовода. На овим везам истина постоје повратни вентили но они могу бити у дефекту или се на њих може намерно утицати.

ИНСТАЛАЦИЈЕ ТЕРМАЛНЕ ВОДЕ. За време нашег прегледа ових инсталација оне су радиле добро. Њихова практична вредност не може се оценити без осматрања у дужем периоду времена. Ове инсталације саме по себи доста су компликоване и захтевају брижљиво руковање и надзор. Због тога је за ове инсталације важно имати поуздано и вично особље. На ову чињеницу мора се обратити посебна пазња. У колико се нађе да неког од руковаоца ових инсталација треба сменити мора му се предходно осигурати одговарајућа замена у лицу, које се већ из раније упознало са радом инсталација. Треба бити обазрив у оцени оптужби против појединих лица, која рукују овим инсталацијама и строго одвајати факта од оговарања и суревњивости. Мислимо да би рад особља најбоље могао оцењивати машински инжењер, кога је штедионица тамо већ поставила.

ЕЛЕКТРИЧНА ЦЕНТРАЛА И ОСВЕТЉЕЊЕ. У бањи постоји једна дизел електрична централа са два половна агрегата. Она за сада служи само за погон ледаре. Остале потребе у електричној енергији задовољавају се из варошке електричне централе. Овај двојни систем није рационалан и треба тежити да се он исправи. Ми сматрамо да треба тежити да се бања прикључи на далековод Електро-Макиша, који пролази поред саме бање. Приметили смо да погон лифта у хотелу Шумадија јако утиче на равномерност осветљења. Ово је озбиљан недостатак, који потиче или од недовољно димензионираног прикључка или од недовољне јачине варошке електричне централе.

Морамо на крају истаћи да смо у току нашег рада приликом једне кише констатовали да кров над холем хотела Шумадија јако прокишњава. Ова чињеница јако шкоди угледу бање па се овај кров мора најхитније оправити.

ПРЕДЛОГ. Како према предњим излагањима штедионица стоји пред новим значајним радовима на уређењу бање, који су претежно из области хидротехнике ми смо мишљења да за проучавање свих ових питања и стварање потребних предлога и закључака штедионица треба да ангажује једног искусног хидротехничара, који ће ова питања систематски проучавати, консултовати се са другим стручњацима у колико му то буде потребно и потом чинити штедионици потребне предлоге. Мора се тежити да овај стручњак остане на пословима бање што дуже како би имао времена да уђе у суштину свих проблема и да предложи рационална решења. Нарочито у колико се тиче минералних вода он ће морати врло брижљиво да прикупи све податке о досадањим радовима и резултатима ових радова што ће му служити као основ за даљи рад. У прибирању ових података њему ће нарочито бити потребна предусретљивост како саме штедионице тако и других државних установа и стручњака који су с времена на време у бањи радили. Поред стручности овај хидротехничар треба да ужива и поверење штедионице и осталих надлежних органа, како у раду да не би био безразложно ометан. Ако би штедионица могла овакво лице наћи међу хидротехничарима, који су се раније дуже бавили или проучавали проблеме Буковичке Бање било би најбоље да такво лице и ангажује.

11 августа 1939 год.
Београд

С поштовањем
Инж. Б. Кнежевић рпроф. унив.
Инж. Мил[адин] М. Пећинар
Инж. Гл. Попов с. р.

Ф. 127 Кутија 71

Аранђеловац, 11. август 1939.

Записник о техничком пријему доградње Старог здања и преправке кухиње.⁶⁶

ЗАПИСНИК састављен дана 11 августа 1939 године у “Старом
здању“ у Буковичкој бањи у Аранђеловцу

Према наређењу Штедионице Дунавске бановине од 9 августа 1939 год. изашли су потписани на лице места у сврху квалитативног пријема хотела “Старо здање” које је извео предузимач Техничко предузеће инж. Ђуре Ђ. Борошића из Београда.

Према писму Штедионице дунавске бановине од 14 марта 1939 бр. 6297 прихваћена је понуда инж. Ђуре Ђ. Борошића за доградњу “Старог здања” и преправка кујне и која је писмом Штедионице од 1 априла 1939 год. бр. 7937 допуњена и према којој је предузећу уступљен посао у укупној вредности од динара 1,151.256,74 с тим да дозиђивање кујне заврши до конца маја 1939 год. а доградњу “Старог здања” и то покрије до 15 маја а доврши за 120 календарских дана. Предузимач је отпочео са радовима 3 априла тек. год. Преправка кујне завршена је 31 маја сем накнадно наређених измена које су завршене 3 (трећег) јуна 1939 год. Покривање крова “Старог здања” извршено је 7 јуна а довршено “Старо здање” дана 8 августа тек. год.

Према одлуци Управног одбора Штедионице у грађевинском дневнику на страни 162 рок је продужен до 20 августа 1939 год. са обзиром на повећане накнадне радове.

Потписани чланови прегледали су данас доградњу “Старог здања” и преправку кујне у “Старом здању” сравнили са погодбеним плановима и предрачуницима и нашли да су радови у квалитативном погледу извршени по овим погодбеним документима, тачно, као извесне измене одобрене од стране Управног одбора, добро и солидно и од солидног материјала.

Детаљним прегледом констатовано је следеће:

А/ Старо здање.

- 1/ На свим старим вратима дати кључеве.
- 2/ На улазним вратима у пошту и штедионицу постављена квака је мала и има се заменити већом.
- 3/ На местима где врата ударају у зид спречити ово гуменим одбојницима.
- 4/ Паркет у соби за директора очистити и гланцати.
- 5/ Исто то учинити са праговима.
- 6/ Регулисати бројеве на нумератору за електрично звонце на I спрату.
- 7/ Извршити измену полупаних црепова на крову - два комада.
- 8/ Изменити оштећену плочицу од цемента на главном улазу – трем.
- 9/ Спојнице на улазним степеницама од гранита и сокл имају се чистије обрадити т. ј. уклонити малтер и остаци од масне боје.
- 10/ Две до три флеке на фасади имају се одстранити прскањем.
- 11/ Сокл из дворишта, који је влажан, предузеће ће у току гарантовања, а по сасушењу малтера, исти понова препрскати.
- 12/ Клозетска врата нису постављена за отварање у поље, како је и на плану означено, већ унутра те у колико се покаже да су због овога клозетске просторије тесне, имају се врата прерадити на отварање у поље ако то постављени умиваоници дозволе.

Сем наведенога сви остали радови налазе се у исправном стању, зидови суви, моловање чисто без мрља и огреботина, сва столарија добро и чисто офарбана, стакла чиста, опрана и цела, патоси дашчани и цементни исправни и опрани. Санитарни објекти чисти и исправно функционишу. Електрична инсталација и звонца исправни у колико су расветна тела била монтирана за испробавање. Оков на прозорима и вратима очишћен и кључеви на броју. На зидовима и плафонима нису се појавиле никакве пукотине. Мермерне степенице чисте и без огреботина, чисто исполиране.

Б) Проширење кујне

Сви радови извршени су по погодби и исправно функционишу сем штедњака код кога треба омогућити да се свако ложиште може посебно употребљавати са успехом за кување.

Накнадно наређене спиралне гвоздене степенице за подрум са приступом из шанка треба довршити последњим степеном за који је поручен материјал одговарајуће врсте и који ће материјал, по изјави предузимача приспети ускоро са истоветним материјалом који је Штедионица поручила за себе.

⁶⁶ Технички пријем изведених радова на Старом здању обављен је на основу неколико записника о „квалитативној примопредаји радова“. У записнику од августа 1939. године констатовано је да је преправљена кухиња у употреби од 3. јуна 1939. дограђени део Старог здања је покривен 7. јуна, а сви радови су завршени 8. августа 1939. године. Због накнадних радова Управни одбор Штедионице Дунавске бановине је рок коначног завршетка свих радова продужио до 20. августа 1939. године.

Кухиња је у употреби од 3 јуна тек. год.

Са изложенога комисија прима све радове у квалитативном погледу као добро и солидно изведене и грађевине прима од предузимача и предају представницима Штедионице данас на употребу.

Надзорном инжињеру и предузимачу ставаља се у дужност да обрачун за дефинитивну коалаудацију припреме и заврше најдаље за 14 дана.

Надзорни
Ing А. Јанковић
Предузимач
Ђура Ђ. Борошић

Чланови комисије

Димитрије Јовановић

[потпис нечитак]

инж Милан Цвејић

Печат:

ШТЕДИОНИЦА ДУНАВСКЕ БАНОВИНЕ
Примљено дана 14.VIII.
Бр. Деловод. Проток. 18707/39

Ф. 127 кутија 71

Аранђеловац, 11. септембар 1939.

Записник комисије за технички пријем о недостацима на изведеним радовима у Старом здању.⁶⁷

ЗАПИСНИК

састављен дана 11 септембра 1939 год., у канцеларији хотела “Шумадија“ у Буковичкој бањи у Аранђеловцу. Према наређењу дирекције Одељења за експлоатацију Буковичке бање, бр. 1397, од 5/IX.1939 год., одређени чланови комисије састали су се и установили следеће;

А/ Старо здање

- 1/ На 8 старих врата, постоје 4 кључа за четвора врата, две мале бравице, изнутра на двоја врата, а на осталима нема нити кључа нити бравице.
- 2/ На улазним вратима Штедионице и Поште, кваке мале нису замењене већим.
- 3/ На местима где врата ударају о зид, нису метнути гумени одбојци.
- 4/ Паркет у соби Директора, нити је очишћен нити изгланцан.
- 5/ Иста је ствар и са праговима.
- 6/ На нумератору за електрично звонце, у канцеларији Штедионице, не функционише бројка 5. На првом спрату ради исправно, само мало теже.
- 7/ На крову, пронађена су 22 ком. црепа полупана, и две летве поломљене.
- 8/ Оштећена плочица од цемента на главном улазу (трем) измењена је.
- 9/ Спојнице на улазним степеницама од гранита и сокл, очишћени су од малтера и остатака масне боје.
- 10/ Флеке на фасади поправљене су, али се још увек помало примећују.
- 11/ Сокл из дворишта није попрскан.
- 12/ Клозетска врата нису преиначавана за отварање у поље. А неби ни било згодно, према оваквом стању, због сметње умиваоника. У колико би се умиваоници помакли од врата за око 40 до 50 цм., могла би се врата направити за отварање у поље.
- 13/ Дрвене степенице које воде на II спрат, начињене су од дрвета II класе и солидно, изузев стубова оградe, који су сасвим лабави и недовољно учвршћени, јер су услед жљебљења у подножју ослабљени.

Б/ Проширење кухиње

- 1/ Што се тиче штедњака и бојлера, стање је исто онакво, како је комисија нашла још 25 августа о.г., својим извештајем, који се у прилогу доставља.
- 2/ Спиралне гвоздене степенице, за подрум, са приступом из шанка, довршене су.

Ц/ Септичка јама

Констатовано је, да се не осећа непријатан задах.

Довршено, прочитано и потписано.

11 септембра 1939 год.
Аранђеловац.

Чланови комисије;

1. Ing. Стеван Николић
2. Бранимир Спасојевић
3. Живко Алексијевић столар
4. Љуб. [презиме нечитко]
5. Дотлић Дим. [итрије]

Ф. 127 кутија 71

⁶⁷ Ради окончања техничког пријема доградње и проширења кухиње Старог здања урађен је и записник од 11. септембра 1939. године. Поброяни су сви радови које је потребно обавити: 13 ставки за доградњу, две за проширење.

Нови Сад, 26. септембар 1939.

Технички опис адаптације Старог здања.⁶⁸

ТЕХНИЧКИ ОПИС

за адаптацију подрума старог знања Буковичке Бање у Аранђеловцу

Да би се склонила документа и сачувала од макакве провале и оштећења указује се потребно да се извесне простотије у подруму адаптирају за ову сврху.

Постоји могућност ове адаптације у подруму испод обих крила као и испод средњег вешиспратног дела старог здања.

Са обзиром да у овом средњем делу има два плафона свођена од опеке и јаких стубова та два плафона од дрвене конструкције док у крилима само један плафон свођен од опеке један плафон од дрвене конструкције то се изабрао средњи део старог здања због веће сигурности а и ближег улаза ради веће контроле и приступачности.

1) Просторија означена у плану под бр. 1 зазидаће се дебелим зидом од 85 см међу стубовима и поставити гвоздена врата,

2) Просторије означене у плану под бр. 2 и 3 зазидаће се дебелим зидом од 85 цм међу стубовима и поставити гвоздена врата. Поред просторија 3 има још простор добро осигуран и сух где је била раније леденица, као резерва.

3 Просторија 4 и 5 служиће као склониште,

Ради веће безбедности за документа израдиће се у просторијама бр. 1, 2 и 3 још један плафон који ће се састојати из траверза густо положених а међу њима бетон. На овај плафон насуће се песак или цакови са песком тако да ће ове просторије имати плафон од траверза и бетона, цакове са песком, свод од опека над подрумом, свод од опека над холлом, у приземљу, дрвени плафон над првим спратом, дрвени плафон над другим спратом и кров, што би било довољно сигурности за документе.

Све просторије 1, 2, 3, 4 и 5 омалтерисаће се окречити, патосе поправити, и цемент премаз положити ради чистоће као и електрично светло увести.

У зидовима просторија 1, 2 и 3 ставиће се у зиду мале рупе ради промаје ових просторија да не труле и влаже документе.

Због хитности радови се могу извести путем кратке погодбе са предузимачем или режији.

У Новом Саду, 26-IX-1939 год.

Саставио:
/потпис нечитак/

Ф. 127 кутија 71

⁶⁸ После обављеног техничког пријема доградње и проширења кухиње Старог здања установљена је потреба за преуређење пет просторија у подрумском делу Старог здања.

Предрачун адаптације подрума Старог здања.

PREDRAČUN.

za adaptaciju подруma starog zdanja bukovičke banje

u ARANDJELOVCU.

- 1./ Kopanje zemlje za temeljne zidove u zemlji srednje tvrdoće, sa iznošenjem zemlje u dvorištu sa potrebnim planiranjem. Plaća se sve gotovo sa radom i alatom od m3 0.75
- 2./ Kopanje zemlje za patose od 15 do 17 cm dubine, kopanje izvesti potpuno horizontalno, inače u svemu kao tač.
  1. Plaća se sve gotovo sa radom i alatom od m2 270.00
- 3./ Zidanje temeljnih zidova sa I. kl. opekom u belom krečnom malteru razmera 1:3. Plaća se sve gotovo sa radom, alatom i materijalom od m3 0.75
- 4./ Zidanje pregradnih zidova sa I. kl. opekom u belom krečnom malteru u razmeri 1:3 u debljini zida 13 cm. Zidanje izvesti sa pravilnim vezama, i horizontalnim redovima kao i sa dobro ispunjenim fugama. Plaća se sve gotovo sa radom, alatom i materijalom od m2 73.00
- 5./ Sazidjivanje prozora veličine 65/160 cm sa I. kl. opekom u belom krečnom malteru u debljini 13 cm. Sve gotovo sa radom, alatom i materijalom kom. 1
- 6./ Sazidjivanje vrata veličine 140/230 cm u zidu debljine 100 cm, inače u svemu kao prednja tačka kom.1
- 7./ Probijanje otvora za vrata u zidu debljine 40 cm velič. 80/210 cm sa potrebnim gvozdenim nosačima prema statičkom računu, sa radom, alatom i materijalom, plaća se od kom.1
- 8./ Probijanje otvora za prozore u zidu debljine 100 cm, velič. prozora 80/100 cm sa davanjem i uzidjivanjem potrebnih gvozd. nosača. Plaća se sve gotovo sa radom, alatom i materijalom od kom. 3
- 9./ Izrada betonske podloge u debljini 8 cm razmere 1:8, od čistog rečnog šljunka i portland cementa, sa nabavkom i polaganjem teraco pločice u tonu prema izboru. Pločice položiti u najmanje 2 cm deb. produženom malteru. Potpuno horizontalno sa minimalnim fugama izliveno cementnim mlekom. Posle polaganje celu površinu sa pilevinom dobro očistiti. Plaća se sve gotovo sa radom, alatom i materijalom od m2 270.00
- 10./ Izrada betonskog podloga za ispod drvenog patosa u debljini 6 cm a u razmeri 1:8, od čistog rečnog šljunka i portland cementa Na ovo položiti izolaciju od asfaltne lepenke br. 100. Na sastavcima davati preklap najmanje 10 cm i dobro zalepiti vrućim bitumenom. Sa radom, alatom i materijalom, plaća se od m2 103/00
- 11./ Grubo i glatko malterisanje novih zidnih površina sa belim krečnim malterom razm. 1:3. Sa radom, alatom i materijalom, plaća se od m2 11100
- 12./ Krečenje zidova i plafona u tonu po izboru sa mestimice popravkom lepa. Plaća se sve gotovo sa radom, alatom i materijalom m2 735.00
- 13./ Vajenje starih jednostrukih prozora kao i nameštanje novih duplih prozora. Plaća se sve gotovo sa radom, alatom i materijalom od kom. 20
- 14./ Izraditi i namestiti ragastove od zdrave i suve tesane gradje u raznim dimenzijama kom. 8
- 15./ Postaviti slepi pod u sali sa potpatosnicama od borovine jač. 8/10 cm na rastojanju najviše 80 cm od sredine do sredine, sa daskama deblj. 26 mm daske pre polaganja propustiti kroz mašinu da budu potpuno jednako debele. Na ovaj slepi pod postaviti parket Ia. Markantil, šir. 38 a dužine 355 mm. Svaka druga daščica mora biti prikovana. Gornju površinu parketa ostrugati, dva puta voskom i benzinom natopiti i dva puta glancati. Uza zid postaviti profilisane hrastove lajsne,. Plaća se sve gotovo od m2 103,00
- 16./ Izraditi i namestiti lamberije oko zida od hrastovine u visini 130 cm. Lamberije izraditi od venčačkog mramora deblj. 3 cm, pričvrstiti na zid sa paklicama kukama od bakra i cementnom malterom u razm. 1:2 tako da između zida i lamberija ostane vazdušni prostor. Prema detalju i uputstvu nadzornog organa. Plaća se sve gotovo sa radom, alatom i I.kl. Materijalom od m1 152,00
- 17./ Izraditi i namestiti u nužniku pregradne zidove od čamovih dasaka na pero i žljeb na kostur od štrafle 5/8 cm deblj. sve čisto rendisano i dobro učvršćeno u zidu i patosu, sa izradom potrebnih vrata /2 kom./ sa gvozd. okovom, bravom i ključem. Plaća se sve gotovo sa radom, alatom i materijalom od m2 8,36
- 18./ Izraditi i namestiti dvokrilana titrajuća vrata /Špiltir/ od I.kl. hrastovine po detalju i uputstvu nadzornog organa, sa zastaklenjem ornament staklom po izboru. Sa jakim Bomer šarkama i dugmadima od belog metala, sve fino i čisto izradjeno i natopljeno I.kl. firnis uljem. Veličine 160/230 cm. Plaća se sve gotovo od kom. 1.
- 19./ Izraditi i namestiti jednostavna jednokrila vrata sa postavom od 13 cm i obostranim pervazom, sa grundiranjem i okivanjem sa okovom od belog metala fazon prema izboru. Veličine 100/2.10 cm. Plaća se sve gotovo, montirano od komada kom. 6.

- 20./ Isto kao tačka 19. samo dimenzij. 80/210 cm kom. 1.
- 21./ Isto kao tačka 19. samo dimenzij. 60/200 cm kom. 1.
- 22./ Izraditi i namestiti jednostavni fix prozor kao nadsvetlo sa zastakljenjem 2 mm deb. staklom velič.60/60cm. Plaća se sve gotovo, montirano i grundirano kom. 1.
- 23./ Izraditi i namestiti dvostruki dvokrilni unutra otvarajućih prozora sa uzvišenjem štokom za platnenu zavesu, sa zastakljenjem 2 mm staklom, grundiranjem i I.kl. okovom od belog metala fazon po izboru kom. 20.
- 24./ Rušenje postojećih iztrošenih stepenica m1 30.60.
- 25./ Izraditi i namestiti stepenice od arm. bet. obložene venčaćkim mramorom deblj. 3 cm. Profil fino brušeno inače fino štokovano. Plaća se sve gotovo uzidano po m1 30.60.
- 26./ Farbanje duplih prozora vel. 80/100 cm sa I.kl. masnom bojom u tonu po izboru. /tri puta/. Plaća se sve gotovo po kom. 20.
- 27./ Isto kao po tački 26. samo jednostruki a dimenzije 60/60 cm kom. 1.
- 28./ Grundiranje i triput farbanje I.kl. masnom bojom u tonu po izboru pregradne zidove u nužniku. Plaća se sve gotovo po m2 17.00.
- 29./ Farbanje I.kl. masnom bojom tri puta u tonu po izboru vrata vel. 100/210 cm kom. 8.
 veličine 80/210 cm kom. 1.
 veličine 60/200 cm kom. 1.
- 30./ Natopljene lamberije na zidovima sa čistim I.klasnim firnisom m2 95,00
- 31./ Farbanje zidova u šanku i nužniku I.kl. masnom bojom tri puta sa prethodnom špahtlovanjem i šljafovanjem, potom celu površinu podjednako lakirati email lakom m2 36.00
- 32./ Produženje glavnog električnog voda od strujomera u prizemlju do strujomera u suterenu / šank/. Glavni vod ima se položiti u Bergmanovim cevima u zidu, sa žicom NG mm2 potpuno gotovo u paušalu
- 33./ Izraditi i montirati razvodnu tablu na izolirajućoj podlozi, sa sokel automatom za tri strujomerska kruga, i sa jednim jednofaznim strujomerom. Tabla se ima montirati u jedan sanduk koji je upušten u zid sa bravom, ključem sve gotovo paušalno
- 34./ Izraditi i namestiti 24 običnih sijaličnih mesta. Svako mesto sa posebnim prekidačem. Instalacija ima se izvršiti u bergmanovim cevima upuštenim u zid sa žicom NG 1.5 mm2. Prekidači moraju isto u zidu biti udubljeni. Plaća se sve gotovo sa I kl. Izradom po sijaličnom mestu kom. 24.
- 35./ Nabaviti i namestiti 17 kom. svetiljki u obliku kugle promjer 300 mm sa montažom bez sijalice Plaća se po komadu kom. 17.
- 36./ Izraditi i namestiti isto kao pod tački 35. samo promjer 250 mm kom. 2.
- 37./ Izraditi i namestiti isto kao pod tački 35. samo promjer 200 mm kom. 1.
- 38./ Nabaviti i namestiti 3 kom. porculanskih svetiljka u obliku kugle sa montažom ali bez sijalice kom. 3.
- 39./ Nabaviti i montirati uređaja klozeta, koja se sastoji iz fajansne Panama šolje, sa sedalom i poklopcom od furnira, sa uzdignutom Omnia kotlićem, spolja i iznutra emajliran, sa ponikl. lancem i fajans držkom kom. 3.
- 40./ Nabaviti i montirati ručni umivaonik od fajansa velič. 65/33 cm sa ponikl. sifonom, ventilom i lancem, sa ponikl. točeće slavinom Ø ½“ kom. 3.
- 41./ Nabaviti i montirati pisoare od fajanse veličine 40/33 cm sa ponikl. sifonom i uglasti slavinom kom. 2.
- 42./ Nabaviti i namestiti kuhinjska šolja iz liv. gvoždja marka "Vindabona" iznutra emajliran spolja belo lakiran, sa olovnom sifonom Ø 2“ sa ponikl. točeće slavinom Ø 1/2“ kom. 1.
- 43./ Nabaviti i montirati
 23 mtr Salonit cevi Ø 150 mm
 2 mtr Salonit cevi Ø 80 mm
 20 mtr Salonit cevi Ø 50 mm
 4.5 mtr Salonit cevi Ø 125 mm
 3 kom. Salonit račva Ø 150 mm
 2 kom. Salonit račva Ø 125 mm
 1 kom. Salonit račva Ø 80 mm
 1 kom. Salonit račva Ø 50 mm
 2 kom. Salo- nit luk Ø 150 mm
 5 kom. Salonit luk Ø 125 mm
 1 kom. Salonit luk Ø 80 mm
 11 kom. Salonit luk Ø 50mm
 1 kom. Salonit reduk. Ø 150-125 mm
 1 kom. Salonit reduk. Ø 80-50 mm
- 44./ Nabaviti i namestiti
 Olovne cevi za odvod vode Ø 104x107 mm 1.00 m

Isto samo prečnik 50x54 mm 2.00 m

Isto samo 40x44 mm 2.00 m,

Isto samo 32x36 mm 7.00 m.

45./ Nabaviti i montirati rešetka za patos od mesinga sa sifonom Ø 6/4" kom. 1.

46./ Nabaviti i montirati revizijski komad za kanalizaciju Ø 150 mm sa šahtom od cigalja i poklopcem od liv. gvoždja velič. 45X45 cm. kom. 1.

47./ Nabaviti i montirati pocink. gvozd. cevi Ø 3/4" mtr 16

isto samo Ø 1/2" mtr 58.

48./..... % kao naplata na cene cevi za fitinga i učvršćivanje cevi

49./ Nabaviti i montirati olovne cevi za pritisak Ø 1/2" mtr 1.00

50./ Izoliranje cevi sa kolobučinom mtr 9,00.

51./ Isporučiti i montirati propusni ventil 3/4" kom. 1.

Isporučiti i montirati propusni ventil 1/2" kom. 5.,

Isporučiti i montirati propusni ugl. ventil 1/2" kom. 3.

52./ Izraditi spoj sa postojećem vodovodom sa radom i materijalom kom. 1.

53./ Kopanje jendeka sa ponovnom zatrpavanjem m1 65.-

54./ Sečenje žljebovasa ponovnom zazidjivanjem, ili rabriciranjem, kao i sa malterisanjem m1 7

55./ Probijanje zidova sa ponovo sazidjivanjem kom. 15.

Ukupno: dinara:

Slovom:.....

Sastavio:

Ф. 127, кутија 71

30. децембар 1939.

Протокол колаудације доградње зграде хотела Старо здање.⁶⁹

ПРОТОКОЛ КОЛАУДОВАЊА

Састављен дана 30. ДЕЦЕМБРА 1939 у предмету дозиђивања зграде хотела "Старо Здање" у Буковичкој бањи у Аранђеловцу.

Према наређењу Штедионице Дунавске бановине у Н. Саду од ----- потписани чланови комисије за пријем горе означене грађевине састали се данас на лицу места у присуству предузимача Инж. Ђуре Борошића и надзорних органа прегледали су дворишну грађевину, сравнили ју са погодбеним документима и нашли следеће:

1) Грађевина је уступљена предузимачу Ину. Ђури Борошићу из Београда према решењу Штедионице Дунавске бановине у Новом Саду од 14-III-1939 год., бр.6297 односно 1-IV-1939 г. бр.7937 за понуђену суму од 971.870.- дин. уз 5% попушта тј .....923.276.50 односно према допуњеном елаборату од 1-IV-1939 г. бр. 7884 за суму ----- 1.007.176.60 Дин. што је потврђено писмом Штедионице Дун. бановинне од 1-IV-1939 год. Бр. 7937. С тим да ју према т. 19 Општих услова доврши за 120 календарских дана од дана саопштења одобрене погодбе.

2) 3) Предузимачу је уступљен посао 3 априла 1939 год. према писму Штедионице Дун. бановине од 1-IV-1939 г. Бр. 7937 што се види из грађевинског дневника стр.3 и од тога дана му је почео рок за довршење посла, који према томе истиче 1 августа 1939 г.

Надзорни орган констатовао је у Грађ[евинском] дневнику стр.171 да је предузимач довршио грађевину 7 августа 1939 г. и према томе са задоцњеном од 6 дана. Одлуком управног одбора Штедионице због повећања радова и накнадних радова уступљених 30 јула 1939 г. утврђен је нови рок довршења целокупног посла за 20 август 1939 г. што је констатовано у грађ. дневнику стр. 162 т.7

Према констатацији надзорног органа у грађ.дневнику стр. 171 радови су завршени 7 августа 1939 г. тј. на време у одређеном року.

4) Упоређујући извршене радове са основним предрачуном, Комисија је нашла да је било одступања али су исти у току самога рада одобрени а састоје се у главном:

а) Извршено је малање свих просторија, патосање бродарским патосом и монтирање санитарних објеката.

б) Према IIгом предрачуну накнадних радова на згради старог здања израђено је током рада по наређењу претседника и чланова управног одбора што се види у Грађ. дневнику стр. 162 т.6 радови који се односе на димњак у кујни, продужење истог, степеништу у подрум, споредном улазу у старо здање, водоводу и канализацији, степеништу у светларнику, водовод у кујни, везивању олучника, канализацији кујне, улазној капији приступног пута и други мањи радови све у укупној суми 52.103.44 дин.

4) Укупно потраживање предузимача износи:

а) По обрачуну извршних радова на дозиђивању Старога здања по погодбеним ценама -----
----- 896.878.17 дин.

б) За непредвиђене радове са ценама одобреним од Штедионице Дун. бановине бр. 7884 од 1-IV-39 год.-
----- 204.295.93 дин.

Свега: 1,101.174.10 дин.
одбив. попуст 5%-----55.058.71
остаје: 1.046.115.39 дин.

в) Други предрачун непредвиђених радова по ценама по оцени Комисије од којих се не одбија попуст
52.103.44 дин.

Све укупно: 1,098.218.83 дин.

Словима: један милион деведесет осам хиљада двестотине осамнајст и 83/100 динара.

коју суму Комисија прима и предлаже на одобрење.

5) Прегледом извршених радова нађено је, да се исти израђени солидно и од доброг материјала у свему према погодбеним документима те их прима са примедбама:

69 Сви изведени радови у Старом здању су колаудовани (коначно проверени) 30. децембра 1939. а предузимач инжењер Ђура Борошић је потврдио тачност обрачуна извршених радова за проширење хотела Старо здање 4. јануара 1940. године.

- 1) У чекаоници приземља на 1.00 м високо од патоса избила салитра на зиду.
- 2) у ВС. приземља код писоара цури текућина из цеви.
- 3) кров прокишњава на средњем узвишеном делу зграде на четири места.
- 4) једна димничарска врата пукла и
- 5) венчаница на средњем повишеном делу није закламфана
- 6) Гарантни рок према тач. 25 Општих услова траје једну годину дана и истиче 7 августа 1940 г. према томе положена кауција за овај посао задржава Штедионица Дун. бановине.
- 7) Чланови колаудирајуће комисије констатују да је у записнику 11 августа 1939 г. зграда предата на употребу.
- 8) Комисија је мишљења да су радови изведени у свему према погодним документима од доброг материјала солидно и добро, прима ове радове од предузимача и предлаже их Штедионици Дунавске бановине на надлежан пријем и одобрење.

ЧЛАНОВИ КОЛАУДИРАЈУЋЕ КОМИСИЈЕ

НАДЗОРНИ ОРГАНИ:

1. Ing Јанковић

2.

1. инж. Милан Цвејић

2. потпис нечитак

3. потпис нечитак

4. потпис нечитак

Предузимач:

Ing Ђ[ура] Борошић

Ф. 127 Кутија 71

Колаудација радова на проширењу Старог здања.

ОБРАЧУН ИЗВРШЕНИХ РАДОВА ЗА ПРОШИРЕЊЕ ХОТЕЛА
„СТАРО ЗДАЊЕ“ у Буковичкој бањи

Аранђеловац

КОЛАУДОВАНО
ДАНА 30. XII 39 г.

ЧЛАНОВИ

КОЛАУДИРАЈУЋЕ

КОМИСИЈЕ
НАДЗОРНИ ОРГАН
Ing А Јанковић

1 ing Милан Цвејић
2. (потпис нечитак)
3. (потпис нечитак)
4. (потпис нечитак)

ПРЕДУЗИМАЧ
Ing Ђ[ура] Борошић
4/I. 940

I Земљани радови:

1/ Копање за стопе темеља израђено по обрачуну I/1 м3	254.36	12	3.052.32
2/ Насипање земље испод патоса израђено по обрачуну I/2 м3	334,50	6	2.007.-
3/ Насипање песка испод патоса израђено по обрачуну тач. I/3 м3	472.92	7	3.310.44
4/ Блато и песак на тавану израђено по обрачуну тач. I/4 м3	118,39	5	591.95

I. Земљани радови свега: 8961:71

II Зидарски и бетонски радови:

1/ Рушење м3	29.39	80,-	2.351.20
Носачи кгр.	504,99	6.-	3.029.94
2/ Стопе темеља од армир. бетона По обрачуну II/2 м3	43,51	365.-	15.881.15
3/ Зидање темеља и темељ. зидова По обрачуну II/3 м3	210,31	330.-	69.402.30
4/ Зидање у кречном малтеру По обрачуну II/4			
4а/ м3	206.14	230.-	47.412,20
4б/ м3	201.07	230.-	46.246,10
4в/ м3	75,28	300.-	22.584
4г/ м3	46.19	330.-	15.242,70
5/ Дупли преградни зидови По обрачуну II/5 м2	533,99	75.-	40.049.25
6/ Стубови од армираног бетона По обрачуну II/6 м3	6,18	800.-	4.944.-
7/ Изостављена			267.142.84
			267.142.84
8/ Међуспратна конструкција По обрачуну II/8 м2	816.46	90.-	73.481.40
9/ Армирано-бетонске греде По обрачуну II/9 м3	72,52	203.-	14.721.56
10/ Изоставља се			
11/ Изоставља се			
12/ Серклаж По обрачуну тач. 12. има м3	36,45	550.-	20.047.50
13/ Плафони По обрачуну тач. 13 м2	736,98	17.-	12.528.66
14/ Малтерисање бет. површина По обрачуну тач. 14. м2	109,40	8.-	875,20

15/ Дерсовање По обрачуну тач. 15 м2	211,69	5.-	1.058,45
16/ Малтерисање зидова По обрачуну тач. 16. м2	2.768,66	12.-	33.223,92
17/ Фасада По обрачуну тач. 17. м2	596,01	38.-	22.648,38
18/ Дворишна фасада По обрачуну тач. 18. м2	390,28	38.-	14.830,64
			460.558.55
			460.558.55
19. Рибицарење инсталације Није рађено мањак			
20. Паклице По обрачуну тач. 20 ком.	156.-	3.-	468.-
21. Димњачка вратница По обрачуну тач. 21 ком.	38.-	30.-	1.140.-
22. Штуцне По обрачуну тач. 22. ком.	29.-	8.-	232.-
23. Заштитне канале Није рађено мањак			
24. Плоче не димњацима По обрачуну тач. 24 ком	9.-	50.-	450.-
25. Узиђивање врата и прозора ком.	6.-	100.-	600.-
26. Узиђивање мотке за заставу Није рађено мањак			
27. Узиђивање отирача По обрачуну тач. 27 ком	3.-	100.-	300.-
28. Намештање гитера По обрачуну тач. 28 ком.	8.-	60.-	480.-
29. Крпљење - паушално			1.500
			465.728.55
			465.728.55
30. Одношење шута-паушално			1.500.-
31. Рушење калкана паушално			7.000.-
II. Зидарски и бетонски радови свега:			474.228.55
<u>III. Изолациони радови:</u>			
1/ Хоризонтална изолација зидова По обрачуну тач. III/1 има м2	82.31	50.-	4.115.50
III. Изолациони радови свега динара			4.115.50
<u>IV. Тесарски радови:</u>			
1/ Рагастови по обрачуну тач. IV/1 ком.	49	70.-	3.430.-
2/ Кровна конструкција По обрачуну тач. IV/2 м2	399,96	65.-	25.997.40
3/ Прерада старог крова По обрачуну IV/3 паушално			10.000.-
4/ Летвисање ребрасте таванице По обрачуну тач. IV/4 м2	736,98	2.-	1.473.96
			40.901.96
			40.901.96
5/ Дашћана оплата за плафоне По обрачуну тач. IV/5 м2	736.98	10.-	7.360.80
6/ Блиндбоден По обрачуну тач. IV/6 м2	14.27	25.-	356.75
6а/ Шифбоден По обрачуну тач. IV/7 м2	458.65	48.-	22.015.20
7/ Дрвене степенице По обрачуну тач. IV/6а ком.	48	200.-	9.600.-
8/ Штитови од талпи није рађено			
9/ Ногаре за трешње није рађено			
IV. Дрводељски радови свега динара:			80.243.11
			80.243.11
<u>V. Кровопокривачки радови:</u>			
1/ Покривање крова црепом По обрачуну тач. V/1 има м2	411,99	35.-	14.419.65
2/ Покривање старог крова По обрачуну тач. V/2 има м2	183.96	15.-	2.759.40
V. Кровопокривачки радови свега динара:			17.179.05
<u>VI. Лимарски радови:</u>			
1/ Висећи олуци 15 см По обрачуну тач. VI/1 има м1	45.25	32.-	1.448.-
2/ Одводне цеви По обрачуну тач. VI/2 има м1	124.10	24.-	2.978.40
3/ Увале у крову По обрачуну тач. VI/3 м1	16.38	30.-	491.40
4/ Опшивање димњака По обрачуну тач. VI/4 м1	24.40	42.-	1.024.80
5/ Баце у крову По обрачуну тач. VI/5 ком.	4	150.-	600.-

6/ Опшивање прозор. Банака По обрачуњу VI/6 м1	30.80	22.-	677.60
7/ Бакарне лонце По обрачуњу тач. VI/7 ком.	10	150.-	1.500.-
8/ Опшивање венца испод олука По обрачуњу тач. VI/8 има м1	84.40	30	2.532.-
VI. Лимарски радови свега динара:			11.252.20
<u>VII Радови од вештачког камена, керамички, каменорезачки</u>			
1/ Изостављено			
2/ Изостављено			
3/ Изостављено			
4/ Патос и терацо плоче по обрачуњу тач. VII/4 има м2	129.76	105.-	13.624.80
4а/ Патос од цементних плоча 20/20 са бордуром од терацо плоча 20/20 По93.77 обрачуњу тач. VII/4а има м2		90.-	8.439.30
4б/ Патос од цементних плочица 20/20 По обрачуњу тач. VII/4б има м2	99.46	80.-	7.956.80
5/ Керамичке плочице није рађено мањак			
6/ и 7/ изостављено			
8/ Степенице од мрамора По обрачуњу тач. VII/8 има м1	15.50	300.-	4.650.-
9/ Степенице од приземља до I спрата у холу По обрачуњу тач. VII/9 има м1	68.10	340.-	23.154.-
10/ Патос од мрамора на подестима По обрачуњу тач. VII/10 има м2	9.86	320.-	3.155,20 60.980.10 60.980.10
11/ Доплата за израду кружних глава на степеницама По обрачуњу тач. VII/11 има м1	14.30	50.-	715.-
12/ Сокл од мраморних плоча поред степена и на подестима По обрачуњу тач. VII/12 има м1	24.13	115.-	2.774.95
13/ Сокл од једног реда белих флисни Није рађено мањак			
14/ Облагање зидова белим керамичким флиснама По обрачуњу тач. VII/14 има м2	69.72	150.-	10,458.-
15/ Велика розета ружа скидање и намештање ком.	1	150.-	150.-
16/ Мање розете 70м	2	350.-	700.-
17/ Розете Ø 40	12	140.-	1.680.-
18/ Четвртасте розете 40/40 ком.	10	140.-	1.400.-
19/ Четвртасте розете 25/25 ком.	6	115.-	690.-
20/ Орнаменте као с јужне стране ком.	15	210.-	3.150.- 82.698.05 82.698.05
21/ Натписе хотел „Старо Здање“, „Пошта“, „Штедионица Дунавске бановине“			3.500.- 900.- 6.000.-
22/Југословенске грбове ком.	2	700	1.400.-
VII. Радови од вешт. камена и т.д. свега дин.:			94.498.05
<u>VIII. Столарски радови:</u>			
I. Приземље			
1/ Двоструки 2 крил. прозори 120/230 ком.	8	3.000.-	24.000.-
2/ Двоструки 2 крил. прозори 120/230 ком.	5	2.800.-	14.000.-
3/ Изосављено			
4/ Вел. 140/170 ком.	4	700.-	2.800.-
5/ Вел. 100/120 ком.	1	1.200.-	1.200.-
6/ Вел. 180/320 ком.	2	1.400.-	2.800.-
7/ Вел. 180/380 ком.	1	7.000.-	7.000.-
8/ Врата вел. 130/220/15 ком.	1	1.100.-	1.100.- 52.900 52.900

9/ Врата ветробран 130/250 ком.	1	3500.-	3.500.-
10/ и 10а/ Врата вел. 120/255+140 ком.	2	4400.-	8.800.-
11/ Вел. 80/220/18 ком.	5		
11а/ Вел. 80/220/38 ком.	6=13	1.000.-	13.000.-
11б/ Вел. 80/220/60 ком.	2		
12/ Вел. 130/220/12 ком.	1	1400.-	1.400.-
13/ Вел. 130/220/40 ком.	1	1600.-	1.600.-
14/ Преграде у клозетима вел. 2,20 м2	14.12		3.400.-
15/ Вел. 120/220 у штоку ком.	1	950.-	950.-

I. Спрат

1/ Прозори вел. 120/230 дупли ком.	12	3000.-	36.000.-
1а/ Прозори вел. 120/230 дупли ком.	1	2200	2.200.-
2/ Прозори вел. 120/200 ком.	5	2800	14.000.-
3/ Прозори вел. 200/320 дупли ком.	3	2500.-	7.500.-
			145.250
			145.250
4/ Прозори вел. 40/170 ком.	4	700.-	2.800.-
5/ Врата вел. 80/220/15 ком.	3=16	1.000	16.000.-
5а/ Врата вел. 80/220/38 ком.	13		
6/ Преграде вис. 2,20	паушално	14.12	3.400.-

II Спрат

1/ Прозори вел. 120/230 дупли ком.	2	3000.-	6.000.-
1/ Прозори вел. 120/230 једноструки ком.	1	2200.-	2.200.-
2/ Прозор вел. 120/235 ком.	3	2800.-	8.400.-
3/ Прпзор вел. 120/150 ком.	1	800.-	800.-
4/ Прозор вел. 50/100 дупли ком.	2	380.-	760.-
5. Врата вел. 080/220/18 ком.	8	1000	8.000.-
5а/ Врата вел. 60/220/8 ком.	1	950.-	950.-
6/ Врата вел. 90/220/18 ком.	1	1000	1.000.-
VIII. Столарски радови свега динара:			195.560.-

IX. Гвожђарски радови:

1/ Гвоздени гитери	паушално		8.400.-
2/ Гвоздени гитери на улазима	паушално		820.-
3/ Таванска врата од лима ком.	1	1100	1.100.-
4/ Решетке за блато ком.	1	520	520.-
IX. Гвожђарски радови:			10.840.-

РЕКАПИТУЛАЦИЈА

I. Земљани радови	дин.:	8.961.71
II. Зидарски и бетонски радови		474.228.55
III. Изолациони радови		4.115.50
IV. Тесарски радови		80.243.11
V. Крвопокривачки радови		17.179.05
VI. Лимарски радови		11.252.20
VII. Радови од вешт. камена, керамички и каменорезачки		94.498.05
VIII. Столарски радови		195.560.-
IX. Гвожђарски радови		10.840.-
СВЕГА ДИНАРА:		896.878.17

Нови Сад, 27. јун 1940.

Извештај о прегледу пословања Буковичке бање пред почетак бањске сезоне.⁷⁰

П.н.

УПРАВНОМ ОДБОРУ ШТЕДИОНИЦЕ
ДУНАВСКЕ БАНОВИНЕ,

Нови Сад

Част ми је известити, да сам у дане 16,17 и 18. ов. месеца обишао Буковичку бању и извршио инспекцију пословања.

Том приликом прегледао сам рад о чему ћу даље изнети примедбе.

Тако исто сам преконтролисао учињене припреме за сезону и наредио шта још треба да се уради.

Пословање у Аранђеловцу не иде добро. Особље је разног квалитета и не обавља своје послове како треба. Контола је врло слаба и због надзора или рђавог рада нико не повлачи одговарајуће конзеквенце. Ред и чистоћа нису на потребној висини. Све би требало јаче и енергичније управљање.

Изнећу неколико примера те да се види какво је тамо стање.

Ресторатер Билић није извршио организацију посла како треба. Гости протестују. У хотелу “Шумадија” не справља доручак већ се доноси преко парка, што причињава да је доручак хладан и неукусан, а да не кажем да се ризикује да још буде прљав и нечист. Послуга је слаба. Бифе на шtrand-купатилу још није уредио како треба. Једном речи организацију није извршио онако како би ми желели и како смо очекивали. При сеоби у хотел Старо Здање оставио је трпезарију, офис и малу салу у “Шумадији” у врло нечистом стању, да је то било просто срамота. О овоме је сачињен записник. Сем тога једна квака са врата ресторана хотела “Шумадије” је скинута и већ осам дана тако стоје врата и руже цео изглед ове лепе просторије. Г. Билић за ово баца кривицу на нашу канцеларију. Ставио сам му због овог писмену примедбу потписану по члану управе г.Дим.[итрију] Јовановићу и мени и он је ту примедбу признао као исправну у духу нашег уговора, те је већ добио једну оправдану примедбу за раскид уговора.

У бањи се десила велика штета. Канали потока су се затворили и парк је услед провале облака био сав преплављен водом, те нам је тако причињена та огромна штета. Наредио сам да се образује комисија и да констатује штету, као и узроке због којих је настала.

Портири код обадва хотела су неспособни људи. При расподели гостију немају прегледа, а и не труде се да пазе на погодан распоред гостију. Портир хотела “Шумадије” још незна довољно наш језик. Се[м], тога не уме да се снађе никако при већем броју гостију. Портир у “Шумадије” сам лично узео 18. јуна око 6.15 часова све књиге, а да о томе нико појма није имао нити се ко у портирској ложи за пола сата у опште појавио.

Мислим да је то најзад увидео и г. Др. Димитријевић и да ће сада извршити други распоред особља.

Чистоћа у хотелима није на потребној висини. Скренуо сам пажњу на ово све и г.Дотлићу, као надзорном органу за хотеле, као и портирима. Изгледа да је надзор и овога сувише слаб.

Наишао сам у хотелу “Шумадија” на једну каду у купатилу, која је била сва црвена од воде, која је цурила. Г. Дотлић тврди да је тражио да се оправка изврши но да није извршена. Међутим је интересантно, да је када истог дана, када сам ово видео, очишћена и доведена у ред. Због овога су свакако требали да одговарају портир и собарица, који су то стално трпели данима, док ја нисам тамо дошао, али ово није нико видео и наредио.

Главни улаз у “Шумадију” био је потпуно нечист 17 јуна ујутру. Нико га није до 6.45 час[ова] почео чистити. Међутим сам морао једној собарици наредити да обустави чишћење, пошто је то радила у времену када је било пуно гостију у ходнику.

Устао сам 18. јуна у 6 час[ова] ујутру. Ципеле нису биле очишћене. Тог дана сам ишао са прљавим ципелама.

У хотелу “Шумадија” показао сам Слободану Ђорђевићу да вода у клозетима јако цури и да због тога шушти што је од велике штете, нарочито још и због тога што је иначе водовод слаб.

Сијалице на многим местима непотребно горе. То сам видео у једној остави хотела “Шумадије”, као и изнад степеника хотела Старо Здање. Прва је горела целу ноћ, а друга у 6.45 час[ова] ујутру и ако је свануло у 3 и по часа.

Код “Старог Здања” наређивао сам до сада два пута (код два обиласка) да се поставе на клозетима табле, које ће обележавати, који су клозети за мушке а који за женске. Ово још није учињено.

⁷⁰ Главни управник је 27. јуна 1940. известио Управни одбор Штедионице Дунавске бановине да је „извршио инспекцију пословања”, као и да „пословање у Аранђеловцу не иде добро”.

Степенице на пролазу из трпезарије у хотел су биле 19. јуна страховито прљаве. Скренуо сам пажњу портиру Старог Здања.

Прозор на вратима једне дупле собе Ст[арог] Здања у партеру је разбијен и залепљен папиром. Особље тврди да је то одавно разбијено и пријављено канцеларији за оправке, али да није још оправљено.

Лауфтеписи у Ст[аром] Здању су скоро пропали. Узроке нисам могао установити, али је свакако доста учинио и нехат послуге.

Слика Војводе Мишића се налази склоњена у једном малом магазинчићу Ст[арог] Здања и стоји ван свога места већ скоро два месеца. Њено место у просторији је празно.

Брисачи испред свих хотела су врло нечисти и неистресају се уредно.

Има соба где сијалице поред кревета не раде.

Наишао сам на неколико кугли од сијалица разбијених. Једна кугла у Ст[аром] Здању на мансарди је скинута и стоји на патосу.

Када сам г.Дотлића упитао зашто су ове ствари овако неуређене, одговорио ми је да он тражи да се поправке врше, али да нико неће то да учини. Наредио сам да ово у будуће тражи писмено и да остави увек копију тога акта.

Кад сам још пре скоро два месеца био у Аранђеловцу наредио сам да се у ресторану метну кутије за жалбе на места табли, на којима стоји да је књига за жалбе код портира. У ресторану "Шумадија" и једном одељењу Ст[арог] Здања је намештена по 1 кутија што је недовољно, али су остале и оне табле на којима пише, да је књига за жалбе код портира. Према томе гост је у забуну и незна шта да ради.

Обавештен сам да собарице по собама кувају млеко и прже кајгану и друге ствари. Наредио сам да се ово прегледа и да се такве одмах отпусте.

Лично сам видео жуте дуба швабе у одељењу где је офис – шанк хотела Шумадије.

Велики број шипки, које држе тепихе на степеницама, попустиле су и искривиле се услед затегнутости платна, које се меће на тепихе. Прети опасност да шипке потпуно пропадну. Испитујући зашто је тако добио сам одговор да се платно услед прања скупило и уместо да се одмах продужило платно држи се ово месецима овако, док шипке не пропадну. Наредио сам да се ово платно продужи.

Сматрам за дужност да о предњем известим Управни одбор са тим да сам наредио да се сви недостатци отклоне а у будуће појача контрола у раду.

Нови Сад, 27. јуна 1940

ГЛАВНИ УПРАВНИК
[потпис нечитак]

Ф. 127 кутија 71

Аранђеловац, 15. март 1941.

Попис инвентара хотела Старо здање.⁷¹

СПИСАК

Инвентара Старог Здања-старог дела-предатог односно примљеног између представника Штедионице Дунавске бановине и комисије Дунавске бановине у вези одлуке Кр. Банске управе VI бр.9814/41., који је 1938 год. по комисијској процени продат Штедионици.

6 кревета дрвених фурнир. кавк. орах	по	240.-	Дин.	1.440.-
6 матраца са федерима	по	195.-	Дин.	1.170.-
6 душека вунених једноделних	по	165.66	Дин.	993.96
77 кревета гвоздених са челичним жицама	по	308.80	Дин.	23.777.60
11 кревета гвоздених малих	по	83.33	Дин.	916.63
77 матраца троделних (душеци)	по	368.57	Дин.	28.379.89
80 јастука вунених	по	43.75	Дин.	3.500.--
118 јастука перјаних већих и мањих	по	⁷²	Дин.	2.832.50
40 простирача пред креветима од јуте	по	^{17.20}	Дин.	688.--
73 ноћна ормана букова	по	^{126.-}	Дин.	9.198.--
3 ноћна ормана букова фурнирана	по	^{150.-}	Дин.	450.--
69 лампи за ноћне ормане	по	^{48.-}	Дин.	3.312.--
73 ноћна суда	по	^{40.-}	Дин.	292.--
43 карнишне металне	по	^{90.-}	Дин.	3.870.--
35 хоклица букових за кофере	по	^{41.70}	Дин.	1.459.50
1 орман двокрилни од чамовине	по		Дин.	210.--
3 ормана трокрилна из пар. буковине	по	^{1.050.-}	Дин.	3.150.--
54 ормана двокрилна	по	^{453.-}	Дин.	24.462.--
2 писаћа стола	по	^{812.-}	Дин.	1.624.--
2 стола са мраморном плочом	по	250.-	дин.	500.--
1 сто од чамовине (стари)	по		дин.	50.--
3 стола са плочом од тврдог дрвета	по	225.-	дин.	675.--
40 столова букових и јасен. обичних	по	85.36	дин.	3.414.40
9 пећи «Краљица» бр. 1, 3, 5 и 7	по	579.66	дин.	5.216.94
3 пећи «Дора» бр. 7047	по	338.33	дин.	1.014.99
19 пећи за угаљ X. 102,104, 105 и 109	по	357.50	дин.	6.792.50
1 столица уз писаћи сто (Тонет)	по		дин.	192.--
97 столица из парене буковине	по	45.08	дин.	4.372.76
120 столица Тонет	по	34.50	дин.	4.140.--
39 металних са стакленом плочом	по	47.07	дин.	1.835.77
22 држача за пешкир од 3 крака	по	40.41	дин.	889.02
14 држача за пешкир од 2 крака	по	25.53	дин.	354.90
3 држача за пешкир од 1 крака	по	18.57	дин.	55.71
1 огледало од кристал. стакла 200/100	по		дин.	1.250.--

⁷¹ Штедионица Дунавске бановине је предала Буковичкој бањи 14. марта 1941. инвентар који се налазио у хотелу Старо здање. Пажњу привлачи и податак о примопредаји „90 разних слика”. У архивској грађи се налази и реверс од 19. септембра 1934. године, којим је Михаило Радовић, ресторатер (закупац) у хотелу Старо здање примио 12 слика.

⁷² Најпре је био унет износ од 27.50 динара, који је касније писаћом машином прецртан.

1 огледало шлофовано 150/65	по		дин.	325.--
37 огледала спец. стакло 60/40	по	61.20	дин.	2.264.40
2 огледала обична	по	18.-	дин.	36.--
21 отоман са црвено – зеленим грдалом	по	267.50	дин.	5.617.50
42 тацне за цигарете (пепељаре)	по	1.-	дин.	42.--
пренос: 150.764.93				
пренето: 150.764.93				
-----				
1 отоман са црвено-зеленим градлом	по	267.50	Дин	267.50
90 разних слика	по	27.14	Дин	2.442.60
273 вешалица за одело	по	1.03	Дин	281.19
53 завесе од два дела са драперијама	по	79.24	Дин	4.199.72
3 драперије без завесе	по	20.-	Дин	60.--
32 комада линолеума	по	11.80	Дин	377.60
49 кука за вешање одела	по	2.75	Дин	134.75
22 вазне земљане за цвеће	по	1.-	Дин	22.--
3 куке на вратима за одело	по	2.75	Дин	8.25
49 флаша за воду	по	10.-	Дин	490.--
12 фотеља тапацираних штофом	по	600.-	Дин	7.200.--
8 клупа дрвених тапац. штофом са федер.	по	273.-	Дин	2.184.--
3 канабета са зеленим штофом	по	900.-	Дин	2.700.--
39 комада пљуваоница емајлираних	по	4.--	Дин	156.--
3 психе (тоалет) од парене буковине	по	976.33	Дин	2.928.99
3 шмизете фурнир. кавкас. ораховином	по	675.-	Дин	2.025.--
3 корпе за хартију	по	8.33	Дин	24.99
2 паравана од буковине	по	140.-	Дин	280.--
3 чивилука стојећа од парене буков.	по	142.66	Дин	427.98
7 кофа емајлираних	по	9.57	Дин	66.99
38 бокала бело-емајлираних	по	5.31	Дин	201.78
5 пракера	по	2.16	Дин	10.80
4 кутије дрвене за клозет-папир 3 а 9.- 1 а 22. –	по		Дин	49.--
1 четка гвоздена за паркет	по		Дин	70.-
1 стелажа за оставу	по		Дин	25.--
1 столица са 8 фахова код портира	по		Дин	10.--
5 столова од пружа	по	64.80	Дин	324.--
9 фотеља од пружа	по	41.44	Дин	372.96
2 фотеље од рогоза	по	94.-	Дин	188.--
5 хоклица од пружа	по	17.33	Дин	86.65
5 канабета од пружа	по	169.60	Дин	848.--
10 сталака за цвеће од пружа 6 а 12.- 4 а 34.50	по		Дин	210.--
1 мапа за портира	по		Дин	10.--
30 штангли за тепих	по	27.-	Дин	810.--
14 лавора емајлираних	по	5.57	Дин	77.98
2 емајлирана умиваоника	по	100.-	Дин	200.--
1 када за купање са гвозденим пећи	по		Дин	1.100.--
3 тацне са сапун	по	5.-	Дин	15.--
2 тацне за четкице	по	2.50	Дин	5.--
3 тепиха «Славија»	по	600.-	Дин	1.800.--
25 тепиха стаза букле и виолет	по	394.20	Дин	9.855.--

30 тепиха стаза од јуте	по	113.06	Дин	3.391.80
8 штитника за тепихе	по	69.50	Дин	556.--
			пренос:	197.259.46
			пренето:	197.259.46
2 брисача за ноге жичана велика	по	94.--	Дин	188.--
2 брисача за ноге жичана мања	по	11.50	Дин	23.--
2 брисача за ноге жичана мања	по	22.75	Дин	45.50
1 брисач за ноге кокос	по		Дин	78.89
1 сандуче за ручну апотеку	по		Дин	58.--
3 часовника зидна округла	по	140.--	Дин	420.--
30 канти плехано за угаљ	по	9.67	Дин	290.10
3 канте плехане за ђубре	по	20.--	Дин	60.--
1 полица за пошту са 50 фахова	по		Дин	250.--
1 мердевине двокрилне	по		Дин	80.--
1 табла црна у портир ложи	по		Дин	10.--
1 орман двокрилни букови	по		Дин	453.--
1 вага децимална до 50 кг.	по		Дин	216.--
1 лустер метални са 6 кугли	по		Дин	720.--
10 зидни лампи са по 2 крака и 2 кугле	по	102.--	Дин	1.020.--
8 фењера округлих на ланцима, viseћих	по	222.--	Дин	1.776.--
12 фењера са куглама на тераси Ст. Зд.	по	120.--	Дин	1.440.--
2 канделабра са куглама пред степеницама	по	231.-	Дин	462.--
9 арматура плафонских са опал куглама	по	63.--	Дин	567.--
77 арматура плафонских са опал куглама	по	55.20	Дин	4.250.40
1 арматура од фајанса са гајтаном	по		Дин	66.--
2 арматуре viseће непромочиве	по	19.50	Дин	39.--
12 арматура зидних са опал куглама	по	55.25	Дин	663.--
4 арматуре зидне са краковима	по	6.--	Дин	24.--
2 арматуре непромочиве порцуланске	по	54.--	Дин	108.--
4 арматуре плафонске са млечном куглом	по	39.--	Дин	156.--
4 арматуре зидне са краковима	по	25.25	Дин	101.--
1 арматура са масивним зидним краком	по	---	Дин	90.--
3 арматуре viseће на гајтану	по	9.--	Дин	27.--
1 етажер (пулт) са 4 полице	по		Дин	200.--
1 котао бакарни са фуруном	по		Дин	400.--
1 часовник у дрвету буковом	по		Дин	620.--
1 машина шиваћа «Диркоп» стара	по		Дин	200.--
3 будилника пониклована стара	по	48.--	Дин	144.--
1 бакрач са веригама и 3 треношца	по		Дин	95.--
31 витража за прозоре од гренадина	по	8.--	Дин	248.--
2 даске за пеглање веша	по	20.--	Дин	40.--
1 даска за пеглање комбинована	по		Дин	15.--
1 застава црна	по		Дин	100.--
33 заклона за пећи плеханих	по	60.60	Дин	1.999.80
27 јастука кудељних за траву	по	5.--	Дин	135.--
11 кецеља од батиста за собарице	по	3.33	Дин	36.33
29 миљеа већих везених	по	31.89	Дин	924.81
68 миљеа мањих везених	по	11.--	Дин	748.--

1 преса за веш дрвена	по		Дин	240.--
23 покривача за отомане	по	122.60	Дин	2.819.80
11 покривача за отомане обичниц	по.	50.--	Дин	550.--
				пренос: 220.475.39
				пренето: 220.457.39
2 пегле ручне гвоздене	по	5.--	Дин	10.--
1 штелаж од чамовине у зиду на I. спрату	по		Дин	110.--
1 сандук чамови за прљаво рубље	по		Дин	150.--
30 тацни пред пећи разних	по		Дин	662.--
88 ћебади вунених	по	223.92	Дин	19.704.96
22 ћебета вунена стара	по	111.95	Дин	2.462.90
6 вазни стаклених за цвеће пресованих	по	38.--	Дин	228.--
1 корито за прање рубља чамово	по		Дин	100.--
1 котао лимени Ø 28 см.	по		Дин	70.--
1 пианино (клавир) «Кил и Клат» Берлин жути	по		Дин	3.000.--
46 јабука дрвених за кључеве	по	2.60	Дин	119.60
240 чаршава креветских разних	по	11.29	Дин	2.709.60
1 чекић са држаљем и 1 кљеште, мали	по		Дин	10.--
1 канта за угаљ (у пошти)	по		Дин	9.67
18 лопатица за угаљ	по	2.33	Дин	41.94
1 лужница (шафољ дрвени) за веш	по		Дин	60.
8 мантлова зелених за посуду старих	по	13.66	Дин	109.28
2 мастионице	по		Дин	30.--
1 маказе старе	по		Дин	5.--
536 навлака за јастуке мањих	по	3.61	Дин	1.934.96
36 навлака за јастрке већих	по	7.23	Дин	260.28
2 ногара за корита од чамовине	по	20.--	Дин	40.--
3 повезаче за собарице	по	2.54	Дин	7.62
2 секире за сечење дрва	по	10.--	Дин	20.--
2 сламарице од јуте	по	12.--	Дин	24.--
4 таблице емајлиране	по	36.50	Дин	146.--
2 четке за брисање ногу	по	20.--	Дин	40.--
2 четке за одело	по	8.--	Дин	16.--
22 чирака месинганих	по	11.--	Дин	242.--
48 штангли за витраже	по	3.12	Дин	149.76
15 навлака (покривача) за фотеље и канабе	по	20.--	Дин	300.--
67 чаша за воду	по	1.--	Дин	67.--
1 патос од летава	по		Дин	10.--
2 упијача	по	5.--	Дин	10.--
1 стакло за писаћи сто	по		Дин	15.--
13 кугли опал од 20 см.	по	32.50	Дин	422.50
4 кугли опал од 15 см.	по	22.50	Дин	90.--
11 кугли опал од 15 см.	по	22.50	Дин	247.50
2 партфиша без дршке	по	13.50	Дин	27.--
1 ђубровних плехани	по		Дин	5.--
1 бала саргије	по		Дин	20.--
14 боца (флаша) са патент затварачима	по	5.--	Дин	70.--
2 носача за боце дрвена	по	2.50	Дин	5.--
12 тегова за вагу разних	по	5.41	Дин	64.92

2 четке за клозет	по	10.--	Дин	20.--
1 рам за прозор већи	по		Дин	25.--
4 рама за прозоре мања	по	10.--	Дин	40.--
		пренос:		254.369.88
пренето : 254.369.88				
3 ћебета за пеглање веша	по	33.33	Дин	99.99
2 конопца за сушење веша	по	15.--	Дин	30.—
		Свега динара 254.499.87		

И словима: две стотине педесет четири хиљаде четири стотине деведесет девет динара и 87/100.

Аранђеловац, 15/III. 1941.

Предали:

Комисија Штед [ионица] Дунав[ске]
бановине,

Присутни:

Комисија Краљ[евске]
Бан[ске] Управе,

Примио:

Руковалац бањског
инвентара,

Ф. 126 VI 9814/1941

Аранђеловац, 19. септембар 1934.

Реверс којим ресторатер у хотелу Старо здање потврђује пријем слика које се налазе у хотелу.

РЕВЕРС.

На доле означене ствари које сам примио из хотела “СТАРО ЗДАЊЕ“ на руковање и то:

1. - слика Њ.В. Краља Александра I. од Кризмана (бакрорез)
2. - слика Њ.В. Краљице Марије од Кризмана (бакрорез)
3. - слика Војводе Мишића портре од Милана Миловановића уљене боје, 12.500-
4. - слика Окварел⁷³ “дућан воћа у пећи“ од Лукића, 900
5. - слика “Равница у снегу“ од Саве Илића уљена боја, 450-
6. - слика “Пејсаж“ села Беочина-Срем-од Саве Илића уљена боја, 1.200
7. - слика “Пејсаж“ села Варадин-Срем-од Саве Илића уљена боја, 1.500
8. - слика “Пејсаж“ села са Иришког венца-од Саве Илића уљена боја, 500-
9. - слика “Пејсаж“ села Пролеће од Шеремета, 1.500
10. - композиција “Турци у Босни код опанчара“ од Тјешића, 2.500
11. – композиција “Босанци сељаци“ од Тјешића, 1000
12. Пејсаж из Сарајева од Тјешића. 1.000
- 1.- огледало 2 x 1–

19. септембра 1934. године
БУКОВИЧКА БАЊА

П Р И М И О
М[ихаило] Ј Радовић
Ресторатер и хотелу “СТАРО ЗДАЊЕ“

Ф. 126 VI 20776/1936

⁷³ Грешка настала приликом куцања текста; треба да стоји акварел.

Аранђеловац, 15. март 1941.

Попис инвентара новодозиданог дела Старог здања.⁷⁴

С П И С А К

инвентара ново-дозиданог дела „Старог здања“ предатог односно примљеног између претставника Штедионице Дунавске бановине и комисије Дунавске бановине у вези одлуке Кр. Банске управе VI. бр. 9814 од 25 II 1941. год.

23 комада душека вунених, троделни	по 498.- Дин.	11.454.--
24 комада јастука од вуне	по 88,50 Дин.	2.124.--
26 комада јастука од перја	по 110,31 Дин.	2.868,06
28 комада простирача пред креветима	по 80,13	2.243,64
22 комада ноћних ормана „Гођевац“	по 420.-- Дин.	9.240.--
1 комад ноћни орман дрвени	по	205.--
2 комада ноћни орман плеханих	по 360.- Дин.	720.--
15 комада ноћних судова емајлираних	по 13.- Дин.	195.--
17 комада ноћних лампи за орманчиће	по 64,08 Дин.	1.089,36
6 комада ноћних лампи за орманчиће	по 48.- Дин.	288.--
17 комада стора чипканих	по 290.- Дин.	4.930.--
5 карнишни дрвених	по 100.- Дин.	500.--
13 карнишни фурнираних	по 213.- Дин.	2.766.--
14 наслона за кофере „Гођевац“	по 260,30 Дин.	3.644,20
14 астала „Гођевац“	по 555.- Дин.	7.770.--
3 астала бучова	по 77.- Дин.	231.--
14 шифоњера „Гођевац“	по 1.410.- Дин.	19.740.--
1 шифоњер двокрилни браон	по	700.--
3 шифоњера бучова	по 453.- Дин.	1.359.--
1 шифоњер чамов	по	210.--
22 фотеље „Гођевац“	по 445,30 Дин.	9.796,60
14 хоклица „Гођевац“	по 221,30 Дин	3.098,20
18 полица металних	по 52.- Дин.	936.--
22 комад држача за пешкире двокраких	по 62.- Дин.	1.364.--
1 полица метална у Пошти	по	52.--
80 чаша за воду	по 3.- Дин.	240.--
20 чаша за одол	по 3.- Дин.	60.--
22 фурнирана кревета „Гођевац“	по 760.- Дин.	16.720.--
1 кревет дрвени	по	500.--
3 кревета енглеска	по 600.- Дин.	1.800.--
2 отомана	по 267,50 Дин.	535.--
1 пепељара мраморна	по	24.--
7 пепељара	по 7.- Дин.	49.--
3 чивилука гвоздена четвороугаона	по 161.- Дин.	483.--
10 чивилука гвоздених четвороугаоних	по 340.- Дин.	3.400.--
1 чивилук гвоздени четвороугаони	по 161.- Дин.	161.--

⁷⁴ Штедионица Дунавске бановине је предала Буковичкој бањи 15. марта 1941. и инвентар који се налази у новодозиданом делу хотела Старо здање, а на основу одлуке Одељења за социјалну политику и народно здравље КБУ Дунавске бановине од 25. фебруара 1941. године.

8 корпи за папир 1/80.-7/20.	по	220.--
2 кофе емајлиране са поклопцима	по 30.- Дин.	60.--
2 бокала емајлирана	по 20.- Дин.	40.--
11 дрвених кутија за клозет	по 18.- Дин.	198.--
		112.014,06
		112.014,06
4 брисача за обућу разна	по	925.--
1 брисач за обућу гвоздени	по	35.--
1 сто од пружа	по	112,14
5 фотеља од пружа	по 112,14 Дин.	560,70
1 хоклица плетена	по	50.--
35 метара штитника за тепихе	по 22.- Дин.	770.--
45 никлованих тепих шипки	по 46.- Дин.	2.070.--
1 отирач за ноге дрвени пред кадом	по	15.--
1 орман за ручну апотеку	по	50.--
1 пулт у портир ложи у два дела	по	3.500.--
1 орман за ручну апотеку	по	50.--
1 сат будилник	по	43.--
1 писаћа машина „Тријумф“ ћирилица са муш.	по	2.673.--
1 астал за писаћу машину	по	40.--
1 писаћи сто црни 156/82	по	1.600.--
86.60 мтр Тепиха букле	по 74.50	6. 451,70
2 пепељаре	по 7.50 Дин.	15.--
2 астала чамова 85/64	по 50.-- Дин.	100.--
1 писаћи астал са мушемом 148/80		812.--
1 астал хрстови са фиоком и са мушемом		200.--
1 кабина телефонска у пошти		800.--

Вишак инвентара преко Бановинског
из 1938. године, у Ст[аром] Зд[ању]

7 кревета енглеских нових	по 600.-- Дин.	4.200.--
1 кревет плехани стари	по	83.--
3 кревета енглеска стара	по 120.-- Дин.	360.--
1 душек троделни од траве	по	368,57
3 јастука од вуне	по 88,50 Дин.	265,50
86 јастука од перја	по 110,31 Дин.	9.486,66
28 простирача пред креветом	по 80,13 Дин.	2.243,64
4 карнишне металне	по 90.-- Дин.	360.--
1 столица дрвена стара	по Дин.	48.--
19 насљна за кофере хрстових	по 120.-- Дин.	2.280.--
7 столица	по 45,08 Дин.	315,56
2 држача за пешкире двокрака	по 62.-- Дин.	124.--
6 слика урамљених	по 27.14 Дин.	162.84
1 карнишна метална	по Дин.	90.--
3 завесе са драперијама	по 79,24 Дин.	237,72
8 ролетни	по 140.-- Дин.	1.120.--
13 вазни земљани за цвеће	по 7.-- Дин.	91.--
2 корпе за хартију	по 20.-- Дин.	40.--
6 столица за лежење 5/90.--1/170.--		620.--
6 кофа емајлираних	по 30.-- Дин.	180.--

18 штендера за цвеће 6/100.--,2/45.--, 10/12.--		810.--
2 штангле за тепихе	по 52.-- Дин.	104.--
2 умиваоника плехана	по 220.-- Дин.	440.--
		156.917.09
	Пренос:	156.917.09
1 тацна за сапун	по Дин.	5.--
2 канте за воду	по 25.-- дин.	50.--
9 тепиха:1/36, 1/13, 1/9,80, 3/29.20 3/4 мтр. Укупно 100 метара	по 74.50 Дин.	7.450.--
1 столица дрвена стара	по Дин.	48.--
19 наслъна за кофере храстових	по 120.-- Дин.	2.280.--
7 столица	по 45,08 Дин.	315,56
2 држача за пешкире двокрака	по 62.-- Дин.	124.--
6 слика урамљених	по 27.14 Дин.	162.84
1 карнишна метална	по Дин.	90.--
3 завесе са драперијама	по 79,24 Дин.	237,72
8 ролетни	по 140.-- Дин.	1.120.--
13 вазни земљани за цвеће	по 7.-- Дин.	91.--
2 корпе за хартију	по 20.-- Дин.	40.--
6 столица за лежење 5/90.--1/170.--		620.--
6 кофа емајлираних	по 30.-- Дин.	180.--
18 штендера за цвеће 6/100.--,2/45.--, 10/12.--		810.--
2 штангле за тепихе	по 52.-- Дин.	104.--
2 умиваоника плехана	по 220.-- Дин.	440.--
	Пренос:	156.917.09
		156.917.09
1 тацна за сапун	по Дин.	5.--
2 канте за воду	по 25.-- дин.	50.--
9 тепиха:1/36, 1/13, 1/9,80, 3/29.20 3/4 мтр. Укупно 100 метара	по 74.50 Дин.	7.450.--
2 тепиха пред креветом	по 80.13 Дин.	160,26
54 отирача за ноге	по 50.-- Дин.	2.700.--
1 отирач за ноге 60/97	по	80.--
8 ноћних ормана плеханих нових	по 320.-- Дин.	2.560.--
3 умиваоника плехана нова	по 220.-- Дин.	660.--
2 столице дрвене старе	по 45.-- Дин.	90.--
2 резервоара за воду за нужнике	по 100.-- Дин.	200.--
1 отирач за ноге кокосов		25.--
1 лавор емајлиран		20.--
1 бокал емајлирани		22.--
2 ђубровника емајлирана	по 15.-- Дин.	30.--
2 лопате дрвене за снег	по 5.-- Дин.	10.--
Подрум Старо Здање		
1 казан (оранија) са зиданом фуруном		400,
1 буре од 200 литара за купус		80,
1 пећ са чунковима „Краљица пећи“ бр. 7/946		579,66
1 столица гвоздена баштенска		56,50
3 бурета од 100 литара за купус	по 60.-- Дин.	180—
5 кавеза за пилиће	по 28.-- Дин.	140,
4 кавеза за пилиће	по 82.50 Дин.	330,

1 колица са 4 точка		715,
1 мера чамова за метрење дрва		15,
1 астал чамови 75/85 дотрајао		60,
1 сандук обложен плехом стари 155/65		150,
1 креденац мали стари		500,
2 кавеза за пилиће мања	по 28.-- Дин.	56,
1 апарат за сладолед са точком стари		200,
1 астал чамови стари дотрајао 60/85		30,
1 петромакс лампа стара полупана		20,
1 штелаж чамови са орманчетом 130/150		150,
5 клупа чамових старих 300/28	по 40.-- Дин.	200,
1 штелаж чамови стари 244/178		200,
5 буради хрстових од 1/200, 1/100, 1/70, 2/50 л.		420,
1 астал чамови стари 65/80		30,
9 рамова са жицама за прозоре разних	по 25.-- Дин.	225,
		Свега динара:157.716,51

И словима: сто педесет седам хиљада седамсто шеснајест динара и 51/100.

Аранђеловац, 15/III.1941.

Предали:
Комисија Штед[ионице]
Дунав[ске] бановине

Присутни:
Комисија Краљев[ске] бан[ске]
Управа

Примио:
Руковалац бањског
инвентара

Један кревет плехани стари из овог списка треба брисати јер је својина Дунавске бановине.
Вредност инвентара по овом списку смањује се према томе са Динара 83.00 и износи .... Динара 157.633.51

О В Е Р А В А Ј У
16/III 1941.

Чланови комисије:
Штед[ионице] Дунав[ске] бановине,

Чланови комисије:
Краљ[евске] бан[ске] Управе,

Ф. 126 VI 9814/1941

Аранђеловац, 17. март 1941.

Записник о примопредаји непокретности и покретног инвентара Буковичке бање од стране Штедионице Дунавске бановине КБУ Дунавске бановине.⁷⁵

ЗАПИСНИК

О примопредаји покретног и непокретног инвентара Буковичке Бање у Аранђеловцу између Штедионице Дунавске бановине која предаје и Дунавске Бановине која прима, сачињен дана 16 марта 1941 године на основу одлуке г. Бана VI број 9814/41 од 25. фебруара о. г. а у вези одлуке VI број 3671/41 од 22. јанура 1941 год.

Примопредаји присуствују:

Од стране Штедионице Дунавске бановине: г.г. Вељко Матановић, секретар, Светислав Драгин и Лепосава Прокић, као заменик Велимира Ђурчиновића, а од стране Краљевске Банске Управе: г.г. Др. Војислав Борјановић, управник бање "Русанде", као председник комисије, Др. Бранко Бастајић, финанс[ијски] саветник, Парађанин Душан, благајник Буковичке бање, Бора Маринков, финанс[ијски] пристав и Михајло Милновић, пом[оћни] књиговођа.

Штедионица предаје:

1/ Земљиште са парком у површини од 22 хектара и 76 ари под шумом четинара и лишћара, ограђене са улаза каменим зидом са гвозденим оградом и са две велике зидне капије, за улаз и излаз колима, а улазна капија на јужној страни за пешаке, налази се до саме вароши. Ограда је сва од бодљикаве жице на дирецима, засађена багреном већим делом, а мањи део живом оградом. Предњи део парка пред "Старим Здањем" има велику уређену терасу, а одатле се простире плато до канала, такође уређен травницама, а у средини један базен са водоскоком. Са обе стране базена постављена су два камена стуба са мермерним вазама за цвеће.

Средином платоа па све до извора "Књаз Милош" такође је уређен травњацима и засађен цвећем, а на средини са обе стране главне стазе симетрично лежи по један цементни четвороугласти базен за рибњак са водоскоком.

Остали, махом пошумљени део парка, испресецан је споредним стазама за шетњу.

У парку је постављена електрична мрежа.

На југозападној страни парка налази се плац у површини од 5 ари на коме је термални извор, који се заједно са осталим изворима предаје.

2/ Извори:

а/ "Књаз Милош" каптиран у згради са два одељења, један за пуњење флаша, а други за бањску публику. Ова зграда има још 3 одељења: ходник, колонаду и одељење за радионицу;

б/ "Победа" извор који је затворен, а налази се у озиданој згради од гранита у непосредној близини извора "Књаз Милош";

в/ "Књаз Михајло" извор са малом количином киселе воде, ограђен гвозденим оградом;

г/ "Талпара" каптиран у 1938 год. одакле се вода не точи;

ђ/ „Ђулара“ каптиран 1939 год. са кога носе воду грађани општине Аранђеловца, Буковика и Врбице, за своју личну потребу;

3/ Зграде;

а/ "Старо Здање" зграда једносратна од тврдог материјала, са дозиданим делом и издигнутом терасом на фронталној страни. Дозиђивање новог дела "Старог Здања" завршено је у 1939 години. Под зградом се налази подрум.

б/ "Војводина" (Ново здање) зграда једносратна од тврдог материјала са сутереном;

в/ "Шумадија" новоподигнута зграда, са 2 спрата и мансардом, сутереном где је инсталирана котларница за парно грејање. Зграда има два главна улаза и терасу са западне стране. Зграда је довршена 1939 године;

г/ Отворено купатило – ново, са базеном, терасма и кабинама у приземљу и на спрату. Предулазом налазе се аркаде са 5 просторија за продаваонице;

д/ Затворено купатило са затвореном базеном и 24 каде за купање. На спрату налазе се одељења за смештај справа за хидротерапију и електротерапију, као и одељења за ординацију лекара. Под зградом има подрум

⁷⁵ Штедионица Дунавске бановине је предала КБУ Дунавске бановине све непокретности у парку Буковичке бање, као и инвентар у бројним објектима. Евидентирано је и 10 уметничких слика разних портрета сликара Лукијана Бибића. У овом документу читко су наведена имена свих чланова комисије, а међу члановима комисије Краљевске банске управе налазио се и Душан Парађанин, благајник Буковичке Бање и руковалац бањског инвентара.

у коме се налазе вешерница и разни спроводници за загревање воде. На покривеној тераси пред зградом налази се спроведена топла минерална вода.

ђ/ Котларница, зграда са постројењима и димњаком, која је везана ходником, подземним, са затвореним купатилом;

е/ Електрична централа, зграда од тврдог материјала, приземна, у којој је смештено постројење за електрично осветлење;

ж/ Зграда надзорништва, приземна од тврдог материјала, са 5 одељења и подрумом;

з/ Гаража, од старог материјала са три бокса;

и/ Купатило "Талпара", не ради. Ограђено зидом. Купатило има 14 кабина и базен који је затрпан;

ј/ Клозет у парку иза Талпаре, примитивне израде;

к/ Клозет у близини кафане "Шеталиште", зидан од тврдог материјала и са водоводном инсталацијом;

л/ Кафана "Шеталишта", приземна зграда од слабог материјала, са три одељења и верандом, под истим кровом;

љ/ Музички павиљон, зграда са балконом и звучном шкољком. Са леве и десне стране балкона по једна пергола;

м/ Базарски киоск, од цигле и дасака поред главне стазе, са електричним осветлењем;

н/ Парно купатило, зграда са предсобљем, базеном отвореном и три одељења за каде, приземна од тврдог материјала;

њ/ Котларница од слабог материјала, за парни котао за загревање воде;

о/ Канцеларија за експлоатацију, са магацином, озидана делом од тврдог, делом од меког материјала;

п/ Стаклена башта, новоозидана зграда од тврдог материјала, са два велика одељења фронтално и три одељења за производњу и неговања цвећа са водоводом и електричном инсталацијом;

р/ Остали објекти, тенис игралиште са два терена ограђена жичаном оградом;

с/ Базен за ђубре, отворен са бетонском оградом.

4/ Покретни инвентар и то:

1/ Инвентар канцеларије у вредности од Дин.	27.232,15
2/ Инвентар Војводине у вредности од Дин.	81.396,14
3/ Инвентар Старог Здања у вредности од Дин.	
а/ старог дела у вредности од Дин.	254.499,87
б/ ново дозиданог дела у вред. од Дин.	157.633,50
4/ Инвентар хотела "Шумадије у вреднос од Дин.	1.077.182,12
5/ Инвентар ложионице у вредности од Дин	18.917,40
9/ Инвентар баштованлука у вредности од Дин.	478.086,87
7/ Инвентар затвореног купатила у вредности од Дин.	203.216,41
8/ Инвентар отвореног купатила у вредности од Дин.	44.780,20
9/ Инвентар баштонвалука у вредности од Дин.	4.089,--
10/ Инвентар парка у вредности од Дин.	18.870,28
11/ Инвентар електричне централе у вредности од Дин.	200.655,06
12/ Инвентар Столарске радионице у вредности од Дин.	28.131,50
13/ Инвентар ледаре у вредности од Дин.	8.068,50
14/ Инвентар метеоролошке станице у вредности од Динара	1.275,--
15/ Инвентар веша у вредности од. Дин.	260.581,81
16/ Инвентар галерије слика у вред[ности]	95.589,52

Свега динара 2,960.205,33

т. ј. словима два милиона деватсто шездесет хиљада двестопет динара и 33/100.

Прилажу се 16 појединачних спискова о предњем инвентару који су спискови оверени и потписани од чланова примопредајних комисија, као и проверени потврдама одређеног одговорног руковооца Парађанин Душана о пријему горњег инвентара.

Комисија је предала односно примила зграде са целокупним покретним инвентаром дакле и са свима кадама, лавабоима, шпоретом у Старом Здању, електричним звонцима, са нумераторима, ламперијама, металним полицама код лавабоа, клозетним шољама, бидеима, резервоарима у нужницима, телефонима, лифтом, светлосном сигнализацијом, струјомерима, кухињским лифтом и словима на спољним зидовима

зграда. Сви ови набројани предмети нису унети у инвентарски обрачун, јер је јасно, да су саставни део инвестиција.

Напротив су узети у инвентарски обрачун арматуре, лустери и сијалице, јер су преставници Штедионице пружили доказе о томе, да се ови воде као инвентарни предмети.

За следеће ниже наведене предмете претставници Штедионице тврде, да се налазе у саставу инвентара. Комисија Банске Управе уноси ове предмете у инвентарски обрачун али условно, да се накнадно приликом инвестициона обрачуна провери, да ли су ниже наведени предмети у инвентарном или инвестиционом обрачуна, те се према томе у коначном обрачуна између Штедионице [и] Дунавске бановине ови предмети признају било код инвентарног обрачуна, било код инвестиционог обрачуна. То су следећи предмети:

Код ресторана

једно звонце електрично са нумератором Дин. 420.37

једна судопера једноставна, са топл.и хлад. водом Дин. 650.-

један држач за пешкире једнокраки Дин. 40.-

једна судопера дупла са топл. и хлад. водом Дин. 960.-

Код хотела Шумадије

три држача за пешкире по 30.- Дин. 90.-

једна пећ за купатило Дин. 600.-

девет комада струјомера по разним местима Дин. 4.685.-

Старо Здање нови део

осамнајест полица металних по 52.- Дин. 936.-

дватесет држача за пешкире двокраки по 62.- Дин. 1.240.-

једна полица метална у пошти Дин. 52.-

два држача за пешкире двокрака по 62,- Дин. 124.-

два резервоара за воду, за нужнике по 100.- Дин. 200.-

Старо Здање стари део

тридесет девет полица металних по 47.07 Дин. 1.835.73

двдесет два држача за пешкире трокрака по 40.41 Дин. 889.02

четрнајест држача за пешкире двокрака по 25.53 Дин. 357.42

три држача за пешкире једникарака по 18.57 Дин. 55.71

једна када за купање са гвозденом пећи Дин. 1.100.--

један котао бакарни са фуруном Дин. 400.--

Отворено купатило

три умиваоника од фајанса са емајл конзолама

сифонима, вентилима и т. д. по 750.50 Дин. 2.251.50

Хотел Војводина

двдесетседам држача за пешкире по 60.- Дин. 1.620.—

Свега Динара 18.506.75

У погледу квалитета инвентара није било ни са једне стране никакве замерке изузев код пријема следећег рубља:

10 чаршава креветских шарених по 60.-- Дин. 600.—

34 чаршава креветска бела по 102.50 Дин. 3.485.—

16 навлака за јастук по 20.54 Дин. 328.64

03 пешкира ланена по 13.-- Дин. 39.—

13 салвета ресторатерских по 9.25 Дин. 120.25

7 чаршава асталских плавих по 45.-- Дин. 315.—

Свега Динара 4.887.89

Ово је инвентарна вредност, коју преставници Штедионице траже за горе наведено рубље. Ова вредност умањена за 10% износи Динара 4.399.38. Претставници Штедионице траже, да се наведено рубље пре узме уз ову умањену цену т. ј. за Дин. 4.399.38. Руковалац бањског инвентара Парађанин Душан противи се уопште пријему наведеног рубља, јер да је то рубље подпуно дотрајало. Претставници Штедионице инсистирају и надаље на пријему овога рубља уз образложење, да су они дали једну већу количину потребног рубља и то скоро новог у замену за дотрајало рубље које је у своје време преузето на употребу од Управе бање и да то скоро ново рубље има далеко већу трговачку вредност данас, него што се она води по књигама у бањском инвентару. Комисија Банске Управе доноси већином гласова закључак уз одвајање мишљења Парађанин Душана, да се ово рубље преузме уз половину инвентарске вредности т. ј. за Дин. 2.199.69 и да ће о томе учинити предлог Кр[аљевској] Банској Управи.

Комисија оставља ово спорно рубље Парађанин Душану с тим, да га чува одвојено и за сада неуноси у инвентар ни у потрошни материјал до коначног решења Кр[аљеске] Банске Управе.

5/ Инвентар предат 1938 на употребу:

Од инвентара који је 1938 године предала Дунавска Бановина Штедионици на употребу прима сада комисија Банске Управе највећи део тога инвентара натраг према приложеном списку.

Један део тога инвентара је Штедионица путем своје комисије за време употребе тога инвентара расходовала, о чему се такође прилаже посебан списак.

Један мали део тога инвентара није Штедионица у могућности да врати, јер инвентара нема налицу места. И о овом несталом инвентару у износу од Дин. 25.185.50 прилаже се засебан списак.

6/ Екамплоатација хотела Старо Здање:

Како је извршена техничка примопредаја целокупног инвентара, то је Штедионица у немогућности да даље води хотелски погон Старог Здања, који хотел још једино од бањских објеката ради. С тога комисија доноси закључак, да се 15 март о. г. предложи као граница, до кога дана ће закључно Штедионица вршити експлоатацију Старог Здања, односно 16 март о. г., од кога дана ће Дунавска бановина отпочети са експлоатацијом Старог Здања.

7/ Напомена:

У великој сали Старог здања налазе се 10 комада слика на платну разних портрета израђених од сликара Лукијана Бибића. Ове портрете комисија није завела у инвентарски обрачун, јер у садањем моменту постоји спор између Штедионице Дунавске бановине у погледу откупа свих слика.

Комисија Банске Управе прима све у овом записнику наведене објекте и инвентарне предмете и у смислу одлуке Кр[аљеске] Банске Управе VI. број 6901/41 од 11 фебруара 1941 предаје све наведене објекте и све наведене инвентарне предмете на руковање Парађанин Душану благајнику Буковичке бање као одређеном одговорном руковоаоцу.

Овај записник са припадајућим списковима сачињен је у 4/четири /једнака и равногласна примерка, који су сви снадбевени оригиналним потписима примипредајних комисија као [и] одговорног руковоаца.

Довршено, прочитано и потписано.

Аранђеловац – Буковичка бања

17, марта 1941 године

Предали:
Штедионица Дунавске Бановине
В[ељко] Матановић с.р.
Св[етислав] Драгин с.р.
Л[епосава] Прокићева с.р.
Руковалац инвентара
Дим[итрије] Дотлић с.р.

Примили:
Комисија Краљев[ске] банске
Управе Др.Војислав Борјановић с.р.
Парађанин Душан с.р.
Бора Маринков с.р.
Михајло Милновић с.р.

Да сам у овом записнику наведене објекте и инвентар-предмете примио на руковање од стране комисије Кр[аљеске] Банске Управе као одређени одговорни руковалац у смислу одлуке Кр[аљеске] Банске Управе VI. Број 6901 од 11 фебруара 1941, тврдим:

Аранђеловац – Буковичка бања
17 марта 1941 године.

Благајник Буковичке бање
и руковалац бањског инвентара:
Душ[ан] Парађанин с.р.

Сравнили:
Филиповић
(други потпис нечитак)

Ф. 127 Кутија 71

Анализа воде из термалног извора у Буковичкој бањи, коју је извршио хемичар др Станко С. Михолић, доцент Медицинског факултета у Београду.

АНАЛИЗА
ТЕРМАЛНОГ ВРЕЛА У
БУКОВИЧКОЈ БАЊИ

Спец. тежина 1,00402/код 00/ (00С)
Температура: 25,2о С

1 кї. воде садржи:

<i>Јона:</i>	грама:	милимола:	миливала:
<i>Катиона:</i>			
Натрија (Na')	1,140	49,57	49,57
Калија (K')	0,1106	2,830	2,830
Калција (Ca ²⁺)	0,1053	2,628	5,256
Магнезија (Mg ²⁺)	0,01838	0,7558	1,512
Стронција (Sr ²⁺)	0,0008014	0,00915	0,01830
Барија (Ba ²⁺)	0,0002296	0,00167	0,00334
Мангана (Mn ²⁺)	0,0000115	0,00021	0,00042
Цинка (Zn ²⁺)	0,0000100	0,00015	0,00030
Олова (Pb ²⁺)	0,0000246	0,00012	0,00024
Бакра (Cu ²⁺)	0,0000064	0,00010	0,00044
Коситра (Sn ²⁺)	0,0000264	0,00022	0,00044

			58,19
<i>Аниона:</i>			
Хлора (Cl')	0,01559	0,4396	0,4396
Брома (Br')	0,0000106	0,00013	0,00013
Јода (J')	0,0000021	0,00002	0,00002
Сулфата (SO ₄ ²⁻)	0,000698	0,00727	0,01454
Хидрокарбоната (НСО ₃ ⁻)	3,523	57,74	57,74

			58,19
<i>Калоидално оїоїљених оксида:</i>			
Кремичног оксида (SiO ₂)	0,08462	1,403	
Титановог оксида (TiO ₂)	0,0000016	0,00002	
Алум. оксида (Al ₂ O ₃)	0,0005783	0,00566	
Жељ. оксида (Fe ₂ O ₃)	0,005167	0,03236	
<hr/>			
Укупно:	5,002		
Хидрокарбонати прерачу- нати у карбонате:	3,211		
Испарни преостатак:	3,283		
Слободан угљиков двокис (CO ₂)	1,119		

Др. Станко С. Михолић
доцент Универзитета

Аранђеловац, 17. марта 1941.

Извештај о стању Буковичке бање приликом примопредаје од стране штедионице Дунавске бановине поднет КБУ Дунавске бановине, који је сачинила Комисија именована од стране Одељења за социјалну политику и народно здравље КБУ Дунавске бановине.⁷⁶

Краљевској Бањској управи Дунавске бановине
VI-Одељењу за социјалну политику и народно здравље,

Нови Сад.

I Општи део

У вези одлуке Краљевске Бањске управе Дунавске бановине VI број 9814 од 25. II. 1941 г. у погледу примо-предаје целокупног инвентара у Буковичку бању у Аранђеловцу између претставника Штедионице Дунавске бановине и одређене комисије Дунавске бановине потписаној комисији част је поднети следећи извештај:

Првобитни рад комисије изражен у комисијском извештају од 14. II. 1941 г. приликом првог рада комисије у Буковичкој бањи ограничио се на приближно установљене вредности инвентара, вредности инвестиција, на установљење обавеза правне природе, предлогу о будућој експлоатацији и предлогу буџета за 1941 г. У истом извештају истакнуто је, зашто се техничка примо-предаја у то време није могла извести, а уједно је остављено преставницима Штедионице Дунавске бановине, да среде и сакупе инвентарне предмете по појединим објектима, како се у инвентару воде, да би се на тај начин уопште омогућила техничка примо-предаја. Овај први део комисијског рада био је дакле информативне природе и ограничио се углавном на констатовање ситуације, која постоји у садањем стању.

Комисија је приликом свог другог изласка у Буковичку бању извршила техничку примо-предају скопчану са појединачним и укупним утврђивањем цена инвентарских предмета, који се данас на лицу места налазе. Овај рад комисији ће служити као база трећем делу рада, који ће коначно извршити свакако комисија одређених г.г. начелника Банске управе тј. обрачунски део између Дунавске бановине и Штедионице, што ће уједно значити и коначну примо-предају у смислу одлуке Господина Бана VI број 3671 од 22 јануара 1941 г.

Овај део стављеног задатка тј. техничку примопредају је комисија у потпуности извршила. Установљен је статус кво у погледу зграда и инвентара, те су све зграде и целокупан инвентар, који се сада на лицу места налази, преузете од претставника Штедионице Дунавске бановине и предате на руковање одговорном лицу Парађанин Душану, благајнику Буковичке бање и руковаоцу бањског инвентара у смислу акта Кр[аљевске] Банске управе Дунавске бановине VI бр. 6901/41 од 11 фебруара 1941 г. Овај део задатка тј. стварна примопредаја објеката инвентара извршена је дакле потпуно и у целости. Но установљење појединачних и укупних цена инвентара иако је скоро потпуно и код велике већине инвентарских предмета утврђена, код извесних предмета, премда су они технички и стварно преузети, није могла да буде установљена и то из следећег разлога:

Што се из књига, фактура и т.д. које се овде налазе, није могло установити, да ли се ти инвентарни предмети воде воде као инвентарни или као инвестициони предмети, те би њихово увођење у обрачун преузетог инвентара могло лако довести до грешке, да се истодобно обрачунају и под инвестицијама. Штедионица је додуше код разних инвестиција извесне предмете према својој књизи инвестиција и према рачуну инвестиција пренела на рачун инвентара, али детаљни инвентарски спискови ових предмета нису од стране преставника Штедионице могли бити комисији приказани и према томе комисија није била у могућности да ове предмете унесе у обрачун примљеног инвентара. С тога се комисија код овог малог дела инвентара морала ограничити само на то, да те предмете стварно преузме односно преда одређеном одговорном руковаоцу на руковање, али није их могла узети ни појединачно ни укупно у инвентарски обрачун. То се односи на све каде, лавабо-е, шпорет у Старом здању, електрично звонце са нумераторима, ламперије, металне полице код лавабо-а, клозетне шоље, биде-е, резервоаре за воду у нужницима, телефоне, лифт, светлосну сигнализацију и струјомер.

Напротив су узети у инвентарски обрачун арматуре, лустери и сијалице, јер су преставници Штедионице пружили доказа о томе, да ове предмете нису поднели под инвестициони обрачун, него да те предмете воде у саставу примопредајног инвентара.

⁷⁶ У овом извештају побројан је инвентар, за који није могло да буде установљено да ли се у књигама предмети воде као „инвентарни” или као „инвестициони предмети”. И овај инвентар је предат на руковање Душану Парађанину, на основу одлуке Одељења за социјалну политику и народно здравље КБУ Дунавске бановине VI бр. 6901/1941 од 11. фебруара 1941. године. Коначна примопредаја све непокретне и покретне имовине у Буковичкој бањи када је Штедионица Дунавске бановине предала Краљевској банској управи, односно руковаоцу Душану Парађанину, 17. марта 1941. само 10 дана пре демонстрација 27. марта у Београду, које су биле увод у Други светски рат у Југославији.

Међутим код ниже наведених предмета су преставници Штедионице тврдили, да их предају у саставу инвентара, али комисија овде због недостатака инвестиционих података није могла установити, да ови предмету нису евентуално урачунати међу инвестиционим расходима. Комисија је према томе следеће предмете унела у инвентарски обрачун, али их на овом месту у извештају посебно исказује и то:

Код ресторана		
једно звонце електрично са нумератором	Динара	420.37
једна судопера једноставна са топлом и хлад[ном] водом	Динара	650.--
један држач за пешкире једнокраки	Динара	40.--
једна судопера дупла са топл[ом] и хлад[ном] водом	Динара	960.--
Код хотел „Шумадије”		
три држача за пешкире по Динара 30.-	Динара	90.--
једна пећ за купатило	Динара	600.--
девет комада струјомера на разним местима	Динара	4.685.--
Пренос	Динара	7.445.37
III. Старо Здање (нови део)		
Пренос	Динара	7.445.37
осамнаест полица металних по Динара 52.-	Динара	936.--
двадесет два држача за пешкире двокрака по 62.-	Динара	1.364.--
једна полица метална у пошти	Динара	52.--
два држача за пешкире двокрака по Динара 62.-	Динара	124.--
два резервоара за воду за нужнике по Динара 100.-	Динара	200.--
IV Старо здање (стари део)		
тридесет девет полица металних по Динара 47.07	Динара	1.835.73
двадесет два држача за пешкире од три крака а 40.41	Динара	889.02
четрнаест држача за пешкире од два крака а 25.53	Динара	354.90
три држача за пешкире од једног крака по 18.57	Динара	55.71
једна када за купање са гвозденом пећи	Динара	1.100.--
један котао бакарни са фуруном	Динара	400.--
V Отворено купатило		
три умиваоника од фајанса са емајлираним конзолама, сифонима, сифонима, вентилима и т. д. по динара 750.50	Динара	2.251.50
VI Војводина		
двадесет седам држача за пешкире по Динара 60.-	Динара	1.620.--
Укупно	Динара	18.628.23

Краљевска Бањска управа ће бити лако у могућности да од Штедионице Дунавске бановине затражи и добије тачне спискове инвестиционих предмета, као и остала документа по уложеним инвестицијама, која се налазе код штедионичине Централне у Новом Саду, а исто такода прибави све техничке лаборате, колаудационе списе и сагласна одобрења Краљевске Банске управе, да би на основу свих ових меродавних докумената могла донети правилну одлуку о томе:

а) које инвестиције ће се Штедионици моћи признати и одобрити у смислу својевремено донете одлуке о давању Буковичке бање у експлоатацију Штедионици Дунавске бановине VI бр.4618/38 од 29. марта 1938. г. и

б) који од инвестиционих предмета су урачунати и узети у обзир у садањем инвентарном обрачуну, па према томе и горе наведену своту од Динара 18.628.23 у целости или делимично признати овом инвентарном обрачуну, односно изузети из тога инвентарног обрачуна, ако су ови предмети у целини или делимично урачунати у инвестицијама.

Из свих горе наведених разлога комисија је у недостатку докумената и података морала поступити само онако, као што је горе изложено.

Комисија је на овоме послу деловала од 3. III до 17. III. о.г. заједно с путем. Техничка примопредаја извршена је у року од седам дана тако, да је већ 4 о.м. преузет инвентар хотел”Шумадије”, 5 марта т. г. преузет инвентар „Старог Здања”, 8 марта т. г. инвентарресторана и т. д. Међутим као што је председник

комисије већ поднео Краљевској Банској управи свој писмен извештај, идентифицирање предмета и с тим у вези установљене њихове инвентарне вредности, као и контрола ове вредности по појединим фактурама, био је врло спор и напоран посао, јер је Штедионица учинила сређивање и скупљање инвентарних предмета само уколико се они односе на ресторан и веш. Остали инвентарни предмети нису у великој већини били на за њих одређеном месту према собним инвентарима, него су били измешани по разним објектима онако, како је то за време хотелског погона потреба изискивала. Исто тако нису увек све потребне фактуре биле благовремено при руци, што је такође задржавало овај други део посла. С тога разлога рад на овом другом делу посла морао је и поред интензивне делатности трајати од 9 до 16 марта закључно. Ипак је и поред оваквог стања ствари учињено све, што се на основу докумената, који су комисији стајали на расположењу, учинити могло и приложени примопредајни елаборат даје:

1/ тачну и реалну слику садањег стања објеката инвентара

2/ тачну инвентарну вредност инвентарних предмета.

Инвентарне вредности означене у елаборату су у већини случајева узете по фактурама и контролисане по инвентарним књигама док је код предмета веће вредности то редован случај био. Установљено је, да су у инвентару означене цене одговарале у фактурама нанетим ценама, које су у неким случајевима увећане за цене подвоза. Код мањег дела предмета, о којима Штедионица није могла дати никакве податке о њиховој вредности, нити је она била означена у инвентару Штедионице, комисија је у споразуму са преставницима Штедионице одредила њихову инвентарну вредност споразумним, обостраним и једногласним закључком.

II. Вредност инвентара

Као што се из приложеног примопредајног елабората види, Штедионици би у смислу тач.14 одлуке VI бр.4618/38 требало признати и то:

1/ за инвентар канцеларије, који је набављену току 1940 и 1939 г. Штедионица је показала односно предала предмете у вредности од Динара 27.232.15, од чега се одбија 10 % што износи Динара.....	24.508.94
2/ за инвентар "Војводине" укупна вредност инвентарских предмета износи Динара 81.396.14, а по одбитку 10 % Динара.....	73.256.53
3/ за инвентар "Старог Здања" износи инвентарна вредност у старом делу Динара 254.499.87, од које суме се одбија 2 X 10 % од годишње вредности износи.....	206.144.91
инвентар новог дела у Старом Здању износи Динара 157.683.50, од чега се одузима 10 % што износи Динара.....	141.870.16
4/ за инвентар хотела „Шумадије“ износи инвентарна вредност Динара 1,077.182.12, а по одбитку 10 % износи Динара.....	969.463.91
5/ за инвентар ложионице износи инвентарна вредност 18.917.40, по одбитку 10 % износи Динара.....	17.025.66
6/ за инвентар Ресторације износи инвентарна вредност 478.086.87, а по отпису 10 % износи Динара.....	430.278.19
7/ за инвентар Затвореног купатила инвентарна вредност износи Динара 203.216.41, а по одбитку 10 % износи Динара.....	182.894.77
8/ за инвентар Отвореног купатила инвентарна вредност износи Динара 44.780.20, а по одбитку 10 % износи Динара.....	40.302.18
9/ за инвентар баштованлука инвентарна вредност износи Динара 4.089.-, а по одбитку 10 % износи Динара.....	3.680.10
10/ за инвентар Парка инвентарна вредност износи Динара 18.870.28, а по одбитку 10 % износи Динара.....	16.993.26
11/ за инвентар Електричне централе инвентарна вредност износи Динара 200.655.06, а по одбитку 10 % ..	180.589.56
.....	
12/ за инвентар Столарске радионице инвентарна вредност износи Динара 28.131.50 а по одбитку 10 %.....	25.318.35
.....	
13/ за инвентар Ледаре инвентарна вредност износи Динара 8.068.50, а по одбитку 10 % износи Динара.....	7.261.65
14/ за инвентар метеоролошке станице инвентарна вредност износи Динара 1.275.- а по одбитку 10 % износи Динара.....	1.147.50
15/ за инвентар веша (целокупног рубља и ћебади) инвентарна вредност износи Динара 260.581.89 а по одбитку 10 % износи Динара.....	234.523.63
16/ за инвентар галерије [у]великој сали износи Д. (недостаје текст, мастило није отиснуто), а по одбитку 10 % износи Динара.....	86.030.57

Свега Дин. 2,641.289.87 тј. два милиона шест стотина четрдесет једна хиљада две стотине осамдесет девет и 87/100 динара.

Уколико ће се од ове две своте одузети у општем делу овог извештаја показана свота од Динара 18.628.23 у целости или делимично, моћи ће се констатовати тек после извршеног прегледа целокупних инвестиционих предмета. Инвентарна вредност исказана у укупној суми од Динара 2,641.289.87 преставља после садањег рада комисије реалну и тачну вредност инвентара и према томе је његова вредност изражена у првом извештају комисије од 14. II. о. г. преставља само његову апроксимативну вредност, која је сада беспредметна. Ова горе изнета вредност инвентара у износу од Динара 2,641.289.87 треба да служи за базу у даљем коначном обрачунском односу између Дунавске бановине и Штедионице, пошто је донета на основу индивидуалног преузимања и процене инвентарских предмета.

III. Квалитет инвентара

Преузети инвентар по своме квалитету је углавном врло добро очуван, што се нарочито односи на нови инвентар. Изузетак чини кухињско посуђе, које је добрим делом доста похађано, што је иначе увек случај са овом врстом инвентара, јер се налази у честој и непрестаној употреби. Међутим и поред овога трговачка вредност како овог кухињског, тако и целокупног инвентара преставља данас далеко већу вредност од њихове установљене инвентарске вредности.

За оне ретке инвентарске предмете, који су током времена руинирани и похађани, означено је то посебно уз њихову ознаку. Потпуно неупотребљиви и расходовани инвентарски предмети нису ни преузимани.

За инвентарну вредност похађаног рубља, која је у заједничком записнику о примопредаји посебно наведена и за коју преставници Штедионице траже оштету у износу од Динара 4.399.38 уз образложење изнето у заједничком записнику, комисија је уз одвајање мишљења Парађанин Душана, дакле већином гласова донела закључак, да се ово рубље преузме уз половину инвентарске вредности тј. за Динара 2.199.69, пошто се оно још увек може делимично поправити, а делимично употребити као крпе за брисање. Ово комисија предлаже с тога, што трговачка вредност овог спорног рубља преставља данас своту од око 2.200.00 динара, те на тај начин ни једна страна не би била у штети. Моли се Краљевска Банска управа, да приликом коначног обрачунавања усвоји ово комисијско мишљење, и да коначно донесе решење по овом питању. Комисија је оставила ово спорно рубље руковоацу Парађанин Душану с тим, да га чува одвојено и за сада не уноси у инвентар ни у потрошни материјал до коначног решења Бањске управе по овом спорном питању.

IV. Инвентар I предат 1938 г. на употребу

Године 1938 предала је Дунавска бановина Штедионици Дунавске бановине један део инвентара на употребу. Овај инвентар је имао карактер позајмице који се приликом садање примопредаје мора вратити натраг Дунавској бановини. Код ове врсте инвентара постоје три случаја:

1/ постоји велики део тога инвентара, који се сада у реду враћа Дунавској бановини од стране Штедионице.

2/ постоји један мали део инвентара, који је Штедионица путем своје комисије за време њихове употребе расходовала, јер су предмети постали неупотребљиви.

3/ постоји исто тако један мали део инвентара, кога нема на лицу места и који се према томе не може вратити.

Комисија је дала с обзиром на оваку ситуацију начинити три списка овога инвентара и то:

1/ списак инвентара који се враћа

2/ списак расходованог инвентара и

3/ списак несталог инвентара.

Комисија је инвентар означен у списку под 1/ у реду примила и предала наруковање одговорном рачунополагачу односно руковоацу. За инвентар означен у списку под 2/ комисија је мишљења, да га треба расходовати и у бањском инвентару, јер је посве разумљиво да се услед употребе један део инвентара увек квари и уништава. Ово утолико пре, што је сразмерно мали део овог расходованог инвентара према целокупном на употребу -односно на позајмицу - примљеном инвентару. Комисији је с тога част учинити предлог Краљевској Бањској управи, да се овај од стране Штедионице комисијски расходовани инвентар расходује и у бањском инвентару и да Краљевске Бањска управа изда у томе смислу наређење Управи Буковичке бање, да се овај у засебном списку исказани расходовани инвентар у укупној вредности од Динара 3.142.- расходује и по бањском инвентару.

Што се тиче несталог инвентара означеног у списку под 3/ у укупној вредности од Динара 25.185.50 комисија је мишљења, да би у будућем обрачунском односу између Дунавске бановине и Штедионице требало Штедионицу за овај износ од Динара 25.185.50 оптеретити.

V Инвентар у вези експлоатације минералне воде

Целокупни инвентар који стоји у вези са експлоатацијом минералне воде, као флаше, апарати за пуњене, чишћење и пренос флаша, етикете, запушачи и т.д. комисија није уопште ни процењивала ни преузимала, јер је добила усмене информације, да ће садањи купац Степановић Јеша преузети у својој режији целокупно експлоатацију минералне воде заједно са пуњењем флаша и да је у томе смислу већ учињен с њиме потребан аранжман.

VI. Инвестиције

Као што је комисија у општем делу свога извештаја нагласила мораће Кр[аљевска] Банска управа захтеве Штедионице у погледу накнаде за учњене инвестиције да подвргне свестраној оцени, а све то на основу докумената која се једино Кр[аљевској] Банској управи могу у Новом Саду ставити на расположење а то су: тачни спискови инвестиционих предмета и објеката, које ће пружити Штедионица, затим технички елаборати и колаудациони списи за грађевинске инвестиције и најпосле потребно сагласне одлуке Краљевске Банске управе и Министарства социјалне политике и Народног здравља, које се за подизање објеката и постројења у смислу тач. 8/ став последњи одлуке Господина Бана VI бр.4618/38 од 29 марта 1938 г. траже за правоваљаност оваквих инвестиција.

Овом приликом комисији је част упозорити Краљевску Бањску управу, да би при оцени ових инвестиција требало избацити све оне ставке из инвестиционог рачуна Штедионице, које са инвестицијама немају никакве директне везе, а које треба да падају на рачун одржавања, трошкова такса и т.д. Тако је комисија само на први поглед инвестиционог рачуна у књигама Штедионице констатовала, да инвестициони рачун терете ставке као: путни трошкови, трошкови у хотелу, напојница радницима, бензин, возња колима, поштанске марке, таксе на купопродајни уговор, трошкови ауто-таксија, трошарина на ствари, поливање травњака, телефонски разговори, оправка звучника, исхрана монтера, чишћење димњака, такса на тужбу, трошкови фијакера и т. д.

Исто тако комисија и овом приликом наглашава као и у своје извештају од 14.II.1941 г., да би од захтева, које Штедионица подиже ради извршених инвестиција, а који су у извештају од 14. II. 1941 г. изнети, требало свакако издвојити све оне захтеве, који имају више карактер редовног одржавања него карактер инвестиција, а који се у смислу одлуке Краљевске Банске управе Дунавске бановине VI број 3671/41 од 22 јануара 1941. године изричито не могу признати, ако се односе на издатке из тачке 19 одлуке VI број 4618/38. Такви издаци који се у смислу ове одлуке не би могли признати као инвестициони издаци били би: радови у парку, трошкови за саднице, уређај стаза, уређај травњака, оправка ограда, дечије игралиште, тенис игралиште, оправка клупа, трошкови поплава и т.д.

VII. Експлоатација бање

Техничка примопредаја бање учињена је на тај начин да хотелски погон Старог Здања никако не престаје, што не би било ни опортуно учинити, пошто није нигде јавно објављено, да је бања престала са радом.

Комисија је предала целокупан инвентар одговорном руковоцу и известила Управу Бање, да погон хотела "Старо Зање" даље одржава што се може уз минималне трошкове материјалне и личне природе лако извести.

Као дан престанка експлоатације од стране Штедионице Дунавске бановине и дан почетка експлоатације Старо Здање од стране Дунавске бановине, комисија је установила као најпогоднији дан 15 март 1941 г. тј. да до 15 марта о. г. закључно приходе хотела убира Штедионица Дунавске бановине, а од 16 марта па надаље Управа Буковичке бање односно Банска Управа. Овај датум је најподеснији и с тога што је Штедионица већину хотелског особља исплатила до 15 марта о. г. а од 15 о. м. ће исплату овог особља узети на себе Управа бање, зашто су већ потребни кредити осигурани. Овде долазе у обзир једна собарица, два портира, као и један чувар водовода. Овај датум тј. 15. март за престанак експлоатације хотела Старо Здање од стране Штедионице Дунавске бановине морао се већ и из тога разлога фиксирати, што би се иначе створила немогућа ситуација, да је Штедионица предала инвентар Дунавској бановини, односно одговорном руковоцу инвентара опономоћеном од стране Дунавске бановине, а да Штедионица и после предаје тога инвентара и надаље рукује тим инвентаром. Ово би створило само незгодне последице у погледу одговорности за преузети инвентар, те се с тога морало прибећи једино могућем фиксирању датума 15 марта као границе између експлоатације једне и друге стране, те је комисији част умолити Кр[аљевску] Банску Управу да оваку солуцију, диктовану неопходним околностима, изволите узети на повољно знање и одобрити.

Штедионица је додуше обуставила плаћање осветљења са 9 о.м. али је овај износ од 9 до 15 марта за осветљење, који ће шест данараније теретити Дунавску бановину тако незнатан, да га не би при коначном обрачуна ни требало узети у обзир. Уколико Кр. Банска управа нађе за сходно, да се и овај износ за шестодневно осветљење узме у обзир приликом коначног обрачуна, он може увек накнадно да се установи и потребна коректура да се у обрачуна учини.

Што се тиче будуће експлоатације бање, комисија и овом приликом остаје при своје мишљењу изнетом у своје извештају од 14.II.о.г., а нарочито да се хотели и купатила експлоатишу у режији Управе Бање, а да се Ресторан изда под закуп по принципима жељезничких ресторација тј. да се не тражи велика закупна цена, а да се закупац обавезе на давање добре и хигијенске исхране.

VIII. Предаја примљених објеката и инвентара одређеном руковоцу

Комисија је по извршеној примопредаји предала све објекте и целокупни примљени инвентар на руковање Парађанин Душану, благајнику Буковичке бање као одређеном одговорном руковоцу у смислу одлука Краљевске Бањске управе VI бр.6901/41 од 11 фебруара 1941. г.

Како је овај инвентар веома многобројан и од велике вредности по бановинску имовину, а и ради исправног руковања њиме у смислу постојећих законских прописа комисији је част замолити Кр. Банску управу за наређење, да се ови инвентарски предмети што пре заведу у инвентарне књиге Управе Буковичке бање, а један примерак овако састављеног инвентара да се доставити економату Краљевске Баске управе.

Комисији је част умолити, да се предњи извештај узме на повољно знање.
Аранђеловац, 17 марта 1941. г.

Чланови комисије:

Ф. 126 VI 9814/1941

Прспект Буковичке бање.

Буковичка бања
Аранђеловац

БУКОВИЧКА БАЊА лежи у живописном пределу Шумадије у непосредној близини знаменитих историских места Буковика, Орашца и Опленца, удаљена 200 метара од жељезничке станице Аранђеловац, на прузи уског колосека Младеновац–Лајковац-Ваљево.

Изнад бање уздиже се као моћна заштитница Букуља (750 м.) са својим падинама, обрасла буковом, храстовом и четинарском шумом. На исток и запад пружају се од ње шумовите косе те је везују са Венчацем (658 м.) и Ваганом, а свуда унаоколо ређају се таласести брегови и брежуљци као романтичан оквир целом овом сликовитом пределу.

Клима бање је субалпинска. Срећно положена на само подножје Букуље (270, м, надморске висине), бања је заштићена од ветрова и наглих промена у температури. Средња максимална температура у сезонским месецима (мај-септембар) износи 24,6 С, средња минимална 12,2 С, средња топлота ваздуха у мају 16,4 С, јуну 19,2 С, јулу 24,3 С, августу 19,6 С, септембру 16,3 С, ветрови су ретки, слабе јачине, већином северозападни, и источно југоисточни.

Средња релативна влажност у мају 74,6, у јуну 65,8, у јулу 63,1, августу 66,6, септембру 55,9. Средњи притисак ваздуха 737,6. Средњи водени талог: 3.9, 2.4, 2.5, 0.6, 2.4,. Као што се из ових података види климатски услови су врло повољни.

Бањски парк, преуређен по плану познатог стручњака инж. Александра Крстића, заузима простор од 22 х. испуњен хиљадама четинара и најразноврснијих лишћара. Бања има четири хладна (12,5° С) и један хипотермалан извор (25,2° С), који и ако су истог карактера – **алкални кисељаци** – ипак по количини угљене киселине и различитој концентрацији показују извесне разлике, те пружају могућност прецизне индивидуализације терапије у сваком посебном случају болести. Проналаском новог хипотермалног извора (1935 год.) знатно је проширен круг болести, које се у бањи могу са успехом лечити.

Бања располаже са два купатила. „Парно купатило“ има већи број када са минералном водом, одељење за парење, тушеве и отворен басен са обичном водом. У купатилу „Талпари“, поред када за минералну воду, налази се отворен басен са минералном водом и терасом за сунчање.

Купатило се снабдева водом са новопронађеног извора, чији капацитет дозвољава да вода непрекидно притиче у басен и стално се обнавља.

Индикације : хронични катар носа и грла, душника и плућа, хрон[ична] запаљења марамице ; катар желудца, сувишна киселина, диспепсија, стање пре и после чира у желудцу и дванаесто-палачном цреву ; катар танког и слузни катар дебелог црева ; запаљења и камен у жучном мехуру, запаљење жучних канала, отеченост јетре, жутица ; болести срца и крвних судова ; камен у дубрезима, хроничан катар дубрежног левка ; хроничан катар мокраћне бешике ; оксалурија ; женске болести ; гихт ; шећерна болест ; малокрвност, стање реконвалесценције, (нарочито код деце) премореност.

Контраиндикације : све акутне и болести са температуром, нарочито туберкулоза, нервне и душевне болести.

Станова има довољно по хотелима, вилама и приватним зградама. У баском парку, на најлепшем месту налази се хотел "Старо здање", потпуно преуређен и снабдевен новим намештајем и целокупним комфором, У парку је и хотел "Ново здање" са 30 угодних, лепо намештених соба. У непосредној близини бањског парка има приватних гостионица и вила са и без пансиона. Цене су прописане од стране бањске управе и крећу се од 10–30 динара од постеље.

Љубитељима тениса стоје на расположење два игралишта, а најмлађим бањским посетиоцима дечије игралиште са разним гимнастичким справама. На врху Букуље налази се туристичка кућа до које се долази лаганим ходом за један час. За време главне сезоне концентрира у парку првокласан оркестар.

У самој бањи налази се пошта.

Сезона од 1 маја до 1 октобра.

За сва обавештења и проспекте обраћати се Управи Буковичке бање, Аранђеловац, телефон бр. 4.

Ф. 126 VIII 275/1939

Аранђеловац, 17. јул 1942.

Попис инвентара Буковичке бање.⁷⁷

СПИСАК

инвентарских предмета који се налазе у зградама, радионици и парку Буковичке бање, а својина су Округа крагујевачког—односно Управе Буковичке бање, сачињен по наређењу Окружног начелника и комесара Буковичке бање бр. 545 од 10 јуна 1942 г. и то:

1.ЗАТВОРЕНО КУПАТИЛО:

а) Канцеларија Управе бање

1 сто писаћи пресвучен мушемом 81x130x26, са 1 фијоком и 2 преграде	Дин 600.-
1 сто писаћи храстов, црно обојен 79x156x82, са 3 фијоке и 2 преграде	Дин 1.600.-
1 сто записаћу машину чамов 71x74x50 са 1 фијоком	Дин 40.-
1 стелаж за акта од буковог дрвета 105x32x69 са 3 преграде	Дин 100.-
5 столица од буковине са овалним седиштем браон, Тонет по	Дин 80.-
1 столица са округлим седиштем браон, Тонет	Дин 80.-
1 столица од буковине жуте, ресторанска	Дин 45.08
1 столица превучена штофом (из хотела Шумадија)	Дин 370.24
1 фотеља са металним оквиром Гођевац (Шумадија)	Дин 445.30
1 штендер храстов за цвеће 90x27x27	Дин 90.-
1 корпа плетена за хартију	Дин 80.70
1 пљуваоница емајлирана	Дин 15.-
1 чивилук гвоздени четвороугаони (из Старог Здања)	Дин 340.-
1 часовник зидни маут округао	Дин 779.50
2 огледала овална шлифована 60x40x140	Дин 280.-
4 огледала четвртаста шлифована 44x54 по	147.- Дин 588.-
1 часовник зидни четвртаст Маут	Дин 779.50
1 орман од буковине 178x104x48 са стакленим вратима канцеларијски	Дин 300.-
1 тепих кокос црвени 530x88	Дин 340.80
1 тепих кокос црвени 185x88	Дин 170.-
1 отирач за ноге кокос 56x34	Дин 25.-
1 писаћа машина Континентал 340 са кутијом	Дин 3.500.-
1 каса гвоздена једнокрила са сандучаром Игнац Лангхамер Беч No 4216	Дин 4.800.-
1 пећ марке Н 102	Дин 340.-
1 торба за акта кожна	Дин 196.-
1 рам за наредбе 88x84 са стаклом	Дин 100.-
1 кутија плехана за жалбе	Дин 25.-

б) Канцеларија Штедионице-Експозитура:

1 сто са мермерном плочом 80x120x75	Дин 250.-
1 сто писаћи од буковине црно обојен са мушемом у средини 148x78x78 са 3 фијоке и 2 преграде	Дин 812.-
1 сто писаћи храстов са 3 фијоке и 2 преграде 82x150x78	Дин 812.-
1 сто за машину црно обојен 67x38x38 са 1 полицом	Дин 40.-
1сто од чамовине са сеф орманчетом, 20 сефона, 3 фијоке, и једна преграда 150x57x90	Дин 630.-
1 орман чамов обичан за ресторан	Дин 400.-
1 чивилук гвоздени четвороугаони (Старо Здање)	Дин 340.-

за пренос 19.754,12

Пренето: Дин. 19.754.12

⁷⁷ За време Другог светског рата у хотелима Старо здање, Шумадија, као и у другим већим зградама у Аранђеловцу били су најпре смештени припадници немачких окупационих власти, касније Бугари и четници, који су страдали (многи голобради, тек мобилисани) приликом напада партизана на Аранђеловац 19/20. септембра 1944. године. Пословична немачка педантност у Буковичкој бањи није потврђена, јер нису дозволили попис опреме и инвентара који су затекли у Старом здању и другим зградама.

3 столице браон ремец по дин. 102.22 Дин 306.66
3 столице браон са овалним седиштем Тонет Дин 80.-
1 столица браон са округлим седиштем Дин 45.08
1 гвоздена сеф каса са 1 трезором и 12 сефова Дин 7.000.-
1 писаћа машина Триуиф-Стандард бр. 10 са мушемом неисправна Дин 2.673.-
1 огледало четвртасто шлифовано 60x40 Дин 150.-
2 корпе за хартију од прића по дин. 80.70 Дин 161.40
2 пљуваонице емајлиране по 15 Дин 30.-

в) Канцеларија Комесара бање:

1 сто писаћи са металним оквиром и 6 фијока Гођевац 840x103x62 Дин 1.039.60
1 сто храстов браон политирани са стакленом плочом 79x80x50 Дин 128.36
1 фотеља фризерска за даме са металним оквиром Дин 560.-
2 столице браон политирани Ремец по дин. 102.22 Дин 204.44
1 столица браон политирани превучена кожом Дин 370.24
1 хоклица превучена кожом фризерска Дин 320.-
1 чивилук метални трокраки поникловани Дин 330.36
1 орман од храстовине у два дела са 4 крила стаклена
и 2 дупла врата за библиотеку 194x190x45x54 Дин 3.300.-
1 тепих плишани драп боје са загасито плавим оквиром 245x155 (Ст. Здање) Дин 600.-

г) Лекарска ординација:

1 сто са мушемом Ремиц (Шумадија) Дин 203.13
1 орман превучен шареним градлом 43x174x74 Дин 800.-
1 чивилук гвоздени четвороугаони Дин 340.-
1 хоклица превучена кожом фризерска Дин 320.-
1 столица гвоздена баштенска бело обојена Дин 95.-
1 слика урамљена штампана Њ.В. Краљ Петар II 94x78 Дин 268.-
1 пљуваоница емајлирана Дин 15.-
1 пљуваоница порцеланска Дин 15.-
3 корпе плетена за хартију по 81.70 дин Дин 245.10

д) Стан заменика комесара бање:

1 орман букови двокрилни са 1 фијоком (Ст. Здање) Дин 453.-
1 ноћни орман од парене буковине са стакленом плочом Дин 126.-
1 лампа за ноћни орман Дин 48.-
2 кревета енглеска бела са мадрацима по 308.80 Дин 617.60
1 чивилук трокраки метални пониклован Дин 330.36
2 столице браон са овалним седиштем Тонет по 80 Дин 160.-
1 столица превучена штофом (Ст. Здање) Дин 320.-
1 тепих букле 725x90 Дин 521.50
2 тепиха за пред кревет Јадран 120x60 по 86.25 Дин 172.50
3 троделна душека пуњена вуном по 498 Дин 996.-
2 чаршава креветна горња по 110.47 Дин 220.94

за пренос: 43.320.39

пренето: 43.320.39

2 чаршава креветска доња по 102.50 Дин 205.-
3 ћебета једнобојна (Шумадија) по 420.- Дин 1.260.-
1 ћебе вунено са бордуром Дин 420.-
4 јастука перјана (Шумадија) по 110.- Дин 440.-
6 навлака за јастуке (Шумадија) 20.54 Дин 123.24
1 чаршав за сто штампан ресорански Дин 52.90
2 пешкира фрити (Шумадија) по 23.- Дин 46.-
1 чаршав фротир за купање у боји Дин 94.-
2 послужавника оригинал "Вернер" 27x22 по 82.- Дин 164.-
6 тањира плавих плитких по 11 Дин 66.-
6 тањира плавих десерт по 8 Дин 48.-
6 чинијч за салату бр.6 по 40 Дин 240.-

6 тањира белих дубоких по 11 Дин 666.-
1 огледало четвртасто шлифовано 54x44 Дин 147.-
1 сто од пружа округао Дин 155.-
2 фотеље од пружа по 105 Дин 210.-
2 фотеље фризерске за даме по 560.- Дин 1.200.-
1 хоклица превучена кожом фризерска Дин 320.-
1 тепих плишани Славија 245x156 Дин 600.-
1 столица за лежање Дин 225.-
1 пљуваоница емајлирана Дин 15.-

ђ) Одељење за електротерапију:

1 орман чамови зелено обојен двокрилни 180x120x42 Дин 330.-
3 рама чамова за параван двокрилни по 150.- Дин 450.-
1 бицикл Канзлер неисправан Дин 1.310.-
1 слика урамљена у масним бојама "Пуковска слика" Дин 3.880.-
1 слика урамљена штампана Њ. В. Кр. Александар 82x100 Дин 856.-
1 слика урамљена штампана Њ. В. Кр. Марије 82x100 Дин 856.-
1 слика урамљена штампана Њ. В. Кр. Петар II 93x78 Дин 268.-
2 слике урамљене штампане Кр. Петар II 40x48 по 85 Дин 170.-
1 фотографија урамљена Зимска башта 37x31 Дин 27,14
2 отомана превучена белом мушемом по 528,40 Дин 1.056,80
1 отоман превучен белом мушемом за светл. купатило Дин 528.40
1 наслон за кофере Гођевац Дин 260.30
1 сточић чамови за извлачење 65x49x44 Дин 120.-
1 сточић чамови за електротерапију 55x75x44 Дин 100.-
1 Солукс-лампа комплетна оригинал Ханау Дин 4.650.-
1 Кварц лампа комплетна оригинал Ханау Дин 6.991.-
1 делимично светлосно купатило Тирнолукс Дин 1.280.-
3 заклона за пећи по 60.60 Дин 181.80
1 нивелманска летва Дин 400.-
1 бунда од јагњеће коже за чуваре Дин 292.-
1 канабе од пружа Дин 170.-
1 столица дрвена са овалним седиштем Тонет Дин 80.-
1 столица дрвена браон са округлим седиштем Дин 80.-
1 столица браон са широким наслоном Дин 50.-

за пренос: 73. 724, 97
пренето Дин. 73.724.97

1 каса регистар Национал бр. 2094-неисправна Дин 61.320.25

е) Ходници купатила-спрат

1 тепих кокос са црвеном бордуром 28-80x0.70м. по 47.58 Дин 1.365.90
1 тепих кокос са црвеном бордуром 10,45x0.60м. по 43.50 Дин 454,57
1 тепих кокос са црвеном бордуром 31x070м-по47,58 Дин 1.474.98
1 хоклица чамова зелено обојена 50x38x38 Дин 35.-

ж) Привремени магацин:

1 мрежа за тенис Дин 545.-
4 фотеље за фризерски салон мушке по 890.- Дин 3.560.-
1 фотеља фризерска за жене Дин 560.-
3 хоклице тапациране кожом фризерске по 320.- Дин 960.-
1 сто за маникирање са зеленом чојом фризерски Дин 240.-
1 сто чмов са једном фијоком 80x73x42 Дин 140.-
2 шилта дупла никлована по 63.- Дин 126.-
2 шилта дупла стаклена по 140.- Дин 280.-
2 лавора за прање главе са резервоаром по 590.- Дин 1. 180.-
1 тас за прање лица пониклован Дин 44.-
1 огледало урамљено обично стакло 81x68 Дин 37.-
2 огледала урамљена обично стакло 73x50 по 31.- Дин 62.-

1 огледало шлифовано 240x70 (напрсло) Дин 465.-
1 огледало шлифовано 150x70 (окрњен угао) Дин 330.-
1 огледало шлифовано 100x70 са 1 оштећеним углом Дин 255.-
2 огледала шлифована 100x70 по 270.- Дин 540.-
1 огледало шлифовано 125x54 Дин 270.-
3 огледала шлифована 112x112 по 336.- Дин 1.008.-
11 рамова за држање новина по 25.- Дин 275.-
44 опал кугле по 22.50 Дин 990.-
1 стаклена ваза за цвеће Дин 38.-
13 плоча стаклених за столове фризерске по 43.50 Дин 565.50
1 плато папир маше четвртаст No 161 Дин 100.-
25 канти плеханих обојених за воду по 25.- Дин 625.-
5 тацни за пред пећ пониклованих 42x22 по 50.- Дин 250.-
1 тацна за пред пећ пониклована мала Дин 22.-
1 пљуваоница ручна емајлирана Дин 8.50
22 чирака месингана по 11 Дин 233.-
21 штангла за тепих пониклована 120 цм по 50.- Дин 1.050.-
31 штангла за тепих пониклована 100 цм по 48.- Дин 1.448.-
62 штангле за тепих поникловане 92 цм по 44.- Дин 2.728.-
47 ноћних судова емајлираних по 40.- Дин 1.880.-
7 полица пониклованих за фризерницу по 240.- Дин 1.680.-

з)Ходници купатила приземље:

1 отирач за ноге кокос 132x60 Дин 300.-
1 отирач за ноге кокос 100x60 Дин 245.-
5 пљуваоница емајлираних по 15.- Дин 75.-

за пренос: 161.490.67

Пренето Дин 161.490.67

1 вага персонална бр. 18461 ТВЦ Дин 425.-
2 огледала шлифована 147x70 по 327.- Дин 654.-
1 огледало шлифовано 200x70 Дин 405.-
1 огледало шлифовано 180x70 Дин 375.-
1 кутија плехана за жалбе Дин 35.-

и)Кабине:

1 столица за лежање патент без платна (оштећена) Дин 225.50
30 отомана превучена белом мушемом по 528,49 Дин 15.854.70
27 хоклица чамових зелено обојених 50x38x38 по 35.- Дин 945.-
12 отирача за ноге дрвених по 12.- Дин 144.-
22 отирача за ноге гумена 77x41 по 74.35 Дин 1.635.70
12 пешчаних сатова од 30 мин. по 92.15 Дин 1.105.80
2 пешчана сата од 10 мин. по 42.- Дин 84.-
4 пешчана сата по 15 мин. по 52.- Дин 208.-
3 пешчана сата од 20 мин. по 60.- Дин 180.-
19 чивилука гвоздених трокраких зелено обојених по 250.- Дин 4.750.-
1 огледало шлифовано 190x70 Дин 390.-
4 столице за лежање без платна по 225,50 Дин 902.-
2 кључа за пуштање воде гвоздена по 40.- Дин 80.-
2 црева гумена за прање када по 100.- Дин 200.-
2 кофе емајлиране по 30.- Дин 60.-
1 отирач за ноге кокос 60x37 Дин 25.-
2 столице гвоздене баштенске по 56.50 Дин 114.-
1 вага персонална бр. 18452 ТВЦ Дин 1.627.50
1 огледало шлифовано 100x70 Дин 255.-
1 огледало шлифовано 210x70 окрњено Дин 270.-

ј)Одељење за оставу:

1 чивилук зидни чамови са 3 куке Дин 13.75
1 четка тешка за паркет Дин 150.-

4 заклона за пећи 102x55 по 66,66 Дин 266,66
2 канте плехане за угаљ мале по 30.- Дин 60.-
1 отирач кокос 56x34 Дин 25.-
1 стелаж чамови 200x150x38 Дин 200.-
1 стелаж чамови зелено обојен 300x200x50 Дин 500.-
2 хоклице чамове необојене 50x40x40 по 25.- Дин 50.-
1 огледало шлифовано 54x44 Дин 147.-

к) Одељење за хидротерапију:

2 отирача-подножника од летава 100x60 по 40.- Дин 80.-
1 подножник од летава 230x65 Дин 75.-
1 подножник од летава 415x70 Дин 120.-
1 подножник од летава 360x64 Дин 105.-
1 подножник од летава 130x92 Дин 55.-
1 подножник од летава 180x90 Дин 67.-

за пренос: 194.155,28

Пренето Дин 194.155,28

1 подножник 330x75 Дин 100.-
1 подножник од летава 160x80 Дин 60.-
1 подножник од летава 113x95 Дин 55.-
1 параван чамови троделни без платна 220x268 Дин 150.-
1 орман од чамовине са витрином, у 2 дела 165x76x58 450.-
1 хоклица чамова зелено обојено 55x38x38 Дин 35.-

л) Стан Кабинера: Николе Вучковића:

1 светлосно купатило за цело тело са 13 сијалица 8.500.-
1 столица за светлосно купатило 406.-
2 хоклице чамове зелено обојене 50x38x38 по 35.- 70.-
1 клупа чамова зелено обојена 41x100x25 35.-
1 клупа чамова зелено обојена 42x70x25 30.-
1 столица дрвена браон са овалним седиштем Тонет 80.-
1 столица дрвена баштенска црвено жута 50.-
1 орман трокрилни зелено обојен 180x180x43 450.-
1 огледало шлифовано 54x44 147.-
1 тепих Букле 290x73 за кабине 80,13
1 чивилук зидни зелено обојен са 3 кукe 13,75
2 отомана превучена белом мушемом по 528,49 1.056.98

љ) Одељење за масажу под тушем:

3 стола гвоздена баштенска на склапање по 165.- 495.-
5 столица гвоздених баштенских за склапање по 75.- 375.-
2 стола чамова зелено обојена за кабине 80x66x48 по 80.- 160.-
1 наслон за кофере Гођевац 260.30
1 клупа чамова зелено обојена 42x70x25 30.-

м) Свлагачионица за хидротерапију:

1 сто чамови за масажу под тушем 66x175x72 450.-
4 сунцобрана мања у боји за отворени базен по 339.- 1.356.-
7 сунцобрана већа у боји по 345.- 2.415.-
3 рама за параване без платна двокрилна по 63,34 190.02
1 рам за параван без платна двокрилни 52.50
12 столица за лежање без платна (оштећене) по 92,66 1.111,92
1 столица за лежање без платна патент 225.50
1 подножник од летава 240x195 109.-
1 тепих кокос са црвеном бордуrom 41,65x0,90 м. по 68,12 2.837.20
1 тепих кокос са црвеном бордуrom 370x100 по 100.- 370.-
1 тепих кокос са црвеном бордуrom 400x0,90 по 68,12 272,48
1 тепих кокос са црвеном бордуrom 51,26x100 по 100 5.126.-
1 тепих кокос са црвеном бордуrom 34x0,90 по 68,12 2.316.08

н) Затворен басен:

- 1 персонална вага бр. 18463 1.625.-
- 1 вага аутоматска Сека No 468, неисправна 1.425.-
- 1 вага аутоматска Солид, неисправна 4.000.-
- 3 хоклице чамове зелено обојене 50x38x38 по 35.- 105.-

за пренос: 231.126.14

Пренето Дин. 231.126.14

- 1 чивилук гвоздени за гардеробу са 12 вешалица Гођевац Дин 2.983.-
- 20 чивилука чамових зелено обојених по 13,75 Дин 275.-
- 1 огкедало шлифовано 120x80 Дин 300.-
- 18 огледала шлифованих овалних 45x26 по 57.- Дин 1.026.-
- 5 пљуваоница емајлираних по 15.- Дин 75.-
- 1 кофа емајлирана бела Дин 30.-
- 1 кутија плехана за жалбе, оштећена Дин 25.-
- 7 кревета од прућа за отворени базен по 143.- Дин 1.001.-
- 1 цево гумено црно за базен 8м, оштећено Дин 400.-
- 1 тепих кокос без бордуре 30,85x0,70м по 44.- Дин 1.357.40
- један тепих кокос без бордуре 5,40x0,90 по 68,12 Дин 367,84
- 1 конопац за отворени базен Дин 50.-
- 8 штанглих пониклованих за тепихе 125 см по 50.- Дин 400.-
- 17 штангли пониклованих за тепихе 100 см по 48.- Дин 816.-
- 1 орман чамов са 2 преграде 60x60x24 (за чаше) Дин 50.-
- 22 клупице чамове зелено обојене 42x70x25 по 34.55 Дин 760.-

њ)Магацин рубља:

- 1 сто чамов овално бело обојен 77x157x88 Дин 150.-
- 1 сто чамов 80x151x18 браон обојен са 1 фијоком Дин 150.-
- 1 орман од парене буковине двокрилни Ст. Здање) Дин 453.-
- 1 столица браон боје са овалним седиштем Тенет Дин 80.-
- 1 столица жуте боје ресторанска Тенет Дин 45.08
- 1 преса за рубље 71x30 Дин 100.-
- 1 стелаж чамови 200x260x49 Дин 400.-
- 1 стелаж чамови 200x300x49 Дин 500.-
- 1 стелаж чамови 200x345x49 Дин 600.-
- 19 пљуваоница емајлираних по 15.- Дин 285.-
- 1 кофа емајлирана Дин 30.-
- 7 кључева за пуштање воде у каде по 40.- Дин 280.-
- 1 кључ за пуштање у каде већи Дин 50.-
- 1 цево гумено црно за прање када 2 м Дин 200.-
- 7 чаршава креветских горњих по 110,47 (Шумадија) Дин 773,29
- 38 чаршава креветских доњих по 102,50 (Шумадија) Дин 3.895.-
- 155 навлака за јастуке по 20,54 (Шумадија) Дин 3.183,70
- 56 чаршава креветских горњих по 110,47 (Ст. Здање) Дин 6.186,32.-
- 66 чаршава креветских доњих по 102,50 (Ст. Здање) Дин 6.765.-
- 339 навлака за јастуке мањи по 20,54 (Ст. Здање) Дин 6.963.06
- 1 навлака за јастуке веће по 20,50 (Ст. Здање) Дин 20,50
- 6 покривача за отомане кончани по 122.60 Дин 735.60
- 43 чаршава креветска по 107.- (Ново Здање) Дин 5.601.-
- 101 навлака за јастуке по 20.54 Дин 2.074.54
- 13 јастука кудељних за сламу по 10.- Дин 130.-
- 15 чаршава фротир белих за купање старих по 90.- Дин 1.350.-
- 190 чаршава ланених за купање по 102.50 Дин 19.425.-
- 42 кошуље женске за базен по 21,38 Дин 847.96
- 33 кецеље од американа мушке за базен по 10.- Дин 330.-
- 26 мантила од американа за базен по 27,666 Дин 719,16

за пренос: 303.365.64

Пренето Дин 303.365.64

9 мантила од градла за кабинерке по 103.- Дин 927.-
9 кецеља за собарице старих Дин 40.-
2 кесе од американа за цеђење вина по 10.- Дин 20.-
5 превлаки од американа за фотеље по 20.- Дин 100.-
6 завеса од гренадина по 79,24 (Ст. Здање) Дин 457.44
2 драперије за прозоре по 20.- Дин 40.-
1 драперија од црвеног плиша (Шумадија) Дин 259,87
1 завеса од црвеног глота за фризерницу Дин 82.-
4 витраже од платна по 8.- Дин 32.-
1 јорган вунени жути Дин 350.-
2 јастучета везена за отомане по 40.- Дин 80.-
1 миље везено Дин 31.89
2 таблета по 10.- Дин 20.-
13 пешкира фротир по 23.- (Шумадија) Дин 299.-
75 пешкира фротир по 23.- (Ст. Здање) Дин 1.725.-
167 пешкира памучних по 13.- (Шумадија) Дин 2.171.-
62 пешкира ланена танка по 24,30 Дин 1.512.60
43 пешкира ланена пунија по 24.30 Дин 1.044.90
69 пешкира памучних по 25.40 Дин 1.752.60
6 пешкира памучних по 10.- Дин 60.-
36 чаршава столних белих малих по 30.50 Дин 1.096.-
34 салвета белих већих по 9.25 Дин 314.50
10 салвета разних мањих по 4.71 Дин 47.10
16 кесица за салвете по 2.50 Дин 40.-
1 јастук перјани мали за диван Дин 40.-
1 јастук перјани округлао за диван Дин 50.-
2 даске чамове за пеглање: 200x25 по 20.- Дин 40.-
1 даска чамова за пеглање комбинована 95x10x18 Дин 15.-
2 корпе од пружа за рудље по 75.- Дин 150.-
1 мрежа за тенис Дин 545.-
1 машина шиваћа Диркоп стара-неупотребљива Дин 200.-
1 тепих штитник са бордуром 850x60 по 24.- Дин 204.-
1 тепих штитник са бордуром 700x60 по 24.- Дин 168.-
1 тепих штитник са бордуром 1250x60 по 24.- Дин 300.-
1 тепих Букле хотелски (Ст. Здање) 32x090 по 74,50 Дин 2.384.-
1 тепих Букле хотелски (Ст. Здање) 34x090 по 74,50 Дин 2.533.-
1 тепих Букле 16.90x0.88 м. по 74.50 Дин 1.259.05
1 тепих Букле 18.50x0.88 м. по 74,50 Дин 1.378.25
1 тепих Букле 16.50x0.88 м. по 74,50 Дин 1.229.25
1 тепих Букле 35x0.90 м. по 74,50 Дин 2.607.50
1 тепих Букле 24.50x0.90 м. по 74,50 Дин 1.825.25
1 тепих Букле 17.25x0.88 м. по 74,50 Дин 1.285.13
1 тепих Букле 12.20x0.90 м. по 74,50 Дин 909.90
1 тепих Букле 8.35x0.88 м. по 74.50 Дин 622.-
1 тепих Букле 9.80x0.90 м. по 74,50 Дин 730.10
14 тепиха Букле собних 3.45x0.62 по 241,50 Дин 2.381.-
4 тепиха Букле за пред кревет 125x65 по 87.50 Дин 350.-

за пренос Дин 337.049,87

Пренето Дин. 337.049.87

25 тепиха Букле за пред кревете 125x62 по 8,50 Дин 2.187.50
2 тепиха Букле за пред кревет 125x65 по 87,50 Дин 175.-
1 тепих штитник са бордуром 8.75x0.50 по 24.- Дин 210.-
1 тепих штитник са бордуром 14x0.60 по 24.- Дин 336.-
1 тепих штитник са бордуром 28.50x0.60 по 24.- Дин 684.-
1 тепих штитник са бордуром 27x0.50 по 24.- Дин 648.-
1 тепих штитник са бордуром 6.50x0.50 по 24.- Дин 156.-
1 тепих штитник са бордуром 8.50x0.60 по 24.- Дин 304.-
1 тепих штитник са бордуром 11.30x0.60 по 24.- Дин 271.20

1 тепих штитник са бордуром 12.60x0.60 по 24.- Дин 302.40
 1 тепих штитник са бордуром 3.25x0.50 по 24.- Дин 78.-
 1 тепих Велвет 8x1-20 по 266.50 Дин 1.788.-
 1 тепих Велвет 9.45x1.20 по 226,50 Дин 2.140.42
 1 тепих Велвет флакав 2.75x 120м. неупотребљив Дин 623.87
 1 тепих Велвет 6.75x1.20 по 226.50 Дин 1.472,12
 1 тепих кокос без пордуре 6.25x0.70 по 47.60 Дин 287.50
 19 тепиха Јадран за пред кревет 120x60 по 86.50 Дин 1.643.50
 22 отирача за ноге кокос 56x35 цм по 25.- Дин 550.-
 5 отирача за ноге кокос са бордуром 53x32 по 16.- Дин 80.-
 1 отирач за ноге кокос 100x60 Дин 245.-
 1 отирач за ноге кокос 100x65 Дин 245.-
 1 отирач за ноге кокос 140x60 Дин 124.80
 29 штанглих за тепихе месингане 130 см по 60.- Дин 1.740.-
 3 штангле месингане за тепих 110 см по 54.- Дин 162.-
 4 штангле за тепихе полуокругле поникловане 140см по 120.- 480.-
 32 штанге за тепихе поникловане 125 см по 55.- Дин 1.760.-
 3 штангле поникловане за тепих 120 см по 50.- Дин 150.-
 12 штангли за тепихе 110 см по 54.- Дин 648.-
 195 штангли за тепихе поникловане 100 см по 48.- Дин 9.418.-
 11 штангли за тепихе поникловане 80 см по 44.- Дин 484.-

о)Перионица:

1 апарат за прање рубља бр. 45343 са динамом Дин 37.263.-
 1 апарат за сушење рубља бр. 45011 Дин 17.281.-
 1 пегла електрична са динамом бр.-75068 Дин 25.140.-
 2 корита дрвена за прање рубља по 120.- Дин 240.-
 2 ногаре за корита по 20.- Дин 40.-
 3 отирача дрвена за ноге по 20.- Дин 60.-
 1 столица браон са округлим седиштем Тенет Дин 80.-
 1 столица дрвена стара Дин 45.-
 4 хоклице дрвене зелено обојене 50x38x38 по 35.- Дин 140.-
 2 кофе плехане по 20.- Дин 40.-
 2 шафоља дрвена већа стара по 80.- Дин 160.-
 1 корито дрвено обложено плехом, старо Дин 150.-
 1 секира са држаљем Дин 20.-
 2 лопате за угаљ по 8.- Дин 16.-
 1 преса дрвена за рубље Дин 100.-
 2 корита од чамових летава 180x60 по 180.- Дин 360.-

за пренос: 447.789.18

Пренето Дин 447.789.18

1 конопац за рубље Дин 15.-
 1 пећ Краљица пећи бр. 1 са чунковима Дин 579.66
 1 чивилук зидни дрвени са 5 кука Дин 40.-
 1 сто чамови стари 80x60 Дин 100.-
 1 сто чамови 85x65 Дин 105.-
 1 сто чамови 98x75 Дин 120.-
 1 сто чамови 95x74 ресторански Дин 100.-
 1 сто чамови 100x70 Дин 120.-
 1 сто чамови 96x75 ресторански Дин 100.-
 1 сто чамови 190x87 Дин 200.-

2. ХОТЕЛ “НОВО ЗДАЊЕ“

1 сто писаћи превучен мушемом са 1 фијоком 103x68x80 Дин 350.-
 1 сто чамови са ногарима за банкете 300x87x78 Дин 320.-
 1 сто чамови 92x68x83 Дин 75.-
 2 стола чамова 84x64x80 Дин 150.-
 1 сто чамови стари кухињски 198x75x82 Дин 200.-

1 сто чамови 83x62x80 Дин 75.-
 17 столова чамових 80x60x80 по 75.- Дин 1.275.-
 4 стола од буковине 80x50x80 по 85,36 Дин 341.44
 4 стола гвоздена баштенска већа за склапање по 100.- Дин 400.-
 1 сто дрвени са мушемом Ремец Дин 203.13
 67 столица гвоздених баштенских за склапање по 95.- Дин 6.365.-
 11 столица букових жутих (Ст. Здање) по 45.08 Дин 495.88
 7 столица дрвених баштенских старих по 50.- Дин 350.-
 36 столица дрвених браон са овалним седиштем Тонет по 65.- Дин 2.440.-
 4 ноћна ормана букова без стакла по 120.- Дин 480.-
 2 ноћна ормана букова са стаклом по 120.- Дин 480.-
 21 орман ноћни чамови (Н. Здање) по 100.- Дин 2.100.-
 2 ормана чамова двокрилна бело обојена 200x110 по 260.- Дин 520.-
 22 ормана двокрилна бело обојена 190x100 по 260.- Дин 5.720.-
 1 орман од буковине двокрилни 200x107x50 Дин 453.-
 1 орман чамови једнокрилни бело обојен 188x86x45 Дин 260.-
 2 ормана ноћна плехана стара по 120.- Дин 240.-
 1 наслон за кофере храстови 68x42x43 (Ст. Здање) Дин 41,70
 6 табли чамови од столова за банкете по 200.- Дин 1.200.-
 1 пећ Краљица пећи др. 5 Дин 579.66
 25 пећи Н 102 са чунковима по 333,34 Дин 8.333.50
 1 пећ са кадом емајлираном за купатило Дин 1.100.-
 13 заклона за пећи 98x56 по 100.- Дин 1.300.-
 25 огледала шлифованих овалних 39x59 по 140.- Дин 1.500.-
 1 стелаж чамови са 3 преграде 78x184x63 Дин 180.-
 1 вага децимална кухињска никлована Дин 260.-
 6 тегова: 1/5 дека, 2/10, 2/20 и 1/1 Дин 37.-
 1 вага децимална до 500 кгр Дин 750.-
 7 тегова 2/10, 2/1/2 кгр, 1/2, 2/5 Дин 37.-

за пренос: 487. 611. 15
 Пренос Дин. 487.611.15

3 отомана превучена шареним гредлом по 267,50 Дин 802,50
 39 кревета енглеских белих по 340.- Дин 13.260.-
 2 кревета енглеска бела мала по 83.33 Дин 166.66
 1 кревет плехани Дин 340.-
 28 душека троделних пуњених травом по 220.- Дин 6.160.-
 1 јастук перјани без навлаке, мали Дин 70.37
 1 казан бакарни са фуруном дотрајали Дин 400.-
 1 корито плехано оштећено 170x55x38 Дин 144.-
 2 умиваоника плехана (Ст. Здање) 180x160 Дин 160.-

3. СТАРА ЗГРАДА БАЊСКЕ УПРАВЕ

1 сто писаћи превучен зеленом чојом у средини 150x80x80
 са 3 фијоке и 2 преграде Дин 500.-
 1 писачи сто превучен зеленом чојом 140x75x80, са 3 фијоке и 2 преграде Дин 200.-
 1 орман од чамовине за акта са 5 фијока и 1 крило
 горњи део са 3 стаклене полице 200x170x50 Дин 1.200.-
 1 орман од чамовине за акта са 5 фијока, горњи део
 двокрилни са 6 фијока 190x100x50 Дин 800.-
 2 столице од буковине са широким наслоном браон боје Дин 100.-
 2 чивилука зидна од чамовине са 2 куке поникловане 50x8 по 15.- Дин 30.-
 1 тепих за под са лила шарама 288x39 неупотребљив Дин 1.150.-
 1 тепих зидни фабрички – Лав у оазии 120x172 Дин 300.-
 1 часовник зидни у дрвеном раму са шеталицом 100x27x12 Дин 300.-
 1 сто чамов са 1 фијоком необојен 87x70x76 Дин 100.-
 1 тахиметар Отофенгл, синови касел др-14626 са стативом Дин 19.000.-
 1 летва нивелманска 4 м Дин 400.-
 1 пљуваоница емајлирана Дин 15.-

1 орман за књиге од буковине полуполитиран са ролетном и 9 преграда 110x45x35 Дин 600.-

4. ВРТЛАРСКИ АЛАТ:

10 пијука (4 неисправна) по 38.- Дин 380.-
13 будака 5 неисправни по 27.- Дин 351.-
9 лопата гвоздених неисправних по 8.- Дин 72.-
4 ашова (три неисправна) по 8.- Дин 32.-
15 мотичица по 15.- Дин 75.-
10 мотика по 18.- Дин 180.-
2 секире по 48.- Дин 96.-
2 кесе по 24.- Дин 48.-
2 српа по 8.- Дин 16.-
3 грабље (2 по 6 и 1 по 12) Дин 24.-
2 шприца месингана за црево по 38.- Дин 76.-
2 холендера месингана по 14.- Дин 28.-
4 канте са решетком за заливање по 60.- Дин 240.-
2 црева гумена од 4/5 са прибором 16 м по 100.- Дин 1.600.-
2 маказе за живу ограду по 200.- Дин 400.-
1 маказе за лозу Дин 35.-
2 маказе за траву по 35.- Дин 70.-

за пренос: 536.532.68

Пренето дин 536.532.68

5. МЕТЕОРОЛОШКА СТАНИЦА.

1 барометар бр. 2885 Фиес, фабрика Штиглиц Дин 3.200.-
1 сандук за барометар Дин 100.-
1 термометар обичан бр. 3021 са футролом Дин 300.-
1 термометар обичан бр. 3022 са футролом Дин 300.-
1 термометар резервни за психометар бр. 86594 са фотр. Дин 325.-
1 термометар максимални бр. 37 са футролом Дин 300.-
1 термометар минимални бр. 9078 са футролом Дин 300.-
1 термометар за површину тла у металном раму Дин 520.-
1 термометар за тле бр. 15054 Дин 288.-
1 термометар за тле број 15987 Дин 288.-
1 термометар за тле бр. 14890 Дин 288.-
1 термометар за тле бр. 15068 Дин 288.-
1 хигрометар, 1 метални рам, 1 кључ Но 41 Дин 500.-
1 аспиратор бр. 11864 са сандуком Дин 400.-
4 кишомера комплетна, 2 држача, по 200.- Дин 800.-
1 сунчани сат Ангеландеров Дин 60.-
1 ветромер Вилдов (неисправан) Дин 500.-
1 компас Дин 50.-
1 фењер ручни Дин 30.-
1 левак емајлиран Дин 15.-
3 мензуре за воду по 10.- Дин 30.-
1 метална казаљка за сунчани сат Дин 50.-
2 бирета по 26.- Дин 52.-
1 статив дрвени Дин 100.-
1 пипета од 50 гр Дин 40.-
1 пипета од 10 гр Дин 20.-
1 стоп сат Дин 400.-
1 сат лонжин Дин 450.-
1 клупа чамова бело обојена 50x100x25 Дин 35.-
1 полица чамова бело обојена 180x22x65 Дин 50.-
1 сто чамови бело обојен 102x45x45 Дин 120.-
1 сандук за ствари чамови бели 22x94x13 Дин 40.-
1 сандук за ношење тиквица 25x50x33 Дин 40.-
1 сандук чамови са једнокрилним стакленим вратима 58x64x54 100.-
1 полица за тиквице 17x76x14 Дин 30.-

6. СТОЛАРСКИ АЛАТ.

- 2 тезге столарске 190x70 по 1.155.- Дин 2.310.-
- 1 орман двокрилни дрвени за алат 175x100 Дин 334.-
- 1 тестера ретка Дин 25.-
- 4 тестере кружне разних димензија по 60, 50, 45 и 25 Дин 180.-
- 1 тестера пантликаста Дин 23.-
- 1 камен за оштрење злата тоцило Дин 50.-
- 1 пећ плехана Дин 350.-
- 1 пећ Краљица пећи бр. 5 Дин 579.66

за пренос: 550.793.34

Пренето Дин 550.793.34

- 1 машина за млевење фарбе Дин 300.-
- 1 машина столарска комбинована неисправна Дин 24.370.50
- 1 шмиргл-шајбе Дин 58.-
- 1 сто дрвени стари 300x70 Дин 120.-
- 7. Електрична централа
- 2 пећи Краљица пећи бр. 2 по 579.66 Дин 1.159,32
- 1 орман двокрилни за алат Дин 400.-
- 1 сто дрвени мали Дин 60.-
- 1 сто дрвени за рад Дин 250.-
- 1 столица дрвена стара Дин 15.-
- 1 левак за зајитин плехани Дин 15.-
- 2 кофе емајлиране по 15.- Дин 30.-
- 1 сат зидни округао Дин 100.-
- 1 сврдло за бушење Дин 25.-
- 7 бургија спиралних разне димензије Дин 50.-
- 1 швунгратцијер за рено Дин 25.-
- 1 буре за нафту од 450 л Дин 450.-
- 1 четка челична Дин 20.-
- 1 кључ виљушкасти хром челик 8/10 Дин 8.-
- 1 кључ виљушкасти хром челик 12/13 Дин 11.-
- 1 кључ виљушкасти хром челик 14/15 Дин 13.-
- 1 кључ виљушкасти хром челик 16/17 Дин 15.-
- 1 кључ виљушкасти хром челик 18/19 Дин 18.-
- 1 кључ виљушкасти хром челик 10/22 Дин 20.-
- 1 кључ виљушкасти хром челик 22/24 Дин 25.-
- 1 кључ виљушкасти хром челик 25/28 Дин 27.-
- 1 кључ виљушкасти хром челик 30/32 Дин 30.-
- 1 кључ виљушкасти хром челик 36/41 Дин 78.-
- 1 гарнитура усадних кључева Дин 70.-
- 1 турпија од 10 см. Дин 16.-
- 1 турпија од 12 см. Дин 15.-
- 1 турпија за дрво 20/5 мм Дин 25.-
- 1 шраув шток паралелни Дин 675.50
- 1 бензинска лампа од 0.75 л. Дин 500.-
- 1 волт метар 12/240 волти Дин 120.-
- 1 бауметар за киселину Дин 95.-
- 1 гумено црево $\frac{3}{4}$ од 10 м. по 50.- Дин 500.-
- 1 лет лампа Дин 750.-
- 1 монтер цанге Дин 28.-
- 1 блиц цанге Дин 30.-
- 1 чекић од 1/5 кгр Дин 15.-
- 1 шрауфенцијер Дин 10.-
- 2 шрауфенцијера по 15.- Дин 30.-
- 1 појас са конопцем Дин 202.-
- 1 гелендер Дин 2.142.-
- 2 мотора Рено и Ен.В.М. са два генератора Дин 128.060.0

за пренос: 711.770.16
Пренето Дин 711.750.16

1 електрични вод Дин 62.743.06
3 мердевине 1/4 м., 1/3 м и 1/2 м. Дин 550.-

8. КОВАЧНИЦА:

1 бор машина Дин 1.200.-
1 секач за сечење гвожђа Дин 800.-
1 менгеле Дин 380.-
1 мех за ватру Дин 900.-

9. ПАРК:

154 клупе овалне зелено обојене мале по 70.- Дин 10.780.-
50 клупа црвено обојених великих (Јовичић) по 260.- Дин 13.000.-
70 клупа црвено обојених (Висунг) по 278.- Дин 19.460.-
1 ваљак камени од 1.700 кгр. Дин 1.300.-
10 корпи за отпатке за парк, гвоздених по 150.- Дин 1.500.-
1 колица са 4 точка ручна Дин 715.-
1 ваљак камени од 120 кгр за тенис Дин 600.-
1 кола за поливање гвоздена Дин 5.000.-

10 ИЗВОР “КЊАЗ МИЛОШ“

1 вага децимална Колубус, неисправна Дин 6.000.-
1 сто од храстовине покривен мермерном плочом 250x90x89 Дин 2.000.-

11. КОЛА И ЗАПРЕЖНИ ПРИБОР

1 кола волујска са јармом и канатама Дин 2.060.-
2 улара кожна по 80.- Дин 160.-
1 чешагија Дин 12.-
1 кофа плехана Дин 55.-
1 плуг дрвени за чишћење снега Дин 200.-
1 круњача ручна др. 2330 Дин 800.-
1 кола за лед Дин 77.908.50
1 микроскоп ручни за преглед цеви Дин 350.-

12. БАЊСКА БИБЛИОТЕКА.

1280 књига разне садржине по списку књига (вредност се тачно незна)

13. СТАРО КУПАТИЛО

8 када гвоздених изнутра емајлирана по 1.350.- Дин 10.800.-

1 вага аутоматска Сека Но 468 мање обрачуната
на стр. 6. овога списка за Дин 2.166.50

Укупно динара:

14. ИНВЕНТАРСКИ ПРЕДМЕТИ КОЈИ СЕ НАЛАЗЕ У СРЕСКОМ НАЧЕЛСТВУ У АРАНЂЕЛОВЦУ УЗЕТИ
ЗА ПОТРЕБЕ НЕМАЧКЕ КОМАНДЕ МЕСТА, А НА КОЈЕ СРЕСКО НАЧЕЛСТВО НИЈЕ ХТЕЛО ИЗДАТИ
РЕВЕРС:

2 фотеље превучене кожом по 350.- Дин 700.-
1 канабе превучено кожом Дин 600.-

за пренос: 1300.-
Пренето Дин 1.300.-

1 сто од буковине округло, црно обојен Дин 100.-
1 столица са високим наслоном, превучена плишем Дин 150.-
4 столице дрвене Ремец по 102, 22 Дин 408.88
1 канабе превучено штофом (Ст. Здање) Дин 267.50
1 орман – Шмизет Дин 1.320.24
1 столица превучена кожом Дин 370.24
1 сто писаћи фурниран Дин 1.352.-

1 сто чамови црвено жуто обојен Дин 80.-
1 сто Ремец Дин 203.22.-
1 слика урамљена "Вида на Опленцу" 43/59 Дин 64.15
1 слика урамљена "Манастир" 43/59 рађена на платну
у масним бојама Дин 800.-
1 слика без рама "Мобилизација Српске војске"
рађена на платну масном бојом Дин 3.050.-

15. ИНВЕНТАРСКИ ПРЕДМЕТИ КОЈЕ ЈЕ НЕМАЧКА ВОЈСКА УЗЕЛА ПО РЕВЕРСИМА ЗА СВОЈЕ ПОТРЕБЕ.

По реверсу бр. 1:

1 писаћи сто Дин 812.-

По реверсу бр. 2:

30 чаршава креветских по 110,47 Дин 4.308,33

8 чаршава јорганских по 101,85 Дин 814.80

10 чаршава за купање ланених по 117,43 Дин 1.174.30

4 чаршава фротир за купање у боји по 89.98 Дин 359.92

60 навлака за јастуке по 20.54 Дин 1.232.40

9 навлака за јастуке већих по 20.54 Дин 184.86

9 пешкира за брисање памучна по 13.- Дин 117.-

38 пешкира за брисање фротир по 23,68 Дин 899,84

43 чаршава асталска бела по 43.30 Дин 1.861.90

5 чаршава асталских белих великих по 48.60 Дин 243.-

86 салвета белих по 9.95 Дин 855.70

По реверсу бр. 3:

61 чаршав креветски по 110,47 Дин 6.738.67

47 навлака за јастуке 20.54 Дин 965.38

20 пешкира фротир по 23,68 Дин 473.60

По реверсу бр. 4:

15 чаршава столних по 43.60 Дин 654.-

15 салвета по 9.95 Дин 149.25

30 чаршава креветских по 110,47 Дин 331.41

30 навлака за јастуке по 20.54 Дин 616.20

По реверсу бр. 5:

30 чаршава креветских по 110.47 Дин 3.314,10

15 навлака за јастуке по 20.54 Дин 308.10

12 пешкира фротир по 23.68 Дин 284.16

за пренос: 36.165.15

Пренето Дин. 36.165.15

4 фотеље Гођевац по 418.66 Дин 1,674.64

1 етажер Гођевац Дин 598.90

35 столица баштенских гвоздених по 95.- Дин 3.325.-

8 столова бучових 80x60 по 85.36 Дин 682.88

120 тањира плавих плитких по 11.- Дин 1.320.-

60 тањира плавих дубоких по 12.- Дин 720.-

20 салвета белих по 9,95 Дин 199.-

20 столица Ремец по 102,22 Дин 2.044.40

По реверсу број 6.

3 сунцобрана велика по 339.- Дин 1.017.-

По реверсу број 7-

24 столице Ремец по 203.22 Дин 4.877.28

5 чивилука гвоздених четвереугаоних по 340.- Дин 1.700.-

24 чаршава столна штампана у боји по 103,7 Дин 2.483.28

12 чаршава столних жутих по 40.- Дин 480.-

66 чаршава столних плавих по 45.- Дин 270.-

5 тепиха Велвет: 2 од 4м., 3 од 8м., 1м по 226,50 Дин 7.248.-

1 тепих шпагат 3м по 76.93 Дин 229.79

5 фотеља Гођевац по 418.66 Дин 2.093.30

90 столица Ремец по 102.22 Дин 9.199.80
 2 сата зидна велика са клатном по 620.- Дин 1.240.-
 1 слика урамљена "Пролеће" рађена масним бојама Дин 1.160.-
 1 слика урамљена "Лединци" Дин 930.-
 3 слике урамљене штампане (М.Мариковић) 53/35 по 64.15 192.45
 1 слика урамљена "Корчула" (Путник) 50/35 по 27,50 Дин 27.50
 3 слике урамљене Путник "Београд", "Охрид", "Похорје"
 70/53 по 27.50 Дин 82.50
 10 ноћних лампи по 64.08 Дин 640.80
 4 наслона за кофере храстове по 120.- Дин 480.-
 2 стола плетена округла по 244.44 Дин 488.88
 4 фотеље плетене ниске по 244.44 Дин 977.76
 4 хоклице плетене по 81.48 Дин 325.92
 2 клупе превучене штофом, тапациране по 273.- Дин 546.-
 2 пепељаре никловане веће по 24.- Дин 48.-
 3 огледала шлифована овална 60/40 по 61.70 Дин 185.10
 7 карнишни металних по 90.- Дин 630.-
 7 завеса у два дела од гренадина по 79.24 Дин 553.68
 13 каришни дрвених патената, фурнираних по 251.- Дин 3.263.-
 1 сто плетени округао Дин 244.44
 4 фотеље плетене високе по 244.44 Дин 977.76
 2 хоклице плетене по 81.48 Дин 162.96
 По реверсу број 8.
 1 сто са стакленом плочом Гођевац Дин 556.24
 4 тепиха укупно 34 метра по 226.- дин 1м Дин 7.701.-
 10 чаршава креветски по 110.47 Дин 1.104.70
 10 навлака за јастуке по 20,54 Дин 205.40
 за пренос 99.152.51
 Пренето Дин 99.052.51
 4 пешкира по 23,68 Дин 94.72
 По реверсу бр. 9:
 1 вага Дин 1.627.50
 По реверсу бр. 10:
 1 диван Дин 943.-
 По реверсу бр. 11:
 4 отомана по 943.- Дин 3.772.-
 По реверсу бр. 12:
 120 плитких тањира по 11.- Дин 1.320.-
 60 тањира дубоких по 12.- Дин 720.-
 35 чаршава столних по 43.30 Дин 1.515.50
 По реверсу бр. 13:
 1 орман од парене буковине Дин 453.-
 15 столица дрвених браон по 80.- Дин 1.200.-
 1 сто плетени округао Дин 244.44
 1 сталак за цвеће плетен комбинован Дин 100.-
 2 сталка за цвеће плетена округла по 45 Дин 90.-
 2 карнишне дрвене патент по 251.- Дин 502.-
 2 сторе чипкане по 302.- Дин 604.-
 1 канабе плетено од шаше Дин 169.60
 1 чивилук за одело гвоздени четвороугаони Дин 340.-
 1 огледало шлифовано овално 60/40 Дин 61.70
 3 слике урамљене (Путник) по 27.50 Дин 82.50
 3 фотеље Гођевац по 418.66 Дин 1.255.98
 1 сто Гођевац Дин 512,74
 2 фотеље плетене обичне по 244.44 Дин 488.88
 2 стола дрвена са црвеном плочом 80/70 по 120.- Дин 240.-
 1 сто Ремец Дин 203.22
 По реверсу бр. 24:⁷⁸
 20 салвета по 9.95 Дин 199.-

---

78 Грешка настала приликом куцања текста; треба да стоји 14.

По реверсу бр. 15:

26 чаршава креветских по 110.47 Дин 2.872.22

10 навлака за јастуке по 20.54 Дин 205.40

25 тањира плавих плитких по 11.- Дин 275.-

25 тањира плавих дубоких по 12.- Дин 300.-

По реверсу бр. 16:

5 чаршава столних по 43.50 Дин 216.50

По реверсу бр. 17:

6 чаршава креветских по 110.47 Дин 662.82

6 навлака за јастуке по 20.54 Дин 123.24

за пренос: 120.447.47

Пренето Дин 120.447.47

По реверсу бр. 18:

5 карнишни металних по 90.- Дин 450.-

5 завеса у два дела од гренадина по 79.24 Дин 396.20

20 столица браон Тонет по 80.- Дин 1.600.-

6 тепиха за пред кревет Јадран 120/60 по 85.50 Дин 519.-

6 столова букових 80/50 по 85.36 Дин 512.16

4 ормана од парене буковине по 453.- Дин 1.812.-

1 наслон за кофере Гођевац Дин 260.30

По реверсу бр. 19:

4 кревета енглеска по 308.80 Дин 1.235.20

1 отоман хотелски Дин 267.50

2 огледала шлифована овална по 61.70 Дин 123.40

3 ормана од парене буковине по 453.- Дин 1.359.-

4 ноћна ормана од парене буковине по 150.- Дин 600.-

3 душека од вуне троделна по 420.- Дин 1.260.-

4 јастука перјана по 27.50 Дин 110.-

4 лампе за ноћне ормане комплетне по 48.- Дин 192.-

6 столица Ремец по 102.22 Дин 613.32

14 столица браон Тонет округли по 60.- Дин 840.-

4 стола чамова црвено жута по 80.- Дин 320.-

4 карнишне металне по 90.- Дин 360.-

4 завесе у два дела од гренадина компл. по 79.24 Дин 316.96

1 сто превучен мушемом са 2 фијоке 130/70 Дин 812.-

1 сто са мраморном плочом Дин 250.-

4 стола Ремец по 203.22 Дин 812.88

5 арматура висећих са опал куглама по 63.- Дин 315.-

1 кревет Гођевац Дин 760.-

1 душек троделни пуњен вуном Дин 420.-

1 ноћни орман Гођевац Дин 420.-

1 наслон за кофере Гођевац Дин 260.30

2 карнишне дрвене по 251.- Дин 502.-

2 сторе чипкане по 302.- Дин 604.-

1 сто са стакленом плочом Гођевац Дин 556.24

2 фотеље Гођевац по 418.66 Дин 837.32

10 столова чамових ресторанских по 90.- Дин 900.-

1 умиваоник плехани Шумадија Дин 350.-

4 чаршава креветска ланена по 110.47 Дин 441.88

4 навлака за јастуке по 20.54 Дин 82.16

2 тепиха за пред кревет Јадран 120/60 по 86.50 Дин 173.-

2 тепиха собна од канапа 380/60 по 394.20 Дин 788.40

По реверсу бр. 20:

80 навлака за јастуке по 20.54 Дин 1.643.20

80 чаршава креветских по 110.47 Дин 8.837,60

80 чаршава горњих по 110,47 Дин 8.837.60

80 ћебади вунених по 420.- Дин 33.600.-

за пренос: 195.798.09

пренето дин 195.798.09

16. ИНВЕНТАРСКИ ПРЕДМЕТИ ИЗДАТИ ПО РЕВЕРСИМА ДРЖАВНИМ И ДРУГИМ УСТАНОВАМА И ПРИВАТНИМ ЛИЦИМА.

По реверсу Здравственој задрузи у Аранђеловцу за потребе амбуланте за избеглице бр. 1.

4 кревета енглеска по 308.80 Дин 1.235.20

6 душека пуњена травом троделних по 220.- Дин 1.320.-

6 јастука перјаних по 27.40 Дин 165.-

По реверсу Пореске управе у Аранђеловцу бр. 2.

3 столице Тенет са округлим седиштем по 45.- Дин 135.-

По реверсу Среском начелству у Аранђеловцу бр. 3.

2 стола чамова кафанска по 90.- Дин 180.-

2 столице Темет по 80.- Дин 160.-

По реверсу Вицка Јанковића, пол[ицијског] писара, бр.4.

(издата по одобрењу Комесара бање Јована Марића)

3 кревета енглеска из хотела "Ново Здање" по 340.- Дин 1.020.-

По реверсу Витомира Марковића зван[ичника] среза орашачког бр. 5.

(издате од стране Експозитуре штедионице Дунавске бановине у Аранђеловцу)

1 кревет енглески са мадрацима 308.80 Дин 308.80

1 душек троделни пуњен вуном Дин 420.-

Укупно Динара 200.742.09

17. ИНВЕНТАРСКИ ПРЕДМЕТИ УЗЕТИ ОД СТРАНЕ УСТАНОВА И ПРИВАТНИХ ЛИЦА ЗА КОЈЕ НИСУ ДАТИ РЕВЕРСИ

а) Штедионица Дунавске бановине у Смедереву:

1 тепих од јуте 2.50x 3,50 Дин. 1.301.40

1 тепих имитација Смирна 2x3 Дин 2.651.40

2 ћебета Теокаровић, кашиње длаке по 320.- Дин 640.-

4 ћебета једнобојна вунена по 305.- Дин 1.220.-

Ове инвентарске предмете примила је Штедионица од бившег господина Бана-Стефановића, што се види из писма Штедионице бр. 50 од 2 јануара 1942 г. достављеног овој Управи

б) Вицко Јанковић, полицијски писар среза орашачког:

10 кревета енглеских са мадрацима по 340.- Дин 3.400.-

Ове предмете издао је руковалац инвентара Парађанин Душан по наређењу Комесара бање Марић Јована, а за потребе немачке војске

в) Јован Марић, комесар бање

12 ћебади разних вунених од кашиљ длаке по 320.- Дин 3.840.-

за пренос 13.052.80

Пренето Дин 13.052.80

По изјави члана комисије г. Димитрија Дотлића бр. 883/41 Марић Јован однео је ове предмете у својству Комесара августа месеца 1941 године а при одласку из Старог Здања где је становао па их је после кратког времена понео собом у Смедерево.

Члану комисије Дотлић Димитрију, такође је познато да је немачка војска однела у неколико махова извесне инвентарске предмете на које није дала реверс, и ако су реверси тражени.

18. ИНВЕНТАРСКИ ПРЕДМЕТИ ЧИЈА СЕ ЦЕНА НЕ ЗНА ЈЕР СУ ПРЕДАТИ ОД СТРАНЕ ШТЕДИОНИЦЕ БУКОВИЧКОЈ БАЊИ КАО ИНВЕСТИЦИЈЕ.

1 туш-катедра комплетна са 2 манометра бр. 72575 и 72576 -

1 када од боровине 74x190x100 за хидротерапију -

2 шафоља од боровине 43Ø 55 за хидротерапију -

3 апарата за испирање носа, уста и грла -

1 апарат са термометром -

1 метално цедро за масажу под тушем 150 см. -

Укупно Динара: 13.052.80

Комисија није могла извршити попис инвентарских предмета, који се налазе у бањским зградама хотелима "Шумадији" и "Старом Здању", отвореном басену и купатилу "Талпари", као и у зградама : Андре

Ђорђевића, Јована Савића, Среском суду, Соколском дому, Гимназији, Женској занатској школи, Српске мајке и Поштанске Штедионице из разлога што Немачке власти које су заузеле ове зграде за потребе Немачке војске, нису дозволиле приступ комисији у поменуте зграде и ако је члан комисије Дотлић Димитрије по налогу заменика комесара бање за ово тражио одобрење. Комисија наомиње да се у поменутим зградама налази већи део инвентара. Из овог разлога комисија није била у могућности да тачно утврди који су све инвентарски предмети однети од почетка рата до данас, па према томе није могла направити ни упоредни преглед из кога би се видела разлика између последњег пописа извршеног у новембру месецу прошле године и садашњег.

Комисија се није упуштала у процену данашње вредности покретне и непокретне имовине Буковичке бање, што јој је наредбом Комесара бање такође стављено у дужност, јер за утврђивање таквих цена није имала у свом саставу стручна лица нити је располагала потребним податцима на основу којих би могла поставити једно приближно мерило за утврђивање вредности имовине која је огромна и разноврсна (зграде, земљиште под парком, 5 минералних извора, инсталације, машине, разни апарати, инструменти, електрична мрежа, алат, намештај, рубље и т.д. и т.д.

Члан Комисије г. Јевремовић изјављује: сазнао сам да су неке инвентарске ствари предате Окружном начелству без знања и одобрења Штедионице као руковаоцу инвентара. О овоме треба да да податке Управа Буковике бање.

Члан Комисије г. Парађанин Душан изјављује: да је на тражење Окружног начелника издао за потребе Окружног начелства 14 мет. кокос тепиха у два комада који су били у одељењу у коме је данас смештена канцеларија Управе бање. За ове тепихе биће донета одлука о расхоровању.

Потписани чланови комисије испитали су све околности под којима су с времена на време одношени инвентарски предмети из бање од стране Немачке војске па тврде: да нико од одговорних органа Управе бање и Штедионице-Експозитуре у Аранђеловцу није био у могућности да спречи одношење инвентарских предмета или да у свакој прилици исходи реверс на узете ствари, мада је руководиоца инвентара увек захтевао реверс.

Ову констатацију комисија чини поред осталих разлога и због тога што су са извесне стране чињени приговори лицима који сачињавају ову комисију како нису водили довољно рачуна о томе да се одношење инвентара спречи или бар изишту реверси.

3 јула 1942 год.

Чланови Комисије:

- 1/ Др, Драгољуб С. Ђокић, бањски лекар
- 2/ Љубомир Јевремовић, с. р.
- 3/ Душан Парађанин с. р. благ[ајник] бање
- 4/ Димитрије Дотлић с. р.

Овај списак инвентарских предмета, саставни је део Записника комисије од 17 јула 1942 г. о извршеној примопредаји Буковичке бање од стране одређених чланова комисије Одлуком Начелника Окр[уга] Крагујевачког Бр.5071/42 и одређених чланова комисије од Штедионице Дунавске бановине Бр. 3259/42 и бр. 3258/42.

У Аранђеловцу, 17 јула 1942 г.

Предали
Чланови комисије
Штедионице Дунавске
бановине
Јован Марић с. р.
Др. Мазек с. р.
Љуб[омир] Јевремовић с. р.с. р.

Примили
Чланови комисије
Окр[ужног] начелства
Цвет. Цветковић с. р.
Миод[раг] Радоњић с. р.
Др. Спира Стојановић с. р.
Др. Драг[ољуб] С. Ђокић

Да је препис веран своме оригиналу – тврди:

ШТЕДИОНИЦА ДУНАВСКЕ БАНОВИНЕ
АРАНЂЕЛОВАЦ

Ф.127 кутија 71

Нови Сад, 25. октобар 1945.
 Попис инвестиција Буковичке бање.⁷⁹

ШТЕДИОНИЦА ДУНАВСКЕ БАНОВИНЕ
 у ликвидацији
POPIS INVESTICIJA BUKOVICKE BANJE

Din	198.025.57	povecanje i prosirenje parka kod hotela "SUMADIJA"
Din	1.169.315.92	podizanje prednjeg dela hotela "Staro Zdanje"
Din	11.002.--	izrada planova za garazu i fabriku stakla
Din	151.243.70	podizanje septicne jame
Din	97.760.53	izrada pristupnog puta od glavnog drumca do "SUMADIJE"
Din	129.799.96	preuredjenje i povecanje kuhinje u hotelu „STARO ZDANJE“
Din	18.078.10	podizanje vodovoda i otkup zemljišta
Din	91.028.50	kupovina i podizanje osobnog lifta u hotelu "SUMADIJA"
Din	962.--	nadpis za zidu hotela "SUMADIJA"
Din	25.925.--	postrojenje elektricnih signalnih naprava u "SUMADIJA"
Din	13.295.50	nabavka i montiranje mesinganih sipaka na stepenicama hotela "SUMADIJA"
Din	1.820.--	podloge za kandelabre-elektricne stubove
Din	2.325.--	troškove oko podele elektricnih satova
Din	4.992.34	razno
Din	97.992.85	troškovi i prevoz oko nabavke inventara za hotele
Din	17.203.--	nabavka bojlera, stednjaka i montiranje istih
Din	11.685.--	naprave radi tople vode
Din	24.147.--	instalacija vodovoda i montiranje lavaboa u hotelu "VOJVODINA"
Din	512.--	nadpis "Otvoreno kupatilo"
Din	44.397.--	nabavka i montiranje kapije, ograde, stepenica
Din	2.948.--	instalacija i montiranje vodovoda u berbernici
Din	4.020.--	izrada planova za povecanje bazena
Din	2.881.25	nabavka i montiranje poniklovanih cevi za tepihe
Din	512.--	nadpis "Zatvoreno kupatilo"
Din	49.795.--	nabavka i montiranje sprava za hidroterapiju
Din	11.770.--	nabavka i montiranje sprava za hidroterapiju
Din	20.244.85	troškovi adaptacije za ledaru
Din	25.375.--	podizanje garaze
Din	92.328.45	elektricna instalacija i vodovi
Din	5.707.31	razni materijal
Din	82.400.71	podizanje zgrade za elektricnu centralu
Din	46.595.71	opravke oko izvora "Knjaz Milos"
Din	7.103.--	montiranje elektricne signalizacije u hotelu "STARO ZDANJE"
	500.000.--	troškovi dalekovoda od elektrane "MAKIS"
Din	2963.192.25	

⁷⁹ После завршетка Другог светског рата у Новом Саду су, 25. октобра 1945. године, пописане и све предратне инвестиције у Буковичку бању. Укупна реализована улагања од 9.208.981 динар указују да сва наменска средства, из одобреног зајма од 12 милиона динара, нису ни потрошена.

Din	3152.088.75	vrednost inventara
Din	3097.700.--	pozajmica bivsoj Banskoj upravi radi dovršenja radova u Bukovickoj banji
Din	?	otkupljen dalekovod 860 m duzine za vreme rata за окупац. Дин 500.000 -
Din	9,208.981.--	

Novisad, 25. oktobra 1945.

Ф. 127 кутија 71

СНАГА ИЗВОРНЕ ГРАЂЕ

Мр Драган Тодоровић доноси документа која осветљавају историјско лице развоја бањског места између два светска рата. Та грађа заправо осветљава једно давно време у коме су полагани темељи бањске будућности овог дела Шумадије. Само онај ко никада није завирио у архивске депое, не може појмити колико је тешко то рударење, нити осетити радост открића, које потиру сваки напор. Одабрану архивску грађу Тодоровић смешта у историјски контекст, па тако читаоцу предочава да су Старо здање зидале две династије (Обреновићи и Карађорђевићи) и не пропушта да подсети да је ту „било посла“ и за доживотног југословенског председника Јосипа Броза Тита за време чије владавине је поменути објекат реновиран и дограђиван. И ту управо до изражаја долази његово новинарско знање и искуство када целим бићем подржава снагу документа и све подређује чињеницама и истини.

Говори врло педантно и аргументовано о новом лицу Старог здања које је стварано у периоду између два светског рата. Грађа коју је мр Драган Тодоровић сместио међу корице ове књиге, представља путоказ и смер у коме надаље треба ићи. Доградња Старог здања учинила је да своједобно буду покренути и други подухвати од значаја за ово место какви су, на пример, изградња новог хотела (Шумадија) изградња водовода, отвореног купатила, експлоатација минералне воде, уређење бањског парка итд. Поседна вредност овог дела је у томе, што кроз сачувану документацију, говори о људима који су управљали поменутиим бањским здањем, о односу Краљевске банске управе према природним богатствима и бањским потенцијалима, о Управи Буковичке бање и улози Среског начелства у Аранђеловцу итд. Осим тога, вредна помена је и чињеница колико су држава и њен народ тада уважавали мишљење и подржавали потезе стручњака. У том смислу снагом аргумената и стручним запажањима издваја се извештај овлашћеног грађевинског инжењера Миладина Пећинара, поднет Штедионици Дунавске бановине августа 1939. године, који је с још двојицом колега „извршио преглед Буковичке бање и околног терена“, стављајући акценат на пијаћу воду и водоводне инсталације.

Аутор је у ову књигу уврстио и један свакако значајан докуменат који се односи на анализу термалног врела у Буковичкој бањи. Анализу је извршио др Станко С. Михолић, доцент Медицинског факултета у Београду. Ту је и попис инвестиција Буковичке бање из октобра 1945. године. У сваком случају нова књига мр Драгана Тодоровића представља драгоценост сведочанство о Буковичкој бањи и њеној историји. Она ће, пре свега, користити будућим истраживачима њене прошлости, а може бити и од велике користи свима онима који буду одлучивали о њеној будућности у долазећим годинама и деценијама.

Драгољуб Јанојлић

Садржај

Препорука читаоцима	7
Старо здање – симбол и сведок историје Аранђеловца	9
Прилог уз увод	19
Уводне напомене	27
Документа	29
1. Београд, 10. март 1930. – Допис адвоката Новака П. Плећевића упућен бану Дунавске бановине с апелом да се од будућег концесионара Буковичке бање захтева да околне путеве оспособи за аутомобилски саобраћај. Воду из Буковичке бање назива „божанственом” буковичком киселом водом.	31
2. Нови Сад, 9. април 1930. – Допис начелника Одељења за социјалну политику и народно здравље КБУ Дунавске бановине који обавештава начелника Техничког одељења да је Министар социјалне политике и народног здравља наложио да се нареди израда детаљних услова за експлоатацију Буковичке бање.	33
3. Аранђеловац, 2. јул 1930. – Представка закупца хотела Старо Здање Милана Анића због недостатка воде упућена управи Буковичке бање.	34
4. Аранђеловац, 4. јул 1930. – Допис Управе Буковичке бање, која Одељењу за социјалну политику и народно здравље КБУ Дунавске бановине доставља представку закупца хотела Старо здање због неумерене потрошње бањске воде од стране становника Аранђеловца, која изазива недостатак воде у Бањи.	35
5. Нови Сад, 15. мај 1931. – Допис Техничког одељења КБУ Дунавске бановине које извештава бана о раду комисије формиране да истражи спор око коришћења водовода у Аранђеловцу, настао између Управе Буковичке бање, општине Аранђеловачке и осталих заинтересованих страна.	36
6. Нови Сад, 29. јануар 1932. – Допис Одељења за социјалну политику и народно здравље КБУ Дунавске бановине упућен Начелству Орашачког среза у вези са неизвршавањем уговора о закупу Старог здања.	40
7. Акт Одељења за социјалну политику и народног здравља КБУ Дунавске бановине о обављеним радњама на издавању под закуп хотела Старо здање и Ново здање, и других објеката у Буковичкој бањи.	41
8. Аранђеловац, 20. мај 1935. – Одлука Управе Буковичке бање о постављењу сезонског особља за бањску сезону 1935. године.	43
9. Аранђеловац, 26. новембар 1936. – Уверење који је издала Управа Буковичке бање да Старо здање има 35 соба.	45
10. Аранђеловац, 31. мај 1936. – Одлука Управе Буковичке бање о постављењу сезонског особља за бањску сезону 1936. године.	46
11. Нови Сад, 19. мај 1936. – Одлука бана Дунавске бановине о изградњи базена са минералном водом у парку Буковичке бање, донета на предлог начелника Одељења за социјалну политику и народно здравље.	48

12. Нови Сад, 30. март 1936. – Извештај о прегледу целокупног рада Буковичке бање, који је саставио Вук Целетовић, чиновник Одељења за социјалну политику и народно здравље КБУ Дунавске бановине.	49
13. Аранђеловац, 12. новембар 1936. – Записник о раду стручне комисије коју је формирао бан Дунавске бановине са задатком да састави програм за пројектовање купатила и хотела у Буковичкој бањи.	51
14. Аранђеловац, 25. децембар 1936. – Допис Начелства Орашачког среза, које од Удружења трговаца из Аранђеловца тражи информацију о томе да ли постоји потреба за добијање дозволе за доградњу хотела Старо здање.	54
15. Аранђеловац, 27. децембар 1936. – Допис Удружења трговаца из Аранђеловцу, које даје позитиван одговор на захтев Начелства Орашачког среза.	55
16. Нови Сад, 29. март 1938. – Одлука Краљевске Банске управе Дунавске бановине којом се експлоатација Буковичке бање поверава Штедионици Дунавске бановине.	56
17. Нови Сад, 16. јун 1938. – Одлука Техничког одељења КБУ Дунавске бановине којом се извршавање вишкова грађевинских радова у Буковичкој бањи поверава, Ђури Борошићу, предузимачу из Београда.	60
18. Буковик, 25. јануар 1938. – Молба Јелене Картошевски, посматрача времена у Буковику, упућена Управи Буковичке бање, да одреди место за метеоролошку станицу.	62
19. Нови Сад, 13. мај 1938. – Допис Штедионице Дунавске бановине која обавештава одељење за социјалну политику и народно здравље КБУ Дунавске бановине да су става да метеоролошка станица у Буковичкој бањи остане на дотадашњем месту. На исти акт је КБУ дало своје мишљење о метеоролошкој станици у Бањи.	63
20. Нови Сад, 4. април 1938. – Одлука Техничког одељења КБУ Дунавске бановине којом се одобравају вишкови и непредвиђени радови на изградњи водовода Балабанац у Буковичкој Бањи.	64
21. Београд, 9. март 1939. – Понуда Ђуре Борошића Штедионици Дунавске бановине за доградњу Старог здања.	65
22. Нови Сад, 3. април 1939. – Општи услови за доградњу хотела Старо здање и кухиње у Буковичкој бањи.	66
23. Аранђеловац, 9. јул 1939. – Извештај о стању у Буковичкој бањи, дограђивању Старог здања и другим радовима.	73
24. Обрачун предмера доградње Старог здања.	78
25. Београд, 11. августа 1939. – Извештај Миладина Пећинара, овлашћеног грађевинског инжењера, о прегледу Буковичке бање поднет Штедионици Дунавске бановине.	92
26. Аранђеловац, 11. август 1939. – Записник о техничком пријему доградње Старог здања и преправке кухиње.	95
27. Аранђеловац, 11. септембар 1939. – Записник комисије за технички пријем о недостацима на изведеним радовима у Старом здању.	97
28. Нови Сад, 26. септембар 1939. – Технички опис адаптације Старог здања.	98
29. Предрачун адаптације подрума Старог здања.	99
30. 30. децембар 1939. – Протокол колаудације доградње зграде хотела Старо здање.	102

31. Колаудација радова на проширењу Старог здања.	104
32. Нови Сад, 27. јун 1940. – Извештај о прегледу пословања Буковичке бање пред почетак бањске сезоне.	108
33. Аранђеловац, 15. март 1941. – Попис инвентара хотела Старо здање.	110
34. Аранђеловац, 19. септембар 1934. – Реверс којим ресторатер у хотелу Старо здање потврђује пријем слика које се налазе у хотелу.	115
35. Аранђеловац, 15. март 1941. – Попис инвентара новодозиданог дела Старог здања.	116
36. Аранђеловац, 17. март 1941. – Записник о примопредаји непокретности и покретног инвентара Буковачке бање од стране Штедионице Дунавске бановине КБУ Дунавске бановине.	120
37. Анализа воде из термалног извора у Буковичкој бањи, коју је извршио хемичар др Станко С. Михолић, доцент Медицинског факултета у Београду.	124
38. Аранђеловац, 17. марта 1941. – Извештај о стању Буковичке бање приликом примопредаје од стране штедионице Дунавске бановине поднет КБУ Дунавске бановине, који је сачинила Комисија именована од стране Одељења за социјалну политику и народно здравље КБУ Дунавске бановине.	125
39. Проспект Буковичке бање.	131
40. Аранђеловац, 17. јул 1942. – Попис инвентара Буковичке бање.	132
41. Нови Сад, 25. октобар 1945. – Попис инвестиција Буковичке бање.	149
Драгољуб Јанојлић, Снага изворне грађе	151

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

725.751(497.11)"1929/1941"(093.2)

ТОДОРОВИЋ, Драган Д., 1957-

Доградња Старог здања за време Дунавске бановине (1929-1941) : избор из докумената / Драган Д. Тодоровић. - Аранђеловац : Стварност ; Нови Сад : Архив Војводине, 2019 (Смедерево : Newpress). - 154 стр. : илустр. ; 34 см

Тираж 200. - Стр. 7: Препорука читаоцима / Владета Коларевић. - Стр. 151: Снага изворне грађе / Драгољуб Јанојлић. - Напомене и библиографске референце уз текст.

ISBN 978-86-89211-22-1 (Стварност)

а) Аранђеловац - Старо здање - 1929-1941 - Историјска грађа
COBISS.SR-ID 273216524

Ова књиџа је објављена уз финансијску подршку Општинине Аранђеловац, на основу Уговора о реализацији пројеката у области културе у 2018. години, који је Општина Аранђеловац закључила са Издавачком делатношћу „Сиварносћ” Аранђеловац, број уговора: 01-1 400-1072, од 26. 03. 2018. године.

НАЧЕЛСТВО
СРЕЗА ОРАШАЧКОГ
АРАНЂЕЛОВАЦ

НАЧЕЛСТВО
СРЕЗА ОРАШАЧКОГ
АРАНЂЕЛОВАЦ

1933 год.

5-1-

Г. мљено	(Регистарски број)	(Прилог)	(Обрачун)
	294		

КРАЈЕВСКА
БАНКА УПРАВА
ДУНАВСKE БАНОВИНЕ
НОВИ САД

КРАЈЕВСКА
БАНКА УПРАВА
ДУНАВСKE БАНОВИНЕ
НОВИ САД

Одељење за социјалну политику и нар. здравље
 Odeljenje za socijalnu politiku i nar. zdravlje

VI Бр. 2535-5. II 1932

ПРЕДМЕТ: I. Пожурница акта горњег броја.
*Кешитне уговора закључених са м-
 Ја и Сисао Зсак*

Среском

Позивате се да наређењу овог одељења од 30. I. 1932 год.

VI Број 2535-5. II 1932 г. Нови Сад

ПО НАРЕДБИ БАНА
 НАЧЕЛНИК,
Stavretich

Ш. Д. С. Нови Сад 1193 ЗI

КРАЈЕВСКА
БАНКА УПРАВА
ДУНАВСKE БАНОВИНЕ
НОВИ САД

КРАЈЕВСКА
БАНКА УПРАВА
ДУНАВСKE БАНОВИНЕ
НОВИ САД

Примљено 10. I. 1933 год.

Редна јединица	Регистарски број	Прилог	Обрачун
17	2285	св	Оп.

8 II. 07. 3838 / 33

2285

примљено!

УПРАВА
БУКОВИЧКЕ БАЊЕ
АРАНЂЕЛОВАЦ

UPRAVA
BUKOVICKE BANJE
ARANDJELOVAC

№

171

13

1932 год.

Предмет: Не извршење Уговора о закупу хотела
"Старог Здања" у Буковичкој бањи од
стране закупца Г. Анића Милана.

КРАЉЕВ. БАНСКОЈ УПРАВИ ДУНАВСКЕ БАНОВИНЕ

Одељење Социјал. Политике и Народ. Здравља.

Н О В И С А Д.

Тач. 19 Уговора о закупу хотела "Старог Здања" у
Буковичкој бањи - гласи:

"Одговарајућа закупна сума/24.000 дин. годишње/
плаћа се полугодишње унапред каси Обласне Финансијске Управе - односно
Бањске Управе. Ако закупца уговорену полугодишњу кирију не плати на вре-
ме, плаћаће 12 % интереса на ову суму од дана када је био дужан платити
па до извршене исплате. Ако га затекне и друго полугође, а није исплатио
закуп за протекло полугође Обласна Самоуправа има право да раскине
Уговор са закупцем без посредовања суда. Ненаплаћена кирија наплатиће се
из положене кауције закупчеве".

Међутим закупца поменутог хотела Г. Анић Милан, књи-
говођа Јасеничке Задруге из Аранђеловца огрешио се тач. 19 поменутог
Уговора о закупу и поред опомена од стране ове Управе, није исплатио
полугодишњи за месеце: јули, август, септембар, октомбар, новембар и децем-
бар 1931 год, а већ га је затекло и друго полугође/т.ј. I полугође ове
1932 год./за које до данас такође није исплатио у напред, како је то
по тач. 19 поменутог Уговора предвиђено.

Управи бање част је предње доставити; с молбом на
даљи надлежни поступак.

Управник бање,

Борис Милановић

*Горан
Петровић*

